Drs. J.J.Th.M. Tersteeg en Drs. W.F. Scheepsma

CARTULARIUM VAN HET O.L. VROUWEKLOOSTER TE RENKUM 1383-1609

VERENIGING 'GELRE'

CARTULARIUM
O.L. VROUWEKLOOSTER RENKUM
1383-1609

WERKEN

UITGEGEVEN DOOR

GELRE

VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN
GELDERSCHE GESCHIEDENIS, OUDHEIDKUNDE EN RECHT

No. 41

VERENIGING 'GELRE'
ARNHEM

CARTULARIUM

VAN DE BRIEVEN
VAN HET O.L. VROUWEKLOOSTER
TE RENKUM
1383-1609

Uitgegeven door
Drs. J.J.Th.M. Tersteeg en Drs. W.F. Scheepsma

Deze uitgave is tot stand gekomen dankzij de financiele steun
van het Fonds Publicistische Arbeid van de provincie Gelderland

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Cartularium

Cartularium van de brieven van het O.L. Vrouweklooster te
Renkum (1383-1609) / [samengest. door] J.J.Th.M.
Tersteeg, W.E. Scheepsma. - Arnhem : Vereniging Gelre. -
(werken, uitgegeven door Gelre, Vereeniging tot
Beoefening van Geldersche Geschiedenis, Oudheidkunde en
Recht ; no. 41)
Met lit. opg., reg.
ISBN 90-71884-07-4
Trefw.: Onze lieve Vrouweklooster ; Renkum ; brieven /
kloostergeschiedenis ; Gelderland.

ISBN 90-71884-07-4

INHOUD

1. INLEIDING

1.1. Doel en opzet van de uitgave	1 - 2
1.2. De 'reformatie' van het kloostergoed in het Kwartier Veluwe [ca. 1580 - 1600]	2 - 4
1.3. Het overheidsbeheer van het Renkumse kloostergoed [ca. 1580 - 1635]	4 - 7
1.4. Beschrijving van het cartularium	7 - 11
1.5. De samenstellers van het cartularium	11 - 13
1.6. Wanneer kwam het cartularium tot stand?	13 - 15
1.7. De structuur van het cartularium	15 - 16
1.8. Hoe 'volledig' is het cartularium?	16 - 18
1.9. Waar zijn de 'orginelen' gebleven?	18 - 19
Noten	19 - 23

2. HET CARTULARIUM

2.1. Verantwoording van de wijze van uitgeven	24 - 26
2.2. Uitgave van het cartularium	27 - 101
2.3. Apparaat	102 - 107

3. AANTEKENINGEN	108 - 134

4. REGISTERS

4.1. Register van geografische namen	135 - 150
4.2. Register van persoonsnamen	151 - 168

5. BIBLIOGRAFIE	169 - 175
Bijlage A. Codicologisch schema van het cartularium	176 - 181

WOORD VOORAF

Al sedert vele jaren koesterde ik de wens de omvangrijkste en tegelijk belangrijkste bron voor de geschiedenis van het Renkumse Regularissenklooster van Onze Lieve Vrouw in zijn geheel uit te geven. Met deze editie van het zeventiende-eeuwse 'Cartularium van de brieven' van het reeds circa vier eeuwen verdwenen convent van Renkum is deze persoonlijke wens in vervulling gegaan.

Zoals uit de inhoud zal blijken bevatten de vijftig afschriften van oorkonden en brieven een schat aan gegevens uit de periode tussen ca. 1380 en 1610, die niet alleen voor de verdere bestudering van het rijke verleden van het dorp Renkum en het Windesheimer vrouwenklooster, doch ook voor het onderzoek van de geschiedenis van vele dorpen (en enkele steden) in de wijde omtrek daarvan, - op de Veluwe, en met name in de Betuwe - , van grote waarde zijn.

Mede dankzij de vele uren noeste arbeid van mijn huidige Leidse collega, drs. W.F. Scheepsma, die een tweetal jaren geleden in het kader van zijn doctoraal-studie Mediaevistiek aan de Rijksuniversiteit van Groningen in het cartularium geïnteresseerd raakte, kon aan de eigenlijke uitgave van de brieven een reeks 'Aantekeningen' worden toegevoegd, die bedoeld zijn om tot verdere bestudering uit te dagen.

In het verre Groningen mochten wij bij onze werkzaamheden aan deze uitgave veel steun ondervinden van een tweetal 'Nijmeegse' collega's, dr. W.M. van Schaïk (Bureau Faculteit der Letteren) en dr. J.M.M. Hermans (Vakgroep Mediaevistiek).

Ook hebben wij dankbaar gebruik mogen maken van bijzonder waardevolle op- en aanmerkingen van dr. F. Keverling Buisman en drs. M. van Driel.

Bijzondere dank zijn wij verschuldigd aan de Vereniging 'Gelre' en het Provinciale Bestuur van Gelderland.

Groningen, zomer 1992.

Drs. J.J.Th.M. Tersteeg
Drs. W.F. Scheepsma

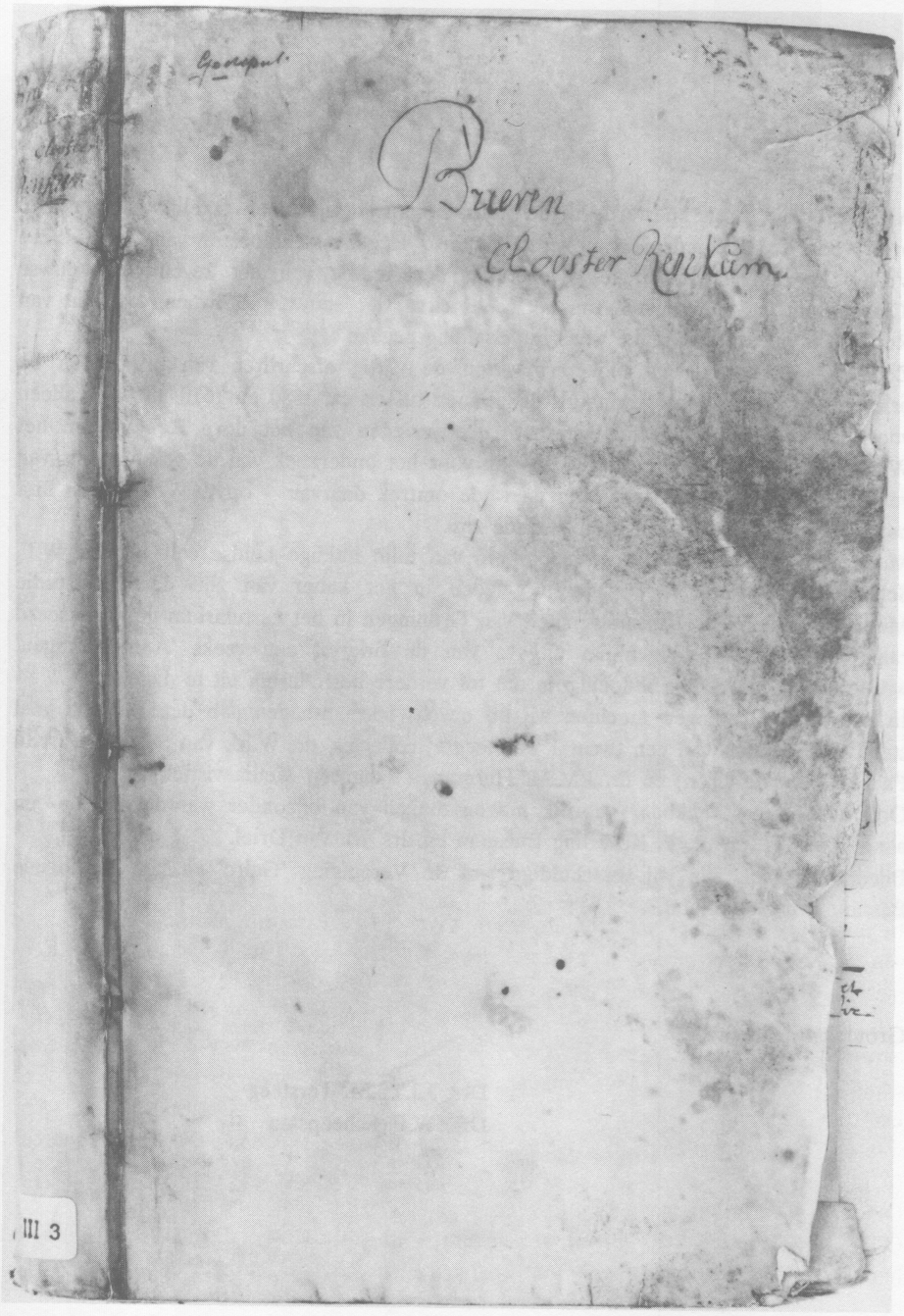

Uiterlijk van het 'Cartularium'

1. INLEIDING

1.1. Doel en opzet van deze uitgave

In het Archief van de Staten van het Kwartier Veluwe, dat bewaard wordt in het Rijksarchief in Gelderland te Arnhem, bevindt zich onder het inventarisnummer 353 de belangrijkste bron voor de geschiedenis van het in 1405 door hertog Reinald IV van Gelre gestichte Renkumse Onze Lieve Vrouweklooster. Het is een cartularium of, naar het opschrift, een 'Register van de brieven des cloosters Redinchem', dat voorzover tot nu toe bekend in de eerste helft van de zeventiende eeuw werd aangelegd. Het 'Renkumse' cartularium bevat in totaal negenenveertig afschriften van akten uit de veertiende tot en met de zeventiende eeuw (1383-1609), die worden voorafgegaan door een zeventiende-eeuws register.
Voor dit deel van de 'Werken' hebben wij ons als belangrijkste doel gesteld een zo betrouwbaar en bruikbaar mogelijke **editie** te verzorgen van dit cartularium. Achter de eigenlijke uitgave van het register en de afschriften (hoofdstuk 2) treft men met het oog op een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor onderzoekers en andere geïnteresseerde gebruikers gedetailleerde **registers** van geografische namen en van persoonsnamen, die in het cartularium voorkomen, aan (hoofdstuk 4).
In de volgende **inleiding** (hoofdstuk 1) komen enkele belangrijke aspecten van de ontstaansgeschiedenis van het cartularium aan de orde. Voorzover bekend werd het Renkumse register niet door de kloosterlingen zelf, doch in opdracht van het College van Gedeputeerde Staten van de Veluwe aangelegd, die vanaf ca. 1580 in het kader van de algehele 'hervorming' het beheer van alle geestelijke goederen in het Kwartier aan zich hadden getrokken (paragraaf 1.2.).
In paragraaf 1.3. gaan wij vrij uitvoerig in op de wijze waarop het overheidsbeheer van het Renkumse kloostergoed, met name in de jaren tussen ca. 1580 en 1631, plaatsvond.
Mede aan de hand van een codicologisch-palaeografische beschrijving van het cartularium (paragraaf 1.4. en Bijlage A) en enkele gegevens over de samensteller(s) ervan (paragraaf 1.5.) hebben wij getracht na te gaan wanneer het geheel tot stand kan zijn gekomen (paragraaf 1.6.). Ook besteden wij enige aandacht aan de wijze waarop de samensteller(s) de afschriften ordende(n) en van een register voorzag(en) (paragraaf 1.7.).
Omdat het cartularium eerst werd opgemaakt in de nadagen van het bestaan van het O.L.Vrouweklooster, dat dan al niet meer de jurisdictie over de eigen goederen in handen had, wordt ook ingegaan op de vraag in hoeverre de door de Staten verzamelde afschriften een 'volledig' beeld geven van het goederenbestand (paragraaf 1.8.)
Van alle in het cartularium afgeschreven oorkonden is op dit moment nog slechts één 'origineel' bewaard. Paragraaf 1.9. tracht te achterhalen waar de overige achtenveertig akten zijn gebleven.
Hoewel, zoals gezegd, het eerste doel van deze studie de editie van het cartularium is, hebben wij toch gemeend in hoofdstuk 3, '**Aantekeningen**', bij alle negenenveertig

stukken afzonderlijk enige, zij het zeer beperkte, onderzoeksgegevens met literatuur en bronnen mee te delen, opdat een en ander naar wij hopen belangstellenden zal aanzetten tot verder onderzoek van het nu ontsloten materiaal.
Voor de geschiedenis van het O.L.Vrouweklooster, zoals die tot nu toe werd geschreven, wordt hier via de bijgaande noot verwezen naar enige literatuur.[1]

1.2. De 'reformatie' van het kloostergoed in het Kwartier Veluwe [ca.1580-1600][2]

In mei 1580, circa twee jaar na de (ook elders) afgekondigde zogenaamde religievrede voor de Gelderse Kwartieren, werden in het gewest stappen ondernomen om de geestelijke jurisdictie op te heffen, en de bestemming en administratie van de geestelijke goederen te regelen.[3]
Van de hand van de door de Landdag te Arnhem gemachtigde stadhouder, Johan van Nassau, en het Hof van Gelderland, verscheen een 'Discours von der administration der Geistlicher guederen...', waarin werd voorgesteld het beheer van de geestelijke goederen onder toezicht te plaatsen van een bijzondere Rekenkamer, de zgn. Kerken-Rekenkamer. Bij plakkaat van 31 mei 1580 werd deze officieel ingesteld, en werd verder bepaald dat alle administrateurs van geestelijke goederen binnen twee weken een gespecificeerde staat ter Kamer moesten inleveren. Tevens werd de pachters opgedragen renten, tienden, tinsen of pachten voortaan uitsluitend te voldoen bij de rentmeesters, die in ieder Kwartier zouden worden aangesteld.
Op 6 mei 1580 besloot de Gelderse Landdag dat de geestelijke jurisdictie met betrekking tot het 'beneficiael' en 'matrimoniael' zou worden opgeheven, en dat alle geestelijke personen en goederen voortaan onderworpen zouden zijn aan stad- en landrecht.
In het Kwartier Veluwe bezochten in de loop van 1580-1581 voor de Kerken-Rekenkamer Jacob van Elden en Alphard Brinck de kloosters te Harderwijk, Elburg, Hattem, Oene en Wageningen, in welke stad de uitgeweken Renkumse kloosterzusters zich blijkbaar reeds ophielden.
De nieuw ingestelde Kerken-Rekenkamer bleek al snel geen succes, omdat zij meer kostte dan zij opbracht. Bovendien ondervond zij de nodige tegenwerking, niet alleen van de kant van de geestelijke instellingen, doch vooral ook van de adel, steden en pachters. De Staten van de Veluwe droegen reeds in januari 1581 een commissie op een memorie te ontwerpen, waarin het Hof gewezen zou worden op de 'grote abuysen' in de administratie van de geestelijke goederen, en maatregelen ter verbetering zouden worden aangegeven. Eén van deze commissieleden was, opmerkelijk genoeg, Wilhem van Boeckholt, drost van Wageningen, in wiens huis aan de Herenstraat te Wageningen de Renkumse zusters waarschijnlijk reeds op dat moment verbleven.[4] Na zijn dood zal zijn vrouw, Oda van Cortenbach, op 18 juni 1596 dit huis definitief aan de conventualinnen overdragen, zoals uit afschrift **18.** van het cartularium blijkt.
Reeds op de Landdag van 26 juni 1581 te Zutphen werd besloten de bijzondere Rekenkamer op te heffen. Vijf maanden later stelde de Landdag een nieuwe regeling vast, die in extenso is opgenomen in het reces van 29 november 1581.[5] Per Kwartier

zouden voortaan één of meer particuliere rentmeesters worden aangesteld, die ressorteerden onder een generale rentmeester te Arnhem. De nieuwe rentmeesters werden verplicht een inventaris van alle soorten (d.w.z. ook van kerken, broederschappen, gilden en vicarieën) geestelijke goederen met de daarop rustende lasten in te dienen, en eenmaal per jaar een rekening in te leveren, die door de Rekenkamer zou worden gecontroleerd, en in het bijzijn van twee afgevaardigden van het Kwartier zou worden gesloten. Voorts dienden de geestelijke personen, die nog in het genot van hun goederen gelaten werden, authentieke afschriften van alle oorkonden of akten en hun zegels in te leveren; de andere geestelijke personen, die gealimenteerd zouden worden, dienden de oorspronkelijke bescheiden over te reiken. Deze zouden, volgens artikel 16, in een afzonderlijk vertrek van de Gelderse Rekenkamer, waartoe de rentmeester-generaal altijd toegang had, worden bewaard.

De nieuwe regeling bevatte ondermeer enige artikelen die het 'dagelijks leven' van kloosterlingen raakten. Zo werd o.a. bepaald dat alle kloosterlingen voortaan niet meer gebonden waren aan de kloosterlijke regels, doch in het huwelijk mochten treden, en daarbij hun alimentatie behielden, indien het huwelijk was gesloten met goedvinden van ouders, verwanten of anderen, die hierin enige zeggenschap hadden. Anderzijds mochten conventualen in hun klooster blijven en hun habijt blijven dragen en daar alimentatie genieten, of met behoud van deze alimentatie naar vrienden of familie gaan. Uit de magistraat of burgerij zou men 'opzieners' aanstellen om de conventualen te beschermen en erop toe te zien dat zij niet zonder toestemming de stad zouden verlaten.

Het streven om na de opheffing van de Kerken-Rekenkamer toch een gewestelijke organisatie voor het beheer en de administratie van de geestelijke goederen in het leven te roepen bleek onuitvoerbaar. Het Hof van Gelderland en de Gelderse Rekenkamer, die zich tot ca. 1600 met deze taken belastten, waren niet ingesteld op het tijdrovende karwei. Het "in gemeenschap" ('communie') brengen van de geestelijke goederen hing bovendien samen met allerlei pogingen een College van Gedeputeerde Staten voor alle Kwartieren in het leven te roepen. Een 'Gecombineerd Collegium' kwam echter pas in 1644 tot stand, doch stelde tot aan het eind van de Republiek niet veel voor.

Vanaf de Landdag van 1581 trachtten het Hof van Gelderland en de Rekenkamer door nauwe samenwerking toch enig gemeenschappelijk Gelders beheer van de geestelijke goederen uit te oefenen, doch omstreeks 1600 zijn in alle Kwartieren de directie en administratie ervan overgegaan op de Staten, die de colleges van Gedeputeerden belastten met de dagelijkse leiding.

Het Kwartier van de Veluwe kende evenwel een wat andere ontwikkeling in deze zaken dan de overige Kwartieren, omdat hier reeds op 5 oktober 1580 een vast Statencollege werd geïnstalleerd. Van het begin af aan hebben de Staten van de Veluwe zich in samenwerking met het Hof en de Rekenkamer bemoeid met de administratie van de geestelijke goederen. Zo benoemde het Kwartier reeds in 1580 een wereldlijk rentmeester, Johan Potouw, voor het St. Agnietenklooster te Arnhem. De bepaling van het genoemde Landdagreces van 1581, dat de rentmeesterrekeningen op de Gelderse Rekenkamer moesten worden gesloten in het bijzijn van enige vertegenwoordigers uit het Kwartier, was voor de Veluwe een voortzetting van een

reeds bestaande praktijk.

1.3. Het overheidsbeheer van het Renkumse kloostergoed [ca.1580-1631]

Over de wijze waarop het O.L.Vrouweklooster in deze periode een rentmeester kreeg aangewezen zijn geen bijzonderheden bekend. Wel blijkt uit een brief van de Raden van het Hof van 18 januari 1583 aan de gezamenlijke conventualinnen van Renkum dat hun (eerste) rentmeester, Derck van den Wa(.)dt genaamd, dan is overleden.[6] Hoewel er te Arnhem ter Kamer in 1582 een aantal rentmeesterrekeningen over de jaren 1580-1582 werd gesloten, is daar geen rekening van het Renkumse klooster bij.[7] In dezelfde brief werd de conventualinnen meegedeeld dat als nieuwe rentmeester 'Giesbert Stevens, Raedtfrunt der Stadt Wagheningen' door het Hof was aangewezen. De nonnen werd opgedragen een staat van hun ontvangsten, alsmede de administratie daarvan, aan hem over te dragen.
Het is moeilijk enig inzicht te krijgen in de werkwijze en bevoegdheden van de eerste rentmeesters. Zij schijnen aanvankelijk te functioneren naast de kloosterlingen zelf, omdat deze, zoals uit vele plaatsen blijkt, zeker niet bereid waren hun administratie en eigendomspapieren te overhandigen. In een brief van 13 november 1593 treedt de magistraat van Tiel bij het Hof op als pleitbezorger voor de kloosters St. Agnieten en Westroyen, die verzochten:

> *'... dat die bedieninghe ende administratie haers respective conventz guderen mochten verbliven by haer selven in conformité van andere benabuerde steden, als die van St. Agniten und die van Bethaniën bynnen Arnhem, die van Renkom bynnen Wageningh, die van Marriënburch, die van Essenberch* (= Hessenberg), *ja oeck die van den Nonnen (wie waell meer twee int getall) bynnen Nymmegen* (= Maria Magdalena), *die welcke all noch op huiden desen dagh haer convents guderen selffz administrieren...'.* [8]

Op 9 juli 1597 besloot het Hof diverse kloosters, waaronder dat van Renkum, op te dragen binnen drie maanden 'hare brieven ende segelen (ane te leveren) op verlos van heure alimentatien'.[9] In de maanden september en oktober daarop volgend werden de Renkumse zusters nogmaals gemaand, omdat zij kennelijk nog steeds in gebreke waren gebleven.[10] Het besluit van het Hof in oktober is als volgt geformuleerd:

> *'Op d[en] missive der gemeynen Conventualen van Redinchem sy iterative geschreven om averteschrijven ende te seynden pertinenten staet van hare Inkomsten gelich die gevallen zijn in den tegenwoordigen jare.'*

In deze periode moeten zij evenwel iets hebben overhandigd, want in het Statenarchief wordt een 'Staet int kort van die Inkumpsten van Renckum beginnende prima Maij duisent vijffhondert soevenundnegentich ende eindende den lesten Aprilis acht-

entnegentich..' bewaard, welke blijkt te zijn 'Informiert ut d'Aenteickeningh bij der Conventualinnen overgegeven'.[11]
Deze lijst van inkomsten over 1597-1598 bevat evenwel slechts negentien posten, en blijkt zich te beperken tot inkomsten uit goederen te Renkum, Heelsum, Harten en het Ederbos. Van de omvangrijke Betuwse bezittingen, die in het Kwartier Nijmegen lagen, rept de lijst met geen woord.
In één van de posten van de inkomstenlijst treedt de (tweede) rentmeester van het klooster, Gijsbert Stevens, naar voren, als degene die een hofstede te Renkum heeft verpand aan de schout van het dorp. Waarschijnlijk is Gijsbert Stevens niet of nauwelijks in staat geweest in deze beginjaren van het overheidsbeheer jaarlijkse rekeningen over te leggen. Slechts uit één bron kan worden opgemaakt dat er ten minste twee rekeningen (1613 en 1614?) van zijn hand hebben bestaan.[12]
Niettemin zijn de wereldlijke beheerders blijkbaar in deze periode wel begonnen met het min of meer systematisch aanleggen van een verzameling bescheiden met betrekking tot het Renkumse kloostergoed. Zo treft men in het bewaard gebleven register op de 'Casse der geestlicken saken' uit 1596 onder het opschrift 'Veluwe Nu xx' onder 'Redinchem' naast de vicarieën ook 'T Clooster tot Redinchem' aan.[13]
Op 30 april 1599 werd het aantal gedeputeerden van de Veluwse Staten van drie op vier gebracht, en beëindigden het Hof en de Rekenkamer definitief hun bemoeiïngen met het beheer van de geestelijke goederen in het Kwartier. Wederom doet het Kwartier in het jaar daarop een poging gecolligeerde staten van de geestelijke goederen op te laten maken. In de eerste staten over de jaren 1600-1603 komt het bezit van Renkum evenwel in het geheel niet voor, waarschijnlijk omdat de zusters de noodzakelijke stukken eenvoudigweg onder zich hielden.[14] In 1604 dreigen de Staten de administratie over hun goed zelf over te nemen.[15]
Tussen de jaren 1600 en 1627 zien nog minstens zes Statenresoluties het licht, waarin in enigerlei formulering, doch steeds nadrukkelijker en minder voorzichtig om de administratieve en andere soortgelijke gegevens wordt gevraagd. Zo geven Gedeputeerden de Renkumse conventualinnen midden juli 1610 te verstaan:

> *'... dat se alle brieff und segelen ende andere schriften ende munimenten van hares Convents goederen sprekende, sonder het wes daervan tho rugge tho holden, sullen doen copieren und dieselve copien by den Secr[etaris] van desen Collegie gecollationiert und geauthentisiert hier ter Cameren overleveren binnen tyt van ses weken, met besondere pertinente declaratie ende specificatie van alle voors. goederen, t'sye datter brieven van syn offte geen, waer die gelegen, wie die in pacht hebben, watse jaerlix utbrengen und wanneer die pacht van elck perceel ingegaan is ende expireren sal'.*[16]

Tevens werd in deze resolutie, waarop wij in het vervolg terug zullen komen, nogmaals bepaald dat het convent slechts ten overstaan van de Staten goederen in pacht mocht uitgeven. Aan deze laatste verordening blijken de zusters zich te hebben gehouden, want op 3 december van hetzelfde jaar vond ter Kamer de herverpachting plaats van vier klooster-'bouwingen' in de Betuwe (te Heteren, Zetten en Randwijk). Daarna komt men deze verpachtingen ten overstaan van de Staten met steeds grotere

regelmaat in de resolutieboeken tegen.
In mei 1617 blijken evenwel 'd'administratie und het gebruick der goederen van St. Agnieten und Renckum' nog steeds 'bij haer seluen' te geschieden.[17]
Een duidelijke verandering trad er evenwel op in het jaar 1621. Bij Landdagbesluit van 30 april van dat jaar werd Gijsbert van Brienen, burgemeester van Wageningen, op eigen verzoek voorgedragen als administrateur van de Renkumse kloostergoederen, wanneer de Staten van het Kwartier zouden besluiten het beheer over te nemen.[18] Op 26 mei werd de 'Commissie' voor Van Brienen door ridderschap en stedegezanten van het Kwartier vastgesteld.[19] Nogmaals werd kort hierna de procuratrix van Renkum dringend verzocht de gegevens over alle landerijen, pachten, renten en andere inkomsten 'bij geschriften ten handen te stellen'.[20]
Van Brienen moet zijn opdracht redelijk hebben kunnen uitvoeren. De enig bewaarde rekening van zijn hand, - volgens opschrift zijn 'zevende'- , loopt van St. Margaretha (13 juli) 1627 tot dezelfde dag in 1628.[21] De eerste rekening (1621-1622) moet hij dus direct met het jaar van zijn 'aanstelling' hebben kunnen beginnen. Toch schijnt ook Van Brienen nog tegengewerkt te zijn door de Renkumse nonnen, want op 21 juli 1627 gelasten de Staten hem de alimentatie van de procuratrix, Anna de Cruijff, in te houden totdat zij 'die thientrollen ende ander bescheit' naar de Kamer heeft gezonden.[22] Eindelijk, in mei 1631, kwam het rentambt over de Renkumse kloostergoederen definitief aan Van Brienen, en eindigde het eigen beheer van de drie nog overgebleven conventualinnen, die daarna jaarlijks een alimentatie ontvingen. De Staten van Veluwe formuleerden hun besluit aldus:

> *'Also het getal van de tegenwoordige conventualinnen des voors. cloosters* (= Renkum) *gekomen is op drij personen, heeft het quartier goetgevonden het bewindt der voorss. goederen aen sich toe trecken ende den voorn. conventualinnen toe versien met iaerlixe alimentatie. Wienvolgents die supplt.* (= Gijsbert van Brienen) *tot d'administratie van de voorss. goederen wordt aengenomen op een tractement van 225 gulden iaerlix, aenvanck nemende op Margarethae deses iaers. Ende wort die procuratrix deses convents voer iaerlix onderholt toegelecht 300 gulden. Ende d'andere twe conventualinnen elx 250 gulden. Ende aengaende die have ende beesten die die vs. conventualinnen noch sijn hebbende, worden d'Ordinaris Gedeputierden geauctoriceert om daermede toe doen ende toe laeten tgene deselve goet vynden sullen'.*[23]

Gijsbert van Brienen moet drie jaar later, in de loop van 1634, zijn gestorven. Hij werd opgevolgd door de samensteller van het cartularium, Dirk Dibbets.
Vanaf de aanstelling van Gijsbert van Brienen is aan de hand van de in het Statenarchief bewaard gebleven rentmeesterrekeningen en de verschillende resoluties een continue lijst van rentmeesters van het Renkumse klooster tot in de Franse tijd op te stellen. Wij laten hier ter afsluiting van deze paragraaf de complete lijst van rentmeesters van de Renkumse kloostergoederen volgen.[24]

[1580] - 1583	Derck van den Wa(.)dt
1583 - [1614]	Gijsbert Stevenszoon
[1619] - 1634	Gijsbert van Brienen[25]
1634 - 1636	Dirck Dibbets[26]
1636 - 1680	Otto van Rijswich[27]
1680 - 1697	Jacob Coets[28]
1697 - 1707	Arnold van Ressen[29]

Op 15 februari 1698, ten tijde van het rentmeesterschap van Arnold van Ressen, wanneer inmiddels vrijwel alle kloostergoed door verkoop in andere handen is gekomen, werd besloten tot opheffing van het afzonderlijk rentambt van de Renkumse kloostergoederen, en dit voortaan samen te voegen met dat van het klooster Monnikhuizen[30], omdat er in de rekeningen nog slechts drie posten restten. In de rekeningen van de rentmeesters hierna wordt dan ook nog nauwelijks iets met betrekking tot het Renkumse kloostergoed gevonden.

1707 - 1746	Jan Christoffel Tulleken[31]
1747 - 1765	Daniel van Hulstein[32]
1765 - 1788	Reinier van Schuylenborch[33]
1788 - 1790	J.H. Apeldoorn[34]
1790 - [1800]	Teunis van Ommeren[35]
[1800] - [1802]	P.N. van Bremmelen[36]
1803 - 1806	U.C. Suermondt[37]

1.4. Beschrijving van het cartularium

Het Rijksarchief in Gelderland te Arnhem, waar het cartularium momenteel bewaard wordt in het Archief van de Staten van het Kwartier Veluwe onder inventarisnummer 353, ontving het stuk in 1899 van het College van Burgemeester en Wethouders van de stad Nijmegen. Hoe en wanneer de band in Nijmegen terecht is gekomen is niet bekend. Volgens de Inventaris van het Statenarchief van de hand van H.L. Driessen, met latere aanvullingen en verbeteringen van A.J. Maris, werd het cartularium aangelegd in de zeventiende eeuw, en is het 'Van de hand van D. Dibbets, burgemeester van Arnhem'.[38]
Het deel bevat in totaal negenenveertig in zeventiende-eeuwse hand(en) geschreven afschriften van oorkonden en andere stukken van juridische aard uit de periode 1383-1609, welke worden voorafgegaan door een zeventiende-eeuws 'Register vande brieven des cloosters Redinchem zo in desen boecke te beuinden zijn'. Dit 'Register' bestaat uit negenenveertig regest-achtige samenvattingen van de daarna volgende afschriften. Deze regest-achtige samenvattingen, waarvan de volgorde dezelfde is als die van de afschriften in het cartularium, zijn in groepjes gerangschikt onder opschriften, die in de meeste gevallen een (of meer) plaatsnamen bevatten, en tweemaal een aanduiding van het soort van kloostergoed (nl. 'Venen', en 'Heggen en hout').
Voorts bevindt zich in de band nog een drietal losse stukken, die kennelijk later

hierin zijn gelegd.

band- en bindwerk

Het cartularium bevindt zich nog in een oorspronkelijke band, waarvan de kartonnen platten (206 x 335 mm.) zijn bekleed met licht gekleurd perkament. Zowel de platten als het perkament vertonen voor en achter aan de snedezijde twee sneetjes van ca. 4 mm., die erop wijzen dat de band met linten kon worden dichtgeknoopt. Van deze linten zelf zijn geen sporen meer aanwezig.
Middenboven op de voorzijde van de band bevindt zich het met blauwe inkt, in een moderne (19de/20e-eeuwse) hand geschreven opschrift: 'Brieven Clooster Renkum'. Dit opschrift is een overschrijving van een oudere, niet meer leesbare tekst.
Linksboven leest men met potlood: 'Gedeput.'.
De rug van de band bevat aan de bovenzijde het met zwarte inkt, in een 17de/18de-eeuwse hand geschreven opschrift: 'Brieven [..... ...] clooster Renkum'. Daaronder met potlood: 'cartularium'. Onderaan bevindt zich een etiket met registratienummer 'III 3'.
De rug van de band is geheel losgeraakt van de katernen. Het kartonnen voorplat is mede hierdoor uit de omslag gevallen.
Aan de voorzijde zijn plat en omslag rechtsonder beschadigd, kennelijk door vochtschade, waardoor ook in het perkament de inkeping voor het onderste sluitlint is verdwenen. Het plat steekt hier door de perkamenten omslag.
De katernen zijn genaaid op vier leren ribben, verdeeld over het blokmidden, en op twee ribben van wit bindgaren aan de boven en onderkant. De vier leren ribben zijn ongeveer op de halve hoogte van de dikte van het boekblok afgebroken en verdwenen. Het gevolg hiervan is dat nog slechts ongeveer de (eerste) helft van het boekblok, t.w. katern 1 t/m 33, bijeengehouden wordt. Na folio 80 (oude foliëring) ligt de gehele tweede helft, katern 34 t/m 51, vrijwel los.
De ingenaaide dubbelbladen hebben alle zes naaigaatjes. De buitenste twee bladen van katern 1 en het dubbelblad van katern 51 wijken evenwel af; deze hebben slechts vier gaatjes.
Voor in de band ligt een los gelinieerd dubbelblad van folioformaat met daarop in zwarte en blauwe inkt aantekeningen van twee archiefmedewerkers. In de eerste aantekening, vermoedelijk van de hand van J.F. Bijleveld, wordt verwezen naar de bij Nijhoff uitgegeven stichtingsoorkonde van het O.L.Vrouweklooster.[39] Deze aantekening wordt in de tweede notitie van de hand van A.J. Maris gecorrigeerd/aangevuld. In de daaronder volgende notitie, eveneens van A.J. Maris, wordt meegedeeld dat het in deze bundel gaat om gecollationeerde afschriften naar originele charters van de hand van D. Dibbets en P. Verstegen.
Op fol. 4r is (door Bijleveld?) met blauwe inkt het jaartal van verwerving, '1899', en het agendanummer, 'N° 520', links bovenaan de bladzijde aangebracht. Linksboven in de marge van deze bladzijde bevindt zich een stempel van het Rijksarchief in Gelderland.

collatie en opbouw

Het cartularium bestaat uit 136 papieren bladen, en is als volgt gecollationeerd[40]:

1^{14} (1-14), 2-4^{2} (15-20), 5-6^{4} (21-28), 7-12^{2} (29-40), 13^{4} (41-44), 14-24^{2} (45-66), 25^{4} (67-70), 26^{2} (71-72), 27-28^{4} (73-80), 29^{2} (81-82), 30-31^{4} (83-90), 32-35^{2} (91-98), 36-37^{4} (99-106), 38-46^{2} (107-124), 47^{4} (125-128), en 48-51^{2} (129-136).

Het eerste katern, dat het genoemde zeventiende-eeuwse register bevat, heeft een onregelmatige bouw (zie Bijlage A). Oorspronkelijk bestond het uit vijf dubbelbladen (fol. 4 t/m 13), maar in latere rangschikking is er een dubbelblad vóór (fol. 2 en 3), en één omheen gelegd (fol. 1 en 14). Deze blanco dubbelbladen zijn vermoedelijk afkomstig uit (de omgeving van) het laatste katern 51, omdat deze bladen een watermerk bezitten, dat elders in het cartularium niet voorkomt.
Uit de beschadigingen en vochtplekken op het oorspronkelijk eerste blad van het register, het huidige folium 4, die corresponderen met de reeds gesignaleerde schade aan omslag en voorplat, is op te maken dat in een oorspronkelijke rangschikking het register direct tegen het omslag lag. Deze schade heeft enig tekstverlies op fol. 4 aan de boven- en rechterzijde veroorzaakt.
Na het registerkatern volgen de katernen 2 t/m 51, die de 49 afschriften bevatten.
De term 'katern' voldoet in dit verband in veel gevallen niet, omdat de afschrijver voor de meeste afschriften aan één dubbelblad genoeg had, en bij het inbinden deze bifolia eenvoudigweg achter elkaar gelegd heeft. Indien de ruimte van een bifolium niet toereikend was, vouwde hij een nieuw dubbelblad om het volgeschrevene heen, en vervolgde hij het afschrift op de rectozijde van het tweede blad van dit buitenste dubbelblad.
Op dit bouwprincipe zijn twee uitzonderingen, nl. de katernen 30 en 37; daar is de afschrijver doorgegaan op een volgend dubbelblad, dat achter het eerste bifolium is gebonden. Vanwege de overzichtelijkheid zijn in beide gevallen de twee losse dubbelbladen als één katern beschouwd, omdat ze samen de tekst van één afschrift bevatten.
Het cartularium bestaat geheel uit papieren bladen die vijf onderscheiden watermerken blijken te bezitten (zie Bijlage A).
Veruit het grootste deel van het cartularium, nl. katern 2 t/m 29 en katern 31 t/m 50, is geschreven op bladen papier van ca. 210 x 335 mm., die het watermerk III of IV bezitten. De bladen van de katernen 2 en 3 meten evenwel 192 x 310 mm., en bezitten het watermerk II. Ook de twee bifolia van katern 30 hebben een afwijkend formaat, 194 x 304 mm., en bezitten alleen het watermerk V. Tenslotte meten de bladen van het eerste en laatste katern (katern 1 en 51) 210 x 325 mm.; zij bezitten watermerk I.
Het afschriftendeel van het cartularium kent een oorspronkelijke, geheel regelmatige, foliëring in inkt volgens het systeem waarbij ieder blad een nummer kreeg (nl. 1 t/m 121). Het registerdeel is aan deze foliëring gekoppeld, doordat achter iedere regestachtige samenvatting het nummer van het eerste folium, waarop het bijbehorend afschrift begint, wordt vermeld. Overigens lijken deze folionummers in het register in een iets afwijkend schrift en met wat meer donkere inkt wat later, mogelijk nadat het geheel gebonden was, te zijn toegevoegd. Het register zelf kent geen foliëring. De foliëring in het cartularium en de, later toegevoegde, foliëring in het registerdeel zijn van dezelfde hand.

Op vrijwel alle afschriften is op de eerste rectozijde links onderaan de aantekening "Coll." (= 'Collatie' of 'Collationeert'?) aanwezig.[41]
Met uitzondering van **1.**, **2.**, **26.** en **29.** kennen alle afschriften nog een andere zeventiende-eeuwse nummering, die steeds links bovenaan de rectozijde van het eerste folium waarop het afschrift begint is aangebracht. Deze 'nummering' is altijd samengesteld uit een afkorting voor 'numerus/numero' ('N', 'Nn' of 'Nu'), gevolgd door een nummer, lopend van 1 t/m 25 (zie Bijlage A). Van de lagere nummers 1 t/m 12 zijn blijkbaar op deze wijze bundeltjes of series gemaakt, want meerdere afschriften zijn van dezelfde nummers voorzien. Bovendien blijkt deze nummering, in genoemde series en/of opeenvolging, een zekere samenhang te vertonen met de genoemde ordening in het register. Wij vermoeden dat deze N-nummering dateert uit de periode vóór het inbinden van het cartularium, toen de afschriften nog afzonderlijk en/of in bundeltjes (bv. in omslagen of in loketkasten) op plaatsnaam (ligging van het goed) of soort van goed (heggen en hout, en venen) bewaard werden. Later zijn zij dan, enigszins herordend, in de band genaaid en van het register voorzien.
Overigens is bij de afschriften **13.**, **14.**, **16.**, en **17.**, die alle tot de N-serie 4 behoorden, het opschrift 'N(n). 4^{0}' kennelijk na het inbinden veranderd in een dateringskenmerk, doordat van de 'N' een 'A' (Anno) werd gemaakt, en het seriecijfertje 4 werd opgenomen in een jaartal (resp. 1414, 1437, 1472 en 1488), d.i. het jaar van uitgifte van de betreffende oorkonde.
De afschriften **24.**, **27.**, **30.**, **35.**, en **46.**, die alle vijf uit twee om elkaar gelegde dubbelbladen bestaan, bezitten een dubbele N-nummering, namelijk zowel op de eerste rectozijde van het eerste als op die van het tweede dubbelblad. Op de afschriften **15.**, **19.**, en **20.** van de 4-serie, en afschrift **21.** van de 5-serie is achter de nog aanwezige, onveranderde, N-nummering alleen het jaartal van uitgifte toegevoegd.
Achterin de band liggen, zoals opgemerkt, drie losse stukken. Het eerste is een dubbelblad (ca. 185 x 300 mm.), waarop in een slordige 17de/18de-eeuwse hand een compleet afschrift van **30.** aanwezig is. Met potlood is linksboven in moderne hand '1466', en rechtsboven 'fol. 74', - folium 73 is in oude foliëring het eerste van afschrift **30.** - , geschreven.
Achter dit stuk ligt een los blad (ca. 210 x 310 mm.), dat het laatste gedeelte bevat van aantekeningen van de rentmeester met betrekking tot het inlossen van een pandschap van zes morgen weiland onder Heteren. De aantekening is gedateerd op 4 maart 1635. Naar het zich laat aanzien is dit fragment van de hand van D. Dibbets, die dan het rentmeesterambt in handen heeft. In de linkermarge verwijst een potloodaantekening, 'fol. 95', naar afschrift **38.**.
Tenslotte is er nog een dubbelblad (ca. 185 x 300 mm.), van hetzelfde formaat en met hetzelfde watermerk als het eerste losliggende dubbelblad, dat in dezelfde slordige 17de/18de-eeuwse hand een afschrift bevat van **49.**. Bovenaan op de eerste rectozijde bevinden zich weer in potlood een jaartal, '1444' (links), en een folionummer, '119', d.i. in oude foliëring het eerste blad van afschrift **49.**.

handen

In het eigenlijke register en cartularium zijn naar alle waarschijnlijkheid vijf handen te onderscheiden, te weten die van:

1) het register

Het blijft mogelijk, doch lijkt niet erg waarschijnlijk, dat deze bladzijden door de Arnhemse burgemeester D. Dibbets zelf werden afgeschreven.[42] Vergelijking met andere stukken, waarbij Dibbets op enigerlei wijze betrokken was, geven geen uitsluitsel.[43]

2) de afschriften **1.** en **2.**

Beide stukken zijn afgeschreven in de katernen 2 en 3, die in formaat en watermerk afwijken van de overige katernen in het cartularium. Bovendien bezitten deze afschriften geen N-nummering. De beide oorspronkelijk hertogelijke stukken bezitten ook een ondertekening met de naam Dibbets, waarvan de voorletter(s) evenwel moeilijk te lezen is(zijn). In deze ondertekening is in beide gevallen het jaartal 1623 te lezen; het jaar waarin Dibbets de beide stukken collationeerde. Naar alle waarschijnlijkheid is Dibbets niet de afschrijver van **1.** en **2.**.

3) de afschriften **3.** t/m **25.**, **27.**, **28.**, **30.** t/m **49.**

Deze vijfenveertig afschriften dragen allemaal het monogram van P. Verstegen, waarmee deze de stukken authentiseerde. Blijkens de toegevoegde notitie onder afschrift **18.** was P. Verstegen toen stadsecretaris van Arnhem. Ook hier valt mede op basis van vergelijking met stukken, waarbij Verstegen op enigerlei wijze betrokken was, niet uit te maken of hij de afschriften ook zelf schreef.[44] De overeenkomsten in bouw en watermerken van de dragende katernen, de grote overeenkomst in het schrift en de overal aanwezige N-nummering doen vermoeden dat deze vijfenveertig afschriften binnen een beperkte 'periode' werden vervaardigd.

4) het afschrift **26.**

Blijkens de aantekening onder het stuk werd het afschrift op 14 maart 1597 te Deventer door notarius Gerhardus Rottinck geauthentiseerd. Het dragende katern 27 vertoont een afwijkend watermerk, en het afschrift bezit geen N-nummering.

5) het afschrift **29.**

Het stuk is voorzien van een ondertekening door H. Verstegen ('Secr.'), waarin het jaartal 1621 is te ontwaren. Het dragende katern 30 bezit ook een ander watermerk, en het stuk mist wederom de N-nummering.

Van belang is het hier vast te stellen dat de aanwezigheid van de N-nummering correspondeert met de door P. Verstegen gecollationeerde/ geauthentiseerde stukken.

1.5. De samenstellers van het cartularium

Uit de gegeven beschrijving van het cartularium is af te leiden dat de Arnhemse burgemeester Dirk Dibbets en de Arnhemse stadssecretaris Peter Verstegen de belangrijkste betrokkenen geweest zijn bij de vervaardiging van het geheel. Uit het feit dat Dibbets zeer waarschijnlijk het registerdeel met de op ligging en soort van goed geordende regest-achtige samenvattingen schreef of liet schrijven, kan men concluderen dat hij het cartularium in de vorm waarin wij het nu nog bezitten samenstelde.[45] Peter Verstegens aandeel 'beperkte' zich tot het collationeren van het merendeel van de stukken. De jaartallen, die in het tweetal ondertekeningen van Dibbets aanwezig zijn, geven in ieder geval aan dat hij in 1623 aan het cartularium heeft gewerkt, en

dat het geheel in de ons bekende vorm niet vóór dit jaar tot stand kan zijn gekomen. De activiteiten van Peter Verstegen zijn in het cartularium weliswaar niet nader gedateerd, doch lijken vóór de bemoeienissen van Dibbets te hebben plaatsgevonden, evenals die van H. Verstegen (vgl. afschrift **29.** met jaartal 1621) en G. Rottinck (vgl. afschrift **26.** met jaartal 1597). P. Verstegen moet de door hem gecollationeerde vijfenveertig afschriften blijkens de N-nummering op een bepaalde wijze (voorlopig) geordend hebben, en binnen een niet al te lange periode hebben laten afschrijven.
Helaas beschikken wij op dit moment niet over directe gegevens met betrekking tot de datum van vervaardiging van het cartularium, doch wellicht kunnen enige bijzonderheden aangaande het doen en laten van Dibbets en Verstegen wat meer inzicht geven in de achtergronden van het ontstaan van het document.

Dirk Dibbets was van 1625 tot 1648 burgemeester van Arnhem.[46] Uit een notitie bij D.P.M. Graswinckel is op te maken dat Dibbets vóór zijn burgemeesterschap de functie van stadssecretaris bekleedde.[47] In die hoedanigheid was hij tevens rentmeester over de Prümse bezittingen van graaf Ernst Casimir van den Bergh.
Uit de spaarzame gegevens uit deze periode blijkt wel dat Dibbets een speciale vaardigheid moet hebben gehad in archivistisch werk. Volgens D.P.M. Graswinckel vervaardigde hij in 1621 de eerste inventaris van het Stadsarchief van Arnhem.[48] In hoeverre deze beschreven ordening samenvalt met het in 1636 door burgemeester Diederick of Dirk Dibbets gemaakte register op alle oude charters, munimenten, zegels en brieven, die op de Arnhemse brandkamer berustten, is niet duidelijk.[49]
Rond het jaar 1632 kreeg Dibbets van het Hof van Gelderland de opdracht een, bewaard gebleven, 'Register van de Vicaryen in de Quartieren van Nijmegen, Zutphen ende Arnhem' op te maken.[50]
In zijn hoedanigheid als secretaris van de raad van de hoofdstad van het Kwartier trad Dibbets tevens op als secretaris van het College van Gedeputeerden van Veluwe en van de Kwartierdagen.[51] In deze laatste functie was hij dus zeker tot zijn burgemeesterschap in 1625 zeer nauw betrokken bij de administratie van de geestelijke goederen.
Dibbets betrokkenheid bij de administratie van de Renkumse kloostergoederen blijkt ook verder te reiken dan tot nu toe bekend was. Op 6 januari 1634 treedt hij volgens het leenregister namens het convent van Renkum op als hulder van een rente van twaalf gulden uit de tiende te Hien.[52] Hij volgde in deze hoedanigheid de overleden rentmeester Gijsbert van Brienen op. Bovendien bewijzen resoluties over de jaren 1634-1635 dat Dibbets toen bekleed was met het rentambt.[53] Uit een resolutie van veel later datum, namelijk van 1 juli 1656, valt op te maken dat Dibbets laatste (= tweede) rekening handelde over het boekjaar 1635-1636. Op deze rekening stonden nog steeds enige posten open, voor de inning waarvan Dibbets' opvolger, Otto van Rijswijk, ontheffing vraagt, en krijgt.[54]
Na zijn tweejarig rentmeesterschap heeft Dibbets, zij het in andere functie, zijdelings nog met het Renkumse kloostergoed te maken. In 1638 en 1648 schouwt hij voor het Statencollege de kribben bij Renkum, die tot het voormalig kloostergoed behoorden.[55]
Na 1648, het jaar waarin Dibbets voor het laatst als burgemeester in functie schijnt te zijn geweest, horen we niets meer van hem.

Peter Verstegen is gedurende zijn hele leven in diverse secretariaatsfuncties werkzaam geweest. Het Schepensignaat van Arnhem vermeldt op 15 januari 1599 de overdracht van een watergang aan 'Peter Verstegen' en 'Christina S(c)hr(ei)k, Echteluyden'.[56]
Vanaf tenminste 1593 tot 1610/1611 trad hij in zijn hoedanigheid als stadssecretaris van Arnhem op als Kwartiersecretaris.[57]
Zo bezitten wij van zijn hand een register van in 1597 gelichte stukken uit 'die casse der geestlicke saken' van het Hof van Gelderland.[58] Verstegen tekent dit stuk als 'secretaris van Gedeputeerden tot de staat der geestelijke goederen van het Kwartier van Arnhem'. Hij vervulde deze 'neventaak', zoals dat ook bij Dibbets het geval was, in zijn hoedanigheid als secretaris van de stad Arnhem, waar hij in ieder geval ook in 1596 in functie was.[59] In 1608 vervaardigde Verstegen voor de stad Arnhem o.a. afschriften van stukken, die berustten in de 'Secreta Camerae', en uit het Privilegeboek.[60] Omstreeks 1609/1610 moet hij als stadssecretaris opgevolgd zijn door H. Verstegen, die tot in de jaren 1650 ook als Kwartiersecretaris optreedt.[61]
Peter Verstegens activiteiten ten behoeve van het cartularium kunnen dus hebben plaatsgevonden tussen de jaren 1593 en 1610.
Van H. Verstegen beperkte de betrokkenheid bij de Renkumse kloostergoederen zich niet tot het enkel (laten) afschrijven van documenten ten behoeve van het Kwartierlijk beheer. Uit een post in de rekening van rentmeester Van Brienen blijkt dat een bepaalde som 'met kennisse vanden heeren secretaris Versteegh' op Martini (11 november) 1624 is verschenen.[62] Een tiental jaren later heeft hij ook persoonlijke financiële belangen bij kloostergoed van Renkum. Op 7 februari 1635 verzocht Verstegen de Staten te worden begunstigd met de 'losse' van een verpanding van zeseneenhalve morgen land in het Weerbroek onder Heteren.[63] Deze zeseneenhalve morgen werden toen voor zevenhonderd daalders verpand voor een termijn van twaalf jaar.[64] Deze lossing werd in 1642 en 1648 gecontinueerd.[65] In 1641/1642 werd Verstegen ook de pandlossing gegund van het perceel Vergart te Angeren.[66]
In 1648 brengt Verstegen het rapport uit van de schouw van de Renkumse kribben, waarbij o.a. ook burgemeester Dirk Dibbets aanwezig was.
Het laatste dat wij over H. Verstegen kunnen berichten is dat hij tegen het eind van zijn carrière zelf ook rentmeester is geworden, namelijk over het kloostergoed van het Arnhemse Bethanië. In die kwaliteit procedeert hij eind december 1649 voor het Hof om de betaling van zekere tienden af te dwingen.[67]

1.6. Wanneer kwam het cartularium tot stand?

Zoals reeds is vastgesteld beschikken wij helaas niet over directe gegevens om de totstandkoming van het cartularium precies te dateren. Het boven in de paragrafen 3 t/m 5 beschreven materiaal biedt evenwel toch enige aanknopingspunten om tot een globale datering te komen, en daarbij tegelijk wat meer zicht te krijgen op de wijze waarop het geheel vervaardigd werd.
Ondanks het feit dat er niet lang na 1580 reeds sprake is van een rentmeester vanwege de Staten van Veluwe over de Renkumse kloostergoederen, duurt het nog tot 1597/1598 voordat de overgebleven conventualinnen aantoonbaar enige, zij het

beperkte informatie verschaffen, die het overheidsbeheer van het kloosterbezit mogelijk moet maken. Aan de tussen 1600 en 1603 opgemaakte gecolligeerde staten van geestelijk goed in het Kwartier ontbreken die van Renkum geheel. Originele stukken blijken tot dan toe, en ook later, niet te zijn overhandigd.
Nu dateert het jongste stuk dat in het cartularium werd opgenomen uit 1609 (vgl. **43.**). Deze eerste, globale, terminus post quem hangt mogelijk samen met de Statenresolutie van midden juli 1610, waarin de conventualinnen werd bevolen 'alle brieff und segelen ende andere schriften ende munimenten' te laten copiëren, en deze afschriften 'by den Secr[etaris] van desen Collegie gecollationiert und geauthentisiert' binnen zes weken op de kamer in te leveren. Hoewel uit de opeenvolgende Statenresoluties tot en met 1627 blijkt dat de rentmeester tot dan toe nog steeds niet tot in alle details op de hoogte is van alle inkomsten, uitgaven en bezittingen, of in het bezit is van de eigendomspapieren zelf, krijgt men toch de indruk dat vanaf 1610 ten tijde van het rentmeesterschap van Gijsbert Stevens de informatie grotendeels aanwezig was. Hoewel de kloosterzusters zelf gedurende deze periode nog steeds de administratie blijven voeren, lijkt er inmiddels een zodanige contrôle van de kant van de overheid te zijn ontstaan dat de conventualinnen op eigen initiatief geen transacties meer konden en/of durfden doen, waarschijnlijk ook omdat zij dan hun zegelstempel(s) eindelijk hebben ingeleverd. Verpachtingen of verpandingen van na 1610 vinden ook met een steeds groter wordende kennis van zaken plaats ten overstaan van Gedeputeerden.
De oudste, bewaard gebleven zevende rekening van de derde rentmeester, Gijsbert van Brienen, over 1627-1628, - eerst zo'n vijftiental jaren later dus - , vertoont, wanneer wij de posten vergelijken met de afschriften in het cartularium, vrijwel geen leemten meer. Ditzelfde geldt voor de verschillende in het bijzijn van de Statenvertegenwoordigers gesloten verpachtingen, zoals die in de resolutieboeken over de periode 1620-1625 worden aangetroffen.[68] Dit betekent dat men de ontstaansdatum van het cartularium naar alle waarschijnlijkheid zal moeten zoeken tussen 1610 en ca. 1625.
Hiervoor stelden wij reeds vast dat er in 1621 bij de aanstelling van Gijsbert van Brienen een duidelijke verandering optrad. De administratie lijkt dan krachtdadiger ter hand te worden genomen. 1621 is ook het jaartal dat vermoedelijk onder het door H. Verstegen geauthentiseerde afschrift (vgl. **29.**) te lezen valt.
Uit het bovenstaande concluderen wij dat de conventualinnen gehoor hebben gegeven aan de resolutie van midden juli 1610, die bepaalde dat copieën ter kamer moesten worden ingeleverd, waar zij door de toenmalige secretaris, Peter Verstegen, moesten worden gecollationeerd en geauthentiseerd. Tevens bracht Verstegen toen de N-nummering aan.
De definitieve ordening, die de reeds aanwezige N(n)-nummering hier en daar 'verstoord' heeft, moet ons inziens zijn aangebracht in of na 1623 door Dirk Dibbets. Immers, het jaartal 1623 treffen wij aan onder de niet van een N-nummering voorziene afschriften **1.** en **2.** van diens hand.
Deze beide afschriften, die mèt het register van Dibbets' hand, mee ingenaaid zijn sluiten ons inziens uit dat het cartularium in de vorm waarin wij het nu kennen vóór 1623 tot stand kwam.
Het is verleidelijk het ontstaan van register en cartularium te zoeken in de periode

van Dibbets' rentmeesterschap over de Renkumse goederen, in de jaren 1634-1636. Er zijn voor deze veronderstelling evenwel geen duidelijke aanwijzingen. Integendeel, reeds in 1631 trok het College beheer en administratie definitief geheel aan zich, en omstreeks 1625 blijkt uit de bewaarde administratieve bronnen dat men met uitzondering van een enkele kleine post volledig op de hoogte is van het goederenbestand.
Wij nemen dan ook voorlopig aan dat Dirk Dibbets het cartularium in zijn huidige vorm vervaardigde tussen 1623 en 1625, het jaar waarin hij burgemeester van Arnhem werd.

1.7. De structuur van het cartularium

Een van de hiervoor gesignaleerde bijzonderheden van het cartularium, die bij nader onderzoek van belang kan zijn, is de opbouw van het registerdeel en de daaraan gekoppelde ordening van de negenenveertig afschriften.
Het aan de afschriften voorafgaande, en niet van enige foliëring voorziene, 'Register vande brieven des Cloosters Redinchem' blijkt bij nader toezien door Dibbets op een bepaalde manier te zijn ingericht. De negenenveertig regesten werden door hem in groepjes geplaatst onder de volgende zestien hoofdjes:

1. [Redinchem][69]	fol. 4r[70]
2. Toe Harten	fol. 5v
3. Ein huijs binnen Wageningen	fol. 6r
4. Aencoop van heggen ende holt	
5. Veenen	fol. 7r
6. Erven tot Apeldoorn	fol. 7v
7. Lant tot Angeren	
8. Tienden, renten ende lant tot Dodenweert, Hien ende Ochten	
9. Kesteren	fol. 8v
10. Setten	
11. Randwijck ende Setten	fol. 9r
12. Heteren	
13. Hervelt	fol. 10r
14. Driel	
15. Elst ende Eijmeren	fol. 11v
16. Renten binnen Arnhem ende toe Doetecom	fol. 12r

Achter deze groepering blijken, wanneer men hierbij ook de regestinhouden en de data van uitgifte van de stukken betrekt, de volgende drie criteria een rol te spelen:
a) In de eerste plaats blijkt Dibbets bij zijn groepering te zijn uitgegaan van een geografisch criterium, zoals dat in andere cartularia en legerboeken ook vaak gebeurde.[71] Dit principe wordt overigens op verschillende niveaus toegepast. Overziet men globaal de hoofdjes dan komen eerst de goederen en inkomsten op de Veluwe

aan de orde (Renkum t/m Apeldoorn), daarna die in de Betuwe (Angeren t/m Elst en Eimeren). Helemaal aan het slot vinden we regesten met betrekking tot renteinkomsten in twee steden (Arnhem en Doetinchem). Binnen de globale geografische ordening is er vervolgens een fijnere, namelijk naar ligging en plaats, en, in het geval van de Veluwse goederen, soms daarbinnen weer naar soort van goed (vgl. huis, heggen en hout, venen). De op de Veluwe gelegen goederen starten met die in Renkum zelf, en vervolgen met bezit dat op steeds grotere afstand ligt. De heggen en hout-bezittingen bevinden zich op de Wageningse Berg en te Ede, de venen te Ederveen. Binnen de in de Over- en Neder-Betuwe gelegen bezittingen lijkt alleen een topografische ordening naar kerspel(en) of richtambt aanwezig. Aan het slot van het register gaat het om strikt geldelijke inkomsten uit steden, die niet uit landbezit of gebruik daarvan in en om dorpen afkomstig zijn.

b) Onder de afzonderlijke hoofdjes blijkt nog een ander principe een rol te hebben gespeeld, namelijk dat van de maatschappelijke hiërarchie van de oorkonders. Bij meerdere regesten onder hetzelfde hoofdje vindt men vrijwel altijd vóórop de stukken van lieden uit 'hogere' kringen (adel, landsheer, ministerialiteit, kerkelijke instellingen). Binnen dit hiërarchisch principe met betrekking tot de oorkonders speelt soms nog een tweede element een rol, dat betrekking heeft op het belang en/of de omvang van het goed.

c) Pas wanneer aan beide genoemde criteria was voldaan maakte Dibbets nog gebruik van een ordening op basis van chronologie.

In sommige gevallen hebben uiteraard meerdere criteria tegelijkertijd een rol gespeeld. Nader onderzoek van meer inhoudelijke aard, waarmee in de 'Aantekeningen' (hoofdstuk 4) door ons een eerste begin is gemaakt, is hier gewenst.

1.8. Hoe 'volledig' is het cartularium?

Het cartularium van het O.L.Vrouweklooster van Renkum vormt in een belangrijk opzicht een uitzondering tussen soortgelijke cartularia, omdat het, zoals we hebben vastgesteld, niet door één of meer van de kloosterlingen zelf werd samengesteld.

In zijn belangrijke inventariserende bijdrage over de cartularia en legerboeken van Augustijner kloosters en huizen van Broeders en Zusters van het Gemene Leven in Gelderland en Overijssel, waarin ook het Renkumse cartularium is behandeld[72], verstaat A.G. Weiler onder een cartularium 'een register van akten, aangelegd door de procurator van een klooster of huis, een functionaris, die belast was met de "specialis cura temporalium"'. Aan deze omschrijving beantwoordt het Renkumse cartularium niet. In haar bespreking van deze bijdrage heeft A.J. Maris er onder andere op gewezen dat Weiler de twee archivistische begrippen 'cartularium' en 'legger of legerboek' niet duidelijk had onderscheiden.[73] Zij verstaat onder een cartularium 'een register van akten, aangelegd door of vanwege degene, die deze akten als bewijsstukken voor zijn rechten of gedenkstukken van zijn geschiedenis beschouwde'. Een 'legger' is volgens Maris 'een staat a) van te ontvangen vaste inkomsten, b) van voor onbepaalde tijd vastgelegde gegevens betreffende onroerende goederen'.[74]

Over de betiteling van het Renkumse document zijn Maris en Weiler het met elkaar eens; het gaat hier inderdaad om een cartularium in de archief-terminologische zin. Binnen de groep van door Weiler opgesomde cartularia vormt het evenwel een uitzondering, omdat het niet, zoals alle andere daar genoemde, door de kloosterlingen zelf werd opgesteld.
Dit laatste feit rechtvaardigt in ieder geval de vraag naar de 'volledigheid' van het geheel, temeer omdat we hebben gezien dat de Staten over een periode van circa vijftig jaar bij herhaling resoluties het licht hebben doen zien, waarin de conventualinnen om nadere informatie over bezit en administratie werd gevraagd.
Men bedenke hierbij dat zelfs in het geval cartularia door het klooster zelf werden aangelegd ook lang niet altijd een compleet beeld van het goederenbestand is gegarandeerd.[75]
In diverse archieven is materiaal over/van het Renkumse O.L.Vrouweklooster bewaard gebleven dat gezien het karakter ervan in het cartularium opgenomen had kunnen zijn.[76] Wij noemen hier ter illustratie enkele van deze stukken: de stichtingsoorkonde (1405) van hertog Reinald IV en de overdracht van de Gerikensweerd door dezelfde[77], de bevestiging door hertog Arnold van de medegave voor Johanna van Nijenrade (1458)[78], de verkoop door het klooster van een jaarlijkse lijfrente uit de waard te Renkum aan Willem van Hattem en zijn vrouw (1538)[79], de overdracht door het O.L.Vrouweklooster van enig land te Zetten en Hien aan het klooster Bethanië (1462)[80], en de pandbrief van een weiland in het Weerbroek onder Heteren (1575)[81].
Naast dit alles zijn er uiteraard nog velerlei andere stukken en gegevens uit archieven van kloosters[82], heerlijkheden, huizen of families[83] in de naaste omgeving van het O.L.Vrouweklooster of bezittingen daarvan, die vele, vaak meer gedetailleerde, gegevens verschaffen omtrent de omvang en aard van het kloosterbezit gedurende kortere of langere tijd. Hierbij kan om een completer, doch tegelijk wel sterker aan een bepaalde periode gebonden, beeld van het kloosterbezit te krijgen onder andere ook nog gebruik gemaakt worden van de landsheerlijke rentmeesterrekeningen[84] en de bewaarde registers van pondschattingen en andere vermogensbelastingen. In deze laatste bronnen wordt het klooster regelmatig genoemd. Zo blijkt uit een aantal schattingsregisters uit de periode 1470 tot 1512 dat het klooster in die jaren ook bezittingen had in Brummen-Empe, Elden, Ommeren en Toldijk.[85] Over de herkomst van dit bezit wordt in het cartularium niets gevonden.
Een en ander behoeft natuurlijk niet te betekenen dat de samenstellers van het cartularium, toen zij het geheel vervaardigden, nog veel relevante documenten misten die van belang waren voor een goed beheer van het goederenbestand zoals dat er op dat moment uitzag. De hierboven genoemde, en andere niet genoemde oudere bezittingen kunnen immers in de tussenliggende perioden zijn verdwenen of op een andere wijze zijn geadministreerd. Voor de Staten diende het cartularium slechts een register van akten 'als bewijsstukken' te zijn ten behoeve van het eigen beheer, en konden akten als 'gedenkstukken' voor de geschiedenis van het klooster achterwege worden gelaten. In het cartularium zelf is ook in een aantal afschriften sprake van eerdere overdrachten waarvan geen sporen bewaard zijn gebleven.[86]
Voorts zijn er in het cartularium ook afschriften opgenomen waarin het O.L.Vrouweklooster zelf niet direct als partij optreedt, en waarvan op dit moment nog niet

duidelijk is of, en hoe het daar genoemde geschonken of verkochte goed aan het convent kwam.[87] Naar alle waarschijnlijkheid gaat het hier om retro-acta.
Voor de toestand van het bezit omstreeks de tijd dat het cartularium werd aangelegd zijn in de archieven van het Hof, de Rekenkamer, en de Staten van Veluwe, in de vorm van processen, resoluties, rekeningen, verpachtingen e.d. voldoende gegevens voorhanden om op den duur tot een vrij nauwkeurige reconstructie ervan te kunnen komen. Ook hier is uitgebreider onderzoek uiteraard nodig en gewenst.

1.9. Waar zijn de 'originelen' gebleven?

Van slechts één afschrift uit het cartularium, namelijk **46.**, is het (of een) origineel bewaard gebleven. Nergens blijkt dat in de periode tussen circa 1580 en 1631 de originelen direct ter hand werden gesteld aan de nieuwe beheerders.
Waar zijn de overige achtenveertig originelen van de in het cartularium opgenomen, gecollationeerde en geauthentiseerde, afschriften gebleven?[88]
Velerlei gissingen zijn hier uiteraard mogelijk. Enig houvast biedt wellicht een intrigerende passage in de Historie ofte beschryving van 't Utrechtsche Bisdom, die door Van Rijn in 1719 werd uitgebracht. In Van Rijns beschrijving van het dorp 'Rhede, of Redinchem, of Renkum' deelt hij onder andere het volgende mee:

> *'Wy zullen hier een korte beschrijving van het klooster Redinchem laten volgen; uit een oud handschrift / dat ons beleefdelijk door den zeer eerwaardigen Heer Augustinus Hoppenbrouwer, waardig prior van de Reguliere Kanonikken te Loven / ter hand is gestelt: en zullen zijne eigen woorden behouden.'*[89]

Na een kroniek-achtige verhalende tekst, die hierop volgt, bevindt zich op pagina 140 t/m 142 'een korte lijst van haere goederen'. Deze lijst blijkt op vele plaatsen overeenstemming te vertonen met de inhoud van de afschriften in het cartularium. De lijst bij Van Rijn kent ook opschriften in de trant van Dibbets' register: vgl. 'Goederen des Cloosters onder Heteren', 'Goederen onder Zetten', 'Goederen in Rantwyck', 'Goederen in Appeldorne', 'Goederen in Kesteren', 'Goederen in Dodenweerde'.
Men vrage zich af wat voor soort van handschrift Hoppenbrouwer in bezit heeft gehad. De door Van Rijn weergegeven kroniekachtige tekst en opschriften zouden kunnen wijzen op een ouder cartularium met allerlei retro-acta of een meer of minder uitgebreid legerboek.
Opmerkelijk is wel dat de bezittingen in Renkum en Harten, met name de erfpachtgoederen van Elten en Paderborn, er niet worden beschreven. De lijst opent met de opsomming van de goederen die behoren tot drie altaren (t.w. van O.L.Vrouw, St. Jan Baptist en St. Catharina) in de oorspronkelijke kapel van Renkum.
De goederen van het O.L.Vrouwe-altaar (nl. een 'erve Cortenberk', '6 Mergen landts ibid., Item 1 mergen en xv roeden') bevinden zich alle te Renkum/Harten. Aan het eind van de lijst volgen nog enige percelen land te Renkum en in het Renkumse Broek. Over de Betuwse goederen en de beide erven te Apeldoorn blijkt de lijst vrij

goed geïnformeerd.[90]
De genoemde Augustinus Hoppenbrouwer was in de jaren 1712-1720 prior van het Leuvense Regulierenklooster St. Maartensdaal.[91] Uit deze en andere bron blijkt dat Hoppenbrouwer in het bezit is geweest van meer gegevens van andere, in de Noordelijke Nederlanden gelegen, Windesheimer kloosters. Hiertoe behoorde onder andere materiaal uit de kloosters Sion te Beverwijk, St. Elisabeth te Rugge/Brielle, en uit het Arnhemse Bethanië.[92]
De indruk bestaat dat men in St. Maartensdaal te Leuven, dat na de hervorming min of meer de centrale functie van het klooster van Windesheim overnam, allerlei administratieve gegevens verzamelde uit de Noordnederlandse kloosters.[93]
Indien onze veronderstelling dat het cartularium tussen circa 1623 en 1625 vervaardigd werd juist is, dan moeten de dan (en eventueel reeds daarvoor) afgeschreven originelen nog omstreeks die tijd in het huis te Wageningen, waar de laatste conventualinnen toen woonden, bewaard zijn geweest. Nog op 21 juli 1627 gelastten de Staten rentmeester Gijbert van Brienen om 'die thientrollen ende ander bescheit tot het Clooster van Renckum gehorende' bij de conventualinnen in Wageningen op te vragen.[94]
In 1631, als Van Brienen de administratie definitief overneemt, wordt de alimentatie van de laatste twee conventualinnen, 'Anna Cruijff ende Christina Vogelsancks', die dan nog te Wageningen wonen, vanwege 'hogen ende impotenten olderdom' verhoogd.[95] Kort hierna moeten zij uit de stad zijn vertrokken, want Anna de Cruijff is namelijk op 13 januari 1635 in het Abraham Dole-convent te Utrecht overleden.[96] Een paar jaar later, waarschijnlijk in 1638, overleed Catharina Vogelsanck te Arnhem.[97]
Mogen we veronderstellen dat de procuratrix de originelen bij haar vertrek uit Wageningen heeft meegenomen naar Utrecht[98], en werden deze en/of andere geschriften mogelijk vandaar naar Leuven gebracht? Of waren reeds eerder, tussen de jaren 1612 en 1615, door een van de uit de Zuidelijke Nederlanden afkomstige paters Jezuïeten, die vanuit Vianen enkele malen Wageningen bezochten, stukken in 'veiligheid' gebracht?[99] Ook kan men in het ergste geval niet uitsluiten dat de originelen tijdens de grote stadsbrand van Wageningen in 1625 verloren zijn gegaan.[100]
Tot nu toe hebben wij noch te Leuven, noch elders sporen van de originelen aangetroffen.

Noten

1. Zie voor een overzicht van de belangrijkste, ook oudere, literatuur Monasticon III, pp. 633-642. De meest recente bijdrage is J. Tersteeg (1990).

2. Zie voor de algemene informatie in deze paragraaf de belangrijke studie van Maris (1939), pp. 16 e.v..

3. Deze religievrede werd voor de Duitse Rijkslanden voor het eerst op 25 september 1555 te Augsburg ingesteld. Voor Gelre/Zutphen geschiedde dit eerst bij de aanstelling van Johan van Nassau als stadhouden op 12 juli 1578.

Op 11 januari 1580 hadden de Staten Generaal te Antwerpen een 'Instructie by maniere van memoriael', mede met betrekking tot de geestelijke goederen vastgesteld, naar aanleiding waarvan de leden van de Nadere Unie van Utrecht in februari/maart 1580 een advies opstelden. Hieruit blijkt dat men de aangelegenheid niet als een generaliteitszaak, doch als een 'provinciale' kwestie benaderde.

4. Vgl. Tersteeg (1990), pp. 51-73.

5. Maris (1939), pp. 494-499 geeft in Bijlage II, A de tekst van dit 'Reces belangende de Geestelijke Goederen'. Zie ook pp. 42-44.

6. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 2343, no. 179.

7. Vgl. Maris (1939), pp. 71-72. In genoemd jaar werden rekeningen ingediend van Mariëndaal bij Arnhem, St. Agnieten te Arnhem, 's-Heerenloo te Harderwijk, St. Agnieten te Harderwijk, het Fraterhuis te Harderwijk, St. Catharinen te Harderwijk, Hulsbergen onder Heerde, Clarewater bij Hattem, en het Kapittel van St. Walburg te Arnhem.

8. Vgl. Maris (1939), p. 395, en RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 853.

9. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 395 (f. 21).

10. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 395 (f. 23v en 27r).

11. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 345.

12. In een Statenresolutie van 25 januari 1625 wordt gezegd dat men de tweede rekening van Gijsbert Stevens over het jaar 1614 heeft geraadpleegd. Vgl. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 331.

13. Vgl. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 1411 (f. 11r). De stukken bevonden zich daar onder signatuur 'D' 19.

14. Vgl. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 346, 346a, 347 en 348.

15. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 331. Vgl. Tersteeg (1990), p. 65.

16. RAG. Archief staten Veluwe, inv.no. 331.

17. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 332 (f. 111-113).

18. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 332 (f. 150r).

19. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 332 (f. 292v-293v).

20. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 2v).

21. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 515.

22. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 24r).

23. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340. Vgl. Van Schouwen (1909), p. X, Bijlage D.

24. De tussen vierkante haakjes geplaatste jaartallen zijn gereconstrueerd. Zie voor de eerste twee rentmeesters hierboven.

25. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 515. De zevende rekening (1627-1628).

26. Vgl. o.a. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340, f. 37v, 39r, 75r.

27. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 516. De zevende rekening (1642-1643). Zie ook o.a. inv.no. 340, f. 45r.

28. Vgl. o.a. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 334, verschillende resoluties.

29. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 517. De negende rekening (1705-1706), tevens de vijftiende rekening voor Monnikhuizen.

30. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 341, f. 58v. Zie ook De Backer (1983), pp.71-72.

31. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 518-534. Zeventien rekeningen over de jaren 1730-1747.

32. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 535-552. Achttien rekeningen over de jaren 1747-1765.

33. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 553-575. Drieëntwintig rekeningen over de jaren 1765-1788.

34. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 576-577. Twee rekeningen over de jaren 1788-1790.

35. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 578. Een rekening over 1790-1791.

36. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 579. Stukken behorend bij de niet aanwezige rekening over 1800-1801.

37. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 580-581 (= BFA, inv.no. 2315 en 4465). Rekeningen over 1803-1804, en een stuk behorend bij de administratie over 1805-1806.

38. Vgl. Driessen/Maris (1951/1974), p. 30.

39. Vgl. noot 77.

40. Het eerste getal per blokje tussen komma's is het katernnummer, het tweede getal, in superscript, geeft het aantal bladen van het/de betreffende katern/katernen, en de getallen tussen parenthetische haakjes geven het eerste en laatste folionummer van de bladen die tot het/de betreffende katern/katernen behoren.

41. In enkele gevallen is deze aantekening ook aanwezig op de onbeschreven rectozijde van het later toegevoegde dubbelblad. In de oude foliëring treft men deze aanduiding aan op de rectozijden van: fol.5, 7, 11, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 57, 63, 67, 72, 73, 77, 79, 81, 83, 85, 89, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 115, 117, 119.

42. Vgl. Maris (1972), p. 46.

43. Vgl. a.o. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 6970: 'Register van de Vicaryen van de Quartieren van Nijmegen, Zutphen ende Arnhem' (ca. 1632-1644), en Stadsarchief Arnhem, Oud-archief Arnhem, inv.no. 6360, de eerste inventaris op datzelfde archief, anno 1636.

44. Vgl. o.a. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 1411; Het register van de uit de 'Casse' der geestelijke goederen gelichte stukken over 1597 en 1598.

45. Vgl. Maris (1972), pp. 46, en Weiler (1971), pp. 65.

46. Stadsarchief Arnhem. Gedrukte lijst van burgemeesters. Volgens een geschreven lijst bekleedde hij van 1624 tot 1645 deze functie.

47. Graswinckel (1935), p. 241. Vgl. de notitie bij inv.no. 4507.

48. Graswinckel (1935), p. 19.

49. Vgl. Oud-archief Arnhem, inv.no. 6360. Zie ook Markus (herdr.1965), p. 153.

50. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 6970. Vgl. Van Goelst Meijer (1962-64), p. 135-183.

51. Vgl. Keverling Buisman (1990), p. 66.

52. Leenr. Nijm., p. 408.

53. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340, f. 36r (20 juni 1634), f. 37v (november 1634), f. 39r (12 april 1635).

54. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 74v-75r).

55. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 44r en 62v).

56. Stadsarchief Arnhem. Recht. archief, inv.no. 411 (f. 16r).

57. Vgl. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 1 en inv.no. 4.

58. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 1411.

59. Stadsarchief Arnhem. Recht. Archief Schepensignaat 1596-1602, f. 16r, d.d. 8 juni 1596.

60. Stadsarchief Arnhem, Oud-archief, inv.nos. 1 en 1077.

61. Vgl. Leenr.Nijm. p.383 vermeldt hem in 1642 als gevolmachtigde van Gedeputeerden van de Veluwe.

62. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 515 (f. 13v).

63. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 45v). Zie ook f. 38r.

64. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 516 (f. 6v).

65. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 51r en f. 63r).

66. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 516 (f. 6r).

67. RAG. Archief Hof van Gelderland, inv.no. 4907-6005; Civiele Processen 1648, no. 83.

68. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.nos. 330, 331, 332, en 340.

69. Dit hoofdje is in het register niet aanwezig.

70. Deze foliëring is de door ons gegeven 'nieuwe' nummering.

71. Vgl. bv. het cartularium van het Nijmeegse klooster Mariënburg. Dit kent ook een, zij het alfabetisch geordend, plaatsnamenregister. Van Schaïk (1973), p. 9.

72. Weiler (1971), p. 65, nr. 11.

73. Maris (1972), p. 42-47.

74. Maris (1972), pp. 43 en 46. Vgl. Lexicon van Nederlandse Archieftermen (1983), nrs. 41 en 83.

75. Zie bijvoorbeeld over de 'onvolledigheid' van het door het klooster zelf opgestelde cartularium van Mariënburg Van Schaïk (1973), pp. 22 en 32.

76. Zie o.a. Monasticon III, pp. 633-636.

77. RAG. Archief Rekenkamer, inv.no. 2083a. Vgl. Nijhoff III (1859), no. 282 en 384.

78. RAG. Hertogelijk Archief, afd. A, inv.no. 4.15.

79. RAG. Archief klooster Renkum. Charter 1538. De enige andere charter in dit 'archief' is de bevestiging door Reinald IV van de schenking van de tienden te Dodewaard door Walraven van Brederode (1410). Vgl. afschrift **28.**.

80. RAG. Archief klooster Bethanië, charter 37, 1462.

81. RAG. Dossier Wartena, no. 8.

82. Bijvoorbeeld RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 354; het legerboek van het klooster Mariëndaal: zie o.a. f. 14r t.a.v. het klooster Renkum.

83. Bijvoorbeeld RAG. Huisarchief Doorwerth, inv.no. 60; het 'Leenboeck Vrou Steuens van Wysch': zie o.a. f. 1v, 17v etc. t.a.v. lenen van het Renkumse klooster.

84. Vgl. o.a. RAG. Hertogelijk Archief, Rekeningen, inv.nos. 385 (1407) tot 690 (1470). Deze nummers zijn van de hand van de rentmeester van de Veluwe.

85. Vgl. voor Brummen-Empe RAG. Hertogelijk Archief, inv.nos. 999 (1507) en 1011 (1511/12); voor Elden RAG. Hertogelijk Archief, inv.no. 967 (1501); voor Ommeren RAG. Hertogelijk Archief, inv.no. 684 (1470), en voor Toldijk RAG. Huisarchief Ruurlo, inv.nos. 486A (1492/1493) en 486B (1506).
Met dank Dr.R.W.M.van Schaïk, van wie wij het door hem aangelegde kaartsysteem mochten gebruiken.

86. Zie o.a. de nummers **35.** en **45.**.

87. Vgl. **22.**, **23.**, **24.**, **27.**, **31.**, **34.**, **37.**, **48A.**.

88. Zie over deze kwestie de oudere bijdrage van Tersteeg (1974-1975), pp. 284-285.

89. a.w., deel III, pp. 135-143; m.n. p. 136.

90. Zie verder bij de betreffende stukken in het hoofdstuk Aantekeningen.

91. Vgl. Monasticon I, p. 159.

92. Vgl. Monasticon III, pp. 161 en 399. Voor Bethanië zie Van Rijn (1719), dl. III, p. 196. Zie ook Maris (1973), pp. 51-57 (p. 52, noot 3).

93. Zie ook Monasticon III, p. 620, waar sprake is van twee kloosterzusters van St. Agnes in Dordrecht, die met kloosterdocumenten naar Brabant zijn gevlucht.

94. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 24v).

95. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 31r).

96. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 42r).

97. RAG. Archief Staten Veluwe, inv.no. 340 (f. 46r).

98. Het genadebeeld van O.L.Vrouw, dat momenteel in de parochiekerk van Renkum bewaard wordt, werd ook in Utrecht teruggevonden. Vgl.

99. Tersteeg (1990), p. 67.

100. Tersteeg (1990), p. 55, p. 72 noot 11, p. 60, p. 73 noot 39.

2. HET CARTULARIUM

2.1. VERANTWOORDING VAN DE WIJZE VAN UITGEVEN

Bij de vervaardiging van de editie van het cartularium is het toegankelijk maken van het historisch materiaal het hoofddoel geweest. De keuze voor deze doelstelling heeft ook gevolgen voor de wijze van uitgeven. Aangezien het cartularium slechts afschriften bevat in zestiende- of zeventiende-eeuwse hand, was een keuze voor een kritische editie, die toereikend is voor de tekstinhoudelijke elementen, te rechtvaardigen geweest. Daarbij zou evenwel een aantal nog in de afschriften herkenbare middeleeuwse kenmerken, die onder andere voor de filologie van belang kunnen zijn, in de editie verloren zijn gegaan. Daarom is hier gekozen voor een wijze van uitgeven waarbij zowel tekstkritische als filologische uitgangspunten zijn gehanteerd.
De richtlijnen voor een dergelijke gemengde editie zijn geformuleerd in de Richtlijnen voor het uitgeven van historische bescheiden, die zijn samengesteld in opdracht van het Historisch Genootschap en de Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis. Wij hebben getracht ons zoveel mogelijk aan de daar gegeven richtlijnen te conformeren; een enkele maal hebben wij daarvan moeten afwijken.
Hieronder volgen de nadere regels, zoals die door ons werden gehanteerd.

volgorde en nummering van de afschriften/kopregesten
= in de editie is de *volgorde van de afschriften* in het eigenlijke cartularium gehandhaafd. Een ordening naar chronologie, zoals in de Richtlijnen wordt voorgesteld, zou geen recht doen aan de bijzondere wijze waarop register en cartularium zijn ingericht en op elkaar zijn afgestemd.
= alle negenenveertig (vijftig) afschriften zijn aan het hoofd voorzien van een *nummer* (namelijk **1.** t/m **49.**, waarbij in het geval van **48.** onderscheiden is tussen **48A.** en **48B.**).
= alle afschriften zijn aan het hoofd tevens voorzien van een gereconstrueerde *datering* en een in cursief lettertype en tussen vierkante haakjes ([ ]) geplaatst *kopregest*.

pagina-opmaak/foliëring/regelnummering
= de oorspronkelijke *pagina-opmaak* is geheel losgelaten. In de editie zijn tekstregels en pagina's volgens gangbaar gebruik gevuld.
= de *oude foliëring* wordt uitsluitend aan het begin van alle recto-zijden, die een dergelijke foliëring bezitten, door middel van alleen het nummer van het betreffende folium aangegeven (namelijk 1 t/m 119). Aan de hand van de aangegeven nieuwe foliëring kan men gemakkelijk recto- en versozijde vaststellen.
= de *nieuwe foliëring* is overal aan het hoofd van of in de betreffende teksten volledig aangegeven en tussen haakjes geplaatst (namelijk f. 1^{r} t/m f. 133^{v}).

= in het register en de afzonderlijke afschriften is een *regelnummering* om de vijf regels aangebracht in de voormarge. Binnen de afzonderlijke afschriften beperkt deze regelnummering zich tot die tekstdelen die kennelijk behoorden de 'oorspronkelijke' middeleeuwse oorkonde/brief. De uit de zestiende- of zeventiende-eeuw stammende tekstdelen bij de afzonderlijke afschriften zijn niet van deze regelnummering voorzien.

lettergrootte

= in de editie is door middel van twee verschillende *lettergrootten* onderscheid gemaakt tussen tekstdelen die kennelijk behoorden tot de 'oorspronkelijke' middeleeuwse oorkonde/brief (een grotere, 10 punts letter) en tekstdelen die dateren uit de zestiende- of zeventiende-eeuw (een kleinere, 8 punts letter). Bijgevolg is het gehele registerdeel dus in een 8 punts letter weergegeven.

spelling/interpunctie

= de in het handschrift gehanteerde *spelling* is in de editie zoveel mogelijk gehandhaafd.
= de *interpunctie* is naar hedendaags gebruik aangepast.
= in *Latijnse tekstgedeelten* zijn i en j beide als i afgedrukt, en worden u en v weergegeven in overeenstemming met hun klankwaarde (vocaal, resp. consonant).
= in de *Middelnederlandse/ Nieuwnederlandse tekstgedeelten* zijn de lange en korte s beide als s weergegeven.
= het gebruik van *hoofd en kleine letters* is aangepast aan het hedendaagse.
= *accenten en apostrofs* zijn weergegeven zoals zij in de basistekst voorkomen.
= het *diacritisch teken op de u* is, in tegenstelling tot het advies van de Richtlijnen, niet weergegegen. De weergave ervan zou zeer verwarrend werken ten gevolge van de grote inconsequentie van gebruik in de basistekst.
= in de editie worden ongebruikelijke *aaneen- of vaneengeschreven woorden of woorddelen* opgenomen zoals zij in de basistekst staan.

abbreviaturen

= de *abbreviaturen* in de tekst zijn opgelost, waarbij het opgeloste onderstreept is weergegeven. Bij onzekere spelling is aansluiting gezocht bij het spellingsbeeld van de rest van de tekst.
= naast de afkortingen voor *muntsoorten en maten* en dergelijke zijn ook de zeer veelvuldig voorkomende afkortingen voor *'voorscreuen'*, *'vorseide'* en *'voorgenoemt'* niet opgelost.
= *Latijnse afkortingen* zijn, anders dan de Richtlijnen aangeven, wel opgelost.

correcties/lacunes/onzekere lezingen

= in geval van *correcties en/of toevoegingen* in de basistekst is de gewijzigde/bedoelde versie afgedrukt in de editie. Een en ander wordt verantwoord in het toegevoegde apparaat. De bedoelde plaatsen zijn in de editietekst door middel van een sterretje in superscript (*) gemarkeerd.
= eventuele *lacunes en/of vergissingen* worden in het apparaat gesignaleerd via

verwijzing in de tekst met het * -teken, doch niet in de tekst aangevuld.
= bij *onzekere lezingen* is de meest waarschijnlijke lezing tussen vierkante haakjes ([ ]) afgedrukt zonder nadere toelichting.
= op enkele plaatsen zijn eveneens tussen vierkante haakjes ([ ]) *emendaties* aangebracht, die in het apparaat zijn verantwoord.

apparaat
= verwijzingen in de teksten naar het toegevoegde apparaat vinden plaats door middel van het * -teken in de tekst.

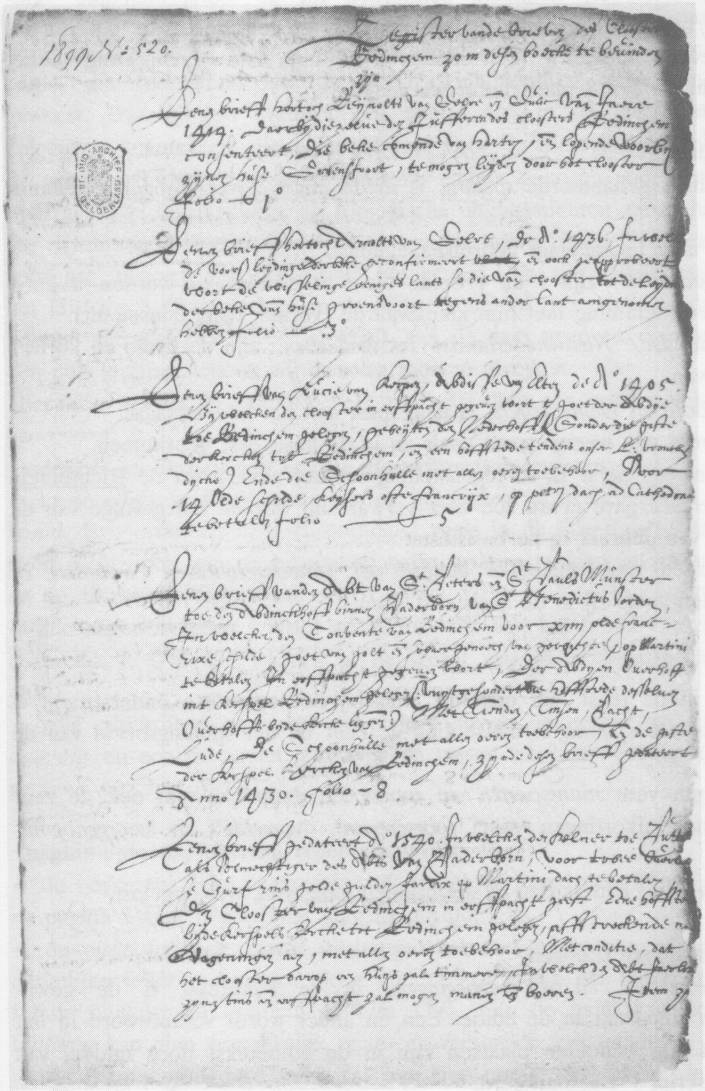

Eerste gedeelte van het tekst van het Register

2. UITGAVE VAN HET CARTULARIUM

(f. 4r)

Register vande brieven des cloosters Redinchem zo in desen boecke te beuinden zijn.

Eenen brieff hertoch Reijnolts van Gelre ende Gulic vanden jaere 1414, daerbij diezelue den jufferen des cloosters Redinchem consenteert die beke, comende van Harten ende lopende voorby zijnen huse Groensfoort, te mogen leijden door het clooster. folio 1o

Eenen brieff hertoch Arnolts van Gelre, de anno 1436, inwelck[en]* de voors. leijdinge der beke geconfirmeert * ende oock geapprobeert wort de wisselinge eeniges lants so die vanden clooster tot de leijdin[ge] der beke vanden huse Groensvoort tegens ander lant aengenomen hebben. folio 3o

Eenen brieff van Lucie van Kerpen, abdisse van Elten, de anno 1405, bij welcken den clooster in erffpacht gegeuen wort tgoet der abdije toe Redinchem gelegen, geheijten den Nederhoff (sonder die gifte der kercken tot Redinchem, ende een hoffstede t'endens Onser Lieuer Vrouwen dijcke)*, ende die Schoonhulle met allen oeren toebehoor, voor 14 olde schilde, Keijsers ofte Francrijx, op Petri dach ad Cathedram te betalen. folio 5o

Eenen brieff vanden abt van St. Peters ende St. Pauls munster toe den Abdinckhoff binnen Paderborn, van St. Benedictus oorden, inwelcken den convente van Redinchem voor xiiij olde Francrixe schilde, goet van golt ende swaer genoech van gewichte, op Martini te betalen, in erffpacht gegeuen wort der abdyen Ouerhoff int kerspel Redinchem gelegen (vuytgesondert die hoffstede desseluen Ouerhoff by de kercke liggende), met tienden, tinsen, pacht, lude, de Schoonhulle met allen oeren toebehoor, ende de gifte der kerspel kercken van Redinchem, zynde desen brieff gedateert anno 1430. folio 8

Eenen brieff gedateert anno 1540, inwelcken de kelner toe Putte[n]* als volmechtiger des abts van Paderborn voor twee Ouerle[nt]se* Churf. Rins golde gulden jarlix op Martini dach te betalen den clooster van Redinchem in erffpacht geeft eene hoffsted[e]* bij de kerspels kercke tot Redinchem gelegen, affstreckende n[aer]* Wageningen aen, met allen oeren toebehoor, met conditie dat het clooster darop een huys zal timmeren, inwelck den abt jaerlix zijnen tins ende erffpacht zal mogen manen ende boeren. Item za[l]* (f. 4v) het clooster d' * abdije jaerlix geuen* op Martini voorde beterschap des tins vier enckele Ouerl. Curf. golden Rins gulden, ende vuyt Willem van Helsums goet eenen enckelen Ouerl. Keurvorster golde Rins gulden. folio 12

Eenen brieff van anno 1412, inwelcken Derick, heer van Wisch ende vanden Dorenweert, aen Steuen Doeijs vercoopt ende opdraecht een stuck erues, geheyten dat Blaeckerbroeck, gelegen int kerspel van Redinchem, oostwert aende beke, westwert aen erve des cloosters, Albert Rademakers ende Arnts vanden Gruithuys, suijtwert het clooster ende Arnt vanden Gruithuys, noortwert dat clooster voors.. folio 15

Voor Gielis Ingen Nieulant, richter van Arnhem, Brummen ende Veluwenzoom, heeft anno 1423 Hendric de Leeuw, burger tot Wageningen, aent clooster Redinchem opgedragen alsulck erve ende lant als hy had liggen toe Redinchem ende daeromtrent, gelijc hy dat gecoft hadde van joncker Derick van Lyenden. folio 17

Johan, heer tot Hemert, ridder, vercoopt ende draecht aent clooster Redinchem anno 1462 op acht hent lants in Redinchemerbroeck, oost ende west aen erffenis des cloosters voors.. Item anderhalff molder roggen die dat clooster jaerlix van erffpacht aenden Doreweert

schuldich was, vuytet erve den Suyr-enck. Item negen groot ende eenen Brabants tins jaerlix. folio 19

Anno 1468 draecht Johan Wiersz aent clooster op alsulcken erve als hy liggende heeft in Redinchemerbroeck, liggende met allen eijnden aen des cloosters lant voors.. folio 21

Anno 1469 wort door Henric de Wijt den clooster van Redinchem vercoft ende opgedragen alsulcken erve ende goet als hy liggende hadde in Redinchemerbroeck. folio 23 (f. 5^{r})

Anno 1481 wort van Mechtelt Adams aen Gosen Coenraets opgedragen een hoffstat int kerspel van Redinchem, oostwert die heeren van Mariendal, westwert het clooster Redinchem, zuijtwert die Steenstrate, gaende daervuijt jaerlix voorden pastoor een smal hoen. folio 25

Willem van Rijswijc draecht anno 1478 aent cloost[er]* van Redinchem op een halff molder roggen jaerlixer erffrente* vuyt Willem van Heelsoms erve, gelegen inden kerspel van Redinchem ende Heelsom, met noch een halff molder roggen ende een paer cappoenen sjaers, die Arnt van Boeningen schuldich is. folio 28 (f. 5^{v})

Toe Harten

Remken Coops-zoon draecht anno 1414 aent clooster van Redinchem op een stuck lants gelegen inde buirschap van Harten, geheyten Hemken Essen-zoons hoffstede, zynde een tinsgoet joncker Dircx van Wische, met eener zyde aen erve des cloosters, metter andere zyde aen erve der vrouwen vanden Dorenweert. folio 31

Anno 1437 dragen Gerrit van Culemborch, zoon tot Culenborch, ende Gijsbert van * Nijenvelde, zijn wijff, * aent' clooster op een goet tot Harten, geheyten Reutenenge, met huijs, hoff, hoge ende lege, bosch ende broeck. folio 33

Anno 1461 hebben Gelis van Harten ende zyn broeder voor Gerrit de Jeger van Padtbroeck, richter tot Arnhem ende van Veluwenzoom, aent clooster van Redinchem opgedragen heur alinge erve ende goet, so dat met eggen, met eynden, met hoge, met lege, met bosch, met broeck, met heyde, met weyde, mit torue, met twijge, met huys, met hoff, met holt ende metten waterganck daertoe gehorende, gelegen is toe Harten. folio 35

Anno 1472 heeft Gerrit van Hirten den clooster van Redinchem vercoft ende opgedragen alsulcken erue ende goet als hy liggende hadde toe Harten, vuytgescheiden een huys ende hoffstede, dat gelegen is toe Harten, tuschen erffenisse der kercken ende Tyman de Hirt. folio 37

Anno 1488 hebben die kerckmeisteren des kerspels Ede den clooster van Redinchem vercoft ende opgedragen een erve ende goet met heggh[e], rijs ende alingen zijnen (f. 6^{r}) toebehoren, also dat gelegen is inder buirschap van Harten, oost- ende zuijtwert naest erue des cloosters van Redinchem, noort- ende westwert die Moft, ende voort alsulcke erve, recht ende toezeggen als zy kerckmeisteren hebben inder buirschap van Harten voors.. folio 39

Een huijs binnen Wageningen*

Anno 1596 heeft juffer Oda van Cortenbach, weduwe van Godefridt van Boickholt, gewesen drost toe Wageningen, voor schepenen derzeluer stadt ten behoeue der conventualen van Redinchem opgedragen ende ouergegeuen een huijs binnen de stadt van Wageningen, stellende voort'zelue, tot waer eenich lant met zekeren tient ende bosch in Wageninger Enck. folio 41

Aencoop van heggen ende holt

Anno 1409 heeft Johan van Boetbarch ende juffer Cathrin, zijn wijff, voor richter ende schepenen der stadt van Wageningen aenden clooster van Redinchem opgedragen een hegge, * die gelegen is aen Wageninger Berch metter ouerdyck, also die heer Willems van Reys te wesen plach, voor een vrij eygen erve, oostwert dat clooster Redinchem, noortwert de hertoge van Gelre ende westwert Gerrit van Laeckmont, gaende hiervuyt jaerlix eenen olden schilt voor St. Marie Magdalenen altaer inde kercke tot Arde. folio 43 (f. 6^{V})

Anno 1430 is by vrienden van des cloosters ende van Otto van Welle wegen eene dedinge ende gescheyt gemaect ende getroffen van eener heggen holts met een deel lants, gelegen opten Berch tot Wageningen, daer oostwert naest gelegen is dat clooster Redinchem voors. met eener heggen holts, geheyten dat Rantwycker Holt, westwert aen een hegge Otto voors. toecommende, gelegen opten Berch voors. aen der kercken hegge van Wageningen, zuytwert dat clooster voorn. met eener hegge holts, geheyten die Laeckmontse hegge, die langs den Berch streckende is aender kercken hegge van Wageningen voors., noortwert aenden Wagenwech, bekennende Otto voorn. aenden voors. hegge ende lant geen recht noch toezeggen meer te hebben noch te behalden. folio 45

Anno 1519 is voor Reyner van Gelre, heer tot Aerssen, lantdrost van Veluwen, by Mechtelt Voncken, huysvrouwe Lubberts van Keppel, aenden clooster van Redinchem opgedragen een vierdel van een deel holts in Ederbosch, met allen zynen toebehoor. folio 47 (f. 7^{r})

Veenen

Anno 1464 heeft Arnt Broenissen aen Jan Gerritsz. vercoft ende opgedragen vier morgen veens met gront, sluys ende zyn toebehoor, zo dat gelegen is in Ederveen, oostwert een gemeijne stege, zuytwert t'veen toebehorende den huyse Kernem, westwert Velthuys grave metter gemeyne stege ende noortwert Rutger Heijmens mit veen. folio 49

Anno 1501 heeft Arnt Jansz. aen Gerrit Jansz. in erffcoop ouergegeuen ende opgedragen acht morgen veens in Ederveen, oost ende west aen eene gemeyne stege, noortwert Euert Jacops, suydwert Gerrit Jansz.. folio 51

Anno 1561 heeft Bija van Manen, weduwe Jurriens van Dolre, aen Wijnant van Ratingen * en Koen Hendrix van Bruissel opgedragen* twee morgen torff veens metten gront, gelegen in Ederveen, oost die Eder Meegen, westwert streckende op Veltgys graeff, noortwert Henric van Puetseler met zyne medegeerffden, suijtwert Jan Wolters ende dat jufferen clooster toe Renckom, gelyc Bya die anno 1546 van Jan Wolters gecoft. folio 54 (f. 7^{V})

Erven tot Apeldorn

Anno 1450 heeft Alidt ter Aubeeck voor Casyn van Oldenbarnevelt, richter van Veluwen, aenden clooster van Redinchem opgedragen twee alinge erve ende goeder, geheijten Schulenborch ende Koc[k]xhoffstede, zo die met eggen, met eijnden, met hogen, met legen, met bosch, met broeck, met heyde, met weyde, met torue, met twyge ende voort met allen oeren rechten ende toebehoren gelegen zyn inden kerspel van Apeldorn, inder buirschap van Woringen*. folio folio 57

Copie van den brieff, daerby het convent Redinchem t'erve Schuijlenborch anno 1578 verpandet hadde.* folio 59

Lant tot Angeren

Anno 1461 heeft Deric Gruter voor Henric van Huessen als tinsheer * aen Rutger van Huesselinck tot behoeff zijns, zyner erven off holder deses brieffs opgedragen een stuck lants van acht morgen, geheyten Vergart, liggende int kerspel Angeren, met eener zyt aen erffenisse Gerrits van Ryswyc ende metter andere zydt aen lande Derc Gruters voors., dat men te tinse holt van heer Johan van Hendten, ritter, metten eenen eynde aen erffenisse Grieten van Houckmaet ende metten anderen eynde schietende opte landtweteringe. folio 64

Tienden, renten ende lant tot Dodenweert, Hien ende Ochten

Opten 20 may anno 1410 heeft Walrauen, heer tot Brederode, aent' clooster van Redinchem euwelic ende erffelic gegeuen een deel tienden, gelegen in Nederbetuwen, int kerspel (f. 8[r]) van Dodenweert ende daerom langs, met namen ende ten eersten een block tiende, geheyten

de Wtwijer, holdende	60 morgen	
in Welierbroeck een block van	60	
in Hienrebroeck, in Hienre kerspel*	60	
die Middelweyde*		Samen 500 morgen
Dodenweerderbroeck, holdende	200	
t'Hogevelt, holdende	60	
Item t'Hogevelt, holdende	60	

met een huijs ende hoffstede, gelegen byder kercken tot Dodenweerde. Item vier morgen lants, gelegen inden kerspel van Dodenweerde, ende oock met een deel andere renten. folio 67

Het convent Redinchem doet anno 1578 * aen Hendric Claes in pantschap voor de zomme van tweehondert gulden, ouer negen jaren te lossen, twee hoffsteden lants, daer Arnt Jansz. op woont ende Albert van Luijnen nu ter tijt in gebruick hebben, liggende inden kerspel Dodenweert, oostwert die Weem, zuijtwert der lantdijck, westwert Godtsken ende Derck Hendrix, noortwert Jan van Worriende. folio 69

Albert van Bemmel ende Margriet, zijn wijff, vercopen anno 1466 aen den clooster van Redinchem in eenen steden erffcoop ses enckel Ouerlentse Rins gulden des jaers erffrente*, van munte der vier Keurvorsten byden Rijn, goet van golt ende gerecht van gewicht, jaerlix op Petri ad Cathedram te betalen vuyt een stuck lants van sestien hont, gelegen int kerspel van Hijen, daer bouen naest geerft zijn Sanders kinder van Weze, beneden aen erve Jan Pansier, oostwert Sanders kinder van Weze, suijtwert Henric Smit, hebbende Albert van Bemmel voors. dit lant gecoft van Albert van Weze. folio 74

Anno 1477 heeft Dirck Tengnagel met zyne susteren aen Gysbert van Bemmel vercoft een erffrente van drije enckel Ouerl. Churf. golden* Rinse gulden vuijter een stuck lants, geheijten de Stege, gelegen tot Ochten, eeuwelic te betalen op St. Peters dach ad Cathedram. folio 77

Dirck, heer tot Blitterswyc, draecht vuyt zynen alingen tient tot Hien anno 1501 aent clooster Redinchem op een erffrente van twelff enckel golden O. Rins gulden, te betalen op alle St. Walburgen dage, ende also diezelue rente * leenroerich, is zy wegen des cloosters anno 1529 verheft by heer Mart[en] van Swol. Anno 1538. Item 1544 ende 1559. folio 79 (f. 8[v])

Kesteren

Arnt, Wolter ende Johan Vonck, gebroeders, hebben anno 1451 voor Johan van Steenhuys,

richter in Nederbetuwen, aen het clooster van Redinchem opgedragen een bouwinge lants, geheyten de Merck, gelegen toe Kesteren, holdende omtrent twintich morgen lants, oost Otto van Galen, suijdt den broeckdyc, die tegen dese bouwinge halff toehoort, west Jan van Brienen, noortwert den bantdyck, daer thien roeden deses dijcx tot deser bouwinge gehoren, horende mede die oost- ende wester-graven halff tot deser bouwinge, ende gaende vuyt dese bouwinge jaerlix twelff pont voorden altaer van St. Niclaes inde olde kerck tot Arnhem. folio 81

Setten

Anno 1383, * voor Willem van Meerten als een tinsheer, hebben Rijckwijn vanden Broeck ende Frederuin, zyn wyff, aen Jan Doeijs opgedragen ende ouergegeuen heur hoffstat, liggende int kerspel Setten, maelschap van Eijlt, zynde aende * zyde geerft Johan van Wesijck, heer Arnts zoon, aen d'ander zyde de costerie van Setten, met eenen morgen lants, geheyten Langemans acker. folio 83

Willem, heer tot Egmont ende Baer*, hebbende zijner dochter Walborch, cloosterjuffer toe Redinchem, vuijter zijnen hoff Diertten jaerlix verschreuen aenden clooster voors. * vijff[en]sestich Rins gulden des jaers, draget voor diezelue jaerrente denzeluen hoff anno 1475 aen den clooster erffelic op, mits dat het jaerlix op Meijavont aen Willem, zone tot Egmont, heer tot Haeps, geuen ende betalen zal viertien older schilde, het stuck van xxx stuijver, te lossen alle meijdagen tegens den penninc vijfftien. folio 86 (f. 9r)

Randwijck ende Setten

Anno 1463 heeft Otto van Stade aenden clooster van Redinchem opgedragen een bouwinge lants met huijs, hoff, berch, schuijr, liggende tot Randwijc ende Setten, t'samen holdende ongeveer vijffenviertich morgen, als

1 een stuck, geheijten den Pannekoeck	5 ½	
2 die olde hoffstat ende die perck	6	
3 den Weijcamp, groot	6 ½	Morgen
4 een stuck daerbij	1 1/3	
5 inde Hoeven	26	
6 in Willem zoons kempken	1/3	

Item noch een rijsweertien tot Heteren metten hogen erve.
Waertoe gehoren in Randwijc tegen den Zantcamp 12 roeden dijcx min 2 off 3 voeten.
Noch int zelue kerspel Rantwijc 4 roeden dijcx min 4 voeten.
Item noch in die Hoeuen dat gemeijn ende ongescheiden dijck is 26 roeden. folio 89

Heteren

Anno 1406 hebben Willem van Suirmont ende zijne consorten aen Alart van Isendorn, Herberens zoon, bastert, opgedragen tot behoeff heeren Roeloffs van Isendoorn, praest tot St. Peters t' Vtrecht, eenenviertich morgen lants, [l]iggende* int kerspel Heteren aen drije stucken, met allen timmer ende huijs opt' erve staende:

1° een stuck lants metter hoffstede, bouen naest erffenis Arnts vander Lauwick, Ernsts zoon, beneden Roeloff van Brienen, met eenen eijnde schietende opten bantdijc, metten anderen eijnde opten haerdijc.

2 een stuck lants daer bouen naest gelegen is den Curtijt van Heteren, beneden Henric, heer van Hoemoet, metten eenen eijnde schietende opten haerdijc, metten anderen eijnde opde Cleeffse Kampe. * (f. 9^{v})

3 een stuck lants opten Weert, daerbouen naest gelegen is Jacob Melijs zoons kinder, beneden Dirck van Heteren. folio 93

Anno 1486 hebben Arnt van der Lauwick ende Henrica van Galen, zijn wijff, ten behoeue des cloosters van Redinchem vertegen op 6½ morgen lants tot Heteren int Weerbroeck gelegen, bij haere olderen van heer Johan van Hemert, ridder, aengecoft. folio 95 (f. 10^{r})

Hervelt

Anno 1509 heeft Ida, weduwe Johans van Welderen, aenden clooster van Redinchem opgedragen ses morgen lants, gelegen int kerspel Hervelt, maelschap Rinssum, op Rijnssemerbroeck, die zij ende haren man eertijts van Sander Hackfort aengecoft. folio 97

Anno 1523 heeft Willem Bor, greue in Dornick, den clooster van Redinchem opgedragen ende vertegen vierdenhaluen morgen lants, gelegen int kerspel Hervelt int Rinssemerbroeck, bij hem aengecoft van Rijck Cornelis. folio 99

Driel

Anno 1465 heeft Willem van Auereng den clooster van Redinchem opgedragen een alinge bouwinge lants, met huys, hoff, hoge ende lege, gelijc zij inden kerspel van Driel gelegen is:

1° dat huys ende den groten bongert met bossch en camp, holdende xv morgen, oost Henric vander Weijden, suijt die Drielse Zege, west Willem voors., noortwert de straet.

2 vijff morgen in Dijelrebroeck, geheiten die Thien Morgen, oost ende west Arnt Gansneb, suijtwert die Eldense Zege, noortwert die Drielse Zege, wezende dit erve een Doreweerts leen ten Zutphensen rechten, te verhergewaden met een pont golts, te weeten eenen olden schilt.

3 noch soeven morgen lants dat vrij erve is, oost die Drielse Zege, west Gijsbert Waesack, noortwert de straet, horende hiertoe tweemael vierdehalue greuer* roede dijcx, gelegen int nederste ende ouerste block. folio 101 (f. 10^{v})

Anno 1514 heeft het clooster van Mariengaerde, gelegen toe Heusden opten Rijn, verkocht ende opgedragen aenden clooster van Redinchem eenen camp lants van soeuen morgen, geheijten Baten Enck, gelegen in Ouerbetuwen, int kerspel Driel, oost Mariendael, west een stuck lants, geheijten den Budelmaker, suijtwert die Elder Zege, noortwert Henric van Wije, geldende dit lant jaerlix aen St. Angnieten clooster binnen Tiel twee enckel golde Rins gulden, die men lossen mach met xxv enckel golt gulden. folio [1]03*

Verdrach anno 1610* mette erffgenamen van Brant vanden Bouwhuys ouer de pantschap van 6½ morgen, genaemt Baten Enck, die hun noch op negen jaren toegestaen wort ende alsdan te lossen met vierhondert dalers. folio 105 (f. 11^{V})

Elst ende Eijmeren

Anno 1521 hebben Willem Ingen Nieulant van Valborch ende Henrica van Bronckhorst, zyn wyff, den clooster van Redinchem vercoft, opgedragen ende ouergegeuen vijfftien enckel golden Rinsche Keurvorster gulden sjaers erffelicker jaerrente, goet van golt ende gerecht van gewicht, als zij echteluijden hebben vuijt eenen hoff, geheijten t'Laer, inden kerspel van Elst, eertijts toebehoort hebbende Gerrit te Wal, ende nu Reijnerus van Broeckhusen. Werdende voor dese rente tot waer gestelt eenen hoff, geheyten die Meller, liggende tot Valborch, groot lxij morgen. folio 107

Verdrach anno 1517 tuschen die van Redinchem ende het clooster van Eymeren opgericht ouer die betalinge der vyff Rins gulden des jaers, diet'selue clooster den convente van Redinchem jaerlix schuldich is, holdende t'selue verdrach dat den Rins gulden in betalinge der rente zal betaelt worden met xx stuyver, ende in afflosse met eenen enck. golden Churf. Rins gulden van gewicht. folio 109 (f. 12^{r})

Renten binnen Arnhem ende toe Doetecom

Anno 1472 heeft de stadt van Arnhem vanden clooster Redinchem opgenomen hondert goede golden enkel Churf. Ouerlentse Rins gulden, als namelick soeventien olde Borgondische Johans braspenningen off 25½ Kolsche witpenningen voor elcken golt gulden gerekent, te verrenten met vyff derzeluer gulden, jaerlix op St. Vrbans dach. folio 112

Anno 1444 is den clooster van Redinchem door Claes Hugenzoon vuyt Gadert Schoonswaens huys, liggende binnen Arnhem inde Oeuerstraet, ende vuyt een schaer weyden in Hagens Weyde daerin gehorende, voor schepenen opgedragen worden eenen olden schilt des jaers, te betalen op Petri ad Cathedram. folio 115

Anno 1512 heeft Marten vanden Bosch aen Johan vander Marck ende Alidt, zyn wyff, voor schepenen der stadt Arnhem opgedragen vijff enckel golden Philips gulden des jaers, vuyt een huys inde Conincxstrate, Jan Gaemis weduwe op d'een zyde ende wilner Sybert van Amstel, priester, op d'ander zyde, te betalen opten Heyligen Paeschdach, te lossen den penninc xvj. folio 117

Anno 1444 heeft de stadt van Doetecom aen Sweder van Wijnbergen vercoft ses Ouerl. Rins gul. munte der Churf. bijden Rijne, jaerlix op Martini te betalen, te lossen alle Martini dagen met hondert derseluer gulden. folio 119

1 15 juli 1414

[Reinald IV, hertog van Gelre en Gulik en graaf van Zutphen, geeft het O.L. Vrouweklooster te Renkum toestemming om de beek, die uit de richting van Harten stroomt langs zijn huis Grunsfoort en het dorp Renkum, door het klooster te leiden.]

Copie 1 (f. 15r)

Wij, Reijnalt, vander gnaden Goidtz hertoge van Gulich ende van Gelre ende greue van Zutphen, voor ons, onse eruen ende nacommelinge, doen condt allen luijden die desen brijeff soilen sijen off hoeren lesen, dat wij, den Aelmechtigen Onsen Lijeuen Heren Goide van hem[e]lrijck*, Marijen, Sijnre Gebenedider Lijeuer Moe[d]er* ther ehren ende te weerdicheijt, omme onser seliger alderen ende voorvaeren, onser, onser eruen ende nacommelingen zijelen troest ende heijll, ende oich omme sonderlinger gonsten ende lijeffden wille die wij hebben ende draegende sijn tot den eirberen canonicken ende jonffrouwen des besloetenen cloesters tot Redinchem, denseluen canonicken ende jonffrouwen, in behoeff hoire ende hoire naecomelinge, tot eenre ewijger memorien ende gedechtenisse derseluer onser alderen ende voervaeren, onser, onser eruen ende nacomelingen zijelen, gegeuen hebben ende geuen mit desen brijeue die beecke, die koempt van Heerten ende geet voor onse huijs Gronsfoort, onse dorp ende dat cloister tot Redinchem voorg., alsoe dat die zelue ca[n]onicken* ende jonffrouwen (f. 15v) die vurs. beecke tot hoeren wille ende binnen hoeren cloester soilen moigen leijden ende hoere gadinghe daermede doen, buijten ijemants hijnder off schaede. Wij en soilen oich die zelue beecke nergent waer anders leijden noch doen noch laeten leyden in enijgerwijs, dat den vurs. canonicken ende jonffrouwen off hoeren cloester hijnderlich sijn off wesen sall aen dijen dat sy vander vurs. beecken soilen doen maecken. Voort soe willen wij dat nijemant in die vurs. beecke roeten en sall, want dat den cloester tegen weer. Argelist is gentzlichen wtgescheijden in allen vurs. puncten, die welcke wij, hertoege van Gulich ende van Gelre voirg., voir ons, onse eruen ende naecoemelinge, vaste ende stede, erfflicken, ewelicken ende ommermeer halden willen ende oich gehalden willen hebben, ende hebben des alles te orconde gantzer ende vaster ewijger stedicheijt onsen zegell mit wael bedachten voirraede ende met onsen vrijen moet wille ende rechter wetenheijt aen desen brijeff doen hangen. Gegeuen 2 (f. 16r) inden jaeren ons Heren duijsent vijer hondert ende vijerthijen, des sonnendaegs op der Heijligen Apostelen Dach, te Latijne geheijten 'Diui Sion'.

Ende met een groot zegell in roede wassche besegelt.

Onder op de plijcque stonde: Per Dominum ducem presentibus de consilio Gijsberto Pijeck, reddituarius generali ducatus Gelriensis et Arnoldo Bocop, armigerus * *.

Gecollationeertt tegens syn besegelt originael, in francyn geschreuen, en is daermede beuonden te concorderen by my,

[D.]* Dibbets
1623

2 10 augustus 1436

[Arnold, hertog van Gelre en Gulik en graaf van Zutphen, bevestigt de toestemming, door zijn oom Reinald IV aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum gedaan, om de beek, die uit de richting van Harten stroomt, door het klooster te leiden. Tevens bekrachtigt Arnold een eerder overeengekomen wissel van enig land van het huis Grunsfoort enerzijds en van het klooster anderzijds ten behoeve van deze omleiding.]

Copie 3 (f. 17^{r})

Wij, Arnolt, vander genaeden Gaitz hertoge van Gelre ende van Gulich ende greue van Zutphen, voor ons, onse eruen ende naecomelinghe, doen cont allen luden die desen brijeff solen sijen off hoeren lesen, soe onse lijeue oem, hertoge Reijnalt, zeliger gedachte, onsen aendechtigen in goede prijorynne ende convent tot Redinchem, als een fundatoir ende sunderlinge vrient, voortijtz gegeuen hadde die beecke van Hij[r]ten*, loepende door onse sloit Gruensfoerde, onsen dorpe Redinchem ende onsen cloister vurs., tot hoeren wille ende nutte in hoeren cloister te leyden vurs., als die brijeff van onsen oem vurs., hem daerop gegeuen, wt wijst. Soe hebben wij oeck Onsen Lijeuen Heer, Goede van hemelrijch, Marien, Zijnre Gebenedider Moeder ter eren ende ter weerdicheijt, omme onse zelige alderen ende voorvaderen, onser, onser eruen ende nacommelingen zijelen heijll ende troest, ende oich mede omme sunderlingen gonsten ende lijeffden wille, die wij hebben ende draegen toe den aendechtigen in goede priorijnne ende convent vurs., hem denseluen oerloff gegeuen die vurs. beecke erfflich te leyden in hoer cloester vurs., met alle den articulen ende puncten in onser (f. 17^{v}) zeligen ohems brijeue vurs. begrepen. Ende want die zelue aendechtigen in Goid die vurs. beecke in hoir cloester nijet waell geleijden en kunden, sij en moisten onse erue, tot onsen sloit Grunsfoirde vurs. hoerende, een deel daer toe behoeuen, daer zij ons alsoe waell weder voor hebben gegeuen aen onsen erue tot Grunsfoerde horende gelegen ouermits enen wissell, met allen zijnen articulen ende puncten daer in geschyet tusschen Willem van Rijsswijck van ons wegen ende der vurs. priorijnne ende convente. Soe hebben wij den vurg. wissell, soe den die eerberen onsen aendechtigen in Goide bruider Johan van Boecholt, prior tot Mariendael, heer Rembout die Witte, pastoer tot Redinchem, ende bruder Steuen Douijs, conuers tot Monickhuijsen, indertijt gededingt hebben, belijeft, bestedicht ende confirmiert, * ende mit desen seluen onsen brijeue belijeuen, bestedigen ende confirmeren. Alle argelist gentzlich vijtgescheijden in allen voors. puncten, die welcke wij, hertoge van Gelre ende van Gulich ende greue van Zutphen vurs., 4 (f. 18^{r}) voer ons, onse eruen ende nacommelinge vurs., vast ende stedich, erfflich ende ewelich halden willen ende oeck gehalden willen hebben, ende hebben des ende alre vurs. puncten te oirconde ende ewijger stedicheijt mit voordachten moede ende onsen vrijen wille ende rechter wetenheijt onsen zegel aen desen brijeue doen hangen. Gegeuen inden jaere ons Heren duijsent vijerhondert sess ende dartich, op Sent Laurentz daege martelers.

Ende was met een groet zegell in roede wassche besegelt.

Onder opde plijcque stonde: Per dominum ducem presentibus de consilio dominis Johanne Schel[a]ert* de Obbendorp et Engelberto de Oirsbeke, militibus*.

Naer voorgaende collatie is dese copie met syn besegelt originael, in francijn gesch., beuonden toe concorderen by my ondersch.,

[D.] Dibbets
1623

3 13 april 1405

[Lucie van Kerpen, abdis, en deken en kapittel van het wereldlijk stift te Elten geven in eeuwigdurende erfpacht aan de prior en het Regulierenconvent te Zwolle, ten behoeve van het nieuwe klooster te Renkum, al hun grondbezit te Renkum, geheten de Nederhof, met inbegrip van alle tinsen, lieden, pacht en heerlijkheid, en de Schoonhul, voor een jaarlijks op Sint Petrus ad Cathedram te betalen pachtsom van veertien oude schilden. Uitgezonderd worden de gift van de kerspelkerk te Renkum en een hofstede, geheten Nederhof, die gelegen is aan het eind van O.L.Vrouwedijk. Zodra schriftelijk is aangetoond dat het O.L.Vrouweklooster is gevestigd, zullen prior en convent van Zwolle van genoemde pacht worden ontheven.]

Copie 5 (f. 19r)

Wij, Lucie van Kerpen, vander ghenade Gaets abdisse der wereltlicker kircken van Elten, ende wy, dekenijnne ende gemeijne capittel der voors. kercken, tugen vestlicken ijn desen apenen brijeue dat wy verpacht hebben ende verpachten in enen rechtensteden erffpachte ewelicke ende vmmermeer den prior ende den gemeynen convente den Reguliren binnen Zwolle, yn behoeff des nijen cloesters toe Redinchem, all sullick lant als wy ende onse abdije liggende hebben to Redinchem, dat geheijten is die Nederhoff*, mijd alre erfnisse die daer toe behoert, beheltlick der abdijen voors. ende onses gaetshuijses oerre heerlickheyt, als die gifte vander kirspel kercken toe Redinchem ende ein hoffstede gelegen tendes Onser Vrouwen Dijcke, die geheijten is die Nederhoff, mijd allen tijnse, luiden ende pacht ende heerlickheijt die daer in hoert, ende die Schone hulle* mijt alle oren toebehoer. Ende soelen ons off wie ene abdisse ys der kircken vors. van Elten in behueff der abdijen geuen ende jairlix wal betalen, kummerloes te leueren te Elten op den berch in onse abdie alle jair op Sunte Peters dach ad Cathedram off binnen veerthijen daegen daer nae vnbegrepen, viertijn olde schilde*, munte des keijsers van Romen off des koninex van Vranckryck off ander guet payement daervoor, dat dair guet v[oo]r* zij indertijt der betalinge. Ende weert saecke als dat cloester toe Renchem geconfirmeert ende gestediget is, wanneer dan die (f. 19v) prelatinne mit oerren capittel des nyen cloësters *voors. ons ende onser abdijen voors. ende den gemeynen capittel vors. ghevestigen ende wisse gemaken kunnen also dat wy ende onse abdije* ende capittel voors. der voors. viertijn schilde ende erffpacht vast ende stede zijn, erflick ende

vmmermeer ijn allen manyeren ende vurwaerden, als voors. steet, ende wanneer ons dat geschijet, bebryeuet ende gestediget ys, soe sal [dye]* prior ende dat conuent van Zwolle voors. dan der voors. pacht ontladen wesen. Sunder argelist ende nije vunde, in eyn getuijch der wairheijt alle deser voors. puncte, soe hebbe wy, Lucie van Kerpen, abdisse van Elten voors., onse zegel mijt zegele onses gemeyns conuents aen desen bryeff gehangen. Gegeuen ijn den jaer ons Heren duijsent vijerhondert ende vijff, des manendaech nae Palmdach.

Concordat cum originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]*

4 22 februari 1430

[Johan, abt, en Johan, prior, en het convent van het Benedictijnerklooster van Sint Petrus en Paulus, de Abdinghof, te Paderborn geven in eeuwigdurende erfpacht aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum de Overhof te Renkum, met tienden, tinsen, pacht en lieden, met de Schoonhul, en de kerspelkerk van Renkum voor een jaarlijks op Sint Martinus te betalen pachtsom van veertien oude schilden. Ook zal het Renkumse klooster jaarlijks op diezelfde dag een Rijngulden betalen voor de kleine tienden, alsmede de tins van twaalf nader omschreven tinsgoederen. Tevens worden regelingen getroffen ten aanzien van verduisterd tinsgoed en de hoogte van de te betalen tinsbedragen.]

Copie 8 (f. 21[r])

Wij, Johan, van Godes gnaden abdt, Johan, prior, vnde gemeyne conuent des monsters Sente Peters vnde Pauwels toeden Abdinckhoue binnen Paderborn van Sente Benedicts orden, bekennen mijt dessen apenen brijeue, voor ons vnde alle onse nacomelingen, dat wij mijt guiden willen vnde berade toe eren Ons Lijeuen Hern Jhesu Christi vnd weerdicheid Marien, Zijnre Lijeuer Moeder, hebben der eersamen priorijn vnde gemeijnen conuenten des beslotten cloesters Vnser Lijeuer Vrouwen toe Redinchem in Veluwe, Regulier oerden, verpachtet erfflick vnd ewelijck vnss munsters Ouerhoeff mijt sijnen toebehoer, gelegen in Veluwe inden kerspel van Redinchem, vytgescheijden die hoeffstede des seluen Ouerhoeues bij der kircken van Redinchem vursc. gelegen, vnde oeck onsse thienden, thinss, pacht, lude, de Schoenhulle myt allen oren toebehoeren, vnde giften der vurs. kirspelkircken van Redinchem, voer welcken Ouerhoeff, soe voers. is, soelen sij vns vnde vnsen nakommelingen up alle Sente Martens dach in den wijnter ofte binnen veerthijen daegen dair naest volgende onbegrepen geuen vnd betaelen vnvertogen vijertijen alde Franckrijckse schilde, gud van golde vnd munte vnd swair genoech van gewichte, die voor data deses brijeffs geslaegen zijn, off ander gulden paijement daer voor, allyke gud in elker tijt der betalinge. Oock solen die prioryn vnd convent voers. vns vnd onsen nacommelinghen (f. 21[v]) alle jair vp den

termijn voers. betaelen enen Ouerlantschen Rijnschen gul. voor smalen thijenden, die ons jairlix vanden conuent van Redinchem gheboird. Vnd alle dese voers. betalinge solen zij doen binnen Veluwe an handen vns vnd onser nacommelingen ofte ons amptmans, dem dat van vnses monsters wegen bevoelen weer, kummerloes vrij vnde buyten vnsen vnd vnser nakommelingen schaden, dair wij, onse nacommelingen ofte amptman voers. oen dan quitantij aff geuen sollen. Vnde werdt sake dat dese betalinge, soe voers. ijs, nicht geschijede, soe moegen wy, vnse nacommelingen ofte vnse amptman daernae enen boden mijt enen peerde senden int cloester tot Redinchem dese pacht inde Rijnschen g. onbetaelt te manen. Vnd off dan den voers. boden de betalinge nicht geschijede, soe mach he dair in eijne ersame herberge rijden, dair in te liggen, teren vnd te leesten, voor oen vnd sijn peerd alle daege rechte maeltijt te halden, als eijn eersaem man plege te halden. Vnd zoe wat kost vnd teringe de bode mijt sijnen peerde deyde vnd verteerde in der herberge voers., de sollen dat conuent van Redinchem gelden vnd betaelen hent ter tijt dat sij dese pacht vnd gulden voors. mijt alre teringe vnd kost betaelt hebben, buijten onsen vnd onser nacommelingen schaden. Vnd off dan dese leestinge vns ofte vnsen boeden te langh gevijel ofte vnghaedelick woirde, soe moegen wy onse nacommelingen ofte 9 (f. 22r) amptman voers. om dit gelt vnd teringe penden mit enen daegelixen pender an hoer guijde binnen vnd buijten hoeren cloester, vnde die voort slijten alse off zij werlicke lude waren sonder hoer ofte ijmandes van hoerer weghen wederseggen ofte behelpinghe eijniges rechtes. Voertmeer sollen die priorijn vnd convent voors. vns, onsen nacommelinghen ofte amptman alle jaer vpp Sente Martijns dagh vurschr. ofte binnen veerthijen daegen daer naest volgende onbegrepen betaelen bij der zeluer peen all alsulcken thijns als vp vnsen tijnsguideren hijer nae beschreuen staet, de sij angenommen hebt. Inden eersten van Goesswijns van Heteren erue, gelegen bij Loessdijck, dat Albert de Raedmecker toe Wageningen laest hadde, xxxiiij penning.. Item van Henricx Nachtegallen guide toe Redinchem, dat Johan van Stralen daernae hadde, iiij schelling. vnd vijer penning.. Item van Henricx voers. anderen guide, geheijten Broeckwijck, viij penninghen. Item van Reijners Spickermans haluen guide, ij schillingen. Item van Berndes von Duuen guide ten Brocke, dat Albert van Doorweert laest hadde, thijen schilling.. Item vander moelen ter Brocke, thijen schilling.. Item vann tween hoffsteden daer selues, twe schilling. vnd acht penning.. Item van Coertenberges guiden, de behoeren toe Onser Lijeuen Vrouwen Capellen, xxij penning.. Item von Ludekens Dair Buten guden, ses schillingen. Item van Jans Witte (f. 22v) Cranenberchssoen hoeffstede, enen oert von enen alden Franckrijcksche schilde. Item van Goesschalx Alberts soon hoffstede, gelegen bij Onser Lijeuer Vrouwen Capellen, enen oert van enen alden Franckrijckschen schilde. Int laesten van enen stucke landes, gelegen bij der voers. capellen toe Rynewert, dat voortijtz was Jans vnd Henrix Witte, oeck enen oert van enen alden Franckrijcksen schilde. Vnde weert zaecke dat hijer nae ghevunden weerde, dat sij vnser thinsguide enige meer hadden oft oeck meer aennemen woelden, dairop sollen zij vnsen vnd onser nacomelingen consent vnd willen verweruen, als sich dat van rechte gebuirt, vnd oeck onsen thinss dair aff gelijck vanden anderen vurs. wal betalen sonder argelist. Vnde want wij mijt der priorijn vnd convent voors. twijstinge alle jaer hadden van reeckeninge der geweerden deses vurs. thinsgeldes, nae onsen register vnd oer landt ghewoende, so hebben wy vm alles

gevoegs willen oen toegegeuen, dat sy ons van elken konnings Thurnoijs grot. van sestijen penn. jairlix geuen sollen enen alden Vleemschen grot., de voor deser tyt geslagen sijn, ofte de weerde dairvoor, hent ter tyt dat wy ofte onsen nacommelingen oen ofte enigen anderen vnsen thinsgenoeten toe Redinchem meren vnd swareren thins mijt rechte aff winnen, dien sollen sy dan voertan jairlix guitelicken betalen sonder wederseggen. Alle dese voors. puncten semptelicken vnd bijsonderen louen wij, 10 (f. 23r) Johan abd, Johan prior, vnd gemeijn conuent voor ons vnd onse nacomelingen der priorijn vnd conventen van Redinchem vurs., vnde zij vns weder ouermijtz desen brijeue, stede, vast vnd onverbreckelich te halden sonder enigerhande argelist. Desses toe merer bekantnisse vnde seeckerheyt heb wij vnse inghe segele voor ons vnd onse nacomelingen an desen brijeff witlicken doen hangen. Gegeuen int jair ons Heren duysent vyerhondert vnd dertich, op Sente Peters dach ad Cathedram.

Was besegelt mit twe vthangende segelen, bedeckt mit wit wullen.

Gecollationiert vnd authenticq bevonden.

P. Verstegen
Secr[etaris]

5 5 december 1540

[Arnoldus van Venlo, kelner te Putten, als gevolmachtigde van Diderich van Roermond, abt van het Benedictijnerklooster Sint Petrus en Paulus, de Abdinghof, te Paderborn, geven aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum in eeuwigdurende erfpacht een hofstede, gelegen bij de kerspelkerk te Renkum, voor een jaarlijks op Sint Martinus te betalen pachtsom van twee Rijngulden, op voorwaarde dat het klooster daarop een huis zal laten bouwen, waarin de abdij voortaan jaarlijks haar tinsen en erfpachten uit Tuil in de Bommelerwaard kan innen. Ook wordt bepaald dat het Renkumse klooster jaarlijks op dezelfde dag vier Rijngulden zal betalen voor beterschap van de tins. Tevens dient het Renkumse klooster jaarlijks een Rijngulden uit het goed van Willem van Heelsum te betalen, indien blijkt dat ook de abdis van Elten deze mag eisen. Tenslotte wordt bepaald dat het Renkumse klooster verplicht zal zijn eventueel verduisterde Paderbornse tinsgoederen alsnog tins op te leggen, en deze te betalen.]

Copie 12 (f. 26r)

Ick, Arnoldus van Veeneloe, kellener toe Putten, als volmechtich here Dederich van Ruremunde, in der tijt van Ghodes genaden abtt ind prior des munsters Sunte Peters ind Pouwels bijnnen Paderborn van Sunte Benedictus orden, doe kondt ind bekenne apenbairlick vermits dessen apenen brijeue vur ons ind onsen nacommelingen dat ick, van wegen ind in stadt des abbtz ind des gansen conventz van Paderborn vurs., in enen vasten, stedigen, ewijgen erffpacht verpacht ind auergedaen hebben, verpacht ind auerdoen in kraft dess brijeffz heren Gijsbert van Eeck, paeter, ind Margarita

Schimmelpenninck, indertijt priorinn[e]*, ind gemeijnen convent des beslaten cloesters Onser Lijeuer Vrauwen tho Redinchem in Veluwen zoom Reguliers oerden, ind oere naecommelingen off helder des brijeffs, mijt ore wille ene hoffste[d]e*, gelegen bij dir kerspels kercke binnen Renchem, affst[r]eckende* nae Wageningen, zoe groot ende cleijn als sij daer gelegen is, mit allen zijnen toebehoer, nyet wtgescheijden, jairlix ende alle jaire, erffelick ende ewelick duijrende, vuer twe Auerlentsche Kuirfurster Rijns golden g., ghuedt genoech van golde ind swaer genoech van gewicht, off die gerechte weerde dair vuir in tijt [d]er betalinge, op alle Sunte Martens dach in[d]en wijnter, veerthijen daege onder off ouer onbegrepen, allet o[p] conditien ind formen nae inhalt [d]es ael[d]en besegelden contractz (f. 26^{v}) brijeff, der wij beide parthijen eellix ene hebben. Ind op dese vurs. hoffstede sal idt convent Renchem eene huijs optimmeren ind haelden tot eine* selffz behoeff ind oerber then ewijgen daegen toe, doch mijt conditien ind onderscheijde dat wij, abbt van Paderborn ofte des conventz gedeputeerde ind amptman, alle jair onbespijeltt onsen conventz thijns ind erffpacht, gelijck wij den in Thijel ind Boemelreweert geldende hebben, inden voors. huyse alle jaer sullen moegen maenen ind inboeren, ind vorder sullen wij onss des huijses noch hoffstede nyet croeden noch recht aenbehälden. In gelijcken ist in kraft des brijeffs verdedingt ind auergegeuen, dat idt voirg. conuent Renckhem onss abbt ofte onssen amptman van wegen des conventz Paederborn jairlix ende alle jaer, erffelicken ind ewelicken wt richten vnd geffen sullen, allet op Martini vurs., vijer enckel Auerlentsche Kuijrfurster golden Rijns gulden* paijements vurs., heercomende van die beterschap des thijns*, nae wt wijsinghe des aelden brijeffs ind registeren gesyen ind gelesen, waervmb wij vuirheen in twijst gestain ind mijtt den * lantrechte den anderen ersocht, ind sullen vermitz dessen hijermede van beyden seiden t'vreeden sein ind gescheijden blyeuen den thijns berurende inhaldt des aelden brijeffs ind vorder nijet. Der seluer maten ist vermitz dessen verdedinght ind auergegeuen, dat idt conuent Renchem ons abbt ind abdie Paederborn off den amptman 13 (f. 27^{r}) van wegen des conuentz jairlix vnd alle jair geffen ind betaelen sullen, allet op Martini voors., enen enckelen Auerlentschen Kuirfurster golde Rijns gul.* paijements voors. vijt Wilhem van Heelsumb ghuet*, doch mit vurwerden off sich ter eniger tijt bevonde dat mijn vrouwe van Eelten ingelick sich des vermeten mucht, sullen die van Renchem verplicht sien eellick tot zijnen aechten op te leggen ind te betalen ind vorder nijet, doch exsipiert ind voerbehalde dat wij, abbt ofte den amptman, van wegen des conuentz Paederborn dair vorder bekentenisse ind bewijs affbrengen sullen. Oeck ist auerkommen ind auergegeuen off ijt convent Renckhem ennige eruen off guideren hadden, dair onse conuent Paderborn thijns wt hadde, als des noch wael verduijstert ijs, die sal dat convent Renchem, soe duck als des noet bevonden mach warden, verplicht ind gehaelden sein op te leggen ind te betaelen aen ons ofte aen des conventz amptman van Paderborn. Vnd alle desse vurs. articulen ind puncten zampt ind een ijder bijsonder laue ick, Arnoldus van Venloe, kellener*, als volmechtich des abbtz ind van wegen des conuentz Paiderboern, vur* ons ind onsen nacommelingen, denne convent Renchem vurs., vnd sy ingelijcken ons weder, vermitz dessen (f. 27^{v}) brijeff stede, vast ind onverbreeckellich t'haelde sonder alle argelist. Ind tot meerre vaster stedicheijt hebben wij, her Diderich van Ruremunde, abbt ind prior des conventz Paterborn, ind Arnoldus van Veenloe, des seluigen conuentz ind ordinis*

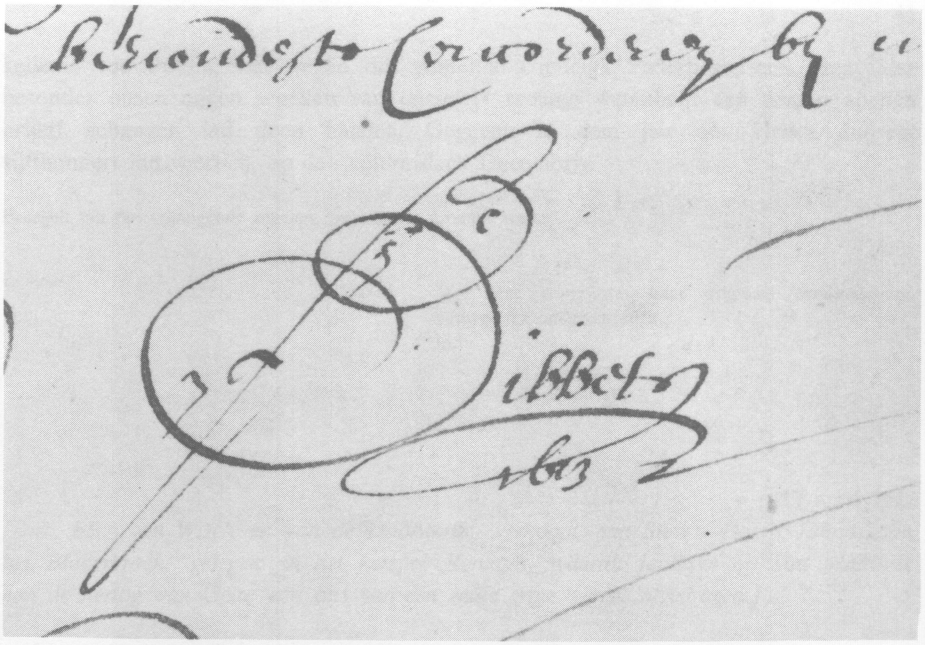

Handtekening, met datering (1623), van burgemeester Dirk Dibbets

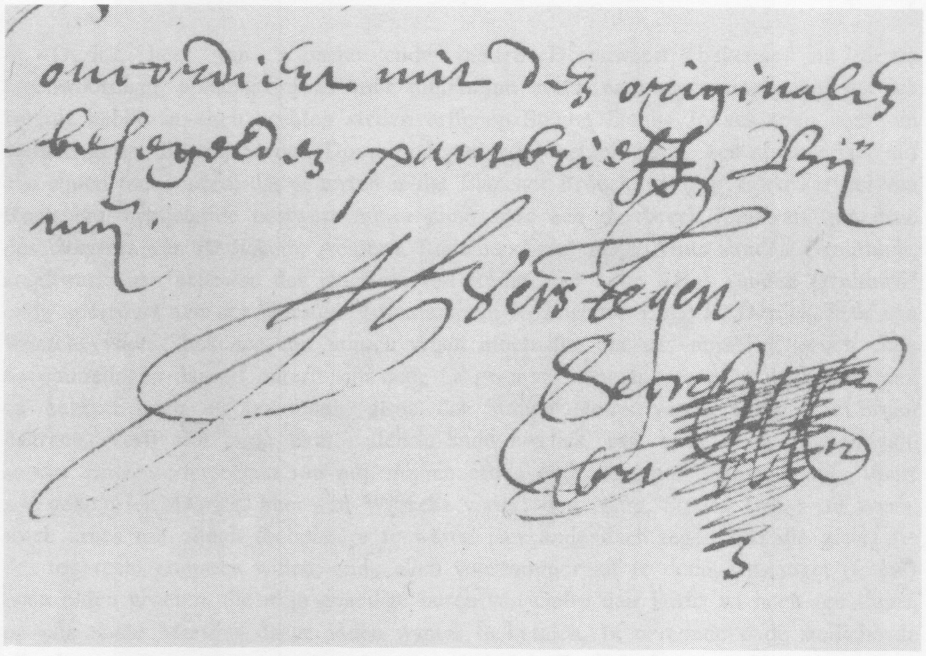

Handtekening, met datering (1621), van stadssecretaris Peter Verstegen

kellener toe Putten, van wegen des gemeijne conuentz Paderborn vurs., een ijder besonder onsen eijgen segellen van onsse[r]* rechten wetenheijt aen dessen apenen brijeff gehangen ind doen hangen. Gegeuen in dem jair ons Heren duijsent vijffhondert ind veertich, op den vijften dach Decembris.

Besegelt mit twe vthangende zegelen, gedruckt in groenen wasse*.

Dat dese copie mit haer originael overeenkompt, getuyge ick onderschreuen,

P. Verstegen
Secr[etaris]

6 17 april 1412

[Dirk, heer van Wisch en van de Doorwerth, verkoopt aan Steven Doeijs Johanszoon het Blakerbroek, gelegen in het kerspel Renkum, waaruit jaarlijks op Sint Martinus aan de hertog van Gelre een tins van een oude grote wordt afgedragen.]

Copie 15 (f. 29^{r})

Ic, Derick, heer van Wijssche ende vanden Dorenweert, bekenne mit desen tegenwoordigen apenen brijeue voor mij, mijne eruen ende nacommelingen, dat ick vercoft hebbe in enen rechten steden erffcoep Steuen Doeijs Johans soen voer ein summe geltz, die mij Steuen Doeys voergen. wael betaelt heeft, een stuck erues mit alle sijnen toebehoere, dat geheyten is dat Blaecker Broeck, gelegen inden kerspel van Redichem, schijetende oestwert mitter eijne sijde aen die beeck, westwart aen erue des cloesters van Redichem, Aelberts Rademaeckers* ende Arnts vanden Gruijthuijs, zuijdtwartz aen erffnisse des cloesters van Redinchem ende Arnts vanden Gruithuis* ende noertwart aen des cloesters erffenisse van Redinchem. Ende ic, Derijck, heer van Wyssche voers., bekenne mit mijnen vrijen moetwille, dat ick, mijne[n]* eruen ende nacommelingen daeraff onterft sijn ende en geen recht noch toeseggen daer meer aen en hebben noch en behouden, alsoe dat Steuen Doeys voors. ende sijne eruen daeraen geerft sijn ende hem erffelick ende ewelick, vast ende stede blijuen zall, sonder enich wederseggen van mij, mijnen eruen ende nacommelinghen voors.. Voert zoe gelaue ick, Derick, heer van Wijssche voors., den voerg. Steuen Doeys dit voors. stuck erues mit zijnen toebehoere te waren jaer ende dach tegen alle die gene, die des toe recht commen willen, ende allen voercommer aff te doen, wtgesoget (f. 29^{v}) enen olden groeten, die mijn genedige heren van Gelre dair jairlix wt heeft toe thijns, op alle Sante Martijns daege inden wynter te betalen. In oerconde ende stedicheyde alle deser voors. puncten ende saken, soe heb ick, Derijck, heer van Wyssche voors., mijn zegel aen desen brijeff gehangen. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vyerhondert ende twelue, des sonnendaechs nae den heijligen Paeschedach, alsmen singet inder heijliger kircken 'Misericordias Domini'*.

Ende besegelt met een wthangent zegel in grunen wassche.

Pro authentica copia.

P. Verstegen
Secr[etaris]

7 23 februari 1423

[Hendrik de Leeuw, burger te Wageningen, verkoopt, ten overstaan van Gielis Ingen Nieulant, richter te Arnhem, Brummen en de Veluwezoom, aan Hendrik van Buren, priester en Regulier kanunnik, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, zijn erf en land te Renkum, zoals hij dat van jonker Dirk van Lienden had gekocht.]

Copie 17 (f. 31^{r})

Ich, Gelijs inghen Nijelant, richter tott Aernem, tot Brummen ende van Veluwenzoom, tuge mit desen apenen brijeue dat voor mij ende voor gerichtzluijde hyer na beschreuen commen is inden gerichte Henrick die Leewe, borger tot Wageningen, ende heeft mit synen vrijen wil in enen rechten steden coop auergegeuen ende voor opgedragen broeder Henrich van Buren, priester ende Regulier canonick, tot behoeffs des cloesters van Redinchem all alsulcke erue ende lant als hij had liggen te Redinchem ende daeromtrent, hoege ende neder, mit all sijnen toebehoer, soe die voerg. Henrick die Leewe dat voerg. erue ende lant geco[pt had st...s]* coeps tegen joncker Derick van Lijenden, ende heeft daernae op vertegen, alsoe dat dat oerdel der gerichtzlude wijsde vur recht dat die voerg. Henrick die Leuwe ende sijn eruen dairaen onterft zijn ende geen recht noch toeseggen meer dair aen en hebben noch en behouden in eniger wijs, ende dat die voerg. broeder Henrich tot behoeff des voors. cloesters daer aen geerft is, ende hem dat vaest ende stede ten lantrecht sal sijn, sonder argelist. Dair dit geschijede, waren ouer ende aen als gerichtzluijde, die sonderlinghe daer toe onthaelt ende geroepen waren, Jacob vanden Loet ende Gheret die Witte ende meer goeder luijde. Gegeuen onder mijnen zegel inden jaer ons Heren (f. 31^{v}) duijsent vijer hondert ende drij en twyntich, des dijnsdaechs nae Sunte Peters dach ad Cathedram.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in grunen wassche.

Geauscultiert tegens syn originael, ende accordiert mit idt selue.

P. Verstegen
Secr[etaris]

8 18 mei 1462

[Johan, heer te Hemert, ridder, verkoopt aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum acht hont land, gelegen in het Renkumse Broek, een erfpacht van anderhalf molder rogge die het klooster jaarlijks aan erpacht schuldig was aan de Doorwerth uit een goed, gelegen op de Suerenk, een tins van negen groten jaarlijks uit het goed dat Evert van Hector toebehoort en een Brabantse tins uit Heintke Effenzoons hofstede, voor een bedrag van eenenzeventig Rijngulden.]

Copie 19 (f. 33[r])

Ich, Johan, heer tot Hemert, ritter, doe condt allen luyden ende bekenne mit desen apenen brijeue voor mij ende mynen eruen, dat ich mit mynen vryen wille ende auermitz enen rechten, steden, witlichen erffcoep vercoft heb den conuent ende cloester van Redinchem acht hont lantz, gelegen in Redinchemer Broeck, oestwart ende westwert gelegen aen erffenisse des convents vurs., end anderhalff* mald. rogghen van erffpacht dat conuent jairlix anden Dorenwert schuldich was van alle alsulcke erue ende lant die vanden Dorenweert liggende hadden inden Surenenck, nae inhalt eens erffpacht brijeffz conuent vurs. dairaff besegelt spreckende heeft, ende negen groet thijns jairlix vten guide, dat Euert van Hector te wesen plach, ende enen Brabantz thijns jairlix vuijt Heijntken* Effensoons hoiffstadt, als voer eijn ende t'souentich Rijns gulden, die mij wael te willen ende te dancke vernuecht ende betaelt zijn, den lesten penninck mitten iersten, dair ich mij guider betalinghe aff bedanck. Ende ich, Johan, [heer]* tot* Hemertt vurs., bekenne auermitz desen seluen mijnen brijeue voor mij ende mynen eruen, dat ich ende mijne eruen van dese acht hont lantz, anderhalff molder roggen, negen groet thijns ende eynen Brabantz thyns vurs. genselick ontrechtiget ende onterft zijn, ende niet meer rechtz noch toeseggens daer aen en hebben noch en behalden (f. 33[v]) in geenre wijs, ende dat conuent ende cloister vurs. dair aen gerechtiget ende geerft zijn, ende dat hem dat vast ende stede sijn ende wesen zall ten ewijgen daegen toe sonder imantz wederseggen. Voert meer soe geloue ich, Johan, heer tot Hemert vurs., vuer mijn ende mynen eruen den* voorn. convent ende cloester van Redinchem vurs. dese acht hont lantz, anderhalff mold. roggen mitten thijns voors. toe vrijen ende toe wairen jair ende dach tegen allen den genen die ten rechten komen willen, ende allen voercommer die dairop wee[r]* aff te doen, gelijck als erffcoeps recht is in Veluwen. Sunder argelist, in kennisse der wairheijt ende ganser vaster stedicheyt alre voirwairden vurs., soe heb ich, Johan, heer tot Hemert, ritter voors., voor my ende mynen eruen mijnen zegel an desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen inden jair ons Heren duysent vyer hondert twe ende t'sestich, des dijnxdages nae Sent Servaes* daege.

Ende was mit een wthangent zegel in grunen wassche besegelt.

Concordat cum integro suo originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

9 22 februari 1468

[Johan Wierszoon, zijn vrouw Griet, en Johan de Wit, zoon van Griet, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een erf in het Renkumse Broek. Heer Herman Ernst, pastoor te Renkum, treedt op als zegelaar.]

Copie 21 (f. 35r)

Wij, Johan Wierssz vnd Grijete, echte huijsfrouwe, ind Johan die Wijt, Grieten vors. echte soen, doen condt allen luyden met dessen apenen brijeue voor vns vnd onsen eruen, dat wy vercoft hebben der priorinnen ind den gemeijnen conuent des beslatenen cloester Vnser Lijeuer Vrouwen thot Redinchem ende oren nacommelingen all alsulcken erue, als wij liggende hadden in Redinchemer Broeck, gelegen mit allen eijnden an des cloesters lant vors., vm eijn summe geltz die vns ende tot onsen willen ende te danck betaelt is, den lesten penninck mitten eersten, ind bekennen dat* vuer vns end onsen eruen, dat wy vanden voors. erue onterft ende ontrechticht sijnt ende dat voors. convent dairaen geerft ende gerechticht zijnt ten ewijgen daegen, sonder ijmantz wederseggen. Item oick gelauen wij, Johan vnd Grijete vnd Johan voors., vur vns vnd onsen eruen den voors. conuent dat voors. erue tho vrijen ind toe waeren jaer ende dach voor eijn vrij eijgen erue end all voercommer aff te doen, als erffcoeps recht is in Veluwezoom. Item oick bekennen wy, Johan vnd Grijete vnd Johan vors., voir ons ende onsen eruen, wert saecke dat in enigen punten voirs. ennich gebreck weer of aff queem, dat Godt verhuide, end dat dat convent voirs. dat hijnder off schade bij kreghe, dat sy den schaden moegen verhaelen ende doen peijnden wter allen onsen eruen vnd goede, rede ende onrede, dat wij dan ter tijt hebben off namaels crijgen moegen, (f. 35v) met enen dechelicxen geswaren pender, gelych binnen jairlixe verschenen pacht metter eenre hant toe penden vnd metter ander handt the slijten sonder claege voert gericht, glickerwys off sij met allen rechten wtgesleten end verwonnen weren, beheltelick des heer sijns rechten, sonder ijmantz wederseggen. Sonder argelist, in eijn tuijch der wairheijt, hebben wij, Johan ende Grijete vnd Johan voors., her[e]n* Herman Ernst, pastoer tot Redinchem, gebeden dat hij dessen apenen brijeff voor ons ind voor onsen eruen besegelen will, omb gebreck ons segels vp desse tijt, dat ich, heer Herman, pastoer voors., om bede wille Johans ende Grijete vnd Johans voors. gerne gedaen hebe, ende heb mijnen zegel an desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen inden jair ons Heren duijsent vijerhondert acht ende t'sestich, vp Sunte Peter ad Cathedram.

Ende besegelt mit een wthangent segel in grunen wassche.

Accordiert mit syn oprecht originael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

10 14 februari 1469

[Hendrik de Wit Johanszoon en zijn vrouw Liesbet verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een erf en goed, gelegen in het Renkumse Broek. Heer Herman Ernst, pastoor te Renkum, treedt op als zegelaar.]

Copie 23 (f. 37r)

Ich, Henrich de Wijt Johansz, end Lijsbet, echte huijsvrouwe Henricx voors., bekennen mit dessen apenen brijeue dat wij vercoft hebben der priorinnen ende den gemeijnen conuent des beslotenen cloesters Vnser Lijeuer Vrouwen tho Redinchem ind oren nacommelingen alsulliken erue ind guet als wij liggen hadden in Redinchemer Brueck, met eggen ende met eynden, vnd mit allen synen toebehoern, omme eene summe geltz die ons te willen vnd toe danck betaelt is, den lesten penninck met een ijersten, ind bekennen dat wy, Henrich ind Lysbet voirs., ende onse eruen dair aff onterft ind ontrechticht zijnt tot den ewijgen daegen toe, ende bekennen dat dat conuent voers. dair aen geerft ende gerechticht is, ende dat sy dat gebruijcken sollen tot oren schoensten, r[o]stelich* ende vredelich ten ewijgen daegen toe sonder ijmantz wederseggen. Oick gelauen wij, Henrich ende Lijsbet voors., voor ons ind voor onsen eruen den voors. convent dit voors. erue the vrijen ende the waren jair vnd dach end all voorcommer aff te doen, als erffcoeps recht is in Veluwenzoom. Oeck gelauen wij, Henrich ende Lijsbet voors., voer ons ende voor onse[n]* eruen den voors. conuent, wert saeck dat sij tot enniger tijt vorder vestenis begerden off hebben wolden, dat wij hem die alle wege geerne doen sollen, mit hant ende mit mont, van stonden an als vns dat gewitticht wurdt an vnsen mont off woenstat. Item noch (f. 37v) voirder bekennen wij, Henrich ende Lijsbet vurs., vur ons ind * vnsen eruen, ind gelauen den vurs. conuent alle vurs. puncten nae.inhalt des brijeffs voor ind nae beschreuen steet vnd eyn ijgelick punt bijsonder vast, stede ind sonder gebrecke the halden end will te doen in rechter ehstadt, bij eenre penen alle daege enen olden braspenningh dair vp comende tot behuijff des voors. conuentz off holder desses brijeffs mit oren will. Oeck bekennen wij, Henrich ind Lijsbet voors., voor ons ind voor onsen eruen, wert saeck dat den convent voors. off holder des brijeffs mit oeren will nijet en will schyden nae inhalt des brijeffs, dat dan dat convent off holder des brijeffs mit oeren will dair hijnder, kroit off schade bij hedden, dat sy den schaden mitter penen voors. moegen doen penden vijt all onsen eruen ind guet, rede ind onrede, rurende ind onrurende, dat wy nw ter tijt hebben off namaels crygen moeghen, mit enen geswaren daechligen pender, mitter eenre hant te penden vnd mitter andere hant te slijten, gelijck binnen jairlich verschenen pacht, sonder claeghe voert gericht, beheltelicken den heer sijns rechts, gelijckerwys off sij met allen rechten vijt gesleten vnd verwonnen weren dat gebreck dair aff te nemen, alsoe ducke ende alsoe vaecke als dat noet gebeuren sall tot oer selues simpel seggen sonder imants wederseggen. Alle dinck sonder argelist in een tuijch der wairheyt, soe hebben wy gebeden hern Hermen Ernst, pastoer tot Redinchem, dat hij desen brijeff auer ons besegelen will vm gebreech 24 (f. 38r) vnses segels vp dese tijt, dat ich, Harman, pastoer vors., vm bede will Henricx ende Lysbetz, syne echte huijsfrouwe vors., gerne gedaen hebe, ende heb mijnen segel an desen

brijeff gehangen. Gegeuen inden jaer onses Heren duijsent vijerhondert negen vnd t'zestich, vp Sunte Valentijns dach, des hilligen martelers.

Ende was besegelt mit een wthangend zegel in gruijnen wassche.

In fidem authentica copia.

P. Verstegen
Secr[etaris]

11 23 oktober 1481

[Mechteld Adams, dochter van wijlen Lubbert van Vollenhoe, en haar zoon Hendrik de Herde verkopen aan Gosen Coenraetszoon een hofstede, gelegen in het kerspel Renkum, waaruit jaarlijks een hoen voor de kleine tiend aan de pastoor wordt afgedragen. Hendrik Garmanszoon, 'neve' van Mechteld en Hendrik, treedt op als zegelaar.]

Copie 25 (f. 39^{r})

Wij, Mechtelt Adaems, zelige Lubbertz dochter van Vollenhoe, ende Henrick de Herde, Mechtelde zoen, doen kondt allen luijden ende bekennen in desen apenen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wij mit onsen vrijen moetwillen in enen vasten ende steden ewijgen erffcoep auergegeuen, opgedragen ende vercoft hebben auermits desen openen brijeue Goesen Coenraetsz. ende sijnen eruen een hoffstadt mit alsulcken toeseggen*, als sij van tijtz aen gehadt mach hebben, gelegen op Veluwezoom inden kerspel van Redinchem, dair oestwart naestgelant sijn die heren van Mariendael, westwart die jofferen van Redinckhem, noertwart Dirrick Henrixzoen ende zuijtwart aen die Steenstraet, mit eggen, eijnden, voirt alle sijnen rechten ende toebehoeren, omme ene benoemde somme geltz, die hij ons tot onsen will ende danck opgelacht, vernuecht ende waell betaelt heft, den lesten penninck mitten ijersten. Daerom zoe bedancken wij hem guider betalinge ende schelden hem ende sijnen eruen dair vrij ganss loss ende ledich quijt aff. Voert soe bekennen wij, Mechtelt ende Henrick voors., dat wy dese* vurg. hoffsstadt Goesen voors. soe voor auergegeuen, opgedraghen ende vercoft hebben, ende hebben daer nae op vertegen ende verthijen daerop mit desen apenen (f. 39^{v}) brijeue, dat wij ende onsen eruen mit recht daeraff ontguet, onterft ende ontrechticht zijn ende daer geen recht noch toespraeck * vorder off meer aen en hebben noch behalden in geenre wijs, ende dat Gosen voors. ende syn erue ander voirs. hoffstadt mit recht geguet, geerft ende gerechticht zijn ende hem dat vast ende stede wesen ende blijuen zall then ewijgen daegen. Voert zoe gelouen wij, Mechtelt ende Henrich voers., voor ons ende voor onsen eruen dese vurs. hoffstadt den seluen Goesen vurs. ende zijnen eruen toe waeren ende toe vrijen jaer ende dach ten ewijgen daegen voor een vrij eijgen erue ende guedt, wtgescheyden een smael hoen die pastoir, anders allen voorcommer, voerplicht ende toespraecke aff te

doen, ende alle die geen daer opdoen vertijen, die* mit recht schuldich sijn toe verthijen, als erffcoeps recht is. Ende wairt saeck dat Goehsen vurs. off sijn erue tot enigertijt enich gebreck geschijede in enige puncten der wairschappen, vertichenisse offvoercommer, voerplicht aff te doen, soe dat voers. steet, ende dair hynder ende schade van kreeghen, daer om deden off leden ennichs sijns, alinck den schaden, hijnder ende die gebreken voors. gelouen wij, Mechtelt ende Henrick voors., voor ons ende voor onsen eruen Goesen voors. ende sijnen eruen wederom op te richten, te vernuegen ende toe vergelden tott 26 (f. 40[r]) oers selues simpel seggen, sonder ede off enich getuijch dair voor te doen van onser weghen off emant anders van onser wegen. Alle dese puncten ende glaeften, ende elck bysonder, hebben wy, Mechtelt ende Henrick vurs., voor ons ende voor onsen eruen gesekert ende gelaeft, seeckeren ende gelauen, bij onser eren in guider, vaster gelouen geloeffelicken, volcommelichen wail toe halden ende nijet toe breken noch toe wederspreecken mit* geenrehande hulprede*, beheijmicheijt off argelist*, geestlix of wereltlix rechten, noch mit genen opsat, nijvonde, quadeloesen, dat men tegen des brijeff punten erdencken off vijsieren mocht in eniger manijeren, ende aldinck sonder argelist. Hijr hebben auer ende aen geweest dedingsluijde Ott Panekoeck, Sander Kyuit an zyde Gosens voors., Johan Kemp, Henrick Garmansz. aen zyde Mechtelt ende Henrix voors.. In oerconde der wairheyt, ganser vaster stedicheijt, tot enen rechten getuijge, soe hebben wij, Mechtelt ende Henrick de Herd voors., gebeden Henrick Garmasz., onsen neue, dat hy desen brijeff auer ons besegelen* wil omme gebreck onss segellen op dese tyt, dat ick Henrick omme oere lijefden ende beden wil ende om gebreck ore beyder zegellen op dese tijt geern gedain heb. Ende soe* heb ick, Henrick Garmans voers., voor Mechtelden ende Henrick de Herd vurs. ende voor eruen mijnen segel aen desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijerhondert ende een ind tachtentich, op Sunte Seuerijns* dach episcopus.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in grunen wassche.

Vur copie authenticque.

P. Verstegen
Secr[etaris]

12 21 juli 1478

[Willem van Rijswijk verkoopt aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een jaarlijkse erfrente van een halve molder rogge uit het goed van Willem van Heelsum, gelegen in het kerspel Renkum en Heelsum, en een erfrente van een halve molder rogge met een paar kapoenen, die Arnt van Boeningen jaarlijks op Sint Martinus betaalt uit zijn huis en hofstede. Heer Herman Ernst, pastoor te Renkum, treedt op als mede-zegelaar.]

Copie 28 (f. 42[r])

Ich, Willem van Rijswich, doe kondt allen luijden ende bekenne mijt de[s]sen apenen brijeue voor mij vnd voor mijnen eruen dat ich vercoft hebe der priorinne ende den gemeynen conuent des beslatenen cloesters Vns[er] Lijeuer Vrouwen tho Redinchem ende oren nacomelinghen vm eijn summe geltz, die mij tot mijnen wil ende tho danck voil ende al wael betaelt is, een halff molder roggen t'jaers erffrenthe, dat ick tho hebben plach vijtter oenen erue, dat Willem van Heelsem thobehoeren plach, gelegen inden kerspel van Redinchem ende van Heelsem, vnd noch een halff molder roggen ende een paer canpoenen des t'jaers erffrenthen, die mij Arndt van Bonningen al jair schuldich is toe betalen op Sunt Martens dach inden wijnter off veerthijen daege daer nae vnbegrepen wter sijnen huijse ende hoffstadt met allen sijnen toebehoer, gelegen an die ene sijde Johan Wijerssoijne, die ander zijde die gemeijne strate, vnd bekenne dat ick ende myne erue van dese voors. erffrenthen genselick onterft vnd ontr[echticht sijn]* ende geen recht noch thoseggen mer aen en hebe off en beholde in geenreleywijs, ende dat dat voors. conuent ende al oer nacommelinge dair met allen rechten erffelicke daer aen geerft solden sijn, ende sollen dat alsoe gebrucken roistelicken ende vredelicken sonder ijmants wederseggen. Voert zoe laeue ich, Willem voers., voor my ende voor mijnen eruen ende den voors. convent ende oer nacommelinge dese voors. erffrenthen erfflicken t'vrijen ende toe waren vijtter desen voors. vnderpande als vijtter vrijen eijgenen eruen ende guet voor all den genen die des ten rechten staen willen, vnd (f. 42^{v}) allen voercommer aff te doen, ghelijcker wys als erffcoep jaer geltz recht is in Veluwenzoijm. Ock soe gelaue ich, Willem voors., voor mij ende voor mynen eruen den voors. convent ende oeren nacomelingen, wer dat saecke dat hem dochte namaels tot enijger tyt dat sye an dese voors. erffrenthe naden lantrecht van Veluwensoijm nijet genuch gewest off verwairt en weren, dat wy hem dan van stonden aen, als ons dat gewitticht wort, schriftelick off muntelick an vnsen mont off wonstat off veerthijen daege daernae onbegrepen alsoe vestingen sollen dair zij mede verwaert ende toevreden zijn bij enre gerechter verwilkorder penen van enen[ ] olden braspenningh alle daege daerop komende tot behoef des convents voors., ende oock soe beken ich, Willem voors., voor mij ende voor mijnen eruen vnd geue auer bij alsulcker penen als voors. steet, weer dat saeck dat in enijge punct[e] enich gebreck weer off queem off dat ich off mijn eruen versumelick off gebrekelick gevonden worden in enigen puncten nae inholt dis brijeffz voor off nae beschreuen, dat God verhuide, off dat die erffrenthen alle jair op die voors. daege nijet betaelt en worde ende oeck off dat voors. convent dair bij enich croijt, hijnder off schade om lede off om dede in enigerleij wys, het queem bij woe dat bij queem, soe sal ende mach dat voors. convent tot alre tijt althoijs oeren croyt, hijnder, schade ende die verschenen peen ende die verschenen onbetaelde renthen verhalen ende vuijt doijn penden wter desen voors. onderpanden ende 29 (f. 43^{r}) voert wter allen vnsen eruen ende goederen, rede ende onrede, rurende ende onrurende, geen guet wtgescheyden die ich, Willem vors., nw ter tyt vp dach datum dis brijeffs heb off namaels krijghen mach met enen daegelickschen geswaren pender, als pacht off herentijns, ende met den panden voert te vairen als recht is, alsoe ducke ende vaecke als des noijt gebeuren mochte tot oers seluers simpel seggen, sonder ijmantz weer off wederseggen, met enigen rechten, geestelicke off weerlicke, off mit opsat der hern off der steden off met gebot off verboit dat voor datum des bryeffz ingesatt off wtgebaden mocht

wesen off noch nae datum des brijeffs ingesat off wtgebaden mocht werden. Alle dese voers. puncten ende eijn ijgelijck punt bijsonder gelaue ick, Willem voors., voor mij ende mijnen eruen der voors. convent ende oren nacomelingen vast ende stede ende ongebraecken te halden ende all wal voijl te doen bij mijnre trouwen ende by mynre eren ende in gerechter ehestadt, ende des tot enen getuych der wairheijt, soe heb ick, Willem voors., voor mij ende voor mynen eruen mijnen zegel an desen brijeff gehangen. Vnd om der meerre vestenisse wil alre voors. puncten, soe heb ich onsen pastoer hern Herman Ernst gebeden, dat hy desen bryeff mijt mij ende auer mij ende mijnen eruen besegelen wil, dat ick, pastoer voors., (f. 43r) om bede wil Willems voors. geerne gedaen hebe, ende heb mijnen zegel met hem an dessen bryeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duysent vyerhondert acht vnd t'soeuentich, op Sinte Marien Magdalenen Avent.

Besegelt mit twe vthangende segelen in gruenen wassche.

Na auscultatie bevunden t'accordiren.

P. Verstegen
Secr[etaris]

13 21 november 1414

[Steven Doeijs Johanszoon, als tinsmeester van jonker Dirk, heer van Wisch, schenkt aan Egbert van Vlieren, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster van Renkum, een tinsland, geheten Hemken Essensoons hofstede en gelegen in de buurschap Harten, waarvan door de tinsgenoten Remken Coopszoon en Mechtelt, afstand wordt gedaan.]

Copie 31 (f. 45r)

Ic, Steuen Doijs Johans soen, als een tijnsmeister joncker Dirx, here van Wissche, tughe apenbairlick mit desen openen bryeue dat vuer mij ende vuer tinsgenoten, die hyer nae beschreuen staen, comen zijn Remken Coops soen ende Mechtelt, syn echte wijff, ende hebben mij opgedragen een stuck lantz, gelegen inder buirschap van Harten, ende is geheyten Hemken Essensoons hoffstede, mitter ener zyden aen eruen des cloesters Vnser Lijeuer Vrouwen tot Redinchem, mitter ander zyde aen erue der Vrouwen vanden Doerenweert. Ende Remken ende Mechtelt vurs. hebben mij dit selue stuck lantz vurs. vuer opgedragen ende daer nae op vertegen, alsoe datt t'fondeniss der tijnsgenoeten wijsden vuer recht, dat ick mynen vryen wille daer mede doen ende laeten mochte van wegen joncker Dircx, here vurs.. Doe dat gheschyet was, doe gaff ick, Steuen Doijs, tijnsmeijster vurs., dit zelue stuck lantz voert Egbert van Vlieren tot behoeff des prioers ende gemeynen conuentz de[s] besloeten jonckfrouwen cloester Onser Lyeuer Vrouwen tot Redinchem vander canonick Regulier oerden, gelegen in Veluwe, in allen vurwerden ende manieren als Remken ende Mechtelt vurs. dit selue stuck lants vurs. van joncker Dircx, her vurs., te halden plagen, beholdelick joncker Dircx, heere voors., sijns thijns ende alle syns guide rechte[n]s,

alsoe dat t'fondenis der thinsgenoeten (f. 45^{v}) wijsden vuer recht, dat Remken ende Mechtelt vurs. ende heur erue dair van [o]nterft zijn ende geen recht dair vorder aen en behuelden in eniger wijs, ende dat Egbert vurs. tot behoeff des priors ende gemeijnen conuentz vurs. ende heuren naecommelingen dair aen geerft is, ende hem dat ten lantrechte vast ende stede blyuen sall sonder alle argelist. Dair dit geschyeden waeren aen ende ouer thynsgenoten Otto van Heelsem ende Marcelis van Heelsem ende mer beruer lude. In getuychenisse der wairheijt heb ick, Steuen Doys, thijnsmeister vurs. joncker Dircx, heer vurs., mynen zegel aen desen brijefff gehangen inden jair ons Heren duijsent vyerhondert ende veerthijen, des woensdages nae Sunte Elisabetten dach, der heyliger joncfrouwen.

Ende was mit een wthangent segel in groenen wassche besegelt.

In kennisse van* copie authenticque.

P. Verstegen
Secr[etaris]

14 23 april 1437

[Gerrit van Culemborch, zoon te Culemborch, en Gijsbert van Nijenvelde, zijn vrouw, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een goed, geheten de Reutenenk en gelegen te Harten, voor een bedrag van tweehonderdeenendertig gouden Arnhemse guldens.]

Copie 33 (f. 47^{r})

Wij, Geret van Culenborch, soon tot Culenborch, ende Gijsbert van Nijenvelde, echte beddegenoet joncker Gerets van Culenborch voirs., tuijgen mit desen apenen brijeff voor ons ende onsen eruen dat wy mit onsen guiden voirberadenen moetwil witlick ende wael vercoft hebben den aendechtigen in Gode priorinne ende conuent tot Redinchem een guet in Velu, gelegen tot Hijrten bij Redinchem, geheijten Reutenenge, mit alle syn toebehoeringen, huys ende hoff, hoege ende lege, boss ende broeck *, dair van nyet wtgescheyden, voir een summe geld[es] van twehondert ende eenen dartich gouden Arnhemsche gulden, geheyten Arnoldus gul., die ons die selue priorinne ende convent van Redinchem guetlick ende wael hebn betaelt, ende dancken sy oick gueder betalingen. Oeck zoe bekennen wij voor ons ende onsen eruen dat wij geen recht noch* toeseggen anden vurs. guide mit alle sijnre toebehoringen voirs. behalden en hebben in geenrewys ende dat hem dat vurs. erue mit al sijnre toebehoringhe vast ende stede blijuen sall als van onser ende onser eruen wegen. Sonder argelist in oerconde der wairheijt alre voerschreuene puncten soe heb ick, Geret van Culenborch, soen tot Culemborch voers., mijn zegel aen desen brijeff bij mijnre rechter witschap gehangen voor my (f. 47^{v}) ende jonckfrouw Gijsberten van Nyenvelde voers., des ick, Gijsbert van Nijenvelde, echte beddegenoet mijns jonckeren voors., in deser saecken gebruke. Gegeuen int jaer ons Heren duysent vyerhondert ende zeuen

en dartich, op Sunte Georgius dach martyris.

Ende was mit een wthangent zegel in grunen wassche besegelt.

Concordat cum suo principali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

15 21 november 1461

[Gelis van Harten, zijn broer Gerrit van Harten en diens vrouw Griet verkopen ten overstaan van Gerrit de Jeger van Padtbroeck, richter te Arnhem en op de Veluwezoom, aan Albert van Mouwijck, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, een erf en goed, gelegen te Harten, dat zij van hun ouders geërfd hadden en dat Lambert Wegge enige jaren in pacht gebruikt heeft.]

Copie 35 (f. 49^{r})

Ic, Gerijt die Jeger van Padtbroick, richter tot Arnhem ende van Veluwenzoom, doe kondt allen luyden ende tuijge apenbairlick mit desen apenen brijeue, dat voor mij ende voir gerichtsluyde, hijer nae bescr., gekomen sijn int gericht Gelijs van Harten ende Gerit van Harten, sijn bruder, ende Grijete, sijn echte wijff, mit Gerit voirs., hoeren echten man ende gekaren momber, die hoer mit ordel en mit dair to gegeuen wardt, ende bekanden sementlicken mit hoeren vrijen moetwille voir hem ende hoeren eruen dat zy vercoft ende opgedragen hebben in enen rechten, vasten, steden, ewijgen erffcoep Aelbert van Mouwijck, als een tovenger tot behoeff des cloesters ende gemeynen conuents tot Redichem ende horen nacommelingen, hoir alinge erue ende guet, soe dat mijt eggen, mit eynde, mit hoegen, mit legen, mit bosch, mit broeck, mit heijde, mit weijde, mit torue, mit twijge, mit huijs, mit boss*, mit holt ende mitten waterganck daer toe hoerende gelegen is toe Harten, bepaelt mit allen synen toebehoeren, soe hem dat angecomen is van hoeren olderen, soe datt Lambert Wegge een deel jairen in pacht gebruijckt heff, ende hebben dat voirg. alinge erue ende guit mit allen* sijnen toebehoeren, gelijck voirs. steet, alsoe voor opgedraghen ende nae dairop vertegen mit hande, halm ende monde, alsoe dat ordel ende vondenisse der gerichtzluijde wijsden voir recht dat Gelys van Herten, Gerit van (f. 49^{v}) Herten ende Grijete, zijn echte wijff voers., ende hoer erffgenamen daer van onterft weren ende geen recht, toeseggen noch aenspraecke mit allen mer daer aen en hedden noch an behel[d]en in geenerwijs ende dat dat convent van Redichem voirs. ende hoer naecommelingen daer aen ten lantrecht geerft wesen ende blijuen soelen, erffelick ende ewelick te besitten, rustelick ende vredelick te gebruijcken, tot aller slachter nott, sonder ijmantz bekroen ofte wederseggen. Mede zoe hebben Gelijs, Geryt ende Grijete voers. voir hem ende hoeren eruen gelaeft den voirg. convent van Redinchem ende hoeren nacommelinghen dat vurg. alinge erue ende guet toe Herten mit alle sijnen toebehoir te wairen jair ende dach, te vrijen ende allen voercommer ende

voerplicht dair van aff te doen, als erffcoeps recht is. Ende hijer voor sijn wairboirgen geworden als voir Gelis vörs., Hubert Molentijn ende Gerit Derix soen, ende voor Gerit ende Gryete voors. is wairburge Johan die Lewe. Oft saecke weer dat dat conuent voers. gebreck inden wairschap hedde, krege off lede, dat hem datt voerg. erue ende guet nijet gewairt off gevrijt en worde, gelijck voors. steet, alinge dat ghebreck mach dat voerg. conuent verhalen mit peijndonge wt alsulcke erue ende guide als dese voerg. wairborgen nw hebben off noch namaels krijgen moegen, sonder all argelist, beheltelicken doch mijne 36 (f. 50r) genedigen heren van Gelre alle sijns rechtz. Dair dit geschijeden waren auer ende ahn als gerichtsluyde Engbert inden Caben ende Gijsbert toe Leijdermoel ende anders meer gueder luijde, die dit mede saegen ende hoerden. In oerconde dis brijeffs besegelt mit mijnen zegel. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vijerhondert een ende t'sestich des saterdaeges nae Sente Elisabetd[e]ndach.

Ende was mit een wthangent zegel van gronen wassche besegelt.

Concordat cum integro suo originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

16 2 november 1472

[Gerrit van Harten verkoopt aan het O.L.V.-klooster te Renkum een erf en goed, gelegen in het kerspel Renkum in de buurschap Harten, uitgezonderd een huis en hofstede, gelegen te Harten tussen bezit van de kerk en Tyman de Hirt. Dirk van Harten, 'neve', treedt op als zegelaar.]

Copie 37 (f. 51r)

Ic, Gerijt van Hirten, doe kondt allen luijden voir mij ende voor mijn eruen dat ick vercoft hebbe der priorinne ende den gemeijnen convent des besloeten cloesters Onser Lijeuer Vrouwen tott Redinchem ende oren nacommelingen all alsulcke erue ende goet als ick liggende hadde inden kerspel van Redinchem ende inder buirschap van Hirten, vijtgesceiden een huys ende hoffstadt dat gelegen is toe Hirten, tusschen erffenisse der kirken ende Thijman de Hirt, voor ene somme geltz die mij tot mijnen wille ende te danck wel betaelt is, ende bekenne dat ick ende mijn eru[en] van desen vurs. erffeniss onterft ende ontrechticht sijnt ende geen recht oft toeseggen meer daeraen en hebben off en behaelden in enigerwys, ende dat dat vurs. conuent ende oer nacommelingen dair aen geerft ende gerechticht sullen syn, ende sullen dat alsoe gebruycken rustelick ende vredelick, ten ewygen daeghen toe sonder ymants wedersegen, beheltelick mij ende mijnen eruen dat huys ende hoffstadt alst voors. steet. Voert soe gelaeff ick, Gerijt voors., voor my ende mynen eruen den voors. convent ende oren nacommelingen die* erffnisse te vrijen ende te waren jair ende dach ende allen

voercommer aff te doen, als erffcoep recht is in Veluwenzoom. Item voirder zoe geloue ick, Gerijt vurs., voor mij ende mynen eruen den voors. conuent ende oren nacommelingen, weert saecke dat zy tot enigertijt meerre vestenisse van desen voors. erue behoeffden oft begeerden, dat ick oft mijn eruen hem alle tijt geerne doen sullen mit hande ende mit monde van stonden aen als ons dat (f. 51^{v}) gewitticht wort an onsen mont of woenstadt bij ene gerechtiger, voerwilliker pene enen aelden braspenn. alle daege daerop commende tot behoeff des conventz vurs.. Vorder zoe bekenne ick, Gerijt voers., voor my ende mynen eruen ende geue auer alsulcke pene als voirs. steet, weert saecke dat ick off myne eruen versuymelick off gebreckelick gevonden worden ende nijet en voldeden nae inhalt des brijeffz als vurs. steet, dat Godt verhuide, ende oeck off dat convent voors. dair enich hijnder off schade bij leden, zoe mach dat convent vurs. allen oeren bewijselicken schaden mitter pene voors. verhaelen ende doen peynden wt allen onsen eruen ende goeden, rede ende onrede, dat ick off mijne eruen nw ter tijt hebben off namaels cryghen moegen, mit enen geswaren pender, mitter eenre hant te penden ende mitter ander handt te slijten sonder beclach voir dat gericht, beheltelick den heer sijns rechtz, gelijckerwijs oft zij mit allen rechten wtgesleten ende verwonnen waeren datt gebreck dairaff te nemen alsoe duck als dat noet geboren zall s[o]nder ijmantz weder seggen. Alle vurs. puncten, ende en ijgelick bijsonder gelaue ick, Gerijt voors., voer mij ende mynen eruen den vurs. conuent vaste ende stede te haelden ende wall te voldoen in rechter eetstat. In oerconde der wairheijt zoe hebbe ick, Gerit voors., gebeden Dirck van Hirten, mijnen neue, desen brijeff ouer mij ende voor mynen eruen te besegelen om gebreck mijns zegels 38 (f. 52^{r}) op dit pas, dat ick, Dirrick vurs., om beden will Gerijtz, myns neuen vurs., geern gedaen hebbe, ende heb mynen zegel an desen brijeff gehangen. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vijerhondert twe ende t'souentich, op Alre Zijelendach.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in gruijnen wassche.

Concordat cum integro suo originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

17 12 maart 1488

[Johan Rijquijnszoon, Roitert Stevenszoon en Gerrit Wolterszoon, kerkmeesters van het kerspel Ede, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een erf en goed, gelegen in de buurschap Harten. Als zegelaars treden op Johan Rijquijnszoon, Gerrit Wolterszoon en Wulfer van Bijler.]

Copie 39 (f. 53^{r})

Wij, Johan Rijquijnsz., Roitert Steuenssoon ind Gerit Wolterssoen, kerckmeijsteren s'kerspels van Ede, doen condt ind bekennen ouermitz desen apenen bryeue voor ons ind onsen nakommelingen kerckmeisteren dat wij mit onsen guijden, voerberaden moetwil vercoft ende opgedraegen hebben, vercoepen ind opdragen, der priorinnen

indertijt des conuentz Onser Lijeuer Vrouwen Regulier oerdens ind besloeten cloesters van Redinchem in behoeff s'gemenen conventz voers. een erue ind guet mit hegh, rijss ende alingen sijnen toebehoeren, alsoe dat gelegen is inder buirschappen van Harten, dair oestwairt ende zuijtwart mit erue naestgelegen is dat cloesters van Redinchem voirs., noertwart ende westwart die Mofft, ind voort all alsulcke erue, recht ende toeseggen alss sij hebben inder buirschappen van Harten voirs., voer eijne benoempde summe geltz, die ons die priorinne van wegen des conventz voirs. tot onsen wil wael vernuecht ende betaelt heeft, den lesten penninck mitten iersten, alsoe dat wy see bedancken guider betalingen ende schelden oer ende oeren nacommelingen priorinnen ende gemeijnen convent voers. dair vrij, loss, ledich ende quijt aff. Voert soe* gelouen wij, Johan, Rotert ende Gerit voers., der priorinnen voors., oeren nacommelinghen ende gemeijnen convent voors. dit voors. erue ende guet toe vrijen ende toe waren jaer ende dach voor een vrij eygen erue voor alle die ghene die des ten rechten staen ende commen willen. Sonder argelist in oerconde der wairheijt ende des tot enen gerechten (f. 53^{v}) getuijghe hebben wij, Johan Requynssen ende Gerit Wolterszoen, voor ons ende onsen nacommelingen kerckmeysteren ende voor Roitert Steuenszoen voers. om gebreck wil sijns zegels onse* zegelen aen desen apenen brijeff gehangen. Ende hyer sijn auer ende aen geweest als dedijnxluyden heer Herbert van Buerick, prior inder tijt s'cloesters van Mariendal Regulier oerdens, ende Wulffer van Bijler, ende om der meester vestenissen wil heb ick, Wulffer van Bijler voers., mijn zegel mede witlicken aen desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren dusent vijerhondert ende acht ende tachtentich, s'guesdaigh op Sunte Gregorius dach pape et confessor.

Ende was mit drije wthangenden zegelen in grunen wassche besegelt.

Pro justa copia.

P. Verstegen
Secr[etaris]

18 18 juni 1596

[Dirk van Cruijthuijsen, als gevolmachtigde van Oda van Cortenbach, weduwe van Willem van Boeckholt, gewezen drost te Wageningen, en van Godfried van Boeckholt, bevestigt ten overstaan van schepenen van de stad Wageningen, de overdracht van een huis en hofstede, gelegen in Wageningen tussen de Hoogstraat en de Nieuwstraat, indertijd door Godfried van Boeckholt gedaan aan Bartold van Stralen, ten behoeve van het convent van Renkum.]

Copie 41 (f. 55^{r})

Allen den genen die desen bryeff sullen sijen oft hoeren lesen doen wy verstaen, Derick van Brienen ende Aerndt van Loendersloet, schepen binnen Wageninghen,

ende anders die gemeijn schepen mit ons, ende verconden dat vur ons* gecomen is Derick van Cruijthuijsen, als volmechtich van die edele ende veeldeugentreycker jofter Oda van Cortebach, naegelatene weduwe van wijlant den edlen, erentfesten Wilhelm van Boickholt, in sijne leuen drost tot Wageninghen, vnd heeft wt craft der zeluer sijner hebbender volmacht, die hem specialicke daer toe gegeuen ende ons is vertoent geweest, - d'selue voor burgemeistern, gesworen ende raeten der stadt Maeseijck inden lande van Ludick, onder der zeluer stadt signet zecreet in dato xv.^{c} tnegentich ses opten sesten dach junij gepasseert, ende zoe byder welgemelter constituantinne als oeck bijden edelen, erentfesten Godtfrijt van Boeckholt (:dair van hij comparant blijckende bij de zelue brijeue van[der] constituantinne gelijcke macht was hebbende[:)], mit heure beijder namen onderteijckent - , geaggreert, geratificeert vnd geconfirmeert alsulcken erffcoep als Bartholt van Stralen aengaende die huysinge ende hoffstadt, staende ende gelegen binnen Wageninghen, van der Hoegerstraete bis tot die Nijwerstrate streckende, so bijden conventualen van Renchem ijtzigertyt bewoent wart, mit den welgemelten Godtfrijt van Boickholt geholden ende gemaeckt heft, vnd heeft voortz op genoemden comparant in name ende van wegen der welgedachter jofter Oda van Cortenbach, weduwe (f. 55^{v}) van Boeckholt, then zeluigen * eijnde gelaudeert ende oick bevesticht alsulcke ouergift, transport, opdracht ende resignatie als welgemelten Godtfrijt van Boickholt derwegen vuirden gerichte binnen Wageningen gedaen ende op den vuirseyden Bartholt van Stralen gepasseert heeft. Heeft oeck verners op genoemden comparant, wt crafte der zeluer sijner hebbender constitutie hem ten zeluen eynde sonderlinge gegeuen, soe in naeme welgemelter weduwe van Boeckholt als oeck van wegen welgedachtens Godtfrijtz van Boeckholt gelaift het voors. huijs ende hoffstadt mit allen zynen rechten ende toebehoeren vermoegens d'voorseyde transport ende opdracht daervan gedaen in den erffcoep te waeren ende te vrijen ende allen vuircommer daervan aff te doen * als erffcoeps recht is* binnen Wageningen, vnd heeft daer voer toe rechter erffwaerschap gestelt ende verhijpothequeert alsulcke landen als zeligen gedachten Wilhelm van Boeckholt vpten Wageninger Enck heft angecoft, genamt Karpens lant, mitzgaders den thijende ende bosch daerbij ende ahn gelegen, ende d'selue gesubmitteert die leste ruijmonge off pantslijtinghe. Verners soe is ther zeluer tijt oeck vuer ons gecompareert Bartholt van Stralen vurgnt., bekennende vuer hem ende vuer zijne eruen datt alsulcken coep als hy wegen d'vurs. huijsinghe ende hoffstadt mit welgemelte jonckheer Godtfrijt van Boeckholt geholden heeft 42 (f. 56^{r}) vnd alles wes daerop gevolcht is van opdracht, auergift, quijtscheldinge des koopsgeltz, renuntiatie, vertijchnis ende verwairschappinghe alles op syn persoen geschijet, alst* oft zyne comparants eijgen zaecke weer, dat hij sulcx in naeme des voorseijden conventz van Renchum ende opt versoukt der zeluer conventualen in heure naeme sulches alles gedaen ende ter goeder trouwen gehandelt heeft, verclarende sulcx nijet zyne comparantz d[an] des voors. conventz saecke geweest t'zyn, ende dat hy derwegen van alle anspraecke des voors. huijs ende hoffstadtz ende op alle recht ende gerechticheijt van dijen ganselick renuntieert ende verthijet, sulches alles aen den voerseyden convente hijermede resignerende ende volcomelick ouergeuende ende dair ahn hen vorder geen toeseggen, anspraeck, recht noch gerechticheijt meer beholdende in ennigerleijwijse. Sunder argelist in oerconde deses brijeffz besegelt mit onser stadt cleijn zegel. Gegeuen int jaer ons Heren xv.^{c} ses ende

t'negentich, den achtijenden junij.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in gruijnen wassche.

Na collatie bevonden t'accorderen mit den originalen besegelden brieff by mij, der stat Arnhem secretaris.

P. Verstegen
Secr[etaris]

19 6 juni 1409

[Johan van Boedbarch en zijn vrouw Cathrien schenken ten overstaan van richter en schepenen van de stad Wageningen aan heer Albert Dreijer, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, een hegge, gelegen op de Wageningse Berg, die voorheen toebehoorde aan heer Willem van Reys, en waaruit jaarlijks een oude schild wordt betaald aan het altaar van Maria Magdalena in de kerk van Arde.]

Copie 43 (f. 57r)

Allen den genen die desen brijeff sullen sijen oft hoeren lesen doen wij verstaen, Godert Schrasz., richter tot Wageningen, Bartout van Zallant, Henrick die Leuwe ende Henrick vander Brug, scepenen binnen Wageningen, ende anders die gemeyne schepenen mit ons, ende oerconden dat voor ons sijn gecomen Johan van Boetbarch* ende jonckfrouw Catrijn, sijn echte wijff, mit haren gecoren momber Johan, heuren man vurs., die haer mit ordel ende mit recht gegeuen wart, ende hebben voor opgedragen heren Albert Dreijer, tot behoeff des cloesters Onser Lijeuer Vrouwen tot Redinchem, een hegghe, die gelegen is an Wageningher Berch, mitter ouerdijck, mit alle haeren toebehoeren, als die gelegen is*, alsoe dat die heren Willems van Reijs te wesen plach voor een vrij eijgen erue, da[e]r oestwart naest gelant is dat cloester van Redinchem voors. ende noertwart die hertoege van Gelre ende westwart Gerijt van Laeckmonde, beheltlick enen olden scilt des jaers die gaen * sall in enen altaer inder kerspel kircke tot Arde, dat gesticht is inder eren Sunte Marien Magdalenen, ende hebben daer nae op vertegen als dat oerdel ende recht wijseden, alsoe dat wij voerg. schepenen voor recht wyseden dat Johan ende jonckfrouwe Katherijn, sijn wijff (f. 57r) voors., daeraff onterft zyn ende her Albert voors. tot behoeff des cloesters voors. dair aen geerft is. In oerconde des brijeffs besegelt mit ons stadt cleijn zegel. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vyerhondert ende negen, op des heyligen Sacramentzdach.

Ende mit een wthangent zegel in gruijnen wasse besegelt.

Concordat cum integro suo originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

20 1 mei 1430

[Otto van Welle doet ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum afstand van zijn rechten en aanspraken op een hegge, gelegen op de Wageningse Berg, waarover hij met het klooster tot dan toe een geschil had. Als mede-zegelaars treden op Otto van d'Olre, pastoor te Wageningen, Johan van Brienen, Johan Hack en Johan van Welle Johanszoon.]

Copie 45 (f. 59[r])

Ick, Otto van Welle, bekenne mitz desen apenen brijeff voor mij ende voor mijnen eruen dat ick wittelick ind wael gescheyden bijn mitten cloester van Redinchem van alsulcken sceel, hijnder ende gebreck als ick met hem hebbe gehadt tot desen daege toe, als van eenre heggen holtz mit een deel[l] lants, gelegen opten Berch tot Wageninghen, bij onsen vrijenden van beyden syden hiernae beschreuen, daer oestwart neest gelegen is dat cloester voors. mit eenre heggen holtz, geheijten dat Rantwijcksche holt, item westwart streckende* aen een hegge holtz die mij, Otten voors., toe behoert, gelegen opten Berch voors. aen der kercken hegge van Wageningen, zuijtwart dat cloester voors. mit eenre heggen holtz, geheijten die Laeckmontsche hegge, die lancx den Berch streckende is aen der kercken hegge van Wageninghen voors., noertwart anden Waegenwech, alsoe datt ick, Otte voors., bekenne voor mij ende mijnen eruen dat ick geen recht noch toeseggen en hebbe behalden noch en behalde aen der vorg. hegge holtz ende lantz in eniger wys ende dat voors. cloester daeraen geerft ende gerechticht sijn. In oerconde der wairheyt ende om die meerre vestenisse wille zoe hebbe ick oeck* voors. gebeden ende bidde die voerg. dedingnisse luijde, als mit namen heeren Otten* van d'Olre, [f. 59[v]] pastoer tot Wageningen, Johan van Brijenen, Johan Hack, ende Johan van Welle Johans soon, want sijt ondervonden ende gededinght hebben, dat sijt mit mij ende ouer mij besegelen willen, ende wij, her Otto* van d'Olre, Johan van Brijenen, Johan Hack ende Johan van Welle voors., want wij ouer den voors. saecken ende gescheijden onthaelt ende geweest zijn, soe hebben wij onse zegelen om bede wille Otten van Welle voors. aen desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen inden jaer ons Heren M.cccc ende dartich ipso die Philippi et Jacobi ap[osto]lor[um].

Ende was besegelt mit vijff vuijthangenden zegelen in grunen wassche.

Concordat cum integro suo originali.

P. Verstegen
Secr[etaris]

21 30 december 1519

[Mechteld Voncken, vrouw van Lubbert van Keppel, schenkt ten overstaan van Frederik van Daelen, als vertegenwoordiger van de landdrost van Veluwe, Reiner van Gelre, heer tot Arsen, een vierde deel van een bosperceel, gelegen in het Ederbos,

aan het O.L.Vrouweklooster van Renkum.]

Copie 47 (f. 61r)

Ick, Frederick van Daelen, beueelhebber in name ind van wegen mijns lijeuen ioncheren Reijner van Gelre, heer tot Aerssen, landrost van Veluwen, doe condt allen luyden ind tuyge openbairlick mit desen openen brijeue dat voor mij ende voor gerichtzluyde hijerna beschreuen gecomen is int gericht Mechtelt Voncken, echte huijsfrouw Lubbert van Keppel, mit Henrick Vonck, oeren gecoren momber, die ore mit ordel ind mit recht dairtoe gegeuen wart, ind heeft mit oeren vrijen moetwille voor oer ende ore eruen opgedragen ind auergegeuen, op droech ende ouergaf, erffelick ende ewelick mit desen tegenwoordigen brijeff broeder Derick vander Borch, rectoer des jonckfrouwen cloester van Redinchem, as een toevenger tot behoeff des voerg. cloesters ind oren nacommelingen, een vyerdendeel van een deel holtz, soe dat mit sijnen holtgewas ind mit allen sijnen toebehoer gelegen is in Eder Busch niet daer van wtgescheijden, ind heeft mit oeren momber vurs. dat voerg. vijerdendeel holtz mit sijnen toebehoer, gelijck voors. steet, alsoe voer opgedraeghen ende nae dairop vertegen mit halme ind monde alsoe dat ordel ind vondenisse der gerichtzluijde wijsde voor recht dat Mechtelt Voncken ind oren eruen daer van onterft wairen ind geen recht, toeseggen noch aenspraeck mit allen meer dairaen en hedden noch en behijelden in enigerwijs, ind dat het voerg. cloester van Renchem ind oeren nacommelingen dair aen ten lantrecht geerft wesen ind blyuen sullen, erffelick ende ewelick [te] besitten, rustelick ende vredelick toe gebrucken tot alre slachter noet, sonder ijmantz becroen (f. 61v) ofte wederseggen, ind gelaefdent mede toe wairen ind toe vrijen jair ind dach ind alle voercommer ind voerplicht dairvan aff te doen, als erffcoeps recht is in Veluwen, ind zoe dan Lubbert van Keppel, Mechtelt Voncken man, nv hijer nijet tegenwoordich en is die opdracht gerichtelicke mede t'doen, dair voor heeft Henrick Vonck gelaeft dat Lubbert van Keppel, Mechtelt vo[ers]. man, binnen jaers sal komen ind die opdracht vnd vestenisse gerichtelicken voor den landrost of sijn lyefden beveelhebber doen zall, dair dat voers. cloester mede bewairt is, ind heeft dair voor te onderpande ind wairschap gesat alle alsulcke erue, ee[nch]. ind guet as hij nw in Veluwen heeft off crijgen mach, rede ind onrede, rurende ende onrurende nijet dair van wtgescheyden, alsulcke gebreeck als dair van weer daeraen toe verhaelen, beheltlicken mijnen genedigen lijeuen hern hartoege van Gelre [et.], hijer ahn syns rechten. Ind allet voors. sonder argelist dair dit geschijeden, wairen aen ind auer as gerichzluijde mit namen Berndt van Presickhaue, Gerit Noest ind ander mher guider luyde, die dit mede saegen ind hoerden. In oerconde dis brijeffs besegelt mit zegel des landtdrost voers., dat ick, Frederick, beveelhebber voers., teessertijt hijer inne gebruck. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijffhondert vnd negenthijen, op frydach nae Alre kijndre dach.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in grunen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

22 1 juni 1464

[Arnt Broenissen en zijn vrouw Liesbeth verkopen aan Jan Gerritszoon vier morgen veen, gelegen in Ederveen. Als zegelaars treden op Wulfer van Bijler en Gijsbert van Veldhuizen.]

Copie 49 (f. 63r)

Wy, Aernt Brönissen ende Lysbet, echte wijff Arndtz voors., lien* ende bekennen openbairlick voor ons ende onsen erffgenamen dat wij in rechten ewijgen ende vasten erffcoep vercoft mit hant, mit monde opgedragen ende auergegeuen hebben Jan Gerritszoon vijer margen * veens mit gront, sluijs ende syn toebehoer, soe dat gelegen is in Ederveen, als dat* tot desen daegen toe plach te hoeren tot onser hoffstede voors., dair oestwart neest gelegen is een gemene stege, zwtwert veen, toehoerende den huijse of goede te Keerm, westwart Velthws graue mitter gemene stege ende noertwert Rutger Heymeyns zoon mit veen, ende soe louen wy, Aernt ende Lysbeth voers., Jan [v]oorng. off zynen eruen off houder des brijeffz mit zynen wil dit veen ende goet voerg. ende voerbepaelt te wairen ende toe vryen jaer ende dach ende alle voorcommer off te doen, als erffcoeps recht is, ende des heb ick, Reyner Aertszoon, geloeft als een waerborge dat Jan off syn eruen voors. off houder des brijeffz mit sijnen wil dat veen voerg. erffelick ende ewelick behouden ende gebrucken zall, dair wij Arnt, Lysbet ende Reyner voors. tot geenre tijt mit genen recht, geestelick noch weerlick, tegenseggen en moegen. Des toe oerconde ende onser vesticheyt, zoe wij zelue op dese tijt geen zegel en hebben, soe hebben wij, drije voors., sementlick ende elcx bijsonder gebeden Wulffer van Bijler ende Gijsbert van Velthuijsen* desen bryeff ouer ons te besegelen, dat wij, Wulffer ende Gijsbertt (f. 63v) voers., geern omb beden will hoire drije voors. ende gebreck hoers zegels op dese tyt gedaen ende besegelt hebben. Alle dinck sunder argelist. Gegeuen inden jaere ons Heren duijsent vijerhondert vijer ende tsestich, des ijersten daeges junij.

Besegelt mit twe wthangenden zegelen in gruijnen wassch.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

23 13 mei 1501

[Arnt Janszoon en zijn vrouw Jacob verkopen aan Gerrit Johanszoon acht morgen veen, gelegen in Ederveen. Als zegelaars treden op Johan van Arnhem en Hendrik Janszoon.]

Copie 51 (f. 65r)

Wij, Aernt Jansz. ende Jacob, echte huijsvrouwe Arnts vurs., den zeluen Arnt, mijnen echten man, gekoeren tot mynen momber, doen kondt allen luyden ende bekennen mit dese openen brijeff voor ons, onse eruen ende nacomelingen dat wy myt onsen vrijen moetwil ende mit enen rijpen berade in enen vasten erffcoep ouergegeuen, opgedraghen ende vercoft hebben Gerit Johans, zynen eruen off helder dis brijeffs mit zynen off hoeren wil acht mergen veens, gelegen in Ederveen, dair oestwert ende [west]wert naest gelegen is een gemeijn stege, noerwert Euert Jacops, zuijdwert Gerrit Johanszoon, mit eggen ende mit eynden alsoe dat dair gelegen is, voor een benoemde zomme van gelde die ons Gerit Jansz. vurs. ter guider tijt vol ende all wal vernuegt ende betaelt heeft, den lesten penninck mitten eersten, alsoe dat wy hem dair aff bedancken guider betalinghe ende schelden hem ende sijnen eruen dairaff vry ganss los, ledich ende quijt, ende voirt alle die gene die daer quijt scheldens aff behoeuen moegen, nw off tenigertijt off hijernamaels. Voirt zoe hebben wy, Aernt ende Jacob, echteluyde, dit vurg. veen alsoe voor vercoft, auer gegeuen ende opgedragen ende hebben daernae op vertegen ende verthijen dairop ouermitz desen tegenwoordigen brijeff, dat wij noch off eruen mit recht dair aff ontguet, onterft ende ontrechtich syn, nw ende ten ewygen daegen, ende dair geen recht, aenspraeck noch toeseggen meer an en* hebben noch en behalden in geenrewijs, ende dat Gerijt Johanszoon ende zijn eruen dair aen geguet, geerft ende gerechticht sullen wesen (f. 65v) ende blyuen, nv ende ten ewijgen daegen, ten rechten lantrecht ende voort tot allen rechten, geestelick ende weerlick. Voirt zoe gelouen wy, Aernt ende Jacob, echteluijden voors., voor ons ende voor onsen eruen Gerit Johanszoen voors. ende sijnen eruen dit voorg. veen toe vrijen ende toe waren jair ende dach voor een vrij erff ende guit, allen eijgendomb vrij ende alle voirplicht ende kommer aff te doen ende alle die gene daerop doen verthijen, die mijt recht schuldich sijn, daerop te verthijen, voor allen den genen die des ten rechten komen ende staen willen, gelyck als erffcoep recht in Veluwen is. Voirt weer dat saeck dat Gerit Jansz. off synen eruen wijder* wairschappen, vertichenisse oft voorcommer aff te doen eniger hynder off schade dairom leden off kregen, dat gelouen wy, Arnt ende Jacob voors., voor ons ende voor onsen eruen hoir dat op te richten ende dat sij dat verhalen moegen mit recht aen allen erff ende guide, rede ende onrede, rurende ende onrurende, dat wij off ons eruen dan ter tyt hebben inder buirschappen toe Velthuijsen in ampte van Ede off wair dat gelegen mach wesen, wair dat Gerit Jansz. off syn eruen dat bevynden moegen, ende dair geen weer voor te doen off laten doen in geenrewijs, het sij geestlick oft weerlick, dat Gerit Johan ende syn eruen off hilder diss bryeffs hinderlick mocht wesen. Ende weert dat saeck dat Gerit Jansz. off zijn eruen enige anders vestenisse begerden, het weer met rechten brijeuen off int* recht boeck off in eniger ander bryeuen, dat gelouen wy, Arnt ende Jacop, tot allen tijden te doen tot hoeren gesinnen, mit halm, hant ende mont, buijten onsen cost, ende men en zal Arnt Jansz. beesten off zijnre eruen 52 (f. 66r) beesten op den voors. veen nyet schutten alsoe we[er] als nyet begrauen en is. Ende alle puncten voors. ende elck by hem zeluen sonder alle argelist, in oerconde ende tot enen rechten getuyge der wairheyt ende mere vestenisse will, soe hebben wy, Arnt Jansz. ende Jacop, echteluyde, gebeden Johan van Arnhem ende

Henrick Jansz. desen bryeff auer ons willen besegelen, dat wij, Johan ende Henrick, gedaen hebben om beden will Arntz ende Jacobs, ende hebben onse zegel aen desen aepenen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren vyftyenhondert ende een, op Sunt [Ser]uacius dach.

Ende mit twe wthangenden zegelen in gruynen wassche besegelt.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

24 29 april 1561

[Bia Jacobsdochter van Manen, weduwe van Jorien van Dolre, en Merri Walravensdochter, weduwe van Danjelt Schetter, verkopen twee morgen turfveen, gelegen in Ederveen, aan Wijnalt van Ratinge en Koen Hendriksdochter van Brussel, echtelieden. Als zegelaars treden op Johan van Renes en Arien Janszoon, gerichtslieden in het ambt Ede.]

Copie 54 (f. 68^{r})

Wij, Bia Jacoebsdoechter van Manen, nagelate weduwe zelige Joriens van Dolre, mijt mynen gecoren momber Jacoeb Thonissen, mijnen soon, die mij vander naebeschreffen gerichtzluijden myt hant ind myt mont daertoe met recht gegeuen is worden, * Merri* Waelrauensdochter, nagelate weduwe zelige Danjeldt Schetters, myt mynen gekoren momber Henrick van Hijende, die mij van der naebeschrreffuen* gerichtzluyden mit hant ind mit mont dair toe met recht gegeuen is woerden, doen conden ind bekennen voor ons ind voor onsen eruen auermitz desen onsen apenen tegenwoordige bryeue dat wy mijt eenen rijpe wael voerberade moetwille in enen stedigen vasten ewygen erffcoep vercoft, opgedragen ind erffelicke gerichtelicken auergegeuen hebben ind auermitz dese opdragen ind erffelicken auergeuen Wijnalt van Raetinge, Koen Henrix dochter van Bruessel ind oeren eruen, (echteluijden), twe mergen torff veens mytten gruntt, gelegen inden ampte van Ede op Ederveen, dair oestwart aldernaest gelegen sijn Eeder Meegen, westwert streckende op Veltgijs* graff, daer noertwart alder naest geerft is Henrick van Puetseler mijt synen mede gearffden, zuytwert Johan Wolterszoon ind dat jonfferen cloester toe Renchem, alsoe die twe mergen torff veens, mitten grunt ind mijt allen synen rechten ende toebehoeren, in sijnre bepalinge aldair gelegen moegen moegen* syn, vmme alsulcken gestalt ind maten als selige Jorien van Dolre ind ick, Bia van Manen vurs., die van Johan Wolterszoon ind Mechtelt, syn echte huisfrouwe, int jair van ses ende veertich, op donredach nae Sunten Nijclaes (f. 68^{v}) dach gekoeft hedden, mijt alsulcke erff waerschap als Johan Wolterszoon mijt Mechtelt, echteluiden, dair vnder ind voor gesat hebben, allet vermoegen ind inhalt den seluen besegelden brijeff dairaff wesende, als voer een zeeckere benoemde somme van penningen, die ons Wijnalt van Ratinghe mit Koen

van Bruessel, echteluijden voors., tot onse wille den leesten pennong mijtten eersten t'samen ind all wael opgelacht, vernuecht ind betaelt hebben, daer wij, Bia ind Merrij, weduwen, myt onsen momberen vurs. voor ons ind voor onsen eruen guider betalingen aff bedancken, ind schelden derhaelffen genante Wijnant mijt Koen, zijn huijsfrouwe vurs., ind oeren eruen daervan loes, ledich ind quijt, ind vort allen den genen die derhaluen quitscheldich bederff hebben. Ind wij, Bia van Manen vnd Merrij Waelrauens*dochter, mijt vnsere beider vurs. momberen, vertijgen voor ons ind voor onsen eruen eruen op die twe voors. mergen torff veens mijtten grunt mijt hant ind mijt mon[de], ind gelaeuen ock mede dairop doen te vertigen mijt recht allen den genen die daer sich tot enijgertijt enich toeseggen vermeten moechten aen te hebben. Vnd wij, Bia van Manen ind Merrij Wae[lr]auens, weduwen voors., myt vnsere momberen voors., bekenen dat wy ind onsen eruen van die twe mergen torff veens mijtten gront ind mijt allen zijnen rechten ind toebehoern sijn alinge ind alle onterft, ontguet ind ontrechtich * ind blijuen sullen, ind dat wij noch onsen eruen daer geen meer off voirder aenspraeck, toeseggen noch gerechticheijt aen en hebben noch aen en behalden 55 (f. 69^{r}) in enigerleij wijse off tot enigertyt, ind dat Wijnalt van Raettinge mijt Koen van Bruijssel, echteluiden, ind oeren eruen aen die twe mergen torff veens voors. mitten grunde myt allen oeren rechten ind toebehoeren zijn gearft, geguet ind erffelicken gerechticht, ind zal oer vast steden wesen ind blyuen tho lantrecht ind tot allen rechten, sund[er] slachter noet, ruestelicke t'besitten ind vredelicken t'gebruijcken, sunder imants becroen off wederseggen. Voert meer soe gelauen wij, Bia van Manen ind Merrij, weduwen, myt onsen momberen voors., die voors. twe margen torff veens mytten gront myt allen oeren rechten ind toebehoeren inden erffcoep tho waren ind toe vrijen jair ind dach voor ende tegens allen den genen die des ten rechten staen off comen moegen ind alle voercommer ind voorplicht aff te doen als erffcoeps recht is in Veluwen. Voert zoe gelauen wy, Bia ind Merrij, weduwen voors., voor voir* ind voor onsen eruen altijt tot gesinnen van Wynalt van Ratinge, Koen van Bruijssel, sijn echte huijsfrouw, off oeren eruen alle tijt wyder a[d]er foerder vestenisse off opdracht t'doen, dat zij voor den droest van Veluwen off voor wijen sulcx van rechtzwegen ind nae* naetuijren des erffgruntz guetz behoert t'geschijen, daer die koepers nade lantrechten van Veluwen genuegen aen geholden sullen sijn, edoch dat sulcx sal geschyen op kosten ind swaricheijt des koepers voors. ind oeren eruen, sunder alle argelist ind nije bedrie[c]helicke vonden hijerinne wtgescheijden. Vnd zoe wij, Bia Jacoebsdochter (f. 69^{v}) van Manen, weduwe zelige Joriens van Dolre, myt mijnen momber voors., Merry Waelrauensdochter, naegelatene weduwe zelige Danjeldt Schetter, mijt mijnen momber voors., willen hebben voor ons ind voor onsen eruen dat desse voors. coep, opdracht ind inhaelt deszen brijeff van guider friesser ind bundiger werden naegecomen ind geholden zal warden sonder enich wedersprecken, soe hebben wij dit voors. t'samen gerichtelick auergegeuen voer den erentfesten ind fromen Johan van Reness ind Arien Jansz., als gerichtsluyde op Veluwen ind insonderheijt int ampt van Ede, dair vnder dese twe vercoften ind opgedragen mergen torff veens zijn gelegen, ind van dijen vruntelick begert dat sij desen brijeff voor ons, auer ons ind onsen eruen mit oeren zegelen willen besegelen, want wij, weduwen, deser tyt seluer geen zegelen en hebben noch en gebryucken, dat wij, Johan van Renes ind Arien Jansz., als gerichtsluiden voors. ind ter vruntelicker begeerten van

dijen geerne gedaen hebben, ind hebben elick onsen segelen witlicke vnder aen desen brijeff wt doen hangen. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vijffhondert een vnd t'sestich, op dijnxdach post dominicam Jubilate.

Ende besegelt met twe wthangende zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

25 12 november 1450

[Aleid ter Averbeeck schenkt, ten overstaan van Casijn van Oldebarneveld, richter van Veluwe, aan broeder Arnt Sluijter, procurator, ten behoeve van het O.L.Vrouwekloos-ter te Renkum twee erven en goederen, Schuilenburg en Kockshofstede, gelegen in het kerspel Apeldoorn in de buurschap Wormingen.]

Copie 57 (f. 71r)

Ic, Casijn van Oldenbarneuelt, richter van Veluwen, doe kont allen luijden ende tuijge apenbairlicke mit desen apenen bryeue dat voor my ende voor gerichtsluyde hijerna beschreuen gecomen is int gericht Alydt ter Auerbeeck mit Johan van Bronckhorst, horen gecoren momber, die hoer mit ordel ende mit recht dairtoe gegeuen wort, ende heeft mit hoeren vrijen moetwille verlijt ende bekant voor hoer ende hoer eruen dat sy opgedragen ende auergegeuen heeft, opdroech ende auergaff, erffelick ende ewelick bruider Arndt Sluyter, procurator tot Redinchem, als een toe venger tot behoeff der besloetenen nonnen bijnnen Redinchem ende hoeren nacommelingen, twe alinge erue ende goede, geheyten Schuijlenborch ende Kockshoffstede, soe die mit eggen, mit eynden, mit hoegen, mit legen, mit bosch, mit brueck, mit heyde, mit weijde, mit torue, mit twijge ende voort mit alle hoeren rechten ende toebehoeren gelegen zijn inden kerspel van Apeldoor[n] inder buirschap van Wormingen, ende heeft datt alsoe vooropgedraegen ende nae daerop vertegen mit hande ende mit monde, alsoe dat ordel ende gerichtzluijde wijsden voor recht, dat Alydt ter Auerbeeck voors. ende hoer erffgenamen vanden voorg. tween alingen eruen ende guide mit alle hoeren toebehoern onterft werden ende geen recht toeseggen noch aenspraeck mit allen meer dair an en hedden noch en behelden in geenrewys, ende datt bruider Aerndt Sluijter, procurator voors., tot behoeff der nonnen voerg. ende hoeren nacommeling[en], dair aen ten lantrecht geerft wesen ende blijuen (f. 71r) sullen, erffelick ende ewelick te besitten, rustelick ende vredelick te gebruijcken tot alre slachter noot sonder ijmantz becroen ofte wederseggen. Mede soe heeft Alydt te Auerbeeck voors. voor hoir ende hoer eruen gelaeft den voors. bruider Aerndt ten behoeff den nonnen voors. ende horen nacommelingen dese voors. twe alinge erue ende guide te waren jair ende dach, te vrijen ende allen voercommer dairvan* aff te doen, als eerffkoeps recht is inden ampte van Veluwen, tegen alle diegene die des ten rechten komen willen, sonder all argelist, beheltelick mynen gnedigen heren van Gelre alle zijn[s] rechtz. Dair dit geschijeden waren auer ende aen als gerichtzluyde Ott Pijn, Jacob van Tijel, Herman

Lansinck ende anders meer guider luyde die dit mede saegen ende hoerden. In oerconde dis bryeffs besegelt mit mynen zegel. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vyerhondert ende vijftich, des saterdaeges nae Sunte Martens dach inden wijnter.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

26 21 februari 1578

[Broeder Johan van Cruchten, pater, Antonia van Doorninck, mater, Elizabeth Verstege, subpriorin, en Anna Wijers, procuratrix, vanwege de gezamenlijke conventualinnen van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, verpanden voor een bedrag van negenhonderd enkele zilveren daalders aan Jan Hymmen en diens vrouw Herman het door hen tot dan toe van het klooster gepachte erf en goed Schuilenburg, gelegen in het kerspel Apeldoorn in de buurschap Woudhuis, tegen een jaarlijks op Sint Petrus ad Cathedram avond te betalen aflossing van vierenvijftig enkele daalders.]

Copia 59 (f. 73^{r})

Wy, broder Johan vann Cruchten, pater, suster Anthonia van Doerninck, matersche, suster Elizabett ter Stege, suppriorin, vnd suster Anna Wyers, procratrix des jufferen kloesters binnen Renchem, mede van wegen der semptlichen conuentualen gemelten unseres conuentz, doen kundt ind bekennen voer vnns ind vnseren nakoemelingen conuentualen vermits desen apenen brieff dat wij witlick ind wael van Jan Hymmen vnd Herman, syn huisfrouwe, aen einer fulkoemener vnuerdeilder somma vpgeboertt ind vntfangen hebbenn die weerde van negenhundert enckell bescheidene silueren daler, dertich str.* voer ideren dalder, daer van wy vns goder betalinge bedancken, welckre summa wy foerts tot betalunge vnsers gemeinen conuents noettwendige schulden, afflossinge vnnd vryunge vnsere goderen gewant vnnd angelacht, daer wij in desen elendigen oerlochstijden vermits die mennichfoldige beroeffinge, brantschattinge, geuenckenisse vnnd andere schadeliche doertochten vnnd andersins in geraden vnd verlopen, daer voer wy, pater, matersche, suppriorin, procratrixsche, in nhaemen als bauenn, der obgenanten echte luide vund oeren eruen mitt vnsen voerbedachten wille vnd goeden rypen berade voer vns vnd vnse nhakommelingen conuentualen in eenen rechtenn, vasten, stedigen erffkoep vercofft ind op eine wederlosse opgedragen hebbenn, verkopen vnnd vpdragen vermits desen jaerlix vund alle jaer vier vnnd vyfftich enckel dalder paiementz voers. vth vunse (f. 73^{v}) erff vnnd guett, gelegen vp Veluwen inden kersspel van Apeldorn inder buirschap intt Wouthuis, genandt Schuilenborch*, westwert negest die grote weteringe, zuitwert negest Albertt Pickens vnnd Cornelis, Dommers erff genandt, westwert ahn des proesten van Deuenters

merck, noertwert belangs des conuents erff, gelyck datseluige vry eigen erffs aldaer gelegen vnd alss nu die eheluidenn voers. van ons in pacht hebbenn, vnd foert vth allenn vnsen anderen guederen vp Veluwen vnnd Veluwen Zoem off anders waer gelegen, als wij nu hebben off nhamaels krijgen mogenn, vp alle Sinte Peters auendt ad Cathedram (doch viertien dage voer off na vnuerhaeltt), te betalenn, waer van die irste termyn verschijnenn sall op Petrj ad Cathedram voerss. duisentt vyffhondert vnd negen ind tsuuentich, vnnd sue voert alle jaer erfflich te betalenn totter afflossinge toe. Voert sue gelauen wy, pater, matersche, suppriorin vnnd procratrix, denn obgemelten eheluiden offt oeren eruen ditt voerss. erff vnnd goett toe vrijen, te wachten vnnd waren jaer vnnd dach totter afflossinge toe voer een vrij erff vnnd goett, daer jaerlix niet vth en gaett, tegens alle die gene die des then rechten kommen wolden, vnnd allen voerkummer daer vann aff te doen, als erffjaer renten koep recht is inden ampte voers., verthiende hiermede op die voerss. jaerrenten tot rustelicken gebruick vnnd proffyt der eheluiden voerss. offte eenen eruenn, renoncijerende op alle olde, nhywe, 60 (f. 74[r]) giestlick off weerlick constitutionen, vrijheiden, priuilegien offt edicten, sue wij offte vnnse nhakommelingen ther contrarien hier inne genieten offte gebruickenn mochtenn. Voert meer sue gelauenn wij, in qualiteit als bauen, den meergemeltten eheluidenn off oerenn eruenn alle tyt tott oerenn irsten gesinnen hier vann vnuertichlich forder vestenis te doene voer denn drosten van Veluwen vnnd na natuir des goets, daer sy offt oere eruenn genoechsam mede bewaert wesen vnnd blijuenn suellen. Vaert oeck saeck datt in ennigen puncten voerschreuen, hett waer in der vorder vestenis, inder waringe, inder voerkummer afftodoenn off inder betalinge der jaerrenthen voerss. eenich hinder off gebreck waer off qwame, soe hebbenn wij verwillekoert vnnd ouergegeuenn, verwilkoren vnnd geuenn ouer vermits desenn datt die eheluiden off oeren eruen voerschreuenn sulx altyt mit einen dachlixenn richter off gerichtzbade sullenn mogenn doenn peinden o[uer] vnnd wth denn voerschreuenn vnnderpanden vnnd voert vth alle vnse andere goderen, riede vnnd onriede, inden voers. ampte off anders waer gelegen, ennd mitt die panden voertfaren als mett panden die voer heren tins, rennthen off binnen jaersche pacht gepeint vnnd gerichtlich vtgeslaten vnnd vullenkom[e]lich verwonnen bin[nen], datt gebreck, hinder vnnd (f. 74[v]) schadenn daer aff te nemen vnnd daer an thoe verhaelen sue mennichmaell sulx geboerdenn, sunder ennige pandtkeringe daer tegens tdoen off doen doenn in ennicherley wyss. Voert mehr alsue dese voerss. eheluidenn dittselue voerschreuen erff vnnd goett vann vnns in pacht ge[wo]ruenn jaerlix voer vijfftich dalder, eenn halff vatt botterenn, hoender vnnd andere tobate, inholtt der pachtzeddelenn, hebbenn wij verwilkoert vnnd ouergegeuenn, verwilkoeren vnd geuen auer datt sie, pechterenn, alle jaer hoere verschenen renthe der negenhundert dalder voerss. aen hoer belaeffde pachtpenningen korten vnnd voer irst affnemenn mogen, oeck by denn vorss. gode vnnd vnnderpande verblyuenn biss ter tyt vnnd sue lange wy hun off oeren eruenn diesuluige liuth deser vnnser verschryuinge irst wedderumb verricht vnnd waell betaeltt sullen hebbenn off andersins daer vann tott haerenn willen contentirt vnnd tho fredenne gestaldt, beheltlick doch datt wij off vnnse nakommelinghen dese voerss. ahrffjaerrente vann vier vnd vijfftich dalder paiementz voerschr. alle tyt wederumb sullen mogen vrijen, qwytenn ind afflosen op alle Sinte Peter ad Cathedram oft binnen die irste viertien dage daer na vnuerhaeltt, wanneer wy voerss. irst denn

eheluidenn voerss. off oeren eruen sulx een vierdell jaers to beforen[in]s schrifftlick ver* 61 (f.75^{r}) verkundicht, mitt den summa van negenhondertt ennckell dalder munte voerschreuenn vnnd allen achterstedigenn vnbetaelden ennd binnen jaersche rente. Allett sunder arch vnd list des tott oerkundt, soe hebben wij, pater, matersche, suppriorin, procratrix, in qualiteit als bauenn, desenn vnsenn brieff mitt eigener hanndt vnnderschreuen, oeck vnnse conuentz zegell, voer vnns vnd vnse nakemelingen, mitt goder wetenheidt daer aen gehangenn vnnd tot meerer verseckerheidt noch gebedenn Anndriess Leijdecker, borgermeister, vnd Johann Boumeister, als geerffden in Veluwenn desen breeff mede auer vnns te bezegelenn, datt wy, Anndries Leijdecker vnnd Johann Boumeister, ther begeerte als voerss., geern gedaen vnnd vnnse zegelenn mede hieran gehangenn. Gegeuen inden jaer vnns Heeren vijfftienhondert acht indt sueuentich, op auendt Petri ad Cathedram.

Was die principaell mitt drie vullenkomen vthangende zeglen in gronen wasse bezegeltt vnd aldus mitt verscheiden handen vnderscreuenn*: Ick, bruder Jan van Cruchten, pater woe voerss., ick, suster Antonia van Doerninck, mater, ick, suster Elisabet Verstege, suppriorinne, ick, suster Anna Wijers, procuratrix.

Jegenwoerdige copie, mitt vlyte gecollationirt synde tegens den vulbesegelden vnd vnderteickenden originaell, is met denseluen van woert tot woort t'accordiren befunden by my, Gerhardum Rottinck, apenbaer[en] notarium binnen den stadt Deuenter residerende, qiy* in fidem. 14 Martij 1597.

[Gr. Rottinck]*

27 14 maart 1461

[Hendrik van Huessen draagt als tinsheer aan Rutger van Huesselinck op een tinsgoed van acht morgen, geheten Vergart, gelegen in het kerspel Angeren, waarvan daarvoor door Dirk Gruiter afstand was gedaan. Als zegelaars treden naast Hendrik op de tinsheer en de tinsgenoten Willem van der Horst en Wolter van der Borch.]

Copie 64 (f. 78^{r})

Ick, Henrick van Huessen, als een tijnsheer, doe cont allen luijden ende tuijge apenbairlick in desen brijeue dat voer mij ende voor myne thinsgenoeten, hijer nae beschreuen, komen is Derick Gruijter, ende heeft mit zijnen vrijen wille mij, als enen thinsheer, gebaden ende opgedragen een stuck lantz van acht mergen groet off daeromtrent an, luttel min of meer ter guider maten, geheyten Vergart, liggende inden kerspel van Angeren, mitter eenre zijden an erffnisse Geritz van Rijswijckx ende mitter andere zijden an landz Derck Grutz voors., dat men te thinse helt van heren Johan van Hendten, ritter, mitten enen eynde an erffenisse Grieten van Houckmael mit· hoern kynderen ende mitten anderen eynde schijetende op die lantweteringe, mit eggen ende mit eijnden ende voert mijt alle zijnen toebehoer, alsoe als dat lant voors.* gelegen is, nijet daer van wtgescheyden, ende heeft my dit voors. lant zoe voor

opgedragen ende nae daerop vertegen mit hant, halm ende mondt, soe dat ordel ende vonnisse der thinsgenoeten wysden voor recht dat ick mijnen vrijen wille dairmede doen ende laeten mocht. Doe dit allet geschijet was rechtevoert gaff ick, thynsheer voors., in oerconde der seluer tijnsgenoeten dit voerg. erue ende lant, alsoe dat gelegen is mit synen toebehoern, voert auer ende verlyedt* Rutger van Huesselingk tot behoeff zijns ende sijnen eruen gebreke sijnre off helder diss brijeffs mit zijnen off hoeren wille, alsoe dat doe dat fondenisse der thinsgenoeten wijsden voer recht, dat Rutger van Huesselingk ende zijnen eruen off die helder sbryeffs voors. (f. 78^{v}) anden voerg. erue ende* lande geerft ende gerechticht weren ende hoen dat te lantrecht vast ende stede wesen ende blyuen solde erffelick ende ewelick te besitten, rustelick ende vredelick te gebruijcken, tot alre slachter nott, ende dat Dirrick Gruter voers. ende zijne eruen daer van onterft ende ontrechticht wern ende geen ansprake, recht noch toeseggen meer dair an* en hebben noch en beholden in geenrewijs. Voertmeer soe heeft Derick Gruiter voors. in oerconde der seluer thinsgenoten gelaeft voor hem ende zijne eruen den voerg. Rutger van Huesselingh ende zijnen eruen off den helder des brijeffs mit zijnen wille dit voors. erue ende lant mit zynen toebehoren te vrijen ende te waren jaer ende dach tegen alle die gene die des ten rechten komen willen, ende allen voercommer daer van aff te doen, als erffcoepsrecht is in Auerbetue, wtgesondert dijck ende weteringe, mit recht daer toe gehoerende, ende alsulcken thins, als dair met recht wt geet, ende nyet meer. Weert saecke dat des nijet en geschijeden, ende Rutger van Huesselingh ende syne eruen off holder s'brijeffs voors. namaels tot enigertijt bij der voors. wairschapen enigen hijnder, schaden off gebreck hadden, doden, kregen off leden in enigerwijs, teweer van Dirck Gruiter voors. ende van synen eruen off van ijmande anders in enigerwys, soe heeft Dirck Gruiter voors. in oerconde der thinsgenoeten, hijernae bescreuen, verwilckort ende auergegeuen dat dair als dan elcx daegs naden gebreck voors. tot behoeff Rutgers ende zijnen eruen off holder sbrijeffs voors. op gaen gaen* tot oenen gerechten verwilcko[e]den renten alle daege enen Ouerlentschen golden Koirfurst. Rijns gul., welcke renthe voors. Rutger ende zyne eruen off die holder s'brijeffz voors. moegen 65 (f. 79^{r}) laeten staen ende opgaen alsoe lange alse willen, ende wanneer Rutger ende zyne eruen off holder sbrijeffz voors. des dan nyet langer ontberen en willen off laeten staen, soe heeft Dirck Gruter voors. in oerconde derseluer tijnsgenoten mit vrijen moetwille verlijet ende ouergegeuen dat alsdan Rutger van Huesselingh ende zijne eruen off holder s'brijeffs voors. die verwillekoerde renthe vander wairschappen wegen dairop verschenen elcx daeges na den gebreck, gelijck voors. steet, mit allen vnkost, hijnder vnd schaden daerom gedaen ende geleden, te samen moegen manen ende vervolgen, alsmen verschenen renthe ende binnen jairs pacht in Ouerbetuwe in te manen plege, an ende wt alle Dirck Gruiters voors. erue ende guide, liggende inden ampt van Ouerbetuwe ende inden kerspel van Angeren voors., dat hij daer nw heeft ende crijgen mach, rurende ende onrurende, rede ende onrede nyet daervan wtgescheyden, sonder enich weeren off wederseggen, van Dirck Gruter voors. off van zynen erffgenamen in enigerwijs. Ende aldinck sonder argelist, beheltelick myn thinsheer voors. mijns thijns ende malck syns guiden rechten an dese voerg. erffenisse te beholden, dair dit geschijeden wairen by, auer ende aen als thinsgenoeten Willem vander Horst ende Wolter vander Borch, die sunderlinge hijer toe onthaelt ende geroepen wurden, ende

anders meer guider luijde die dit mede saegen ende hoerden. Des te oerconde ende getuyge der wairheyt alre saecken ende puncten voors., soe hebben wij, thinsheer (f. 79^{v}) ende thinsgenoeten voors., om beden wille Dirck Gruijters voerg. elck onse zegel an desen brijeue gehangen, ende want dese voors. saecken ende puncten mit wille, weten ende consent myns, Dirck Gruiters vors., ergangen ende geschijet zijn, gelyck voors. steet, ende ick die oeck alsoe van mijn ende mynen erffgenamen gehalden wil hebben, soe hebbe ick des ter meerre conden ende vestenisse myn zegel bij segele des thijnsheeren ende der thinsgenoeten voors. mede aen desen bryeue gehangen. Gegeuen int jair onss Hern duysent vijerhondert een ende t'sestich, des saterdaeges naden sonnendach alsmen singt inder heyligen kircken 'Oculi'.

Ende mit vijer wthangenden zegelen in gruynen wassche besegelt.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

28 20 mei 1410

[Walraven, heer te Brederode, schenkt uit zijn erfgoed aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een gedeelte van zijn tienden over vijfhonderd morgen land, gelegen in de Nederbetuwe in de kerspelen Hien en Dodewaard, een huis en hofstede, gelegen bij de kerk te Dodewaard, vier morgen land aldaar en enige renten. Medezegelaar is zijn broer Willem van Brederode, heer van Stein en ter Merwe.]

Copie 67 (f. 81^{r})

Ic, Walrauen, heer tot Brederoede, doe kond allen luyden die desen brijeff soilen zijen off hoeren lesen ende bekenne openbairlick voor mij, voor mijn eruen ende nacommelingen dat, alsoe als myn voervaderen wilner heren van Brederode, den Godt allen gnedich sij, in voertijden in goeder aendachte ende godtlicken ingeuen geordineert hebben gehadt van ende vuijt zommigen onsen properen eijgenen vrijen erffnissen ende gueden een deel thijenden, gelegen in Nederbetuwen, inden kerspel van Dodenweerde ende dairomme langes, mit namen ende ten ijersten een block thijende, die geheten is die Wtweijde, ende holt t'sestich mergen, luttel meer off mijn ter goeder maten; item in Welierbroeck een block thijenden, haldende t'sestich mergen, luttel meer oft myn te goeder maeten; item Hijenrebroeck, haldende t'sestich mergen in Hijenre kerspel, luttel meer oft myn te goeder maten; item in die Middelweijde t'sestich mergen, luttel meer off mijn te goeder maten; item Dodenweerder Broeck, haldende twehondert mergen, luttel meer off min ter goeder maeten; item t'Hoegevelt, haldende t'sestich mergen, luttel meer off mijn te goeder maten; item t'Hogevelt, haldende sestich margen, lu[l]ttel meer off mijn ter go[e]der maiten*, mit enen huijse ende hoffstede, gelegen bijder kirken tot Dodenwerde; item vijer mergen

lantz, gelegen inden kerspel van Dodenweerde; ende oeck mit een deel anderen renthen, die mede dair toe deputeert ziin te keren ende te wenden te aelmissen ijn die ere Godtz. Soe hebbe ick, Walrauen, heer tot Brederode voergenoemp[t], voor mij, voor* myn erffgenamen ende nacommelingen voers. puerlicken om Godtz willen ende onser lijeuer vrouwen Marien bij mijns selfz guiden, vrijen moetwille ende waelbedachten voerrade auergegeuen ende geue auer (f. 81^{v}) mit desen tegenwoerdigen brijeue den prior ende gemenen convente ende personen des besloeten cloesters van Renchem tot heure ende alle heure nacommelingen behoeff erfflich, ewelich ende vmmermeer van datem des brijeffs voert aen rustelich ende vredelich te hebben, te besitten ende te gebruijcken*, alentlich ind volcomentlich, alle die thijenden ende renthen mitten huijse ende hoffstede ende vijer mergen lantz voers., soe woe dat die inden kerspel van Dodenweerde voirs. ende dairomme langes gelegen syn, ende hebbe vertegen ende verthije daerop ouermitz desen seluen brijeff clairlicken ende tot ewijgen daegen voor mij, voor alle mijn erffgenamen ende nacommelingen tot behoeff ende in oerbair des seluen besloetenen coesters van Renchem voirs., op dat mijne voervaders, ich ende mijn nacommelingen der goeder godtlicker wercken die daer inne geschien mede delaftich sijn, doch mit alsulcker vorwaerden ende onderscheijde dat die persoenen, die voor datem des brijeffs van mynen voervaders voors. ofte van my enige prouende off aelmisse gegeuen off bewijst is nae ijnhalde hoerre brijeue, aen den thijenden voors., dat die prior ende conuent van Redinchem voers. hem die wtreijcken sullen hoer leuen lanck ende nijet langer, ten weer dan zaecke dat dieselue prior ende cloester van Redinchem voors. den seluen persoenen dat in hoeren leuendigen lyue aff coften ofte anders alsoe vernoegen dat hem des genoegede ende sy daeroff vertegen. Ende hijer auer tot enen oerconde, opdat dese zelue saecken ende voerwaerden van deser tegenwoordeger ghijften voors. ten ewygen daegen toe vaste, stede ende onverbreeckelich blijuen ende gehalden warden den besloetenen cloester ende persoenen van Redinchem voors., soe hebbe ick, Walrauen, heer tot Brederode voerg., mit gueden 68 (f. 82^{r}) voerrade voor mij ende alle mijne [e]rffgenamen ende nacommelingen mijnen zegel aen desen bryeff gehangen. Voort zoe hebbe ick, Walrauen, heer tot Brederoede voergt., Willem van Brederoede, heer van Steyn ende ter Merwe, mijnen lijeuen broder, gebeden om der meer vestenisse wil, dat hij dese voors. erffgifte ende vorwerden mit mij* bezegel*, bestedige ende belijeue, ende ick, Willem van Brederoede, heer van Steyn ende ter Merwen, voor mij voor mijn eruen ind nacommelingen, om beden wil Walrauens, heer tot Brederode, mijns lijeuen bruider, confirmeer, bestedige ende belijeue mit mynen goeden voorrade, wil ende wetenheyt, voor mij, voor myn eruen ende nacommelingen, vast ende stede te halden onverbreeckelich sonder enich wederseggen. Ende om dat alle dese dingen aldus geschijet sijn mit mijnen guiden voerrade ende wetenheyt, soe hebbe ick, Willem van Brederoede, heer van Steijn ende ter Merwen, mijnen zegel mede open aen desen bryeff gehangen, die gegeuen is int jaer ons Heren duijsent vijerhondert ende thijen, opten twijntichsten dach inder maent van meije.

Besegelt mit een vthangent segel in gru[enen] wasch, daer enen ledigen pressel off stert neffens hingh.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris] *

29 22 februari 1578

*[Heer Johan van Cruchten, pater, Anthonia van Doorninck, mater, Anna Wijers, subpriorin, en Jenneke van Culemborch, procuratrix, vanwege de gezamenlijke conventualinnen van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, verpanden aan Hendrick Claes en Kristien Sassen, echtelieden, en Arnt Janszoon en Jut Peters, echtelieden, voor een bedrag van tweehonderd Keizersgulden en een termijn van negen jaar twee hofsteden in het kerspel Dodewaard. Medezegelaar is Peter van Loeven.]**

Copie 69 (f. 83r)

Wij, heer Johan van Cruchten, pater, joffer Antonia van Doornick, mater, Anna Wijers, suppr[io]rinn[e]*, Jenneken van Culenborgh, procuratrix, saeme[n]t gemein conventualen des jofferen cloosters toe Redinchem, doen t'samentlick kundt vnd maecken kenlick allen ende een iegelicken avermits deesen onsen apenen brieff, voor wien die getoent ende gelesen sal worden, dat wij doerde groote, inestimabile schaede vnde verderffnisse der daegelixer doortochten vnd inlegeringe des chrijsvolx vnd andere menichvoldige excessive oncosten des lanckwijligen inlandtschen crijchs, in hooge aendringende noot ende om wijder verloop toe vermijden vnd te voorcommen, genootdruckt sijn worden op toe nemen ende te lichten van Hendrick Claes vnd Kristien Sassen, echteluijden, vnd Arndt Jans ende Jut Peters, echteluiden, de summa van twe hondert Keijsers gl., t'stuck ad twintich stuijver Brabants gereeckent, off ander goet goldt off silveren paijement van gelijcker weerden daer voer, welcke voorss. summe van penn. wij tot onsen goeden benoegen vnd contentement vol ende geheel, den lesten penninck t'samen metten eersten, van waelgemelte Hendrick ende Arnt wael ontfangen hebben, des wij oer bedancken, ende bekennen t'samentlick ende een ieder bijsunder (f. 83v) voor ons ende onse successoren dat wij ter cause vandien vnd om t'gene voorss. staet die gemelte Hendrick vnd Arnt ende oeren erven wederom ende genoechsaem daervoer verseeckert te sijn in handen gestelt ende verpandtschapt hebben vnd in cracht des stellen in handen vnd verpanden aen Henrick ende Arnt voorss. ende oeren erven negen jaeren lanck naesteen volgende alsulck twe hoffsteden landts, daer Aernt voorss. op woont vnd Albert van Luijnen nu ter tijt in gebruijck hebben, met alle bepaelinge, als dat voorss. convent aldaer* liggende heeft inden kerspell van Dodenweert, inden ampte van Nederbetuwen, daer oestweert naest gelegen leijdt die Weem, suijtweert den bandtdijck, westweert Godtsken ende Derrick Hendrix vnd noortweerdt Jan van Werricum*, also dat wael gemelte Hendrick vnd Arndt vnd oer erven die voorss. hoffstede van nu voortaen ingaen op huijden dagh ende date onderschreven tot negen naestcommende jaeren toe aen een volgende, woe booven verhaelt steet, vnd vast in pandtschap beholden sullen vnd die pachten fructen, die daer jaerlix vann 70 (f. 84r) commen, ontfangen, trecken vnd genieten vnd beholden, sonder contradiccij van iemant. Belaven wij, oock t'samentlicken conventualen, voor ons ende onse successoren, binnen dese negen jaeren deese voorss. hoffsteden niet wijders sullen veronderpanden, versetten, be-

swaren noch oeck te sullen vercoopen noch oock te veralieneren dan mijt goeden voorweten vnd expresse consent des waelgemelte pandtholders, oock in sulcken geval den welgemelten pandtholders den voorcoop daervan te gunnen, aen te bieden vnd toe presenteren. Des sal het voorss. convent dese voorss. pandtschap nae omganck van negen jaeren, als nemelick indem jaer vijfftienhondert soevenvndtachtentich, wederom affdoen, moegen loessen, vrijen vnd quijtcoopen als metter summe gelts als gemencioneert, allet aen goeden ganckbaeren gelde in tijt der betaelinge, die selve summe aen een termijn te restitueren als te weeten op Sunte Peters dagh ad Cathedram mit die voorss. loesse, een halff jaer voor den * termijn aen die pandtholders aff toe kundigen vnd op toe seggen. Vnd soe die affloessinge der pandtschap voorss. naer negen jaeren niet en geschieden op tijt vnd (f. 84^{v}) stonde voorss., so sullen gemelte pandtholders vnd het voorss. convent malcanderen aenspreecken vnd eenen voirkoir hebben voor iemandts anders vnd volgents oock dieselve so lange continuieren tot vnd so lange dat* die voorss. pandtholders oer pandtpenn., in maten als boven, gerestituiert ende wederomme ten handen gestelt sullen wesen, het welcke geschiet wesende, salt voorss. convent dese voorss. hoffstede wederomme aen moegen veerden. Allet sonder argh vnd list in kennisse der waerheijt hebben wij voor ons ende onse naecommelingen, met Peeter van Loeven, onsen gekoeren momber in deese saeck, onse convents zegel met sijnen zegel beneden aen desen apenen brieff wt doen hangen. Gegeuen int jaer onses Heeren duijsent vijffhondert achtvndt'soeventich, op Sunte Peters dagh ad Cathedram.

Was besegelt met des convents wthangenden zegel in groenen was, als oock met het zeegel van Peeter van Loeven. In dorso stondt: Noch verschaeten aenden pater ses Keijsers gulden, aende vier susteren een pistolet ad vijffvndvijfftich stuijver, heer Mauris vijfftien stuijver, 71 (f. 85^{r}) heer Berndt tien stuijver ende eenen gulden te gelavigh, die sij ons met monde belooft hebben te restituieren met affloossinge.

Concordiert mit den originalen besegelden pantbrieff. Bij mij,

P. Verstegen*
Secr[etaris]
1621

30 23 februari 1466

[Albert van Bemmel en Margriet, zijn vrouw, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een erfrente van zes enkele Rijngulden, jaarlijks op Sint Petrus ad Cathedram te betalen uit een stuk land van zestien hont, gelegen in het kerspel Hien. Als zegelaars treden op Albert van Bemmel, zijn vrouw Margriet, Alaert van Bemmel en Gijsbert van Bemmel.]

Copie 74 (f. 88^{r})

Wij, Aelbert van Bemmel ende Margriete, echte huijsfrouwe Aelbertz voors., doen kondt allen luijden ende bekennen in desen apenen brijeue voor ons ende voor onsen

eruen datt wij mit onse vrijen wille ende ouermitz enen rechten witlicken steden erffcoep vercoft hebben den eerberen ende geestlicken personen des besloetenen cloesters Onsser Lyeuer Vrouwen tot Rekem sess enckel Ouerlentsche Rijnsche gul. des jairs van munten der vijer Kuirfursten bij den Rijne, guet van golde ende gerecht van gewicht, die voor datum dis brijeffs gemunt ende geslaegen sijn, alle jaer erffelicken ende ewelicken op Sunte Peters dach ad Cathedram te betalen wter een stuck lantz, haldende omtrint sestijen hont lantz, eyn luttel meer off myn ter guider maten, dairbouen neest geerft zijn Sanders kijnder van Weze, beneden aen erue Johan Pansijer mit zynen susteren, oestwart Sanders kijnder van Weze ende zuytwert aen erue Henrick Smijt, gelijck als dat met eggen, myt eijnden ende myt allen synen toebehoeren inden kerspel van Hijen ende inden ampte van Nederbetuwe gelegen is, ende nw* op Sente Peters dach ad Cathedram neest toecomen[de] nae datum dis brijeffs die voors. erffrenthe toe betaelen voer de[n ee]rsten* termijn ende soe voort, alle jaire opten seluen termijne, gelyck sich datt gebeurt, ofte wter den voors. onderpande toe peynden, gelyck* als men pacht ende thijns in den ampte van Neder (f. 88^{v}) betuwe gewoonlicken is vt toe peijnden, voor welcke ses enckel Rijnsche gl., gelijck voors. staen, ick, Aelbert van Bemmel voors., gebeurt heb van Claes vanden Boenhoff hondert enckel Ouerlentsche Rijnsche gl., dair die voerg. Claes vanden Boenhoff jairlix ses enckel Rijnsche gl. voer to geuen plach, ende ick, Aelbert van Bemmel ende Margrijete, myn echte huijsfrouwe, ende onse eruen nw voert aen ten ewijgen daegen toe, als voor die hondert enckel Rijnsche gulden vurs., viter den vurs. sestijen hont lantz, die ick, Aelbert van Bemmel vurs., gekoft hadde tegen Aelbert van Weze, jairlix den vurg. convent toe Reeckem betaelen soelen ses enckel Rijnsche gul. als vurs. staen. Ende wij, Aelbert van Bemmel ende Margriet, echte luijde vurs., bekennen auermitz desen seluen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wy ende onse eruen van desen vurg. ses enckel Rijnsch gl. des jairs genselicken ontrechticht ende onterft zijn ende nijet meer rechtz noch toeseggens daeraen en hebben noch en behalden in geenreleij wijs, ende dat dat convent toe Reeckem vurs. dair ane geerft ende gerechticht zijn ende dat hem dat then ewijgen daegen toe inden voors. onderpande vaste ende stede wesen zall sonder ijmantz wederseggen. Ende wij, Aelbert van Bemmel, Margrijete, echte huijsfrouwe Aelbertz voors., Alaert van Bemmel ende Gijsbert van Bemmel, gelauen als saeckwolde mit gesamender hant ende ock onser een voor all, voor ons ende voor onsen eruen, den voorg. conuent toe Reeckem dese vurg. ses enckel Rijnsche gl. des jairs in ende wt den voors. erffnisse als vter enen vrijen eijgenen erue toe waeren ende toe vrijen jaer ende dach tegen alle die gene die des ten rechten komen willen, ende allen voercommer die daerop weer alinck aff te doen, gelijck als erffcoeps jairgeltz recht is inden ampte van 75 (f. 89^{r}) Nederbetuwe, vtgenomen alsulcken dijck ende weteringe als daer met recht toehoert. Weert saecke dat des nijet en geschijeden ende dat dat conuent tot Rekem vurs. als bij deser vurs. wairschappen ende voorcommer aff te doen namaels tot eniger tijt enigen hijnder, gebreck ofte schaide hedde, krege off lede in enygerwijs, off dat hem oeck die voors. erffrenthe jairlix op den voerg. daege nijet betaelt en wurde, dat Godt verhuijde, soe hebben wij, saeckwalden vurs., gelaeft ende gelauen dat wij dan terstont tot maningen des conuentz tot Reeckem vurs. off enich oers seeckeren b[ai]den, die ons nijet voirder noch ducker dan eens manen en doruen aen onsen

mont off woenstadt, in soilen komen leisten tot Nimegen off tot Rekem, elck onser mit enen guiden reijsigen peerde, off elck onser mach enen anderen guiden man voor hem mit enen guiden reijsigen peerde senden in een ersame herberge, die ons aldair mitter vurs. mann[in]gen gewesen wurde in een vanden tween steden vurs., ende dair in toeliggen ende toeleisten als eersame luide ende gaste toe leisten plegen, ellix daeges rechte maeltijden to halden ende ons selffz kost ende teringe in der voors. herbergen toe weruen ende toe quijten. Mede soe moegen dat conuent voors. alle daege alsoe lange als hem dat voors. gebreck, dair wy op in die leiste gemaent weren, nijet opgericht noch affgedaen en were, off dat hem oeck die voers. erffrenthe jairlix op den vurg. daege nijet betaelt en wurde, op ons, saeckwalden voors., verteren off tot eenre rechter penen van ons nemen enen alden Vleemschen. Nochtant en sall onser geen viter voers. herbergen nijet scheijden (f. 89^{v}) noch nummer leistens aff laeten in enigerwijs den voerg. convent tot Rekem en weren yersse genselicken ende all wale op gericht ende affgedaen allen krott, gebreck ende hijnder, daer wij op in* die leiste gemaent weren, ende dairtoe voll ende all wale betailt die voors. onbetaelde erffrenthe, mit allen kost, penen ende schaden voors. die daer op gegangen were sonder enich wederseggen. Weert oeck saecke dat dat convent voors. namaels tot enigertijt als van desen vurg. ses enckel Rijnsche gul. des jairs enige vorder vestenisse then lantrechte behoeffden, dair soilen wij, Aelbert ende Margriete, echte luijde voors., hant ende mont toe doen, tot gesinnen des conventz voors., ende tot welcken tijt enich van ons, saeckwalden voors., ouermitz den wille Godtz van leuen ter doot komen is, soe gelauen wy, anderen saeckwalden die dan noch toe lyue bleuen sein, dat wij dan binnen den neesten veerthijen daeghen nae doode des geens die gestoruen were tot mann[in]gen des conventz voors. wederom enen* anderen alsoe guiden gelijcken saeckwalt in des derden steet setten soilen, die sich ouermitz sijnen transfixbrijef, door desen principaelen brijeff gesteken, verbinden ende versegelen zall tot allen puncten ende vurwerden diss brijeffz voors., ende dat te doen ende laeten toe geschijen by der seluer leijstingen ende penen voorg. soe ducke ende menichweruen des noet gebeuren zall. Weert oeck saecke dat desen tegenwoordigen brijeff ouermitz ongevalle, natt, gaeterich, vleckich off rasuerich were off wurde, off dat der segelen aen desen brijeff, een off meer, dair aen gebrecke, gequetsts off te broecken wurde off enich lack, hijndernisse off vicium gekrege dair hij bij gecansiliert mocht werden, dat hem dat allet, ende dat 76 (f. 90^{r}) doersteken der transfixen, nyet schaiden noch hijnderlijck wesen en zall, mer sal glicke waile wesen ende blijuen in sijnre ganser volcomenre machten, gelyck off hij mijt guijden, gantsen, helen segelen volsegelt were ende geen gebreck en hedde. Ende soe wije dat een helder is dis brijeffz, hij* sy geestelicken off weerlicken, die sal hebben gansche volcomen macht mit desen zeluen brijeue toe spreecken, to [ ]maenen, to heffen, toe bueren, te doen ende te laeten, gelijck off hij mijt namen ende mit toenamen hyer in genoempt ende geschreuen stonde ende gelijck off dat convent voors. zeluer were, sonder wederseggen. Alle dese voors. puncten hebben wij, zaeckwalden voors., gesekert vnd gelaeft, seeckeren vnd gelauen in guiden trouwen bij onser eren vaste ende stede ende volcomelicken te halden ende waele te voldoen ende ons dair weder nijet toe weren noch toe beschudden met gene rechten, geestelicken off weerlicken, mit opsat de[r] heren off der stede noch anders mit geenreley saecke[n] in eniger wys. Ende all sonder argelist ende des

toe oerconde der wairheyt ende gantser vaster stedicheit alre puncten voors., soe hebben wy, saeckwalden voors. voor ons ende voor onsen eruen onsse zegelen aen desen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Hern duijsent vyerhondert ses ende tsestich, op Sunte Mathijs auont, des heijligen apostelz.

Besegelt mit vier vthangende gruene segelen.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

31 4 augustus 1477

[Dirk Tengnagel en zijn zusters Liesbeth en Geertruid Tengnagel, verkopen aan Gijsbert van Bemmel een jaarrente van drie Rijngulden uit een perceel land, geheten Stege en gelegen in het kerspel Ochten, jaarlijks te betalen op Sint Petrus ad Cathedram.]

Copie 77 (f. 91^{r})

Wij, Derijck Tengnegel, Lijsbet Tegnegels ende Geertruijt Tengnegels, broeder ende susteren, doijn kond allen luijden ende bekennen in desen apenen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wij samentlicken gelijckerhant als guijde saickwolden mit onsen vrijen wille ende ouermitz enen rechten, witlicken, steden erffcoep vercoft hebben Gijsbert van Bemmel ende sijnen eruen drije enckel Ouerlentsche golden Koerfurster Rijnssche gulden, off die rechte weerde dair voer aijn anderen guiden paijement, alle jair erffelicken ende ewelicken op Sunte Peters dach ad Cathedram toe betaelen vter enen stuck lantz, geheijten Stege, bauen mit erue gelegen Gerit van Beynhem, Luydolff van Rijemseijck, Gijsbert van Randwijck, beneden mit erue Gerijt van Beijnhem, Roloff van Weze, Peter Pantsijer ende die heren van Sunte Walborgen tot Arnhem, d'een eijnde die* weteringhe ende mitten anderen eijnde den boe[u]engraue, gelegen binnen den kerspel van Ochten inden ampte van Nederbetue, haldende omtrent drije mergen lants, een luttel meer off mijn ter guider maten, ende die voors. erffrenthe te betalen nw op* Sunte Peters dach ad Cathedram naest toecomende nae datum dijs brijeffs voor den iersten termijn ende zoe voor alle jair opten seluen termijn, gelijck sich dat geboert, kommervrij, sonder enich letsel oft hijnder toe leueren in seecker behalt Gijsbertz voors. off sijnre eruen, ende voors. erffrenthe vter den voors. onderpande te peijnden, gelijck alsmen pacht ende thijns off erff jair gelden inden (f. 91^{v}) ampte van Nederbetuwe gewoentlicken is vit toe peynden, ende mitten panden voert toe vaeren gelyck als mit panden die mijt allen rechten vit vervollicht ende gerichtelicken verwonnen zijn, sonder enige pantweringe dair tegen te doen off te laeten geschijen. Ende wij, saeckwolden voers., bekennen auermitz desen seluen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wij ende onse eruen van desen drije enckel Rijnsche gulden des jaers genselicken ontrechticht ende onterft zijn ende

nijet meer rechtz noch toeseggens daeraen en hebben noch en behalden in geenreleijwijs, ende dat Gysbert van Bemmel voers. ende syn eruen dair aen geerft ende gerechticht zijn, ende dat hem die zelue erffrenthe inden voors. onderpande then ewygen daegen toe vaste ende stede wesen zall rustelicken ende vredelicken te heffen ende toe boeren sonder ijmantz wederseggen. Ende wij, saeckwolden voors., gelauen voor ons ende voor onsen eruen den vurg. Gijsbert van Bemmel ende synen eruen dese voors. drije enckele Rijnsche gl. des jaers inden voors. erffenisse als in enen vrijen eijgenen erue, ende te wairen ende toe vryen jaer ende dach tegen alle die gene die des ten rechten koemen willen, ende allen voercommer die daerop weer alijnck aff te doen, gelijck als* erffcoepz jairgeltz recht is inden ampte van Nederbetuwe, wtgenomen alsulcken dijck ende weteringe als dair met recht toe gehoerende is, ende die schade off gebreck der wairschappen voors. oeck vit toe peynden gelijck der erffrenthen voers. oft dair gebreck in vijele. Ende zoe wije dat een helder dijs brijeffz ende onder segell Gijsbertz van Bemmel voors. off 78 (f. 92[r]) sijnre eruen, die sal hebben gantsche volcomen macht mit desen seluen brijeue toe spreecken, te manen, toe voirderen ende toe vervolgen, gelijcke[nde]* in alre maten off Gijsbert van Bemmel voors. ende zijne eruen dat zeluer weren, mit wille Gijsbertz voors. off zijnre eruen, sonder ymantz becroen off wederseggen. Alle dese voors. puncten ende vurwerden hebben wij, voorn.* saeckwolden, gesekert ende gelaeft, seeckeren ind gelouen in guiden trouwen by onser eeren ende in gerechter eedtstadt vaste, stede ende volcommelicken toe halden ende wael te voldoen, ende ons dair weder nijet tho weren noch te beschudden mijt genen rechten, geestelicken off werlicken, mit opsat der heeren off der steden noch anders in geenre wijs om geenrehande saecken wil. Ende all sonder argelist, des toe oerconde der wairheyt ende ganser vaster stedicheyt alre punten voors., soe hebben wij, voerg. saeckwolden, onse zegelen aijn desen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duysent vijerhondert soeuen ende t'soeuentich, des maenendaechs nae Sunte Peters dach ad Vincula.

Ende besegelt met drije wthangenden zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

32 22 november 1501

[Dirk, heer te Blitterswijk en Jutte van Apelteren, zijn vrouw, nemen de betaling over van een jaarlijks op Sint Walburg aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum af te dragen jaarrente van twaalf Rijngulden uit een tiende, gelegen in het kerspel Hien, die voorheen door hun broer Jasper van Blitterswijk aan het klooster en zijn zuster, Gaidstouwen van Blitterswijk, geprofeste kloosterzuster te Renkum, was geschonken.]

Copie 79 (f. 93[r])

Wij, Derick, heer tot Blitterswijck, ind Jutte van Apelteren, echte huijsvrou Derickx vurs., doen kont allen luyden, alsoe Jaspar van Blitterswijck, vnsse lijeue broeder, den ersamen geesteliken personen, priorinnen ind gemeynen conuent dess besloeten jonfferen cloisters tot Redinchem der canonike regulier oirden tot lyue Gaid[st]ouwen* van Blitterswijck, onsser lijeuer suster, proffeside cloister jonffrou inden zeluen cloister, gegeuen heeft ende schuldich is ene jairlixe renthe ind pensie van twelff Rijnsche gul., nae vorderen inhalt, wtwijsinge ind vermoegen eens volsegelden, gantzen, ongekancelleerden brijeffs mijt sijnen wthangenden segel mede besegelt dair aff wesende. Soe ist dat wij auermitz guetlicker ouerdracht, dedingen ind auercommen myt onsen guiden ind vrijen voerberade, gantser meijnongen ind wille auergegeuen, gelaift ind bekant hebben, au[e]rgeuen, gelauen ind bekennen mijt crafte s'brijeffz als guide gerechte saeckwalden voor ons ind onsen eruen dat wy nw voert ane ind meer den seluen vurg. geestlicken personen, priorijnnen, convent ind oeren nacommelingen voor dese vurs. jairlixe pensie ind renthe alle jaer, erffelicken duerende then ewijgen daeghen, schuldich sijn, wtreijcken, vernuegen ind wael betaelen sullen op allen Sente Walburgen daege, nementlich opten ijersten dach van meije, twelff enckel (f. 93^{v}) golden Auerlentsche Rijnsche gl., guet van golde, gherechte ind swaer genoech van gewichte, gemunt ind geslagen voir datem sbrijeffs, off die rechte weerde daer voor an guiden anderen golden paijment in elcker tijt der betalinghe, dairaff die ijerste termijne sbetaeldagen nw op Sente Walburgen dach voers. alrenaest kommende nae datem sbrijeffs aff wesen zall ind zoe voort, jairlix durende, als voer versterff [G]aidts-touwen* van Blitterswijck, vnser lijeuer suster ind professide cloester jonffer voors., oirs vader ende moeders mede tot enen testament, ewijge memorie ind gedechtenisse der seliger zijelen vnser vader vnd moeder, der Godt gnedich wesen moet, vijter onssen alingen thijende myt alle sijnen toebehoeren wij nw liggende hebben ind gelegen is inden kerspel van Hijen ind ampte van Nederbetuwe. Mijt vurwerden oft saecke weer dat dese voerg. jairlixe renthe tot we[lcher] tijt enich jairs ind termijns nijet betaelt en wurde, gelijck voors. is, soe hebben wij, Dirrick vnd Jutte, saeckwalde voors., vorder verwillecoert ind auergegeuen, verwilkoeren ind auergeuen voor ons ind onsen eruen dat alsdan idt convent voors. off oiere geweerde bade die vurg. jairlixe renthe alle jair nae den voors. termijn ind betaeldaege moegen peijnden oft doen peijnden mit enen daegelixen richter off peynder inder tijt aen ende wt der vurg. alinger thijenden 80 (f. 94^{r}) ind voort wter allen onsen erffnissen ind guiden, rede, onrede, rurende ind onrurende, als wij nw hebben oft namaels vercrijgen ind aen-weruen moegen inden ampte van Nederbetuwe gelegen, gelijck alsmen gewoontlick ind recht is erffthijnz ind binnen jairschen verschenen pacht inden zeluen ampte vuijt te peijnden, ende mitten pande voort varen als recht is, sonder enige pant weringe dair tegen off weder te doen off toe laten geschijen van onss, onse eruen off ymantz van onser wegen, noch oeck daer tegen te seggen, te doen oft laten doen mit enige hulpreden, geestelix oft weerl[i]x rechten, noch om enige gebrecke, lettenisse off toeseggen dat dese tegenwoordige brijeff aen franchyn, segelen, litteren, woirden, gateren, vlecken, schoeren oft rasuijren aenkomen, hebben oft crygen muchte in enig[er]wys tot enigertijt. Alle nije vonde, ferpelij, indracht ind argelist in desen mede wtgescheyden, ind want ons, Derick, heer tot Blitterswyck, ind Jutte van Apelteren, saeckwalden vurs., dese vurg. saicken, puncten ind articulen elck bysonder wael

behaegen, benoegen, alsoe toe wille ind toe danck zyn geschijet, hebben wy des toerconde vaster stedicheyt ind gerechte wairheit elck onsen zegel voor ons ind onsen eruen mit onsen guiden voerberade moetwille ind ganzer wetenheyt an desen apenen bryeff gehangen inden jaire ons Heren duijsent vijffhondert ende een, op Sente Cecilien dach virgine et martyris.

Ende besegelt mit twe wthangenden zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

33 4 april 1451

[De gebroeders Arnt, Wouter en Johan Vonck schenken, ten overstaan van Johan van den Steenhuis, richter in Nederbetuwe, aan heer Hendrik Grijszoon van Eep, priester en prior, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, een bouwing land van twintig morgen, geheten de Merck en gelegen in het kerspel Kesteren. Uit dit goed gaat jaarlijks twaalf pond voor het Sint Nicolaasaltaar in de Oude Kerk te Arnhem. Medezegelaars zijn de gerichtslieden Dirck Duijs van Beest en Gerrit van den Steenhuis.]

Copie 81 (f. 95^{r})

Ick, Johan van den Steenhuijs, richter in Nederbetuwe, oirconde ende tuijge openbairlick dat voor mij ende voor gerichtzluijde, hijernae beschreuen, comen zyn Aernt Vonck, Wouter Vonck ende Johan Vonck, gebruiders, ende gauen ende droegen op semelijck mijt hoeren vrijen moet wille voor hem ende voor heuren eruen heren Henrick Grijsz. van Eep, prijester ende prior der jonckfrouwen ende des cloesters van Redinchem, als een recht toe venger tot behoeff der jonckfrauwen ende cloesters van Redinchem voerg., een bouwinghe lantz mit allen hoeren tijmmer, poettinghe, rechten ende toebehoeren, gelegen inden kerspel van Kesteren, geheijten die Merck, haldende omtrent twijntich mergen lantz, een een luttel meer off mijn ter goeder maten, dair oestwart naest gelant is Ott van Gaelen Henricksoen, zuijtwert den broeckdijck, die tegen die voerg. bauwinghe lants halff toehoert, westwart Johans lant van Brijenen ende noertwert den bandijck, dair thijen röden* dess vurg. dijckx totter vurg. bauwinghe lantz houren, welcke voerg. thijen roden dijckx bouen neest gedijckt zijn Willem die Bruijn Henricksoen, Willem van Wijck ende Reyner Steuens zoen ende beneden heer Elijs die Kemp, priester, daer oestwart ende westwart halff die grauen totter vurg. bouwinge lantz hoiren, mijt eggen, mijt eijnden ende myt alle hoiren rechten ende toebehoeren, gelijck die vurg. bouwinge dair gelegen ende bepaelt is, die den vurg. jonckfrauwen ende cloister van Redinchem voert aen te hebben ende te behalden rustelick ende vredelick, (f. 95^{v}) te besitten en te gebruijcken in enen rechten eijgendomb vuir een vrij eygen erue, mijt alsulcken weteringe als dair met

recht toehoert, beheltelick Sunter Claes altair in die alde kirck tot Arnhem dair twelff pondt dess jaers dairwt te hebben ende te behalden, als van alts gewoentelick is. Ende vertegen daernae op mijt halm, hand ende mijt monde als * recht was, alsoe dat vonnis der gerichtzluijde wijsden vur recht ende sij schuldich waren te doen, dat sij clairlick ende altemael vande vurg. bouwinge lantz onterft, ontrechticht ende ontguet zijn ende blyuen sullen ten ewijgen daegen, ende dat sy noch hoir eruen dair geen recht noch toeseggen mit alle nijet meer aen* en hebben behalden in geenrewy[s], ende dat die voerg. jonckfrauwen ende cloester van Renckhem daeraen geerft, gerechticht ende geguet syn ende blijuen sullen ten ewijgen daegen, ende hairen vrijen moetwill ende stedicheyt dair mede doen moigen, ende datz hem noch hoeren naecomelingen nijemant en zall noch en mach breken myt enijge recht. Voert meer zoe gelaeffden Aernt Vonck, Wouter Vonck ende Johan Vonck vurg., als princepael saeckwolden, ende myt hem als guide erffwairburgen Gijsbert van Ranwijck bastairt, Wouter Hoijert, Reyner van Aelst ende Willem Steuens zoen ellyck voor* hem ende voor hoeren eruen hem alle dese voerg. bouwynge lantz te wairen en te vrijen voor alle die gene dijess ten rechten comen ende staen willen jair ende dach, als erffcoeps recht is in Nederbetuwe, ende alle voercommer ende voerplicht af[t]* te doen ende alle die ghene daerop doen te verthijen die daer myt recht schuldich op syn te verthijen. Daer dit geschijeden waeren auer ende aen als gerichtzluijde Dirck 82 (f. 96[r]) Duijs van Beest ende Gerrit vanden Steenhuys ende meer guyder luyde, in oerconde diss brijeffz, besegelt myt mynen zegel, ende om die meere conde ende vestenis will dess getuijchs heb ick gebeden desen voerg. gerichtzluijden desen * brijeff myt my te besegelen, dat wy, Dirck Duys van Beest ende Gerrit vanden Steenhuys voers., geerne gedaen hebben om beden wil onss richts voerg., ende hebben dairom als gerichtzluyde voirs. in enen getuych der wairheijt ellick onsse zegel mijt hem aen desen openen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Hern duijsent vijerhondert ende een [e]n vyftich, opten vijerden dach in aprill.

Ende besegelt met drije wthangende zegelen in gruijnen wasche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

34 14 april 1383

[Willem van Meerten, als tinsheer van de hertog van Gelre, draagt aan Johan Doeijs Stevenszoon op een hofstede, gelegen in de maalschap Eilt in het kerspel Zetten, alsmede een morgen land, geheten Langemansakker, waarvan daarvoor door Riquin van den Broek en Frederun, zijn vrouw afstand was gedaan.]

Copie 83 (f. 97[r])

Ic, Willem van Meerten, als ene tinsheer ende als ene rechthoff, doe cont allen luyden ende tuijge apenbairlick in desen openen bryeue dat voor mij ende voor tinsgenoten myns lyeuen ende genedigen heren shertoege van Gelren ende s'greuen van Zutphen, die hyr nae beschreuen staen, comen syne Riquyn vanden Broeck ende Vrederuene*, zijne echte wijeff, mitten zeluen Riquin, oeren man, oeren gecarenen momber, die haer van mij mit vondenis der thinsgenoten gegeuen wart, als recht was, ende gauen mij* mit * oeren vrijen wille ende droegen op hoer hoffstat, die gelegen is inden kerspel van Setten inder maelscap van Eijlt, mit eggen, mit eynden ende mit alle oren toebehore, gelijck als dese hoffstadt gelegen is, daeraen die ene zyde naest gelant is Johan van Woosick, heren Arnts soon, aen dander sijde die custerije van Setten, in alre formen als zij dese hoffstat van mij te* tinse te hebben ende te hauden plagen, ende voort enen mergen* lants, geheyten Langemans acker. Ende nae hebben sy op dit erue ende lant voors. vertegen, alsoe dat dat vondenis der thinsgenoeten wijesde voor recht dat zij ende oer eruen dairaff vnterft weren ende dat zy daer ghene recht noch toeseggen meer aen en hadden noch en behijelden in enigerwijs. Doe dat geschyet ende gedaen was, doe dede ick, Willem van Meerten, tinsheer voors., Johan Doijs Steuenszoon ende zynen eruen dit voors. lant ende die hoffstat mit eggen, mit eijnden ende mit alle oren toebehoere, gelyck dat (f. 97^{v}) dese erftins ende hoffstat voors. is gelegen inden kerspel van Setten, gelijck dat dat van * mij te tinse ruert in enen gerechten erftins, hoem rustelick te besitten ende te gebruicken, behoudelick mij mijnen thins, dien ick daer jairlix mit recht vte hebbe, mij* te hebben ende te boeren, ende behoudelick mij* mijns goetz recht. Hyer hebben aen ende auer geweest, daer dese saecken geschyet zijn, gebeden ende onthaelt, als thinsgenoten myns lijeuen ende gnedichen heren voors., als Rutger van Randtwijck, Aelbert Rosteelssoon, jonge Arnt ende anders berue luide, in oerconde des bryeffz, besegelt mit mynen zegel. Gegeuen int jair ons Heren duijsent drie*hondert drije ende tachtentich*, opten anderen dynxdach inden aprille.

Besegelt mit een affhangent segel, gedruckt in gruen wasch*.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

35 7 april 1475

[Willem, heer te Egmond en Baar, schenkt aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum zijn hof te Dierten, gelegen in de Overbetuwe, op voorwaarde dat het klooster aan zijn zoon Willem, heer te Haaps, jaarlijks op Meidag zal betalen veertien oude schilden uit deze hof. Deze overdracht komt in de plaats van een tweetal jaarrenten, tezamen vijfenzestig Rijngulden, uit diezelfde hof. De eerste rente van veertig Rijngulden was de medegift van Willem aan zijn dochter Walburg, kloosterzuster te Renkum. De tweede, van vijfentwintig Rijngulden, was bij testament van Willems vrouw, Walburg van Meurs, aan het klooster overgedragen. Medezegelaars zijn Willem, heer te Haaps, en het convent van Renkum.]

Copie 86 (f. 100[r])

Wilhem, heer t'Egmondt* ind tot Bair, doin condt allen luyden die desen brijeff sullen sijen oft hoeren lesen, alsoe wij in voertijden Walburch, onse lijeue seer geminde dochter, ter eeren Gaidtz tot Redinchem int cloester gedaen ind den zeluen cloester dairmede gegeuen ind verschreuen hebben vijertich Rijnsche gl. sjairs vuijt den hoff tot Diertten, gelegen inder Auerbetuwen, ind dan noch dairtoe vijff ende twijntich Rijns gul. sjaers vuijt den zeluen hoff, tot eynen ewijgen testament ind memorie voir onsse ind vrouwe Walburch van Moerse, onss lijeuer zeer geminder huisfrouwen zijele, der Gott genedich sijn wille, maeckt t'samen vijff ende t'sestich Rijns gulden s'jairs, gelijck die brijeue wy den seluen cloester daeraff gegeuen hebben. Dat allet vorden mit onderscheijt, inhalden ende begrijpen, hebben wij Wilhem, onsen soen, den voerg. hoff tot Dirtten, des die beter weer dan die voerg. renthe, mijt anderen renthen ind guiden dairbij gelegen, omme sich daermede te behelpen, verschreuen ind gegeuen, ind verstaen van den voerg. cloester datt die selue renthen binnen deser veden ende onleden, die eijn wijle tijtz inden lande van Gelre leijder geweest is, van onsen voerg. soen eijnen tijt lanck nijet all wael betaelt en solde wesen, want vanden hoff voors. doe soe vele nijet komen en weer [r.]. Solden wij doch die medegaue onss dochter ind oeck datt (f. 100[v]) vurg. testament ommer zeer gerne onderhalden ind die renthen dairaff betaelt hebben, ind hebben dairomme auermitz den vryenden, by consent ind toedoen onss vurg. soons ende desseluen cloesters van Redinchem, voor ein gevoigh ind middel [ve]rraempt*, geordineert ind gededinght, op dat die voerg. renthen wael bewesen zijn ind dat cloester vurs. nijemantz dairomme meer manen en doruen, dan sich seluer betaelen moegen, in maeten ende manijeren gelijck hijernae beschreuen volgt. Inden iersten soe sal dat voerg. conuent ind cloester van Redinchem den voerg. hoff tot Diertten mijtten gewassche, timmeringhen ind allen anderen zijnen toebehoer, soe woe die op huijden desen dach datem diss brijeffs gelegen is nijet dair van wtgescheijden, onbelet ind onbecommert vrij aenvangen, erfflich hebben, halden, besitten, genijeten ind gebruijcken, tot des zeluen cloesters meisten nut, orber ind profijt, gelijck anderen hoeren [propren] eijgenen erue ind guide, ind dat cloester vurs. sal den seluen onsen soon ind sijnen eruen jairlix voor die beterschap daer wt hant reijcken, leueren, ind betalen veerthijen older schilde t'stuck van dertich st., voor datum s'brijeffs gemunt ind geslagen, off die gerechte weerde dair voor aen anderen guiden paijement, alle jaer opten meijauont, ind nw opten meijauont neestcommende auer eijn jaer eerst aen, ende dan soe voert alle jair opten zeluen dach, zonder enige 87 (f. 101[r]) indracht, letsel ofte vertreck, doch mit sulcken vorwoerden dat dat voors. cloester off convent van Redinchem, die voerg. veerthijen olde schilde sjaers altijt opten meydach, veerthijen dage voir off nae onbegrepen sullen moegen vrijen, quijten ind loessen vanden zeluen onsen soon ind zijnen eruen gebreke zijnre aen eijnde alinger ongedeijlder sommen mijt vijfthijen penningen eijnen penninck ind mitter jair renthen, zonder argelist. Voert ist bekalt datmen den bouman, die nw opten voors. hoff woont ind den besaijt heeft, alsulcke ses jair opten hoff holden ind laeten sall, gelijck hij mijt onsen voors. soon dairaff ouerkomen is, ind men zal den cloester die cedell vanden ouerdrachten auergeuen omme den cloester die puncten te volltrecken off ander vorwaerden dair aff te moegen maecken off zij konnen. Oick zijnt vurwer-

den off dat voerg. cloester den vurs. hoff mijt sijnen toebehoer nijet bruijcken en mochten, ind hoen genomen worde dat van des cloesters wegen nijet toe en queme, soe en zall dat voors. cloester den tyt lanck die vurg. renthe vuyt den voors. hoff nijet doruen betaelen noch oeck gehalden wesen dat testament te volvuijren dan soe balde dat cloester voors. den hoff vurs. weder krege ende des bruijcken off bruijcken mochten. Soe sullen sij die voerg. renthe jairlix voert aen betaelen, dat testament volvuijren ind doen allet in (f. 101^{v}) maten gelijck voor verclaert steet indt* datt gemaeckt is. Dit allet sonder argelist, in oerconde der wairheijt, dat dit aldus bij ons verraempt, gededingt ind auergegeuen is ind oeck alsoe ouergegeuen, belijeuen ind gehalden willen hebben, soe hebben wij, Wilhem, heer t'Egmont voers., des te getuijge onsen zegel voor ons, onsen eruen ind nacommelingen aen desen apenen brijeue doen hangen. Ind want wij, Wilhem, soen t'Egmont, heer tot Haips, ind gemeyne conuent des voors. cloesters van Redinchem, gesekert ende gelaeft hebben, sekeren ind gelauen myt desen brijeue in guiden trouwen alle die voors. puncten ind elcke punct dair aff bijsonder, soe veele der enich van ons sonder argelist aentreffende zijn off hijer namaels tot eniger tijt ons off onsen eruen ind nacommelingen aentreffende moegen werden, genselick ind all, soe woe dat op enich van ons in maten vurg. geschreuen steet, halden, voltrecken ind voldoen sullen ind doen halden, sonder enige weer mit geestlicken off weerlicken rechten dairtegen te doen, te suecken off te laeten geschijen in eniger wijs. Soe hebben des te oerconde der warheyt alre saecken voers. wij, Wilhem, soen t'Egmont, onsen zegel voor ons ind onsen eruen ind wij, gemeijne convent des cloesters van Renckum voers., onss conuentz segel, voor ons ind onse 88 (f. 102^{r}) nacommelingen, aen desen openen brijeue oeck gehangen, welcker bryeue twe alleens zyn, der wij, Wilhem, soen t'Egmont, ind wy, conuent van Redinchem vurg., elck eijnen hebben. Geschijet inden jaer onss Heren duijsent vyerhondert vyff en t'zouentich, opten soeuenden dach in aprill.

Was besegelt mit drie vthangende segelen, twe in roden vnd een in gruenen wassche gedruckt.*

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

36 22 april 1463

[Otto van den Stade en Aleid, zijn vrouw, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een bouwing land van vijfenveertig morgen, met huis, hof, berg en schuur, gelegen in de kerspelen Randwijk en Zetten, en een rijswaardje te Heteren. Medezegelaars zijn Johan van Bemmel, heer te Doornik, Dirk Vaeck en Gijsbert van Randwijk Gijsbertszoon]

Copie 89 (f. 103^{r})

Wij, Otte vanden Stade ende Alydt, echte huijsfrouwe Otten voers., doen condt allen

luyden ende bekennen in desen apenen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wij mit onsen vrijen wille ende ouermitz enen rechten, witlicken, steden erffcoep verkoft hebben den eerberen geestelicken personen ende gemeynen convente Onsser Lijeuer Vrouwen tot Redinchem ende oeren nacomelingen ene alinge bouwinge lantz mit huijs, hoff, berch, schuijr ende allet dat eerdtvast ende naegelvast is, ende voort mit allen synen rechten ende toebehoere, in hoegen, in legen, in naeten ende droegen, inden kerspel van Rantwijck ende van Setten gelegen; inden eersten een stuck lantz gelegen, geheyten Pannekoeck, mitten helen graue aen beyden zijden, haldende sestenhaluen mergen lantz, oestwart an erue der hern van Sunte Johans tot Aernhem, zuijtwert die [cr]uissgraue*, westwart Arnt van Randtwijck ende noertwert die leijgraue; item die alde hoffstadt ende die perck, mit den wall ende den helen wech vtter weijen opten leygraue toe, haldende omtrent ses mergen, oostwart aen erue Willems van Aller, Otte vanden Stade ende Gysbert van Rantwijck Gijsberts soen, zuijtwert die cruijsgraue, westwart die hern van Sunte Johans cloester tot Arnhem ende die kosterije tot Rantwyck ende noertwert een leijgraue; item den Weijcamp, haldende soeuendenhaluen mergen lantz, oostwart aenden erue heer Wynantz van Arnhem, zuijtwert aen erue Gijsbertz van Rantwijck Gysberts soen, westwart aen erue Otten vanden Staden ende noertwart Willem van Aller, ende den Weijcamp mit den wech ende een stuxken dair bij gelegen, haldende omtrent acht hont lantz, dat is* een tijns (f. 103^{v}) guet mijns heren van Egmont; item noch ses ende twijntich mergen lantz inden Hoeuen, oostwart aen erue Dericks van Macheren Hermens zoon, zuijtwert her Wijnant van Arnhem vurs., westwert die gemeijn straet ende noertwert den cruijsgraue; item noch twe hont lantz ongescheijden, gelegen in hoege Willems soens kempken; te samen dit voors. erue haldende omtrent vijff ende veertich mergen lantz, een luttel meer off min ter goeder maten, gelegen in beijden kerspelen voors. ende inden ampte van Ouerbetuwe; item noch een rijsweertken mitten hoegen erue, gelijck als dat Otten vanden Stade vander kircken tot Heteren heeft, gelegen tot Heteren, woe dit voors. erffnisse ende guet mit eggen, mit eijnden ende mit allen sijnen toebehoer gelegen is. Ende wij, Otte vanden Stade ende Aleydt, echte luyde voors., bekennen ouermitz* desen seluen brijeue voor ons ende voor onsen eruen dat wy ende* onse eruen van deser vurg. alinger bouwingen lantz ende erffenisse, haldende vijeff ende veertich mergen lantz, ende oeck mede vanden* vurg. rijsweertken ende hoegen erue genselicken ontrechticht ende onterft zyn ende nijet meer rechtz noch toeseggen daer ane en hebben noch en behalden in geenerleij wijs, ende datt dat convent tot Redinchem voers. ende oren nacommelingen daer a[e]ne gerechticht ende geerft zijn ende dat hoen dat ten ewijgen daegen toe erffelicken ende ewelicken vaste ende stede wesen zall, rustelicken ende vredelicken te besitten ende toe gebruijcken naden lantrechte van Ouerbetuwe, sonder ijmantz wederseggen. Ende wij, Otte vanden Stade, Aleijt *, echte* huijsfrouwe Otten voors., Johan van Bemmel, here tot Doernick, Derick Vaeck ende Gysbert van Randtwijck Gijsbertz soen, gelauen als guide erffwair zaeckwolden mit gesamenderhant ende igelijck onser een voor all voor ons ende voor onsen eruen den voerg. convent tot 90 (f. 104^{r}) Redinchem ende oren nacommelingen dese vurg. alinge bouwinge lantz ende erffenisse mitten voors. rijsweerdeken ende hoegen erue ende mit allen oeren toebehoren, als voors. steit, als voor een vrij eijgen erue ende guet toe wairen ende toe vrijen jair

ende dach tegen alle die gene die des ten rechten comen willen, ende allen voorcommer die daerop weer alinck aff te doen, gelijck als erffcoep recht is inden ampte van Ouerbetuwe, wtgenomen alsulcken dijck als hiernae genuempt ende beschreuen steet: item inden kirspel van Randwijck tweelff roeden dijcks, twe off drije voet mijn, gelegen tegen den Zantcamp, dair bouen gelegen is Johan von Bemmel ende beneden Gadert Jans soen; item noch inden seluen kijrspell* van Rantwijck vijer roeden dijck, vijervoet mijn, bij Gerit Vrancken gelegen, dairbouen neest gelegen zijn die heren van Sunte Johans cloester tot Arnhem, beneden joncker Henrick van Hoemoet; item noch ses ende twijntich roeden dijcx in die Hoeuen, dat gemeijn ende ongescheijden dijck is, ende soe wije daer neest in geerft is, die sall daer meest dijcx in hebben, ende voort mit weteringen, die daer mit recht toebehoert; ende beheltelicken den tijns mijns heren van Egmont vurs.. Ende weert saecke dat des nijet en geschijeden, ende dat conuent tot Redinchem vurs. off oere nacommelinghen als bij deser vurg. waerschappen ende voorcommer aff te doen namaels tot enigertijt enigen hijnder, gebreck oft schade hedden, cregen off leden in enigerwijs, woe sich dat oeck bij queme off maeckende wurde, soe hebben wij, erffwair saeckwalden vurs., gelaeft ende gelauen dat wij dan ter stont, tot maninge des (f. 104^{v}) convents tot Redinchem voors., oeren nacommelingen off oren seeckeren procuratoir off gewairden baide van desseluen conventz wegen, die ons nijet voirder noch ducker dan eens manen en doruen aen onsen mont off woenstadt, in soilen komen leisten tot Nimegen, ijgelijck onser mit enen guiden reijsigen perde, off elck onser mach enen anderen guiden man voor hem mit enen guiden reijsigen peerde senden in een eersame herberge, die ons aldair mitter vurs. maningen gewesen wurde, ende dair in toe liggen ende toe leisten als eersame luijde ende gaste toe leisten plegen, elcx daeges rechte maeltijden toe halden ende onsselffs ende der peerde cost ende teringe inder voors. herbergen toe weruen ende toe quijten, ende nimmer wt der voors. herbergen toe scheijden noch leiste[n]s aff te laeten in enigerwijs, den vurg. conuent tot Redinchem ende oren nacommelingen en weren eerst genselicken en all* waele opgericht ende aff gedaen alle[n]* krott, gebreck ende hijnder dair wij op in die leiste gemaent weren, sonder enich wederseggen. Weert oeck zaecke dat dat conuent tot Redinchem vurs. off oere nacommelingen namaels tot enigertijt enige voerder off meere vestenisse van desen vurs. guide ende alingen erffnisse begeerden off behouende weren, dat wij, erffwair-saeckwolden vurs. off onse eruen, hoen die vestenisse doen soelen ende altijt tot oren gesinnen laeten geschijen bijder seluer leistingen vurs.. Voirder ende meer soe gelauen wij, erffwairsaeckwolden vurs., voor* ons[s] end vur onse* eruen dat den convent tot Redinchem voors. ende oren nacommelingen voltoegen ende volvuert, vaste ende van weerden gehalden soilen werden alle puncten, gelaiften ende vurwerden, woe die nae inhalt tweer cedulen, dair aff gemaeckt, dat begrepen hebben, dair dat convent van Renckum vurs. een cedel aff behalden hebben ende Ottoe vanden 91 (f. 105^{r}) Stade vurs. die ander cedull, mit desseluen schrijue[r] handt geschreuen die desen tegenwoordigen erffbrijeff geschreuen heeft, ende die cedulen sijn gemaeckt ende gegeuen inden jair ons Heren duysent vyerhondert drije ende t'sestich, des guides dages nae Sunte Gregorius dach. Weert oeck saecke dat desen tegenwoordigen brijeff nat, gaeterich, vleckich off rasurich were off wurde, off dat der segelen aen desen brijeff gehangen, een off meer, dair aene gebreke, gequests off te brocken worde off enich

lack, hijndernisse off vicium gekreghe dair hy by gecansiliert mocht werden, dat hem dat allet nijet schaidden noch hijnderlick wesen en zall, mer sal gelijcke wale wesen ende blijuen in synre gantzer, alinger, volcomenre machten, gelijck off hij mit guiden, gantsen, helen segelen volsegelt were ende geen gebrecken hedde, ende soe [soe] wie dat een helder is des tegenwoordigen brijeffs, mit wille ende onder zegele des conventz tot Redinchem vurs., die zal hebben gantze, alinge, volcomen macht mit desen seluen brijeue te spreecken, te doen, voer te vairen ende te laten, gelijck ende in alre maten off datt convent vurs. dat zeluer weren ende doen mochten ende off hij mit namen ende mit toenamen hijer in genoemt ende geschreuen stunde, zonder ijmantz wederseggen. Alle dese voors. puncten ende ijgelick punct bysonder hebben wij, erffwair saeckwolden vurg., gesekertt ende gelaeft, seeckeren ende gelauen in guiden trouwen, bij onser eren voor ons ende voor onsen eruen den vurg. convent tot Renchem ende oren nacomelingen vaste, stede ende onverbreeckelicken toe halden ende wale te voldoen, ende ons dair weder nijet toe weren noch te bescudden mit genen rechten, geestlix off weerlix, mit opsat der heren off der stede, noch anders mit geenrehande saecken die ons in dis (f. 105^{v}) brijeffs puncten toe baeten off toe scaden komen mochten in enigerwijs genselicken ende toemail hijer in wtgescheyden. Ende all dinck sonder argelist, ende des toe oerconde der wairheijt ende gantser vaster stedicheijt alre puncten vurs., soe hebben wij, erffzaeckwaelden vurs., onse zegelen voor ons ende voor onsen eruen aen desen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijerhondert drije ende t'sestich op Sunte Jorijen auont, des heyligen martelers.

Ende besegelt mit vijff wthangenden zegelen in grunen wassche.

Accordiert mit syn originael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

37 13 september 1406

[Willem Suirmont Eernszoon en zijn vrouw Heilesbich, Johan van den Steenhuis en zijn vrouw Willem, en Mijs van Havick en zijn vrouw Mechtelt schenken ten overstaan van Johan van Heteren, richter in Overbetuwe, aan Alart van Isendoorn Herberens-zoon, bastaard, ten behoeve van Roelof van Isendoorn, proost van de Sint Pieter te Utrecht, drie percelen land en een huis, tezamen eenenveertig morgen, gelegen in het kerspel Heteren, waartoe behoort een tins aan Hendrik Broekwijk te Heteren.]

Copie 93 (f. 107^{r})

Ic, Johan van Heteren, richter inder Ouerbetuwe, tuge openbairlick in desen apenen brijeue dat voor mij ende voor gerichtzluijde hierna beschreuen comen sijn int ghericht Willem Zuijrmont Eernss soen ende Heijlesbich, sijn echte wijff, Johan van

den Steenhuijs ende Willem, sijn echte wijff, Mijs van Havijck Gijsberts soen ende Mechtelt, sijn echte wijff, den seluen Willem Zuermont, Johan ende Mijs voors. hoeren gecairen momberen die oen van mij mit vondenis der gerichtzluyde dairtoe gegeuen wairt, ende hebben mit hoeren vrijen wille gegeuen ind opgedragen Alaert van Isendoorn Herberens soen, bastart, tot behoeff hern Roeloffs van IJsendoorn, praest tot Sunte Peter t'Utrecht, een ende veertich mergen lantz, luttel mijn off meer te goeder maten, gelegen inden kerspel van Heeteren, aen stucken als hijer nae beschreuen steet, mit allen timmer ende huijse dat opten vurs. erue steet: inden iersten een stucke lantz mitter hoffstede*, daerbauen naest gelegen is erfnisse Arndtz vander Lauwijck Eernsts soen, beneden Roeloff van Brijenen, mitten enen eijnde schijetende opten bandijck, mitten andern eynde opten haerdijck; item een stucke lantz, dair bouen naest gelegen is erffenisse des cureits van Heteren, beneden Henrick, heer van Homoet, mitten enen eijnde schijetende opten haerdijck, mitten anderen eijnde op die Cleeffse Campe; item een stucke lantz opten Weert, daer bauen neest gelegen is (f. 107^{v}) Jacob Melijssoens kijnder, beneden Derich van Heteren; ende alle alsulcken thyns als Henrick Broeckwijck tot Heteren toe hebben plach. Ende hebben hijerna* der op vertegen, soe dat dat vondenisse der gerichtzluyden wijsden voor recht, dat zij ende hoer eruen vanden voors. erue, tijmmer ende thijns onterft zijn ende en geen recht noch toeseggen vorder daeraen en hebben behouden in * geenrewys, ende dat* heer Roloff voors. ende sijnen eruen daeraen geerft zijn ende dat hem dat vast ende stede is, sonder enich wederseggen. Voert soe heeft Willem Zuermont vurs. gelaeft als een saeckwout, ende mit hem Sander van Welij, Johan vanden Steenhuys ende Bartout van Ecke als borgen, dit voors. erue ende thijns te waren jaer ende dach, mit eggen, mit eijnden ende mit alle sijnen toebehoeren alst gelegen is, voor alle die gene die des ten rechten comen willen, als erffcoeps recht is in Ouerbetuwe gelegen, ende allen voercommer aff te doen, wtgenomen twelff mergen lantz daer aff, die Henrick Broeckwijck van hern Philips van Heteren te lene te hauden plach ende die ick, Zuermont Eernsts soen, huden des daeges van Johan van Heteren te lene halde*, des twelff mergen is ende blijuen zall, ende thijen pont des jaers in eenre vicarien 94 (f. 108^{r}) tot Elst, ende der kircken van Setten achtijen penn. t'sjairs. Sonder argelist dit geschijeden tot Heteren, ende hijer waeren aen ende auer gerichtzluyde Willem van Heteren, Bartout van Ecke ende meer biruer luijde, in oerconde des brijeffs besegelt mit mijnen zegel. Gegeuen int jair ons Heren duysent vijerhondert ende ses, des manendages nae Onser Lijeuer Vrouwen dach Natiuitas.

Ende besegelt met een wthangent zegel in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

38 26 juni 1486

[Arnt van der Lauwick, zijn vrouw Henrica van Galen en Albert van der Lauwick doen

afstand van een stuk land van zeveneneenhalve morgen, gelegen in het Weerbroek in het kerspel Heteren, zoals dat indertijd door hun ouders, Dirk en Hilla, was gekocht van heer Johan van Hemert, ridder, en overgedragen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum.]

Copie 95 (f. 109r)

Wij, Aerndt vander Lauwick vnd Henrica van Gaell, echte huijsfrouw Aerntz vurs., ind Aelbert vander Lauwijck, doen kond, alsoe Dirrick vander Lauwick ind Hilla, echte huijsfrouwe Dericxs vurs., onse zaliger vader ind moeder, den Godt beijde genedich sij, in voertijden den conuent van Redinchem opgedragen ind auergegeuen hebben enen camp, haldende omtrent soeuendenhaluen mergen lantz, een luttel mijn* off meer ter goeder maten, zoe die mit eggen, mit eijnden in Weerbroeck inden kerspel van Heteren inden ampte van Auerbetuw gelegen ende inden hoiftbrijeuen bepaelt is, inde onse zeliger vader van heer Johan van Hemert, ritter, ind Sophia, sijner vrouwen, gecoft heeft, soe bekennen wij, Aerndt vander Lauwyck ende Henrica van Gael, echte luijde vurs., Aalbert van der Lauwick, voor ons ende voor onsen eruen dat wy den voorn. conuent van Redinchem den vurs. camp lants, mit allen bryeuen dairvan wesende, mede opgedraegen, * auergegeuen ind op vertegen hebben, opdraeghen, auergeuen ind verthijen dairop auermitz desen tegenwoordigen brijeff, ind dat wij off onse eruen dair egeen recht off toeseggen meer aen en hebben noch en behalden in geenrewijs, ind dat dat conuent van Redinchem dairan geguet, geerft ind gerechticht is ind hem vast ind stede wesen ende blyuen zal ten ewijgen daegen ten lantrecht ind allen rechten, ind gelauen voor ons ind voor onsen eruen den voors. convent* (f. 109r) den voers. kamp lants toe vrijen ind toe waren voer een vrij eygen erue ende guet, aff* erffcoep recht is, wtgenomen dijck ind weteringhe mit recht dair toe gehoerende. Ind allet sonder argelist, in oerconde der waerheijt ind des tot enen rechten getuijge, soe hebben wy, Aerndt ind Henrica, echte luijde voors., ind Aelbert vander Lauwyck voor ons ind voor onsen eruen ilc onse zegel ain desen apenen brijeff gehangen. Gegeuen inden jaire ons Heren duijsent vijerhondert sees vnd tachtentich, diss maenendaeges nae Sunte Johans dach mid* somer.

Ende besegelt mit drije wthangende zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

39 25 augustus 1509

[Ida van Welderen, weduwe van Johan van Welderen, verkoopt aan pater Johan Schaep, rector, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum, zes morgen land, gelegen in het kerspel Herveld in de maalschap Rinsum in het Rinsumse Broek, indertijd door haar en haar man aangekocht van Sander Hackfort. Medezegelaars zijn

Copie 97 (f. 111r)

Ick, IJde van Weelderen, weduwe zeliger Johans van Weelderen, diss Gott ghedencke, doe kondt allen luijden soe als Sander Hackfort ende Beert, syn echte huijsfrouw, hijr bevorens* vercoft ende opgedraegen ende onder oen zegelen mijt guiden wairburgen ghevesticht hebben zeliger Johan van Weelderen voors. ende synen eruen een stuck lantz myt alle sijnen toebehoeren, haldende omtrent ses mergen lantz ter guider maten, gelegen inden kerspel van Hervelt inder maelschap van Rijnssum op Rijnssummer Broick inden ampt van Ouerbetuwe, dair oestwart naest geerft is Derick van Poelwyck, zuijtwert Gerit Jacobszoon, westwert Henrick Broeckweijt ende noortwert Hadewich Wemmers, gelijck die principael erffbrijeff daerop gemaeckt is, dat allet bij leisten ende penen vorder inhalt ende vermach, soe bekenne ick, Yde van Weelderen voors., in desen apenen brijeue voor my ende voor myn eruen dat ick mit mynen wille den vurg. erffbryeff ende dat stuck lantz voors. dair in begrepen voirt* vercofft, verbuijt, opgedraegen, ouergegeuen ende mechtich gemaeckt heb, opdraege, ouergeue ende mit desen seluen bryeue mechtich maecke den eersamen hern Johan Schaep, Regulier oirden, pater ende rectoer des besloeten jonfferen cloisters tot Renchem Regularissen oirden, in erffelick behueff der priorijnnen ende gemeynen conuents voors., alsoe dat ick ende mijn eruen van dat voern. stucke lantz mitten brijeue voors. genselick ende all ontrechticht ende onterft zyn ende dat dat cloester ende convent voors. erffelick daer ane geerft ende gerechticht is ende volcommen macht sal hebben, sij off oire rentmeister volmechten mitten voors. brijeue te spreecken, te doen ende te laten, te vorderen ende dairmede voort te vaeren, gelijck off ick off mijn eruen dat selue (f. 111v) were] ende doin muchten sonder ymantz wederseggen. Ende wij, Ott die Ruter ende Olifier Hackfort, gelauen gesamenderhant ende elck voor all voor jonffrou IJden vurs. onmundigen kijnderen, tot welckertijt sij tot oeren mundigen dagen comen zijn, dat zij alsdan tot gesinnen des voors. conventz dit voors. belijeuen ende desen brijeff, mit enen transfix brijeff daer door gesteecken, besegelen sullen, dair t'convent voors. ane gehalden ende mede verwairt weer. Ende off vanden kynderen vurs. dair t'gebreck in vijel ende t'convent voors. enigen schade, hynder off gebreck dair bij hedde, krege off lede in enigerwijs, den schade ende hijnder gelauen wij, Yde van Weelderen, Ot die Ruther ende Oliphier Hackfoert voors., den voors. conuente altijt wael aff te doen, op te richten ende daer aff te vernuegen sonder enich wederseggen. Aldinck sonder argelist, diss in oerconde der wairheijt, soe hebben wij, IJde van Weelderen, Ot die Ruijter ende Oliphier Hackfort vurg., onse zegelen voir onss ende onsen eruen aen desen apenen brijeue gehangen. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vijff hondert ende negen, des neesten saterdages nae Sunte Bartholomeus dach apostoli.

Ende besegelt met drije wthangenden zegelen in grunen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

40 6 februari 1523

[Willem Bor, graaf in Doornik, verkoopt aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum drieëneenhalve morgen land, gelegen in het kerspel Herveld in het Rinsumse Broek, indertijd door hem gekocht van Rijck Corneliszoon.]

Copie 99 (f. 113r)

Ick, Willem Bor, greue in Doornick, doen condt ind bekennen voor mij ind mijn eruen dat ick vercoft, vpgedragen ind auergegeuen hebbe ind auermitz desen apenen brijeff vercoepe ind vpdraege ind auergeue der eersamer priorinne ind conuent van Onss Lijeuer Vrouwen Regulier oerden tot Redinchem ind oeren nacommelingen alsulcken vijerdenhaluen mergen lantz, luttel meer off min ther guider maten, die gelegen zijn in Rijnsemerbroeck inden kerspel van Haruelt inden ampt van Auerbetuwen, als ick gekoft ind mij auergegeuen zijn van Rijck Cornelisz̄oen ind Geertruijt, synre huijsfrouwen, nae inhalt ind vermoegen eens principaels brijeffz mijt oeren segelen besegelt dairaff wesende, denwelcken brijeff ick der priorinne tot behoeff des conventz voers. ind oeren nacommelingen nae allen sijnen inhalt ind vermoegen mijt mijnen vrijen voerberaden moetwille nw mede gedaen ind auerghegeuen hebbe ind auermitz desen auergeue, dat conuent voers. ind oeren nacommelingen, nw ende ten ewijgen daegen, dairmede sullen moegen voertfaren mit recht spreecken, vorderen doen ind laeten nijet wtgescheyden, soe dijcke ind mennichwerff als dat noet geboeren mach, in alre maten ind maniren als ick, Willem Bor voers., ind mijnen eruen seluer doen mochten. Voert soe bekenne ijck, Willem Bor voors. voor mij ind voor mynen eruen dat ick ende mijnen eruen vanden voerg. vijerdenhaluen mergen lantz alinge ind all ontrechtijch, ontguet ind onterft zijn ind blyuen sullen ten ewijgen daeghen then landtrechten, ind daer (f. 113v) geen recht, toeseggen oft anspraecke meer an hebben off behalden, enichsins off in enijgerwijs, ende wat ijt convent van Redinchem voers. ind oer nacommelingen mit recht dair gerechticht, geguet ind gearft sijn ind blijuen sullen ten ewijgen daegen, dat rustelijck ind vredelick tot oeren schoensten ind meesten orber toe besitten ind gebruijcken zonder enich becroen van mij ind van mynen eruen oft ymant anders. Ind allet sonder fferpelije, indracht off argelist, des then oirkonde tot enen teijcken der gerechter wairheyt vnd vaster stedicheyt alre puncten voors., soe hebben ijck, Willem Bor, greue in Doornijck voors., mijnen zegel voor mij ind mijnen eruen by mynre rechter wetenheyt ind wille aen desen apenen bryeue gehangen. Gegeuen int jaer ons Hern duijsent vijffhondert ind drije en twijntich, des vrijdaegen nae Sunte Agheten dach, der heijligen jonckfrouwen.

Ende besegelt mit een wthangent zegel in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

41 8 mei 1465

[Willem van Avereng verkoopt aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een bouwing land, bestaande uit drie percelen, tezamen zevenentwintig morgen groot, gelegen in het kerspel Driel, te weten een huis met een grote boomgaard met bos en kamp van vijftien morgen, vijf morgen in het Drielse Broek, geheten De Tien Morgen, welke een Doorwerths leen zijn, en zeven morgen. Medezegelaars zijn Reinalt van Avereng, Agneze van Avereng, Gadert Ingennuland en Arnt Ganseneb.]

Copie 101 (f. 115^{r})

Ic, Willem van Auereng, doe kondt allen luijden ende bekennen in dessen apenen brieue voor mij ende voor mijn eruen dat ick mit mijnen vrijen wille verwisselt end erffelicken verkoft hebbe den eirbern geestlicken persoenen ende convent Onser Lijeuer Vrouwen tot Rekem ende ore naecommelingen een alinge bouwinge lantz mit huijs, hoff, hoege ende lege, mit alle zijnen rechten ende toebehoerne, gelijck als dat inden kerspel van Driel gelegen is. Inden ijersten dat huijs ende den groeten bongaert mit bosschen camp, haldende omtrent vijftijen margen lantz, een luttel meer off min ter guider maten, daer oestwairt naest geeruet is Henrick vander Weyden, zuijtweert die Drijelse Zege, westwert ick, Willem voors., ende noertwert die straet. Item noch vijff mergen lant, een luttel meer off min ter guider maten, gelegen in Dijelrebroeck, geheijten die Thijen Mergen, mit allen oire toebehoire, dair Aernt Ganseneb mit beijden tzijden neest geerft is, zuijtwert den Elderschen Zege ende noertwart den Drijelschen Zege. Ende dit voors. erue is een leenguet, gehorende aen den Dorenwert, ende is een Zutphens leen, te versuecken ende toe verhergeweden mit enen ponde guetz geltz, te weten enen olden schilt off die weerde dair voor inder tijt, ende desse voerg. erffenisse sall ick, Willem voers., den conuente voors. vestigen voorden leenher[e] ende sal dair man van werden ende blijuen van wegen des conventz voers. mijn leuen lang, end tendes mijnen doet sullen mijn erffgenamen dat leen voors. noch eens versuecken ende man daer van werden van wegen des conventz voors., ende dit voors. leen sal ick, Willem voors., ende mijn erffgenamen versuecken op oeren anxt ende kost, ende dit is te samen een vrij (f. 115^{v}) erue, wtgenomen dat leenrecht, als voors. is, ende den thenden. Item noch soeuen margen lantz, een luttel meer off min ter guijder maten, dat vrij [ ] erue is huijs, hoffstadt ende lant voors. oostwart neest gelegen is, zuijdtwart* die* Drijelsche Zege, westwart Gijsbert Wasack ende noertwart die straet. Ende all t'samen een vrij eygen guet in maten als voors. is, beheltelicken alsulcken dijck dairtoe gehorende, als hijernae beschreuen en gepaelt is: inden eersten dat nederste bluck omtrent vijerdehalff greuer roede, dair beneden neest gedict is heer Gerit Baeck ende bauen neest gedict Henrick vander Weijden; item dat auerste bluck omtrent vijerdehalff greuer roede, dair bouen neest gedict is Roloff Mon ende beneden Aernt Ganseneb, ende mit alsulcker weteringhen als daer mit recht toebe

hoert ende anders niet. End wij, Willem van Auerenck, Reynalt van Auerenck, Agneze van Auerenck, Gaedert Ingennulandt ende Arnt Ganseneb, gelauen als saeckwolde met gesamender handt ende elck onser een voor all voor ons ende vooronsen eruen den voors. convent tot Rekem ende oren nacommelingen dat voors. alinge erue ende goet als voor een vrij eijgen erue * toe waeren ende toe vryen jaer ende dach tegen alle die gene die des ten rechten komen willen, ende allen voorcommer aff te doen die daer op weer, gelyck als erffcoeps recht is, wtgenomen den leenheer sijns rechts ende een dijck, tenden ende weteringe als voors. steet. Weert saecke dat dat convent voors. ofte oere nacommelingen tot enigertijt vorder vestenisse hebben wolden off begerende weren, dat wij, saeckwolden vors., hen die vestenisse altyt tot oeren gesinnen doen* selen, sonder weyger off wederseggen, ende weert saecke dat dat conuent voors. tot enigertijt als bij der voors. wairschappen ende voercommer aff te doene off byder vestenissen voors. off bij enigen van desen voors. puncten enigen schade, verdrijet, 102 (f. 116[r]) kost, last off hijnder hedden, kregen off leden in enigerwijs, woe dat sich oick bij queme, dat Godt verhuide, sullen wij, saeckwolden vors., off onse erffgenamen samenderhant ende elck voor all den voerg. conuente tot Rekem ende oren nacommelingen genselicken ende all afdoen, oprichten ende betaelen, sonder enich intrecken ofte wederseggen. Ende zoe wije dat een helder is des brijeues, mit wille ende onder segellen des conuentz tot Rekem voors., die sal hebben ganse volcomen macht mit desen seluen breue toe spreecken, toe vorderen, te doen ende te laeten gelijck ende in alre maten off dat conuent voors. dat zeluer weere ende gelijck oft hij mit [n]amen* ende mit toenamen hijr in genoempt ende in desen brijeff geschreuen stonde, sonder ymantz wederseggen. Alle dese voors. puncten hebben wy, saeckwolden voors., gesekert ende gelaeft, seeckeren ende gelauen in guiden trouwen, bij onser eren voor ons ende voor onsen eruen den voerg. convent ende oeren nacomelingen erflicken ende ewelicken tot ewygen daegen toe vaste, stede ende volcommelicken to halden ende ons dair weder niet toe weren noch toe beschudden mit genen recht, geestelick oft weerlick, want wij an dessen voors. alinge erue niet en hebben noch wachtende en soelen wesen, mit geenrehande dingen ende in eniger wijs. Ende all dinck sonder argelist ende des* toe oerconde der wairheijt ende ganser vaster stedicheijt aller puncten voors., soe hebben wy, saeckwolden voors. voor ons ende voor onsen eruen onse zegelen an dessen brijeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijerhondert vijff ende t'sestich, des guidesdages nades Heyligen Crucen dach Invencionem.

Ende besegelt mit vyff wthande zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

42 11 augustus 1514

[Broeder Christiaan van Sint Truden, pater en rector, Willam van Bemmel, mater, en Jan van Doenburg, procuratrix, verkopen vanwege het klooster Mariëngaarde te

Heusden aan pater Johan Schaep, rector, ten behoeve van het O.L.Vrouweklooster te Renkum een kamp land van zeven morgen, geheten de Batenenk en gelegen in het kerspel Driel, waaruit jaarlijks een rente van twee Rijngulden gaat naar het Sint Agnietenconvent te Tiel, die men jaarlijks op Sint Petrus ad Cathedram kan afkopen met vijfentwintig Rijngulden. Zegelaars zijn het convent van Mariëngaarde en Willem van Hoemen.]

Copie 103 (f. 117[r])

Wij, broeder Christiaen van Sent Truden, preester, pater ind rectoer, suster Willam van Bemmell, matersche, suster Jan van Doenburch, procuratersche, ind vort gemeyne convent des cloesters van Mariengairde tot Huesden opten Rijn in Nederbetuwe, doen semptlichen cont ende bekennen myt desen apenen brijeff voor onss ende onsen nacommelingen dat wij mijt ons alre guiden voerberaden vrijen moetwil verkoft, opgedraegen ind auergegeuen hebben ind auermitz desen verkoepen, opdragen ende auergeuen den eirbaren ende geestelichen broder Johan Schaep, prester, pater ende rectoer, [as]* een toevenger tot behoeff der eersamen conventz ende jonckfrouwen cloesters Regulier oirdens Onss Lieuen* Vrouwen tot Redinchem, een camp lantz, geheyten Batenenck, haldende omtrent soeuen margen, luttel meer off mijn ther guider maten, gelegen inden kerspel van Drijel inden ampte van Auerbetuwe, ende voertijtz zelige Ffloris Vreijss ind nae synen eruen toebehoiren plach, dair oestwart naest geerft zijn die heren van Mariendael, westwert een stuck lantz, geheijten den Buijdelmaecker, zuijtwert die Elder Zege ende noertwert Henrick van Wije, voirt mijt eggen, eynden, wallen ende grauen ende allen sijnen rechten ende toebehoeren, soe die in sijnre bepalinge gelegen is, voir ene zeker benoemde somme geltz, die ons datt conuent van Redinchem vurs. ther gu[yd]er* tijt tot vrijen will wael vernuecht ende betaelt heeft, den lesten pen. mitten eersten, alsoe dat wij den vurg. convent dairaff bedancken guider betalinghe, ind schelden hoer oeren nacommelingen in allen anderen die diss quijtscheldinge moegen behoeuen nw off namaels dairaff vrij, loss, ledich ende quyt, ind dat wij vanden vurg. camp lantz, erue ende guet mijt recht ontguet, onterft ende ontrechticht sijn, ind daer vurder geen verwacht, recht, aensprac off toeseggen aen en hebben off behalden enichsins, ind dat idt convent van Redinchem vurs. ende oeren nacommelingen mijt recht dair aen geguet, geerft (f. 117[v]) ind gerechticht sijn ind blyuen sullen then ewijgen daegen then lantrecht ende tot allen rechten. Voert soe bekennen wy, broder Cristiaen, pater ende rectoir, suster Willem van Bemmel, matersche, suster Jan van Doenborch, procuratersche, voort gemeijne convent van Mariengairden vurs. as principael saeckwalden voer ons ende onsen nacommelingen ind ick, Willem van Hoemen, as een gerecht erffwairborge voor my ende mynen eruen, dat wij semptlichen ind elck ons een voor all gelaeft hebben ende auermitz desen gelauen den vurg. convent tot Redinchem ende oeren nacommelingen desen vurg. camp lantz, erue ende guit toe waren ende toe vryen voor een vry eijgen erue ende guit, beheltlicken den convent van Sent Agneten bynnen Tijell alle jair dair wt twe enckel golden Rijns gl., die welcke men doch alle jair op Sent Peters dacht ad Cathedram quijtcoepen ende loesenen mach mijt vijf vnd twyntich enckel golden Ryns

Kuirfurster gl. ind mitten verschenen renthen, een halff jaer [d]ie loes bevorens op te seggen, ind oeck vijtgeseyt alsulcken dijck ende weteringe myt recht totten lande behoert, ind allen anderen voercommer ende voerplicht daer nw op waer off namaels opgelacht off commen macht aff te doen, voert dairop te vertijen ende doen verthijen alle die gene mit recht schuldich sijn daerop te vertijen voor allen den genen die diss ten rechten staen off comen willen, as erffkoepsrecht is in Auerbetue. Ind wert saeck dat idt convent van Redinchem vurs. off oere nacomelingen hijrenbouen bij* desen koepe, vestenisse, wairschappen ende voerkommer af te doen, as voers. steet, enigen hijnder, lettenis, scade off gebreck hedden, kregen, deden off leden enichsins tot enigertijt, dat allet gelauen wij, bruider Christiaen, pater ende rectoer, suster Willem van Bemmel, matersche, suster Jan van Doenborch*, procuratersche, voert gemeyne convent van Mariengairde vurs., voir ons ind onsen naecomelingen ind ick, Willem van Hoemen vurs., as 104 (f. 118[r]) een gerecht erffwairborge voor myn ende mijnen eruen, zemptlich ind elck onss een voor all, den convent van Redinchem voers. ende oeren nacommelingen vol ind all wael op te richten ende toe vernuegen tot oer selffz simpel seggen, sonder eet off enich getuijch daervan toe doen off geschijen laten, oeck geen indracht off voernemen, wederseggen, hulpreden, geestelix off werltlix rechten asdan dair vurder inne toe suecken, toe doen of te laten doen enichsins tot enigher tijt, ind ingevall dat alsoe nijet en geschyeden ind dat convent van Redinchem voers. off oeren nacomelingen dair en bauen tot enigen scade queem die bewyselick waer, allen den schade moegen zy oer, nacomelingen off oire eniche gewairde baden alsdan wtpeijnden of doen peynden met enen daegelixen richter off pender aen ende wt allen onsen eruen ende guideren, reden, onreden, rurende ende onrurende, as wy, saeckwalden ende erffwairborge voerg., nw ther tijt hebben ind wij, onse nacomelingen ende eruen namaels weruen off krygen moegen inden ampte van Auerbetue, ende mitten panden voert faren as mit pande die voor hern thyns ind binnen jairsche verschenen pacht gepeijnt zijn, as recht is inden ampte van Auerbetue, wair tegen wy, onse nacomelingen ende eruen gene pantweringe doen en sullen off laten doen enichsins. Alle nije vonde, bedroch ind argelist in desen wtgescheyden, in oercondt der wairheijt ind dis tot enen getuyge der gerechten stedich[er]* wairheijt alre puncten ende vurwerden voers., so hebben wy, bruder Cristiaen, pater ende rectoer, suster Willem van Bemmel, matersche, suster Johan van Doenborch, procuraterse, voirt gemeijne convent des cloisters van Mariengairde voers., as gerechte principael saeckwalden, voor ons ind onse nacommelingen ons conventz zegel ind ick, Willem van Hoemen, as een erffwairborge, mijne zegel voor mij ende mynen eruen myt vnsen guiden voerberade vrijen moetwil, by ons rechter wetenheyt ain desen apenen bryeff gehangen int jair ons Hern duysent vijffhondert ind veerthijen, opten elften dach in augusto.

Besegelt mit twe uthangende segelen, in gruen wasch gedruckt*.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

43 10 december 1609

[Mater en gezamenlijke conventualinnen van het O.L.Vrouweklooster te Renkum komen met de erfgenamen van Brant van den Bouwhuis overeen dat zij hun pandschap van vierhonderd daalder voor zeveneneenhalve morgen land, geheten de Batenenk en gelegen in het kerspel Driel, nog gedurende negen jaar behouden, gerekend vanaf Sint Petrus ad Cathedram 1610, op voorwaarde dat een vorige pandbrief van tweehonderd daalder komt te vervallen. Het klooster mag gedurende die periode de pandsom niet aflossen.]

Copie 105 (f. 119^{r})

Alsoe proces voorden gerechte van Wijck verresen ende ongedecideert hangende was tusschen mater ende gemeen convente van Rencom, eijschers in conuentie ende verweerders in reconventie, ter eenre, ende Brant vanden Bouhuijs zeliger voor, ende Gerrit van Haech, inden naem zijnder huijsfrouw, mit Willem van Heteren voor haer seluen ende mede als t'recht hebbende van d'erffgenamen vanden voors. Brant van den Bouhuijs, ende ouer sulcx aengenomen hebbende d'arrementen vanden processe, naer[,] gedaechden in conuentie ende eijschers in reconventie, ter andere zijden, b[e]roerende* dat die vanden conuente versouckende wairen restitutie ende cassatie van enen pandt brijeff van twehondert daelders als dwelcke in enen naevolgenden pantbrijeff van vyerhondert daelders gecomprehendeert ende gesmouten was, dair tegens den voors. Gerrit van Haech cum socio* bij reconuentie eijssende wairen betalinge van zeuen jairen interesse van de voors. vyerhondert daelders, in welcke soeuen jaren sijluyden sustineerden t'gebruijck vanden bepande landen hun ontaegen te zijn. Soe is t'voors. proces in vruntschappen geaccordeert ende nedergeleijt in manijeren als volcht, te weten dat d'voors. Gerit van Haech ende Willem van Heteren, in qualite voors., de bepande landen, wesende ongeveerlick soeuendenhaluen mergen lantz, genaempt Batenenck, gelegen op Drijell, noch vast ende seecker in pantschap ofte beleninghe behouden sullen negen jaren langh (f. 119^{v}) aen een volgende, ingaende Petri ad Cathedram toecomende anno xvj^{C} ende thijen, sonder dat die vanden convente de voors. pantschap van vijerhondert daelders in oft voorde expiraetie van voors. negen jairen sullen moegen lossen, mitz twelcke den voors. eersten pantbrijeff van twehondert daelders, mitzgaders den eysch van reconuentie ende t'proces voors. tusschen parthijen soe in conuentie als reconventie verresen, gecasseert ende gequeten doet ende te nijet sullen zijn. Sonder argelist tenen oerconde hebben Catharina van Oij, mater, Elijsabeth Versteech, suppriorinne, Anna de Cruijff, procuratrix, ende Judith Verschuer, conventuale, inden naem des voors. conventz, ende Gerrit* van Haech mit Willem van Heteren voors., neffens d'onderschreuen getuijgen desen contracte onderteijckent. Aldus gedaen ende geaccordeert tot Wageningen, inden convente voors., den x^{en} decembris anno xvj^{C} ende negen.

Was onderteijckent Catharina van Oij, mater, Elisabeth Versteeg, suppriorin, Judith vander Schuijr, Anna Cruijuen, procuratrix, Gerrit van Haech, Willem van Heteren, Bartholt van Straelen, [.] Verspuel.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

44 11 maart 1521

[Willem Ingen Nieulant van Valburg en Henrica van Bronkhorst, zijn vrouw, verkopen aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een erfrente van vijftien Rijngulden uit een hof, geheten 't Laar en gelegen in het kerspel Elst, die voorheen toebehoorde aan Gerrit te Wal en heden aan Reinerus van Broekhuizen.]

Copie 107 (f.121[r])

Wij, Willem ijnghen Nulant van Valborch ind joffrouw Henrick van Bronckhorst, echteluyde, doen kondt ende bekennen voor ons, onse eruen ende nacomelingen dat wy in enen rechten steden ende vasten erffcoep verkoft, opgedragen ende auergegeuen hebben ende mit desen onsen brijeff vercoepen, opdraegen ende auergeuen der aendechtiger ende werdiger priorijnne ende gemeynde convent tot Redinchem vijftijen enckel golden Rijnsche Koirfursten gulden sjaers erfflicker jairrenthen, guet van golde ind gerecht van gewichte, welcke wij, Willem ende joffrouw Henrick, echte luijden voors., hebben wt enen hoff geheyten t'Laer, gelegen inden ampte van Ouerbetu inden kerspel van Elst, ind voortijtz toebehoeren plaich zeliger Gerit tho Wall ind nw ter tijt Reijnerus van Broeckhuysen toebehoerende, allet nae inhalt ende vermoegen onss vol[be]segelden* richters brijeff van Auerbetuw dairvan wesende, ind want wij, Willem ind jonckfrou Henrick, echte luijde vurs., den voerg. convent dese voors. vijftyen enckel gl. alsoe vercoeft, opgedraegen, ende ouergegeuen hebben, soe hebben wy daernae op vertiegen ende verthijen daerop ouermitz desen tegenwoordigen brijeff dat wy ende onse eruen mit reicht dair aff ontguet, ontrechticht ind onterft bunnen ende blijuen sullen ten ewijgen daegen ind daer geen recht off toeseggen meer aen hebben noch aen en behouden in geenrewijs, ind dat die vurs. priorinne ind gemeijne convent des cloesters vurs. ende oer nacomelingen mijt recht daer aen geguet, gerechticht ende geerft zijn ten ewygen daegen ende blyuen sullen, ende hoer dat vast ende stede (f. 121[v]) blijuen zal ten lantrecht ind ten allen recht en hoe dat behoeren zall. Voert soe gelouen wij, Willem ende jonfrouw Henrick, echte luijde voors., voor ons ende onsen eruen der priorinne, gemeyne conuent van Redinchem voerg. ende hoeren nacommelingen dese voors. vyftijen enckel gulden erflicker jaer renthen voerg. inden voors. erffcoep toe bewairen ende toe vrijen jair ende dach voor alle den genen die des ten rechten staen ende kom[m]en willen voor een vrij oenbekoemerde ende oenbeswarde renthe ende alle voercommer aff te doen, als erffcoep recht is inden ampte van Auerbetou. Ind wert zaecke dat die priorinne, it convent vurs. off hoer naecommelinge nu off tot eniger tijt eijnige* vurder festenisse begerden van diese vurs. erffrenthe, sullen wij, Willem ind jonckfrou Henrick, echte luijde vurs., off onse eruen gebreeck onss als dan alle tijt tot oeren gesinnen mit hande ende monde vestigen ende opdragen vurden amptman van Ouerbetou inder tijt, hoe sich dat mit recht behoeren zall ind idt conuent moegelick aen gehoilden ende bewart zij, ind offt zaecke waer dat it voors. convent off hoer nacommelinge bij diss vurs. erffcoep der

vurg. renthen vesteniss, waerschappen ende voorcommer enige schaden, hijnder, off gebreck kregen, deden offte leden ennichsins tot eniger tijt, soe bekennen wij, Willem ind jonckfrouw Henrick, echte luijde vurs., voor ons ende onsen eruen dat it voors. convent, hoir nacommelinge ofte hoer volmechtige dienaer indertijt sullen moegen verhalen ende peynden all alsulcke gebreck, hijnder ind schade mit enen geswaren peijnder aen ende wt [e]nen hoff geheijten die Meller, hoildende oemtrent twe en t'sestich mergen lantz, die wij liggende hebben inden kerspel van Valborch inden ampte van Auerbetu, ind voort wt alle * 108 (f. 122[r]) ander onse guideren, rede ende onrede, rurende ende onrurende, nijet daervan wtgescheijden, als wy nw ter tijt hebben ende wy ende onse eruen namaelz krijgen moegen en inden ampte van Auerbetou off waer dat gelegen wesen mach, ende mitten panden voortfairen als mit panden die voor hern thijnss off binnen jaersche pacht gepeijnt zyn, dair wij, Willem ind joncfrouw Henrick vurs., off onse eruen ghe[n]wer weder off tegen doen off laten geschijen, noch oeck mit enigen hulpreden, geestelix off werlix renthen* ijn geenrewys off tot eniger tijt. Allet sonder indracht, ferpelije off argelist, ind want ons, Willem ind jonfrouw Henrick, echte luide vurs., alle dese puncten ende vurwerden wael benuegen toe wille ende dancke sijn, hebben dairomme toercont ende tot enen getuijge der gerechter wairheijt ende vaster stedicheijt elck onsen zegel voor ons ende onsen eruen myt onsen vrijen moetwille ende reichter wetenheijt aen desen bryeff gehangen int jair ons Heren duijsent vijffhondert een ende twijntigh, des s'manendaechs post dominicam Letare Jherusalem*.

Ende besegelt met twe wthangenden zegelen in gruijnen wassche.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

45 9 december 1517

[Broeder Dirk van den Grave, rector van het zusterklooster te Eimeren, en broeder Marten van Zwol, rector van het O.L.Vrouweklooster te Renkum komen na een langdurig geschil overeen dat voor de betaling van de jaarrente van vijf Rijngulden over een zekere verpanding, door het klooster van Eimeren aan het klooster van Renkum gedaan, voortaan per Rijngulden twintig Brabantse stuivers zullen worden gegeven en bij de aflossing voor iedere gulden een gouden Rijngulden.]

Copie 109 (f. 123[r])

Item in vurwarden ende manijren hijer naebeschreuen is bededinget ende guidelich auerdragen tusschen den weerdighen pater van des susteren cloesters toe Eijmeren, bruider Dirck van den Graue, van wegen sijns conventz ther eenre, inde dem werdigen heren ende pater bruider Marten van Zwoll, rectoer des nonnen cloesters van Redinchem, ter andere zyde, dat ende alsoe datt voors. cloister van Eijmeren

jairlix schuldich is den cloister van Redinchem voors. vijff Rijnss gulden wter sekeren onderpande, luyde end inholt zegel ende brijeue dat voors. cloester van Redinchem dairaff heeft, ende een tijt van jaren in dije betalinge der renten wat onuerstandes ende twisten is geweest ende sich beg[even] heft, soe is toe weten dat it cloester van Eijmeren van nu* voijrtaen ten ewijgen daegen die[n] cloesters van Redinchem geuen ende betalen sullen jairlix ende alle jair voor eynen ijtelicken gl. der voors. renthen xx stuyuer Brabantz alss op dach data van desen genge ende gheef[t] [v]ijndt. Meer toe wat tyden* dat die[n] cloister van Eijmeren gelegen is off belijeff, sollen ende moegen sij dis voors. jairrenten afflossen nae vermoegen ende inholt hoires loesbrijeffs, toe weten een itelicken gulden te betalen inder loesen mit enen enckelen golden Koijrffuyrster Rijnss gulden van gewicht off die gerechte weerde dair voijr ende anders nijet. Hijer bijnnen bij aen ende auer geweest als dedinges frunden die werdige hoijchgelaerde meijster Johan vander Weyden ende Berndt van Presickhaeff, in presentij ende bijwesen des werdigen [prioyrs]* (f. 123^{v}) van Mariendael, des wy, rectoir van Redinchem ende pater van Eymeren voijrs., van wegen ons convent dese cedell mijt onsen name ende hant onderschreuen* hebben inde tot vorder konden* ende vestenisse gebeden meyster Johan vander Weijden, Bernt Presijckhaeff voors. dijt mijt ons te beteijckenen, dat wij, meijster Johan ende Bernt Presychaeff voers., ther beden alsoe geerne gedaen hebben. Desen ouerdracht ende bededinck is gemaeckt int jair ons Heren M vijffhondert ende xvij, des daeges nae Onss Lyeuen Vrouwen Conceptionis, ende deser cedulen is twe alleens sprekende*, wter een gesneden myt A.B.C., der dat cloister van Redinchem die een heeft ende dat cloester van Eymeren voers. die andere. Ende was onderteijckent frater Martinus Zwollis, rector monialium in Redinchem pro testor her, ffrater Theodoricus de Ima, pater * sororum in Eijmeren, Johannes vander Weijden, canonicus, Berndt van Prysichaue.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

46 10 mei 1472

[Burgemeester, schepenen en raad van de stad Arnhem bekennen schuldig te zijn aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum een som van honderd Rijngulden. De brief is bezegeld met het stadszegel van Arnhem en verder door de schepenen Hendrik Bentinck en Sander Tengnagel.]

Copie 112 (f. 126^{r})

Wij, burgermeister, scepenen end rait der stat van Arnhem, doen kondt allen luyden ind bekennen in desen apenen brijeue voir ons, onse burger[en] ind nacommelingen dat wij schuldich zijn van gerichter witlicker scholt als van guiden gereden geleenden gelde der eerbere ende geestlicher priorinne ind gemeijn conuent dess beslatenen nonnen cloesters van Redinchem Regulier oerdens ind oeren nacomelingen hondert

guide golden enckel Kurfuster Auerlentse Rijnschen gl., als nementlichen soeuenthijen olde B[o]urgondesche Johans braspeninge off sess end twijntichstenhaluer Coelschen witten peningen, voir datum diss brijeffz gemunt vnd geslagen, off die gerechte weerde dairvoor an anderen guiden paijmente in tyt der betalinge voor elcken gl. gerekent, die se omme renthe geworuen ind ons voirt guetlichen gehantreickt ind geleent hebben. Ende wij gelauen der seluer priorinne ind conuent des cloesters van Redinchem voors. die voerger. somme geltz paijementz voors. als hondert Ryns gl. te betalen met der renthen als vijff Rijns gl. vander seluer weerden mede dairop te leggen op Sente Vrbanus dach nw neest comende nae datum dis brijeffs auer een jaer, ind kommervrij op onsen kost ind anxt te leueren in handen der priorinne indertijt des voors. conuentz off des conuentz gewairden baden hant toe Deuenter off t'Arnhem ter stede, een tot koir der priorinne ind conuentz voors. wt onse stadt weert mit alle sijnen toebehoeren, soe as (f. 126^{v}) Requijn die Wilde den nu in pacht* heeft als wt enen rechten onderpande, bij alsoe dat die pechter dess voors. weertz den weert naden voirger. taeldaege nijet brucken en sal noch nijemant van sijnen wegen, die betalinge ind leueringe der voerger. principaelre hoeftsommen mitten renthen en sij ierst voll ind all geschijet gelijck voors. steet. Ende wurde die principael somme betaelt voor der tijt des taeldaigen vurs., soe soilen wij die renthe nae beloep der tijt dairaff betalen. Weert saecke dat inden vuerg. puncten sementlichen off enich besonder hijnder off gebreck weere off queme, soe gelauen wij, Henrick Bentinck ind Sander Tengnagel, scepenen inder tijt der stadt van Arnhem, voor ons ind voor onse eruen als guide wairburgen ind gerechte principael zaeckwolden gesamender hant ind elck ons een voor all, nijemant mijt sijnen andeel aff te staen noch qwijt toe wesen, dat wy vp Sente Vrbanus dach voors. nu neestcomende nae datum dis brijeffz auer een jaer die voors. principal hoiftsomme mitten renthen voerger. opleggen, betalen ind leueren soilen [a]en handen der priorijnne ind conventz voors. off desseluen conuentz gewairden baden hant, gelijck ind in alre mathen voors. steet. Geschijeden des alsoe nijet, soe soilen wy ter alre ijrsten manunge der voerg. priorinne ind conuents voors. ouermitz oirss conuentz segel ind apenen brijeuen an onss tegenwoordichz off woenstede dair wij nw ter tijt woenachtich zijn incommen leijsten binnen Deuenter off Arnhem ter stede een in een eersame herberge die ons mitten maningen bewesen wurde, dair in wij soellen liggen leisten ind rechte daegelixe maeltijden holden, nae zeden ind gewoonten guider manne ind gaste van buyten, die alinge 113 (f. 127^{r}) cost ind teringe wij winnen ind quijten soelen anden weerde ind ander weerdinnen, ende off off wij leisten off nyet en leisten off dat wy in die leiste gemaent weren off nyet gelycke wael, soe sall ellix daegen na den voors. taeldaighe dairop gaen ende commen tot enen gerechten verwilkoerder penen alle daege enen R. gulden paijmentz voors., ind wter bewijsden herbergen en soellen wy nochtant nijet scheijden noch nummermeer leijstens ophoen[en] in geenerwijs, snachtz noch sdaechs, wij en hebben der voors. priorynne ind convent voll betalingen ind leueringen gedaen vander principaelre hoeftsommen als hondert Rijns gul. ende vander renthe voerger., ind mede van* der penen ellix daeges daerop gekomen ind vört van allen onkost, krot, hijnder ind schade dairbij gedaen off geleden in enigerwys. Ende wie den helder iss diss brijeffs mit wille der priorinne ind conventz voors. onder des conventz zegel gemechticht, die is ind sal wesen een recht maner der principalen hoiftzommen mitten renthen ende penen ind

vervolger alre saken ind puncten in desen brijeff begrepen. Alle dese puncten voors. ind elck punct bysonder hebbben wy, burgermeister, schepenen ind rait der stadt van Arnhem voors., voor ons, onse burgeren ind nacommelingen ind wij, Henrick Bentinck ind Sander Tengnegel voerg., voor ons ind voor onse eruen gesekert ind gelaeft, seeckeren ind gelauen in guiden trouwen by ons eren ind in gerechter ehestadt volcomelichen vast, stede ind onverbrecklichen (f. 127^{v}) toe halden, wail te voldoin ind dairtegen nijet te doen, te doen doen of te laeten geschijen mit enigen saecken off voernemen, geestelick off weerlick, mit heren vede, vrede, bestande, priuilegien ind exceptien noch myt geenerhande zaecken die besiert sijn off warden* moegen. Ind all sonder argelist, diss toe oerconde ind getuijch der wairheyt, soe hebben wij, burgermeister, scepenen ende rait der stat van Arnhem voors., voor ons, onse burgeren ind nacomelingen onse stadt segel, ind wy, Henrick Bentinck ende Sander Tengnagel voerg., hebben oeck elck onse zegel voor ons ind voor onse eruen aen desen openen brijeff gehangen ind doen hangen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vyerhondert twe ende tsouentich, des sonnendaeges alsmen inder heijligen kircken singt Exaudi.

Besegelt mit drie vthangenden segelen in gruen wasch wasche*.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

47 30 mei 1444

[Steven Ploich en Dirk Doeijs van den Gruithuis, schepenen van de stad Arnhem, maken bekend dat Claes Hugenszoon en zijn vrouw Katherien aan het klooster van Renkum een jaarrente van een oude schild uit een huis aan de Oeverstraat in Arnhem en een schaarweide in het Arnhemse Broek hebben geschonken.]

Copie 115 (f. 129^{r})

Wy, Stheuen Ploich ende Derick Doeijss vanden Gruijthuijs, schepenen tot Arnhem, tugen met desen apenen bryeue dat voir ons komen sijn in schependom Claes Hugen soen ende Katheryne, syn echte wyff, ende hebben opgedragen ende myt oren vryen wille vertegen brueder Mathijs van Stalberch, procuratoir indertijt des cloesters van Redinchem, tott behoeff desseluen cloesters den olden scilt s'jairs die se jairlix hadden vijt huijs ende hoffstede Gadert Schoenswaenz, gelegen inder Ouerstraten, tusschen huys ende hoffstede Johans die Weede op die een zijde ende huijs ende hoffstede Coenraets die Verwer op die ander zijde, ende wt eenre schareweyden dairtoe gehoerende, gelegen in Arnhemer Broeck in* Gerit Hagens weyde, op Sente Peters dach ad Cathedram jairlix te betalen, nae wtwijsinge eens schepenen brijeffs diese daer van hadden, besegelt met zegele Gadert Brentincks ende Derick Doys vanden Gruijthuys, schepenen tot Arnhem, den se bruider Mathijs voors. tot des cloesters behoeff rechte voor[s.] mede auergauen, ende bekenden dat se ende oer eruen anden

voerg. scilt* s'jairs ende schepenen brijeff geen recht noch toeseggen (f. 129^{v}) meer en hebben noch en beholden in geenrewijs. Voert zoe is te weten dat myt desen olden schilt s'jairs ouergewesen ende gevryt is enen olden schilt s'jaers van die drije olde schilden s'jaers die dat cloester van Redinchem hadde vyt den stalle achter Swanenborch gelegen, die Gerijtz vander Zaele was. In oerconde dis brijeffz besegelt mit onsen segelen. Gegeuen int jaer ons Heren duijsent vijer hondert ende vijer en veertich, opden heijligen Pijnxster auent.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

48A 14 oktober 1512

[Evert van den Stade en Hendrik Bentinck, schepenen van de stad Arnhem, maken bekend dat Marten van den Bosch en zijn vrouw Hese een jaarrente van vijf Philipsgulden uit een huis en hofstede aan de Koningstraat in Arnhem hebben overgedragen aan Johan van der Marck en zijn vrouw Aleid.]

Copie 117 (f. 131^{r})

Wij, Euert vanden Stade ind Henrick Bentinck, schepenen tot Arnhem, tuegen mit desen apenen brijeue dat vur ons in schependomb gecomen zijn Marten vanden Bosch ind Hese, sijn echte huijsfrouwe, ind hebben opgedraegen ind mit oeren vrijen wille vertegen Johan vander Marck ind Aleit, sijn echte huijsfrouwe, ind oeren eruen vijff enckele golden Philips gulden s'jairs, off die gerechte weerde dairvuer aen anderen guiden paijement in gelijcke weerden dair nae in elcke tijt der betalinge, wter huijs ind hoffstede soe hem dat nw van Johan vander Marck ind Aleidt vurs. opgedraegen is mit alle sijnen toebehoer, gelegen inder Conincxstraten tusschen huijs ende hoffstede Johanna Gaijmiss, weduwe, op die een zyt ind huijs ind hoffstede wilner meijster Zijberts van Amstel, priester, op die ander zijde, toe betaelen op allen Paesschen, ass nementlick opten heijligen Paessche dach nae datum van desen neest comende auer een jair ijrst aen ind zoe vort alle jaer erffelicken, mit sulcken vurwerden dat Marten ind Hese, echteluijde vurs., ind oer eruen dat vurg. jairgelt op allen termijn der betalinge wederom affcoepen, vrijen ind loessen moegen een, twe off anderhaluen Philips gulden s'jaers, ass mit sestijen penningen enen penninck, ind altijt mit sijnen verschenen jaergelt, ind hebben Marten ind Heze vurs. mede (f. 131^{v}) geseyt dat vuijten vurg. huijs vnd hoffstede anders egeen jairgelt gaen en salle dan dese vurs. vijff Philips gul., soe hem Johan vander Marck ind Alyt voors. die huijsinge daerop alsoe nw opgedraghen hebben. Weert saecke dat gebrech off hynder weer off queme inder betalinge, sulck gebreck mach ter kennisse s'brijeffs [di]e richter inder tijt tot Arnhem Johan vander Marck ind Alyt, echte luijde vurs., ind oeren eruen off helder sbrijeffz mit oeren wille altijt doen peynden aen ind wt desen huijs ind hoffstede vurs. mit sijnen toebehoeren sonder claege vur gerichte ind die pande

vercoepen off die in gerichte verwonnen weren dat gebreck altijt daer aff te nemen, sonder ijemants wederseggen. In oerconde s'brijeffs bezegelt mit onsen zegelen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijffhondert ind twelff, des vijerden daighs nae Sente Victoers dach.

48B 30 januari 1538

[Schepenen van de stad Arnhem hebben het geheim zegel van de stad aan bovenstaande brief gehangen, omdat Evert van den Stade was gestorven en zijn zegel was gebroken.]

Copia van transfix

Wij, schepenen van Arnhem, doen condt allen luyden, want Euert vanden Stade gestoruen 118 (f. 132[r]) is ind sijn zegel gebraecken wass eer dese bryeff besegelt wart, soe bekennen wij mit desen tegenwoordegen brijeue dat wij vur zegel Euertz vanden Stade onser stadt zecreet segel aen desen seluen brijeff hebben doen hangen ende halden dat zoe stantafflich ind van weerden off die mitten vuerg. Euertz vanden Stade zegel besegelt weer. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijffhondert ind acht ende dartich, des guedes dages post conuentionem Pauli.

Accordiert mit syn principael.

P. Verstegen
Secr[etaris]

49 16 oktober 1444

[Burgemeester, schepenen, raad en 'gemeint' van de stad Doetinchem maken bekend aan Zweder van Wijnbergen verkocht te hebben een jaarrente van zes rijnse gulden uit de stadsrenten. De brief is bezegeld met het stadszegel van Doetinchem.]

Copie 119 (f. 133[r])

Wij, burgermeyster, scepen, raet inde gemeijnt der stadt van Doetinc[he]m tugen in desen openen brijeue voor ons ind onse nacomelinge dat wij vercoft hebben Zweder van Wijnbergen ind zyne eruen ses Auerlentsche Rijnsche gul., munten der Kurfursten byden Rijne, als voor datum dis brijeffs gemunt ende geslaegen synt, vyt all onss stades * renten die wij nw ter tijt hebben, jairlix toe betaelen op Sente Mertens dach inden wijnter ende nw Sunt Merten vurg. nv neest comende nae datum dis brijeffs auer een jaer iersten an toe betalen dese vurg. jairgulde ind dan alle jaer voert op soelken termijn als vurg. steet, oft acht daegen daernae onbegrepen. Weer saecke* dat wij dese nijet en deden ende in dese vurg. betalinge eniges jaers versumelicken

wurden, zoe verwilkore wy, burgermeijster, scepen, raet ind gemeynt vurg., voor ons ind onse nacommelingen dat ons Sweder vurg. ind zyne eruen jairlix penden moegen en in alle dese vurg. renthen waer die gelegen sijnt mit onses stades bade den wy vm* daer wil gelijcken toe geuen soelen. Die pande soelen sementlicken vervolgende pande wesen, gelijck off se mit allen rechten wt vervolcht ende verwunnen weren, tot achte daigh toe beschudden, ind van desen vurg. panden jairlix toe nomen deze vurg. jair gulde, beheltelix allen voerbrijeuen ende een ijgelic sijns rechten. Mede zijnt vurwerden dat wij, burgermeijster. scepen, raet ende gemeijnt (f. 133^{v}) vurg., dese vurg. jairgulde alle jair vrijen ende loesen moegen van Sweder vurg. ind van zijnen erue op Sunt Martens dach vurg., * acht daege voor off nae onbegrepen, myt hondert ghulden vurg. off gelijck paijment an goltael nae oere weerde in tyt der betalinge ind mijt der verschenichder jairgulde. Sonder argelist, des toe tuijge der wairheyt, soe hebben wij onse stadt zegel an desen bryeff gehangen. Gegeuen int jair ons Heren duijsent vijer hondert vijer ende veertich, op Sunte Gallen dach.

Besegelt mit een vthangent segel in gruenen wasshe gedruckt*.

Accordiert mit syn principael

P. Verstegen
Secr[etaris]

2.3. APPARAAT

Register

6. 'en' onleesbaar door papierverlies aan rand blad.
7. 'wort' doorgehaald.
12. de ronde haken staan in het handschrift.
23. 'n' weggevallen aan rand blad door papierverlies.
24. 'nt' weggevallen aan rand blad door papierverlies.
25. 'e' weggevallen aan rand blad door papierverlies.
26. 'aer' weggevallen aan rand blad door papierverlies.
28. 'l' weggevallen aan rand blad door papierverlies.
29. na 'd' enige letters ('.er') doorgehaald.
29. 'geuen' boven regel geschreven en door middel van een teken tussengevoegd.
54. 'er' ontbreekt door papierverlies aan rand blad.
55. tweede 'f' onleesbaar door papierverlies.
63. doorgehaald ('Noche'?).
64. een zevental letters doorgehaald.
80. opschrift toegevoegd in de linkermarge.
89. 'holts' doorgehaald.
113. boven regel 'opgedragen' toegevoegd en weer doorgehaald.
114. 'opgedragen' boven regel bijgeschreven met invoegteken.
124. kritische noot: moet zijn 'Wormingen'.
125. deze regels zijn in iets kleinere en vettere letter geschreven; wellicht van dezelfde hand.
128. doorgehaald 'wegen Johan van Hendten, ritter'.
140. 'in hienre kerspel' kennelijk later, boven inktstreep toegevoegd.
141. achter 'die Middelweyde' wel een horizontale inktstreep, maar geen opgave van het aantal 'Morgen'.
148. doorgehaald 'verpandet'.
154. 'erffrente' boven regel geschreven met invoegteken.
161. boven 'golden' een onduidelijk teken (cijfer '1'?).
166. hier een vijftal letters ('T...rt'?) doorgehaald.
178. doorgehaald 'heeft'.
180. kritische noot: 'ene' vergeten?
183. de eerste letter in 'Baer' gecorrigeerd; er lijken enige letters dooreen te zijn geschreven.
184. doorgehaald 'hondert'.
206. de 'l' over een andere letter heen geschreven.
213. doorgehaald 'folio 93'.
237. 'greuer' boven regel geschreven, met teken tussentoegevoegd.
244. de '1' is kennelijk bij vergissing een '2'.
245. kritische noot: dit moet zijn '1609'; vgl.de genoemde akte. Gecorrigeerd met potlood.

Brieven

1.
4. 'e' moeilijk leesbaar vanwege doorhaling.
4. schacht van 'd' sterk gevlekt.
14. 'n' onleesbaar.

* na afkortingsteken us nog een identiek teken, kennelijk interpunctieteken (punt).
* de gehele Latijnse passage in afwijkende letter.
* de initiaal van de voornaam is kennelijk verwerkt in die van de achternaam, en daardoor nauwelijks te ontcijferen.

2.
6. 'r' is slecht leesbaar; de letter lijkt doorgehaald/verbeterd.
24. 'hebben' doorgehaald.

* 'a' moeilijk leesbaar vanwege een doorhaling.

* de passage 'Onder opde plijcque....militibus' in een afwijkende letter.

3.
7. 'Nederhoff' onderstreept.
11. 'ende die Schone hulle' ondertreept.
15. 'viertijn olde schilde' onderstreept.
16. beide o's sterk gevlekt.
19. de passage 'voors. ons ende....ende onse abdije' met een invoegteken en omkaderd in de voormarge geplaatst.
24. 'dye' lijkt verbeterd en is sterk gevlekt.

* na 'Secr.' is er sprake van enig onduidelijk penwerk, hier en in het vervolg opgelost als 'Secr[etarius]'.

4.
-

5.
8. 'e' niet geheel leesbaar, omdat deze op de rand van de bladzijde is geschreven.
10. de schacht van de 'd' is gevlekt; hetzelfde geldt voor een vijftal andere schachtletters (d en p) op deze bladzijde, die verder niet worden aangegeven.
11. 'r' niet leesbaar door een inktvlek.
19. 'eine' in linkermarge; vervangt doorgehaald 'eins'.
28. passage 'vier enckel....Rijns gulden' onderstreept.
28. passage 'van die ... thijns' onderstreept.
30. doorgehaald 'vurs.'.
36. passage 'enen enckelen ... Rijns gul.' onderstreept.
37. passage 'vijt ... ghuet' onderstreept.
47. onduidelijke (letter)tekens; interpunctie?
48. 'vur, geschreven boven doorgehaald 'wt'.
54. '[r]' moeilijk te onderscheiden door inktvlek.

n'.

6.
7. 'Aelberts Rademaeckers' in linkermarge toegevoegd.
8. passage 'zuijdtwart ... Gruithuis' met invoegteken in linkermarge geschreven.
10. 'n' door een inktvlek niet leesbaar.
23. 'Misericordias Domini' in afwijkende letter.

7.
8. passage zeer moeilijk leesbaar.

8.
5. schacht van de 'd' gevlekt.
10. 't' boven regel toegevoegd.
13. gehele woord slecht leesbaar door een vlekkende pen.
13. 'tot' in linkermarge toegevoegd.
20. schacht van de 'd' sterk gevlekt.
24. 'r' valt gedeeltelijk weg in de vouw.
28. 'Servaes' in linkermarge toegevoegd; vervangt doorgehaald 'Bernardes'.

9.
7. 'dat' boven doorgehaald 'daer' geschreven.
23. na 'n' volgt nog een pennehaal, die een afkortingsteken zou kunnen zijn.

10.
10. 'o' aan bovenkant open; er zou ook een v bedoeld kunnen zijn.
14. 'n' moeilijk te onderscheiden.
18. doorgehaald 'voer'.

11.
6. tussen 'toe-' en '-seggen' onduidelijke letter ('s'?).
14. 'dese' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'die'.
17. 'oeck' doorgehaald.
25. 'die' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'en'.
37. 'mit' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'in'.
38. voor 'hulprede' doorgehaald 'be'.
38. letters '-ge-' boven regel, boven doorgehaald 'ck'.

45. '-segelen' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'seekllen'.
47. 'Ende soe' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'Soe'.
50. 'Seuer-' boven regel geschreven, boven doorgehaald 'Mert-'.

12. 11. '-echticht sijn' gevlekt.

13. * 'van' boven regel ingevoegd.

14. 6. doorgehaald 'dair' aan eind regel.
11. 'noch' boven regel toegevoegd.

15. 11. 'mit boss' in linkermarge toegevoegd.
15. 'allen' boven regel toegevoegd.

16. 14. 'die' in linkermarge toegevoegd; vervangt doorgehaald 'ende'.

17. 15. 'soe' boven regel toegevoegd.
21. 'onse' boven regel, boven doorgehaald 'off'.

18. 3. 'ons' boven regel toegevoegd.
19. doorgehaald 'tyde'.
28. doorgehaald 'ende'.
28. 'is' boven regel toegevoegd.
38. 'alst' boven regel, boven doorgehaald 'alles'.

19. 4. '-rch' boven regel, boven enige doorgehaalde letters.
12. doorgehaald 'sa...'.

20. 7. 'streckende' boven regel toegevoegd.
15. kritische noot: moet i.p.v. 'oeck' 'Otte' gelezen worden?
16. 'Otten' boven regel, boven doorgehaald 'Otken'.
19. 'Otto' boven regel, boven doorgehaald 'Ock'.

21.

22. 1. 'lien' boven regel, boven doorgehaald 'ken'.
4. doorgehaald 'lants'.
5. 'dat' boven regel toegevoegd.
17. 'Velth-' boven regel, boven doorgehaald 'Belch'.

23. 18. 'en' boven regel toegevoegd.
27. 'wijder' in linkermarge toegevoegd; vervangt doorhaling.
37. 'int' boven regel, boven doorgehaald 'mit'.

24. 3. kritische noot: ontbreekt hier 'ende'?
4. 'Merri' boven regel, boven doorgehaald 'Mem'.
5. tussen de dubbele r een afbreekstreepje.
13. kritische noot: bedoeld 'Velthuis'?
17. kritische noot: aldus in afschrift.
30. '-lrauens' boven regel, boven doorhaling.
37. kritische noot: ontbreekt 'sijn'?
50. kritische noot: bedoeld 'ons'?
53. 'nae' boven regel toegevoegd.

25. 24. '-van' boven regel toegevoegd.

26. 19. 'genandt Schuilenborch' onderstreept.

68. kritische noot: 'ver'overbodig; vormt aanzet voor custode.

* passage 'Was die....vnderschreuenn' in afwijkend handschrift.
* rechts onderaan deze bladzijde een monogram met penwerk. Waarschijnlijk niet van Verstegen?

27. 11. 'voors.' boven regel toegevoegd.
16. '-ed-' boven regel tussengevoegd.
20. eerste 'e-' aangezet als 'l', maar weer doorgehaald.
24. 'an' boven regel toegevoegd.
38. het tweede 'gaen' is na de regelscheiding geplaatst.

28. 14. passage 'Item t'Hogevelt ... go[e]der maiten' in linkermarge toegevoegd; er loopt een diagonale inktstreep overheen.
20. 'voor' boven regel toegevoegd.
26. 'ge-' boven regel toegevoegd.
48. aan het eind van het woord een '-n' doorgehaald.

* hieronder een notitie met potlood in moderne hand (Mevr.Dr.A.Maris?): 'De brief d.d. des donresdaeges op Sente Gallen dach Confessors (16 october) 1410, waarbij hertog Reinald bovenstaande gift bevestigt, is onder de charters Veluwe, Renkum, aanwezig.'

29. * dit afschrift in afwijkende hand geschreven (ook verschillend van nr.26).

2. enkele letters gevlekt door druppels vocht.
22. 'al-' tussengevoegd in kleinere letters voor '-daer'.
25. de letters c en m zijn nogmaals overschreven en daardoor moeilijk leesbaar.
41. doorgehaald 'tijt'.
46. 'dat' boven regel toegevoegd.

* het monogram wijkt hier qua schrift af van de overigen. In het monogram is vermoedelijk het jaartal '1621' te ontwaren.

30. 14. 'nw' boven regel toegevoegd.
15. aantal letters gevlekt en daardoor moeilijk leesbaar.
17. in linkermarge toegevoegd.
61. 'in' boven regel toegevoegd.
71. 'enen' boven regel, boven doorgehaald 'oeck'.
83. 'hij' boven regel toegevoegd.

31. 11. 'die' boven regel, boven doorgehaald 'mit'.
14. 'op' boven regel toegevoegd.
34. de 'a' boven regel toegevoegd, boven doorhaling.
40. de letter volgend op 'e' is onleesbaar; erboven is de tilde wel te onderscheiden.
43. 'voorn.' boven regel toegevoegd, boven een doorhaling 'v....g.'.

32. 4. 'Gaid[st]ouwen' boven regel toegevoegd, boven doorhaling 'B[a]ist[.]wen'.
21. hoofdletter 'G' boven regel toegevoegd, boven doorgehaalde 'B'.

33. 12. op de 'o' een op een trema gelijkend teken (umlaut?).
23. vlak voor 'recht' is een letter doorgehaald.
27. 'aen' boven regel toegevoegd.
34. 'voor' boven regel toegevoegd.
37. op de ligatuur 'ft' volgt een doorgehaalde 'e'; kennelijk heeft de kopiist daarna het woordje 'te' toegevoegd.
42. doorgehaald 'onsen richter'.

34. 5. de letters '-uene' boven de regel, boven doorhaling.
7. 'mij' boven regel toegevoegd.

7. doorgehaald 'rechte' na 'mit'.
11. 'mij te' boven regel toegevoegd.
12. 'enen mergen' onderstreept.
19. doorgehaald 'nw'. De verwisseling van 'nw' met 'mij' door de kopiist vindt hierna nog tweemaal plaats.
21. boven regel, boven doorgehaald 'nw'.
22. boven regel, boven doorgehaald 'nw'.
26. 'drie' boven regel, boven doorhaling.
27. in de linkermarge het jaartal '1383'.

* de passage 'Besegelt....wasch' in een enigszins afwijkende letter geschreven.

35.
1. 't'E-' boven de regel, boven doorhaling.
20. tussen 'v' en 'er' een inktvlek.
51. 'indt' boven regel, boven doorgehaald 'mit'.

* de passage 'Was besegelt ... gedruckt' in een afwijkende letter.

36.
11. 'Cruis-' boven regel, boven doorgehaald 'Cuyck'.
20. 'is' boven regel toegevoegd.
31. 'ouer-' boven regel toegevoegd.
32. 'ende' boven regel toegevoegd.
33. 'van-' boven de regel toegevoegd.
40. doorgehaald 'sijn'.
40. 'echte' boven regel toegevoegd.
52. in dit woord zijn door een vlekkende pen enkele letters slecht leesbaar.
74. 'all' boven regel toegevoegd.
75. laatste letter (alsmede afkortingsteken?) door inktvlek onleesbaar.
81. 'voor' boven regel, boven doorgehaald 'off'.
81. 'end vur onse' in linkermarge toegevoegd.

37.
12. voor '-stede', aan het begin van een nieuwe regel, de letters 'ho' doorgehaald.
20. '-na' boven regel toegevoegd.
22. boven de regel een toevoeging; wellicht 'ende'.
23. 'dat' boven regel toegevoegd.
32. 'halde' in linkermarge, vervangt doorgehaald 'hedde'.

38.
5. 'mijn' boven regel, boven doorhaling.
12. doorgehaald 'ende'.
17. 'conuent' in de ondermarge toegevoegd, onder doorgehaald 'kommer'.
19. kritische noot: bedoeld is 'als'?
24. 'mid' boven regel toegevoegd, boven doorgehaald 'ind'.

39.
3. 'hijr bevorens' boven regel toegevoegd.
12. 'voirt' boven regel, boven doorgehaald 'wort'.

40.

41.
24. 'zuijdtwart' in linkermarge toegevoegd.
24. 'die' boven regel toegevoegd.
35. doorgehaald, en weer boven regel toegevoegd.
41. 'doen' in linkermarge toegevoegd, naast doorgehaald 'den'.
52. voorafgaand aan 'namen' een inktvlek.
60. 'des' boven regel toegevoegd.

42.
8. letters slecht leesbaar door inktvlekken.
9. 'Onse Lieue' boven regel, boven doorgehaald 'ende'.
17. letters 'yd' door een inktvlek slecht leesbaar.

42. 'bij' boven regel, boven doorgehaald 'in'.
46. letter 'n' boven de regel, boven doorgehaalde 'r'.
65. na 'stedich' een doorhaling.

* passage 'Besegelt ... gedruckt' in een afwijkende letter.

43. 8. eerste letter 'e' slecht leesbaar door inktvlek.
11. 'cum socio' in een andere letter.
27. in 'Gerrit' de 'G' over (niet doorgehaald) 'her' heen geschreven.

44. 11. de letters 'be' lijken te zijn doorgehaald.
28. 'eij-' boven regel, boven doorhaling.
41. doorgehaald 'guide'.
54. de passage 'post dominicam letare Jerusalem' in een andere letter.

45. 10. 'nu' boven regel, boven doorgehaald 'mij'.
13. 't-' uit 'l' met een horizontaal streepje.
20. de laatste regel van deze bladzijde, lopend van '-haeff ... prioyrs', is min of meer dubbel weergegeven.
21. de tweede 'e' is over een 'y' heen geschreven.
21. 'vorder konden' boven regel, boven doorhaling ('vrij'?).
26. 'sprekende' boven regel, boven doorgehaald 'luydende'.
29. doorgehaald 'et sor'.

46. 18. 'pacht' boven regel toegevoegd.
46. 'van' boven regel, boven doorhaling.
59. 'warden' boven regel toegevoegd.

* passage 'Besegelt ... wasche' in een afwijkende letter geschreven.

47. 10. 'in' boven regel, boven doorgehaald 'en'.
14. 'scilt' boven regel, boven doorhaling.

48A. -

48B. -

49. 5. doorhaling.
8. 'saecke' in de linkermarge, ter vervanging van een doorgehaald woord.
13. 'vm' boven regel, boven doorhaling.
19. doorgehaald 'op sunt'.

* passage 'Besegelt ... gedruckt' in een afwijkende letter geschreven.

3. AANTEKENINGEN

De volgende aantekeningen zijn het in gecondenseerde vorm gepresenteerde resultaat van enig zeer selectief onderzoek rondom de negenenveertig zeventiende-eeuwse afschriften. Dit onderzoek is bijgevolg geenszins volledig, doch beoogt slechts een eerste aanzet te geven tot uitvoeriger bestudering van de informatie, die uit de oorkonden en brieven aan het daglicht komt, en daarbij enige toelichting te geven.
In de aantekeningen hebben wij ons, bewust, op de volgende punten beperkt:

1) voor het opsporen van de hier meegedeelde genealogische en andersoortige gegevens werd in eerste instantie, doch zo consequent mogelijk, slechts gebruik gemaakt van enkele gedrukte 'bronnen', t.w. de Gelderse Leenregisters en Nijhoffs Gedenkwaardigheden. Genealogische informatie verschafte ons uiteraard de belangrijke studie van Van Winter en enkele inventarissen, die hier en daar, zij het niet systematisch, werden aangevuld met losse bijdragen. Gegevens over personen en zaken van kerkelijke aard leverde voor al het Monasicon Windeshemense.

2) vervolgens hebben de meegedeelde gegevens voor al betrekking op personen en/of zaken die van belang waren ten tijde van de uitgifte van het betreffende stuk. Per oorkonde of brief bestaan de aantekeningen, voorzover gegevens uit de geselecteerde literatuur voorhanden waren, uit vier onderscheiden meer of minder volledige delen, t.w. bijzonderheden over de 'oorkonder(s)', aanvullende gegevens over de aard en localisering van het geschonkene/gekochte, belangrijke gegevens voor de geschiedenis van het O.L.Vrouweklooster, en een opgave van de gebruikte literatuur en/of bronnen.

3) onder 'Bronnen' is, wederom niet systematisch, alleen direct, veelal onuitgegeven, archiefmateriaal vermeld. Naar archiefmateriaal, dat op enigerlei wijze ontsloten is, via inventarissen e.d., wordt onder het hoofdje 'Literatuur' verwezen.
De gebruikte titels zijn in de Bibliografie beschreven.

1. [1414]

In dit eerste stuk, oorspronkelijk afkomstig uit de hertogelijke kanselarij, geeft hertog Reinald IV (1402-1423) het Renkumse klooster toestemming de beek, die langs zijn huis Grunsfoort stroomt, door het klooster te leiden. Negen jaar eerder trad Reinald op als de stichter van het O.L.Vrouweklooster (1405). Bij die gelegenheid droeg hij alle inkomsten uit een tweetal vicarieën, in 1399 door Willem van Gulik in de O.L.Vrouwekapel gesticht, aan het klooster over. Daarnaast kocht hij van acht verschillende personen de grond aan waarop het klooster werd gebouwd. De post in de hertogelijke rekening van 1405 luidt: 'Item gegeuen omme die husinge ende plaets, dair men dat cloester tot Redinchem op tymmert, die gecoft sijn tegen VIII. luden, die costen dat die rentmeister dair af betailt heft, gelijck die partes ynnehalden IIII^{c} lxxxj gulden xxxvij gr.'.

Vijf jaar na de onderhavige schenking van de beek, in 1419, droeg hertog Reinald tevens de Gerikensweerd onder Renkum, die hij bij de stichting nog onder een bepaald losrecht had geschonken, definitief aan het klooster over.
De hier bedoelde beek is één van de drie beken, die vanuit de richting Harten door het beekdal tussen Renkum en de Wageningse Berg, het Renkumse Broek, naar de Nederrijn stromen. De meest oostelijke van deze, de latere Keyenbergse of Renkumse beek, werd om de oude kern van Renkum in oostelijke richting, parallel aan de straatweg, omgeleid om zo de nonnen van stromend water te voorzien. Het huis Grunsfoort, een jachtslot, was hertogelijk bezit en lag iets ten noorden van de oude kerk van Renkum, in het reeds genoemde beekdal (zie ook **2.** en **38.**).

Literatuur: algemeen, zie Tersteeg (1990), pp. 57-58; over hertog Reinald IV van Gelre, zie Van Schilfgaarde (1967) pp. 103-104; over de vicarieën te Renkum, zie Van Rijn III (1719), p. 140; over de bouwgrond voor het klooster en de schenking van de Gerikensweerd, zie Demoed (1953), pp. 167-168; de stichtingsoorkonde is uitgegeven in Nijhoff III (1839), no. 282. Daar ook is in een noot de post uit de hertogelijke rekeningen m.b.t. de grondaankopen door hertog Reinald afgedrukt; van de Gerikensweerd-akte geeft Nijhoff III (1839), no. 384 een regest.
Bronnen: afschriften van de stichtingsoorkonde en de Gerikensweerd-akte worden bewaard in het Rijksarchief in Gelderland, Archief van de Gelderse Rekenkamer, no. 2083[a].

2. [1436]

Evenals **1.** is ook **2.** oorspronkelijk afkomstig uit de hertogelijke kanselarij. De hierboven beschreven toestemming van Reinald IV om de beek door het klooster te leiden wordt door hertog Arnold (1423-1465), neef en opvolger van Reinald, in 1436 bevestigd. Kennelijk was het tot dan niet goed mogelijk geweest de beek effectief om te leiden, want er wordt in dit stuk melding gemaakt van een grondruil tussen het klooster en de hertog, waardoor men in staat wordt gesteld de beek over eigen grondgebied naar het kloostergebouw te leiden. Deze wissel werd mede door Willem van Rijswijk, dienstman van de hertog en bewoner van het huis Grunsfoort, geregeld (zie ook **12.**). Op een andere zegelaar bij deze grondwissel, Steven Doeijs, convers te Monnikhuizen bij Arnhem, wordt nader ingegaan bij **6.** en **13.**.
Twaalf jaar na deze bevestiging van de omleiding van de Renkumse beek, in 1458, treedt hertog Arnold een tweede maal op ten gunste van het O.L.Vrouweklooster. Hij bekrachtigt dan de gift van Hadewich van Sinderen, sedert ca. 1456 weduwe van Johan, bastaard van Gelre, heer van Amersoye. Hadewich schonk toen aan het klooster, via de Renkumse rector 'Rutger', een erfrente van honderd Rijngulden uit het huis te Zinderen, mede in verband met de intrede in het klooster van Johanna van Nyenrade. Deze 'jarelijkse erfpagt van 100 guldens, gemaakt van Juffrouw Halewich' wordt in deze bewoordingen bij Van Rijn vermeld onder het hoofdje Apeldoorn.

Literatuur: over hertog Arnold, zie Van Schilfgaarde (1967), pp. 105-106; over Willem van Rijswijk als bewoner van Grunsfoort, zie o.a. Demoed (1953), p. 181; over Hadewich van Sinderen en Johan van Gelre, zie Van Schilfgaarde (1967), p. 115, en Van Rijn (1719), p. 141.
Bronnen: het tweede, onuitgegeven, afschrift van de oorkonde (1458) vanwege Arnold t.b.v. Hadewich van Sinderen bevindt zich in het Rijksarchief in Gelderland, Hertogelijk Archief, Rek. I c^2, inv.no. 4.15.

3. [1405]

De afschriften van de oorkonden **3.**, **4.** en **5.** zijn niet alleen van grote betekenis voor de geschiedenis van het O.L.Vrouweklooster, - met name dan voor het bezit van rechten en goederen in (de direkte omgeving van) Renkum - , doch tevens voor de geschiedenis van het pre-Gelderse goederen- en rechtenconglomeraat van de graven van Hamaland. Tot dit oorspronkelijke Hamalandse goed behoorden naast bezittingen te Renkum en omgeving ook omvangrijke in (de omgeving van) o.a. Putten, Appel, Wessel, Voorthuizen op de Veluwe, en Tuil, Haaften, Gameren, Hellouw, Nieuwaal in de Bommelerwaard.

De laatste van deze Hamalandse graven, Wichman, krijgt in 968 van keizer Otto I de medewerking bij de overdracht van allodiaal en beneficiaal goed aan zijn nieuw gebouwde 'familie'-klooster St.Vitus op de Elterberg bij Elten, waarvan Wichmans dochter, Liutgard, de eerste abdis wordt. Op 3 augustus 970 bevestigt dezelfde Otto I de nu gespecificeerde giften van Wichman aan het St.Vituskloosters. Tot deze omvangrijke schenking behoorde, waarschijnlijk uit Wichmans allodiaal bezit, onder andere de 'curtem....Redincghem'. Na Wichmans dood maakt zijn oudste dochter, Adela, aanspraak op een deel van de door haar vader aan Elten verschonken familiegoederen. Op 18 december 996 wordt het langdurige geschil door keizer Otto III bijgelegd, en blijft o.a. het praedium 'Redinchghem media pars' (= de helft van het praedium Renkum) met het bos 'Mvffet' (=Moft) aan Elten. De andere helft, die aanvankelijk aan Adela blijft, valt via erfrecht aan haar zoon, bisschop Meinwerk (1009-1036) van Paderborn, die op zijn beurt een groot deel hiervan op Allerzielen (2 november) 1031 schenkt aan het Benediktijnerklooster van St. Petrus en Paulus, de Abdinghof, in diezelfde stad.

De oorspronkelijke eenheid van de Hamalandse 'hof' te Renkum en de latere erfrechtelijke verdeling ervan weerspiegelen zich ten dele in de uit de afschriften **3.**, **4.** en **5.** naar voren komende benamingen van het Eltense en Paderbornse deel (resp. Neder- en Overhof) van de centrale hof, de hiertoe behorende 'Schoenhul', en de identieke jaarlijkse pachtsom (veertien oude schilden). Uit andere bronnen blijkt bovendien dat een aantal goederen, die aan de oorspronkelijke Hamalandse hof verbonden waren, als zgn. 'pro indiviso'(ondeelbaar)-bezit aan beide kloosters is blijven toebehoren.

Het Eltense abdijgoed wordt, blijkens **3.**, in eerste instantie in pacht gegeven aan prior en convent van het Regulierenklooster Bethlehem te Zwolle. De niet met naam genoemde prior van het Zwolse klooster is ongetwijfeld Johan de Wael, dezelfde ook die in de stichtingsoorkonde (zie onder **1.**) door Reinald IV als prior van het nieuwe O.L.Vrouweklooster wordt aangesteld. Johan de Wael was van 1391 tot zijn dood in 1433 prior te Bethlehem.

Het is niet onwaarschijnlijk dat de transactie in **3.**, die in tegenstelling tot de overdracht van het Paderbornse kloostergoed reeds in het stichtingsjaar 1405 plaatsvond, mede tot stand kwam door de hertog zelf, die, als stichter en speciale begunstiger van het nieuwe klooster, tevens 'advocatus' (erfvoogd) was van de goederen van Elten (en Paderborn).

Van de hier in erfpacht gegeven Eltense goederen, waartoe ook enige in dit stuk niet gespecificeerde tinsgoederen behoorden (vgl. het bewaard gebleven tinsboek van de

abdij), worden de overdracht van de eigenlijke Nederhof en van de kerspelkerk uitgezonderd. De nadrukkelijke uitsluiting van de gift van de kerspelkerk wekt enige verbazing, aangezien uit oudere stukken blijkt dat deze met de grote en kleine tienden, althans vanaf de 12de eeuw, in handen was van de Abdinghof.

Literatuur: over de gang van zaken rond de oude Hamelandse goederen te Renkum, zie o.a. Demoed (1953), pp. 164-166, Tersteeg (1973), pp. 11-13, en Tersteeg (1990), pp. 58-59; over het Regulierenklooster te Zwolle, zie Acquoy III (1880), pp. 15-16 en Monasticon III, pp. 525-551; over Johan de Wael en diens bezigheden, zie Acquoy III (1880), p. 203, Demoed (1953), p. 168, het registerdeel Monasticon III, pp. 549. 639 en 642, Brinkerink (1904), p. 6; over het Necrologium en Tinsboek van Elten, zie o.a. Kist (1854), Van Schilfgaarde (1953), pp. 68-71, en Tersteeg (1974/1975), pp. 288-289.
Bronnen: Het testament van Lucia van Kerpen (gest. 2 januari 1443), die veertig jaar abdis van Elten was, vindt men in de verouderde editie van het Necrologium en Tinsboek van het stift te Elten, ed. Kist (1854), pp. 105-107. Belangrijke archiefstukken voor het stift Elten bevinden zich o.a. het gelijknamige fonds in het Nordrhein-Westfälisches Hauptstaatsarchiv te Düsseldorf.

4. [1430]

Door middel van dit stuk draagt de Paderbornse Benedictijnerabdij, de Abdinghof, de Overhof met toebehoren te Renkum in erfpacht op (vgl. **3**). Waarom abt Johan van de Abdinghof, - mogelijk Johan van Broickhusen - , eerst in 1430 zijn verpachtingsbrief uitgeeft, terwijl Elten dat al deed in het stichtingsjaar van het Renkumse klooster, blijft onduidelijk. Overigens valt uit de slotregels 60 t/m 68 van **4.**, die handelen over conflicten over de hoogte van te betalen tinsbedragen, op te maken dat het Renkumse klooster zekere goederen al in gebruik had. Paderborn laat de hofstede de Overhof vooralsnog buiten de pacht, zoals Elten ook de eigenlijke Nederhof uitsloot (vgl. **3.** en **5.**), terwijl anderzijds hier buiten twijfel de gift van de kerspelkerk te Renkum met de tienden wordt gedaan. In de Paderbornse oorkonde worden, in tegenstelling tot de Eltense, twaalf aan de Overhof verbonden tinsgoederen gespecificeerd.
De in de Nederlanden gelegen goederen van de Abdinghof werden door een uit dat klooster afkomstige monnik, die als 'kelner/kellenaar' te Putten verblijf hield, beheerd. De Paderbornse pachtsom en tinsen moesten dan ook aan deze kelner van Putten worden voldaan.

Literatuur: zie bij **3.**; over de Kelnarij van Putten, zie o.a. Slicher van Bath (1952), Van Schouwen (1909) en Sloet (1889); t.a.v. Johan van Broickhusen, zie o.a. Kist (1854), p. 163.
Bronnen: voor de geschiedenis van de Abdinghof zij hier verwezen naar het Staatsarchiv te Münster; voor die van de Kelnarij Putten naar het gelijknamige archief in het Rijksarchief in Gelderland te Arnhem.

5. [1540]

Eerst in 1540 geeft de Paderbornse abdij, via de toenmalige kelner van Putten, Arnoldus van Venlo, de hofstede de Overhof, gelegen naast de kerspelkerk in Renkum, in erfpacht aan het Renkumse klooster. Naast de betaling van een pachtsom wordt bepaald dat het O.L.Vrouweklooster op de hofstede een huis zal moeten bouwen, waarin de kelner van Putten de tinsen uit de bezittingen in Tuil en de Bommelerwaard zal kunnen innen.

Naast de verpachting van de Overhof wordt nog een drietal andere zaken besproken. Terugkomend op de in **4.** beschreven tinsgoederen van de Overhof wordt nu bepaald dat Renkum jaarlijks voor de beterschap van de tins vier Rijngulden moet betalen. Verder meent Paderborn tins te kunnen eisen uit het goed van Willem van Heelsum. In verband hiermee dient overigens ook de abdis van Elten te worden geconsulteerd. Mogelijk gaat het hier om oorspronkelijk gemeenschappelijk (later 'pro indiviso'-) bezit. Tenslotte wordt gewezen op mogelijke verduistering van Paderbornse tinsen.

Literatuur en bronnen: zie bij **3.** en **4.**.

6. [1412]

Oorkonde **6.** werd uitgegeven door Dirk, heer van Wisch en van de Doorwerth (zie over hem **13**). Hij verkoopt hiermee het Blakerbroek te Renkum aan Steven Doeijs Johanszoon, die het vermoedelijk later aan het klooster overdroeg. Mogelijk is Steven Doeijs familie van Johan Doeijs Stevenszoon, en, als deze laatste, afkomstig uit de Nijmeegse ministerialenfamilie Dous-Van Bylandt. Johan Doeijs bekleedde tussen 1384-1387 het richterambt in de Overbetuwe (vgl. **34**). Een Steven Doeijs, die twee jaar later, in 1414 (vgl. **13.**), optreedt als tinsmeester van Dirk, heer van Wisch, is naar alle waarschijnlijkheid dezelfde als die in dit stuk. Een derde Steven Doeijs komt als medezegelaar voor in **2.**, en blijkt in 1436 convers in het Karthuizerklooster Monnikhuizen bij Arnhem.

Het zgn. 'Blaecker Broeck' moet worden gezocht in de omgeving van het Renkumse broek, ten westen van de Renkumse beek.

Interessant is het hierbij aan te tekenen dat de Doorwerth in de buurschap Harten in deze tijd verschillende goederen blijkt te bezitten/gebruiken (vgl. ook **7.**, **8.** en **13.**). Hiertoe behoren o.a. de tienden in de Cortenberch en het goed Ten Broeck te Renkum. In de lijst van goederen van de Paderbornse abdij Abdinghof, van ca. 1357, is sprake van het tins- en tiendgoed 'Ten/m Bro(c)ke', waaruit de opbrengsten dan betaald worden door 'dominus Bernhardus de Dorenwerd'. Ditzelfde goed wordt ook vermeld in het Leenboek (1413-1518) van 'Vrouwe Steven van Wijsch', vrouwe van de Doorwerth: 'Closter tot Renckum. Noch dat die Jofferen van Redinchem durch haren hulder Johan Doys hebben ontfangen dat guet ten Broeck, gelegen in den kerspel van Redinchem. Hulder Johan Doys, anno 1420'. Opvallend is dat hier een Johan Doeijs als 'hulder' van het O.L.Vrouweklooster wordt vermeld.

'Ten Brocke' verschijnt ook in de lijst van de twaalf gespecificeerde tinsgoederen van de Abdinghof in **4.**: 'Item van Berndes von Duuen guide ten Brocke, dat Albert van Doorweert laest hadde, thijen schilling'.

Het 'Blaecker Broeck' kan overigens niet met dit goed 'Ten Brocke' worden vereenzelvigd. Aan de westzijde grenst het Blakerbroek o.a. aan 'Aelbert(s) Rademaecker(s)'; dezelfde naam treffen we eveneens in **4.** aan voor een van de vroegere tinsgenoten van de Paderbornse Overhof te Renkum.

Literatuur: over de familie Doijs-Van Bylandt, zie Van Winter (1962), tabel A I, no. 15; over Stephanus Doys (doyes) zie De Backer (1983), p. 108, nr. 236; zie over de Doorwerth o.a. Demoed (1953), p. 74; voor de goederenlijst van Abdinghof zie Sloet (1889), Bijl.no. 2.

Bronnen: RAG. Huisarchief Doorwerth, inv.no. 60; RAG. Archief Kelnarij Putten, inv.no. 37c.

7. [1423]

De verkoper, Hendrik de Leeuw, burger van Wageningen, is vermoedelijk dezelfde als de in **19.** [1409] genoemde 'Henrick die Leuwe', schepen in diezelfde stad. Het Tinsboek van de abdij Elten vermeldt onder 'Dit is pacht to Redinchem' o.a. 'Henr[ic] die Len [=Leu] van der Schoenhulle en wat landes inder Gribbe to Wagenyngen gheuet jaerlix X gulden'.

Het verkochte land, 'hoege ende neder', dat in (de omgeving van) het kerspel Renkum moet worden gezocht, en waarvan geen nadere beschrijving van de ligging wordt gegeven, werd door Hendrik de Leeuw gekocht van jonker Dirk, heer van Lienden. Dirk, heer van Lienden, was tot 1409 blijkens de leenaktenboeken van Gelre en het Sticht Utrecht o.a. beleend met 'De tienden tot Hirten ende die tienden tot Heelzem in Velu, mit allen horen toebehoren'. Na 1409 worden deze tienden samen met de 'rottiend' in de Merck bij Rhenen steeds in leen uitgegeven aan degenen die met het huis ter Lede van het bisdom Utrecht en de halve heerlijkheid Lienden van de abdij Elten beleend waren. Zo raken deze tienden te Harten en Heelsum in de zestiende eeuw in handen van de heren van Doorwerth, die dan met het huis ter Lede en de halve heerlijkheid Lienden worden beleend. Hoewel over de herkomst en geschiedenis van deze tienden nog onduidelijkheid bestaat, blijkt in ieder geval uit het bovenstaande dat de Van Liendens omstreeks 1400 in Harten/Heelsum gegoed waren.

De rol van de hier voor het klooster optredende Hendrik van Buren is niet helemaal duidelijk. Hendrik was volgens het Monasticon prior van het klooster Gaesdonck in 1425 en van 1431-1438. Demoed beschouwt hem als opvolger van de eerste rector van het O.L.Vrouweklooster, Johan de Wael. Een betere opvatting biedt het Monasticon, dat hem vermeldt als procurator (= rector?) van Renkum in de periode 1423-1441.

Eén van de genoemde gerichtslieden, Jacob van den Loet, is wellicht dezelfde als 'Jacob van Loet', die omstreeks 1420 de 'teijnden to Cortenberg inden kerspel van Redinchem' als een Zutphens leen van de Doorwerth ontvangen had.

Literatuur: over Dirk van Lienden, heer van Hemmen en ridder in de Betuwe, zie Van Winter (1962), tabel A I, no. 31, en Leenr. Nijm., pp. 393-395 en Leenr. Arnhem, p. 47; over Hendrik van Buren, zie Monasticon II, p. 167, en III, p. 640, Demoed (1953), p. 169, en Van Schilfgaarde (1961), reg. 435-437.; over de Hartense en Heelsums tienden, zie Demoed (1953), p. 87-88; over de relatie ter Lede/Lienden, zie o.a. Kist (1854), p. 155, 168-169; over Hendrik de Leeuw, zie Kist (1854), p. 143.
Bronnen: RAG. Archief Heren en Graven van Culemborch, inv.no. 4799; RAG. Huisarchief Doorwerth, inv.no. 60.

8. [1462]

Johan, heer van Hemert, behoorde tot de vrije ridderschap van het kwartier Nijmegen. Door zijn huwelijk met Sophia van den Bylandt werd hij ook heer van de Doorwerth. Reeds in 1436 ondertekende Johan met zijn vader Gijsbert de belangrijke verbondsbrief tussen de ridderschap van Gelre en de steden van de vier kwartieren, maar pas als hij in 1456 zelf heer van Hemert wordt kan Johan zich echt doen gelden in de binnen- en buitengewestelijke politiek van Gelre. Hij geraakte in conflict met

zowel hertog Arnold als hertog Karel van Gelre, maar kreeg van de laatste in 1497 vergiffenis en ontslag van al zijn plichten wegens hoge ouderdom.
Johan verkoopt in deze akte aan het O.L.Vrouweklooster te Renkum in de eerste plaats een stuk land van circa anderhalve morgen in het Renkumse Broek. Voorts is er sprake van de 'verkoop' van een erfpacht van anderhalf malder rogge, die het O.L.Vrouweklooster aan de Doorwerth jaarlijks verschuldigd is uit land op de 'Surenenck' (later Suyder-/Zuijderenck genaamd) in de buurschap Harten, alsmede een tweetal tinsen.
De eerste van deze tinsbetalingen is afkomstig uit het niet nader gelocaliseerde goed van Evert van Hector. De tweede tins komt uit 'Heijntken Effensoons'-hofstede. Het heeft er alle schijn van dat er in dit laatste geval sprake is van een verlezing/verschrijving. Reeds zo'n vijftig jaar eerder, in 1414 (vgl. **13.**), draagt de Doorwerth in de persoon van Dirk, heer van Wisch, en direct via diens tinsmeester Steven Doeijs, een stuk land, geheten 'Hemken Essensoons'-hofstede, gelegen in de buurschap Harten, op aan het klooster. Bij die overdracht bleef het klooster evenwel verplicht de jaarlijkse tins te voldoen.

Literatuur: over Johan, heer van Hemert, zie Van Winter (1962), tabel B I, no. 19; Van Loon II (1703), app. kol. 190, Nijhoff IV (1847), no. 540 (30 december 1472), en V (1851), nos. 117 (12 maart 1480) en 154 (13 augustus 1484), en VI (1859), no. 227; over Johans bezittingen, zie Leenr. Nijm., p. 709; over Sophia van (den) Bylandt, zie de genealogie Dous-van Bylandt in Jaarboek 4 (1891), p. 69. Overigens spreekt men daar van Johan de Cocq, heer tot Hemert; over haar bezittingen, zie Leenr. Nijm. pp. 168, 184 en 189, en Leenr. Arnhem, p. 27; over de 'Suerenck' en 'Essens bou', zie Demoed (1953), pp. 190, 196 en de kaart op p. 194).

9. [1468]
Over de verkopers in deze akte, Johan Wierszoon, diens echtgenote Griet en haar zoon Johan de Wit, is ons erg weinig bekend. Uit het feit dat hun akte wordt bezegeld door de pastoor van Renkum, Herman Ernst (zie ook **10.** en **12.**), kan worden afgeleid dat het hier om 'klein luiden' gaat. Mogelijk is er een familieband tussen de hier genoemde Johan de Wit en de in **10.** voorkomende Hendrik de Wit Johanszoon. Iets dergelijks geldt voor Johan Wierszoon; akte **12.** maakt anno 1478 melding van een Johan Wierszoon, wiens bezittingen grensden aan een perceel in Renkum.
Het hier verkochte perceel in het Renkumse Broek was voor het klooster zeer interessant, want het grensde al aan alle zijden aan eigendom. De aankoop past in het beleid van het klooster in de tweede helft van de vijftiende eeuw, waarbij het regelmatig grond in de onmiddellijke nabijheid (vooral het Renkumse Broek) aankocht (vgl. **6.**, **8.**, **10.**, **11.**, **12.**, **14.** t/m **17.**).

10. [1469]
Evenals in **9.** gaat het hier om kleine grondbezitters. Ook Hendrik de Wit Johanszoon en diens vrouw Liesbet verzoeken de pastoor, Herman Ernst, de verkoopakte te bezegelen.

De localisering van het hier verkochte goed is dermate vaag, nl. 'in Redinchemer Brueck', dat hierover geen verdere uitspraken zijn te doen. De verwerving van dit goed door het klooster past in de bij **9.** geschetste aankoopstrategie.

11. [1481]

In deze akte koopt Gosen Coenraetszoon een goed van Mechteld Adams en haar zoon Hendrik de Herde. Deze Gosen, kennelijk ook iemand uit de boerenstand, zal de hofstede wel aan het klooster hebben verkocht of geschonken. Volgens de registers op de vermogensbelasting over 1511-1512 wordt ene 'Goisen Conraits' dan aangeslagen voor een hofstede te Oosterbeek, die hij heeft gekocht van 'der van Redichem'. Wellicht is bij deze transactie, die voor 1511 moet hebben plaatsgevonden, de hier verhandelde hofstede in het bezit van het Renkumse klooster gekomen.
De hier genoemde hofstede was gelegen in het kerspel Renkum, ten noorden van de Steenstraat (heden bekend als de Utrechtse weg) en grensde o.a. aan bezit van het O.L.Vrouweklooster en van het Arnhemse klooster Mariëndaal. Uit het goed ging nog een smalle tiende voor de pastoor van Renkum.

Bronnen: voor Goisen Coenraits, zie Rijksarchief in Gelderland, Hertogelijk Archief, inv.no. 1011, onder Oosterbeek.

12. [1478]

De hier figurerende Willem van Rijswijk blijkt moeilijk te identificeren. Men zou geneigd zijn hier te denken aan de gelijknamige bewoner van het huis Grunsfoort (vgl. **2.**), een ministeriaal van hertog Arnold. Deze schijnt echter al in 1464 te zijn overleden; in dat jaar namelijk werd Johan van Gelre beleend met het huis Grunsfoort. Er bestaat evenwel nog een akte van 28 december 1472, waarin achtereenvolgens 'Gerardus de Rijswijck' en 'Guilhelmus de Rijswijck' optreden. In de bewuste oorkonde doet Karel de Stoute, hertog van Bourgondië, afstand van zijn recht op de verbeurd verklaarde goederen van de aanhangers van de hertogen van Gelre en Kleef. Er is in die jaren dus nog altijd een Willem van Rijswijk actief, die zich in de nabijheid van het hof van hertog Arnold bevindt. Een derde Willem van Rijswijk wordt anno 1458 vermeld in de Leenaktenboeken; deze was gegoed te Vierlingsbeek.
Willem van Rijswijk verkoopt in **12.** twee renten aan het O.L.Vrouweklooster. De eerste is er een van een halve malder rogge (oorspronkelijk een tins?) uit een erf in de kerspelen Renkum en Heelsum, dat Willem van Heelsum toebehoorde. Waarschijnlijk gaat het hier om het in **5.** genoemde 'Wilhem van Heelsumb goet', een van de goederen, waarop zowel verplichtingen van de abdij van Paderborn als van het stift van Elten (vgl. **3.** en **5.**) rustten. De andere rente bedraagt zes halve malder rogge en twee kapoenen (oorspronkelijk een tins en evt. smalle tiend?) uit huis en hofstede van Arnt van Boeningen. Dit laatste goed was gelegen in het kerspel Renkum, en grensde aan bezit van de zoon van Johan Wiers (vgl. **9**) en de 'gemene' straat (latere Utrechtse weg). Het Renkumse klooster vergrootte met deze aankoop zijn inkomsten uit goederen in de directe omgeving.

Literatuur: over Willem van Rijswijk, zie Van Winter (1962), tabel A IV, no. 53; Leenr. Uith., p. 166; Nijhoff IV (1847), nos. 82, 158, 179, en 532; Graswinckel (1935), brief 182; over de kwestie rond de belening van Grunsfoort, zie Van Veen (1934), pp. 53-54; Demoed (1953), p. 181; Leenr. Arnhem, p. 30.

13. [1414]

Voor Steven Doeijs Johanszoon (vgl. **2.** en **6.**), als tinsmeester van Dirk, heer van Wisch, doen de tinsgenoten Remken Coopszoon en zijn vrouw Mechtelt afstand van een hofstede te Harten ten voordele van het Renkumse klooster.

De feitelijke bezitter, Dirk, heer van Wisch, behoorde tot de vrije adel van het kwartier Zutphen. Door zijn tweede huwelijk met jonkvrouw Agnes werd hij ook heer van de Doorwerth. Dirk vervulde landsheerlijke functies ten tijde van drie hertogen van Gelre, te weten Willem I van Gulik, Reinald IV en Arnold. Reinald IV stelde hem in 1402 aan tot drost en rentmeester van het land van Zutphen, terwijl hij in datzelfde jaar ook tot erfmaarschalk van Gelre werd benoemd. De heer van Wisch was zeer regelmatig mede-bezegelaar van stukken uit de hertogelijke kanselarij in de jaren 1388-1423. Door de genoemde hertogen werd hij regelmatig beleend, voornamelijk in het kwartier van Arnhem.

De Hemken Essensoons-hofstede, die Dirk, heer van Wisch, hier aan het O.L.Vrouweklooster in tins geeft, was gelegen ten noordwesten van het klooster, in de buurschap Harten, en grensde aan bezit van het klooster en aan eigendom van de Doorwerth. Naar alle waarschijnlijkheid is dit goed identiek met de in **8.** genoemde 'Heijntken Effensoons hoiffstadt'.

Over de namens prior en convent van Renkum optredende Egbert van Vlieren is ons verder niets bekend.

Literatuur: over Dirk, heer van Wisch, zie Van Winter (1962), tabel C, no. 40, en p. 356, en Martens (1929), pp. 185-226 (bevat genealogische tabel); over het bezit van Dirk, zie o.a. Leenr. Arnhem, pp. 21, 27, 57, 296 en B, p. 2, en ook Leenr. Nijm., p. 173 en Leenr. Zutphen, B, p. 1.

14. [1437]

De identificatie van de hoofdpersonen uit deze akte brengt de nodige problemen met zich mee. Gerrit van Culemborch, zoon tot Culemborch, zoekt men uiteraard in de familie van Beusichem, heren van Culemborch, een ministerialenfamilie, waarvan sommige leden uiteindelijk als edel gingen gelden. Op grond van de aanduidingen 'zoon tot Culemborch' en 'jonker Gerrit van Culemborch' zou men hem willen vereenzelvigen met de Gerrit die in 1441 heer van Culemborch werd. Deze Culemborch (gest. 1480) was betrokken bij diverse kwesties van staatkundig belang en was een belangrijke steun voor hertog Arnold in de strijd tegen diens zoon Adolf. Hij werd daarvoor in 1452 beleend met het ambtmanschap over de Nederbetuwe en in 1470 met het erfschenkambt. Volgens de genealogieën van Gorissen en Van Schilfgaarde heeft Gerrit, heer van Culemborch, echter geen andere wettige echtgenote gehad dan Elisabeth van Buren, met wie hij sedert 1441 was gehuwd. Over zijn hier genoemde 'echte beddegenoet' Gijsbert van Nijenvelde is ons verder niets bekend.

Priorin en convent van het O.L.Vrouweklooster kopen hier een goed in de buurschap Harten aan, de 'Reutenenge' geheten. Het wordt niet duidelijk of dit goed afkomstig

was uit het bezit van Gerrit van Culemborch of uit dat van Gijsbert van Nijenvelde. Met deze aankoop breidde het Renkumse klooster zijn bezittingen in de nabije omgeving wederom uit.

Literatuur: over Gerrit van Culemborg, zie Van Winter (1962), tabel A I, no. 7, en p. 250, Van Schilfgaarde (1949), deel I, genealogische tabel naast p. VI; Kuys (1987), p. 344; Gorissen (1959), p. 16; Nijhoff IV (1847), nos. 165, 427, 524, 525, 527 en 532 (1437-1472); over Gerrits bezittingen, zie Leenr. Nijm., pp. 36 en 393, en Leenr. Uith., pp. 49 en 51.

15. [1461]

De hier optredende Gerrit van Harten, diens vrouw Griet en Gelis van Harten verkopen hun ouderlijk erfgoed aan het klooster. Zij noemen zich weliswaar Van Harten, maar op een positie van ministeriaal kunnen zij zich niet beroemen. Meer waarschijnlijk is het dat zij vrije boeren zijn. Het feit dat zij niet zelf zegelen versterkt deze veronderstelling. Gerrit van Harten uit **16.** (dezelfde als die uit **15.**?) verzoekt een 'neve', Dirk van Harten, voor hem te zegelen.
De gegevens staan vooralsnog niet toe het goed nader te localiseren.
Over de gemachtigde voor het klooster, Aelbert van Mouwijck, is ons niets bekend. Ene Gijsbert van Mouwijck woonde te Elst.

Literatuur: over Gijsbert van Mouwijck zie Van Schaïk (1987).

16. [1472]

Net als in **15.** is de verkoper hier iemand die zich Van Harten noemt, nl. Gerrit van Hirten (=Harten). Of hij dezelfde is als de Gerrit uit het vorige stuk is niet te achterhalen, doch lijkt waarschijnlijk. Ook hij zal tot de boerenstand behoord hebben. Hij verzoekt zijn 'neue', hier eveneens Dirk van Harten geheten, namens hem de verkoop te bezegelen. Het gebruik van de naam Hirten in dit stuk hoeft niet tot verwarring te leiden; de naam van de buurschap wordt wel vaker op deze wijze gespeld. Gerrit van Hirten is kennelijk ook uit Harten afkomstig. In het van de koop uitgesloten huis met hofstede is Gerrit vermoedelijk zelf blijven wonen. Over aard, omvang en ligging van de nieuw aangekochte goederen geeft **16.** geen nadere informatie.

17. [1488]

In dit stuk zijn de kerkmeesters van de kerspelkerk van Ede de verkopende partij.
Voor nadere bijzonderheden over deze kerk, die voor deze periode weinig talrijk zijn, zij hier verwezen naar Oud-Ede (1933), pp.3-32. Over de drie kerkmeesters zijn geen nadere bijzonderheden bekend.
Van de genoemde twee 'dedingslieden' was Herbert van Buerick of Bruderick, prior van het Regulierenklooster Mariëndaal bij Oosterbeek. Over Wulffer van Bijler is ons niet meer bekend dan dat hij ook in **22.** (1464) optreedt als getuige.

Het te verkopen perceel ligt in de buurschap Harten en grenst aan zuid- en oostkant aan kloosterbezittingen en aan noord- en westzijde aan het Moftbos.

Literatuur: over Herbert van Bruderick, zie Monasticon III, p.143.

18. [1596]

Oda van Cortenbach (ook: Ada van Cortenbarch), die hier een huis in Wageningen aan de conventualinnen van Renkum overdraagt, was de weduwe van Willem van Boeckholt, gewezen drost aldaar. Hun zoon Godfried van Boeckholt geeft ook zijn toestemming voor de transactie.

Het hier genoemde huis te Wageningen, 'van der hoeger bis tot der nijwer strate streckende', werd blijkens de akte al enige tijd door de nonnen van Renkum bewoond, wellicht al zo'n tien jaar. Het bewuste huis blijkt vrij exact te kunnen worden gelocaliseerd, nl. aan de huidige Eerste Kloostersteeg in Wageningen. De drost van Wageningen had het eertijds van het Renkumse klooster gekocht. De belangen van de zusters worden hier behartigd door Barthold van Stralen (vgl. **43.**).

Literatuur: over het huis te Wageningen, zie Tersteeg (1973), p. 11 en Tersteeg (1990), m.n. de pp. 61-62.
Bronnen: een bevestiging van de hier beschreven transactie in het Archief Stad Wageningen, Recht. Arch. Protok., inv.no. 19, f.214^{r} (d.d. 28 april 1598).

19. [1409]

Johan van Boetbarch en zijn echtgenote Cathrien schenken een hegge aan het klooster. De familie Van Boedberg stamt volgens Van Winter uit de Keulse ministerialiteit, en is later via leenbezit in Geldern in Gelderse dienst gekomen. De identificatie van de hier genoemde Johan geeft de nodige problemen. We kennen iemand van die naam uit 1393 die door de hertog van Gelre een paard vergoed krijgt. Daarnaast is er nog sprake van iemand met dezelfde naam die gehuwd was met een vrouw, genaamd Claes. Of deze identiek is met de vorige is niet vast te stellen. Evenmin is duidelijk wat de relatie is tussen deze Johan van Boetbarch en de persoon van dezelfde naam die in 1431 erfmaarschalk van Gelre werd. Dat beiden niet identiek zijn blijkt uit het feit dat de erfmaarschalk slechts getrouwd was met Johanna van Apeltern.

Johan van Boetbarch en jonkvrouw Cathrien schenken aan het klooster van Renkum een hegge, gelegen op de Wageningse Berg. Uit de aanwezigheid van een overdijk bij het bewuste perceel kan worden afgeleid dat dit perceel waarschijnlijk gelegen was aan de zuidzijde van de Berg. Blijkens de omschrijving van de aanpalende terreinen bezat het klooster op dat moment daar al grond. De omstandigheid dat er uit dit goed een jaarlijkse rente aan het altaar van St. Maria Magdalena in de kerk van Aerdt verschuldigd was kan wellicht worden verklaard met behulp van de naam van de vorige eigenaar, heer Willem van Reys. Het Leenr. Nijm. vermeldt namelijk een Willem van Reys, die in 1440 en 1465 het recht van de wind te Haaften en Aerde in leen krijgt opgedragen.

Over de persoon van heer Albert Dreijer, die het goed voor het klooster in ontvangst neemt, is niets naders bekend. De toevoeging 'heer' voor zijn naam maakt het zeer waarschijnlijk dat hij priester was.

Literatuur: over de familie Van Boedberg, zie Van Winter (1962), tabel A II, no. 11, en p. 267; genealogieën van Boedberg in Wagner (1912), p. 256 en Gorissen (1959), p. 19; over Johan van Boedberg, zie Nijhoff III (1839), no. 182, de financiële posten afgedrukt in Register B 24, p. 45, Leenacten, p. 74; voor het ambt van erfmaarschalk, zie Leenr. Nijm., p. 285; voor Willem van Reys, zie Leenr. Nijm., p. 190.

20. [1430]

Over Otto van Welle, die hier een perceel bos aan het klooster schenkt, zijn geen nadere gegevens bekend. Van Winter rekent de familie Van Welle tot de dienstlieden van het kwartier Nijmegen. Wellicht was Otto een verwant van de hier als 'dedingsman' optredende Johan van Welle Johanszoon. Deze was richter te Wageningen en ommestand bij de klaarbank op Engelanderholt anno 1493.

Blijkens de oorkonde hadden het O.L.Vrouweklooster en Otto van Welle al lange tijd strijd over de hier geschonken hegge op de Wageningse Berg. De kloosterheggen, het Randwijkse Holt en de Lakemondse hegge, grensden aan deze hegge. Bij wijze van schikking draagt Otto nu de omstreden hegge aan het klooster over.

Op welke wijze het klooster in bezit kwam van de aangrenzende heggen is niet bekend. Wel is er misschien een verwijzing naar de Lakemondse hegge te vinden in **19.**, waar anno 1409 sprake is van een hegge van Gerrit van Laeckmont. Schonk of verkocht Gerrit zijn hegge intussen misschien aan het Renkumse klooster?

Literatuur: over de familie Van Welle, zie Van Winter (1962), tabel A IV, no. 73.

21. [1519]

Als 'gekoren momber' voor de schenkster van een perceeltje bos, Mechteld Voncken, treedt hier niet haar man Lubbert van Keppel op, maar ene Hendrik Vonck, vermoedelijk een verwant. Lubbert van Keppel, die bekleed was met het ambt van richter te Oldebroek, moet wel binnen één jaar zelf de schenking komen bevestigen. De reden voor deze merkwaardige gang van zaken is naar alle waarschijnlijkheid dat Lubbert van Keppel ten tijde van de opstelling van dit stuk in conflict was met hertog Karel van Gelre, die hem toen uit zijn richterambt zette. Op 29 juli 1519 wordt weliswaar een stuk uitgegeven waarin hertog Karel Lubbert vergiffenis schenkt, maar uit een ander stuk valt op te maken dat hij pas in mei 1523 weer in zijn ambt kon treden.

Over het hier geschonken kwart van een 'deel' hout is verder niet veel bekend. Waarschijnlijk stamde het uit het bezit van Mechtelt Voncken; van haar echtgenoot Lubbert van Keppel zijn ons slechts bezittingen te Hattem bekend.

Als rector van het Renkumse klooster treedt hier Dirk van der Borch op. Deze was afkomstig uit het klooster Mariëndaal bij Oosterbeek. Hij vervulde het rectoraat over Renkum vóór zijn prioraat van Mariëndaal van 1520-1523.

Literatuur: over Lubbert van Keppel, zie Hoefer (1904), pp. 413-414 en Nijhoff VI (1859), nos. 494, 965 en 1201; over Hendrik Vonck, Nijhoff VI (1859), no. 108;; voor Dirk van der Borg, zie Monasticon III, pp. 142 en 144.

22. [1464]

In dit stuk verkopen Arnt Broenissen en diens vrouw Liesbeth de bij hun hofstede behorende vier morgen veen aan ene Jan Gerritszoon, die het later aan het klooster zal hebben overgedragen. Zijn naam is te algemeen om hem te kunnen identificeren.
Het perceel veengrond was gelegen in Ederveen, en behoorde oorspronkelijk bij de hofstede van Arnt Broenissen. Over de ligging van die hofstede verschaft de oorkonde geen duidelijkheid. De omschrijving van het stuk veengrond is vrij nauwkeurig. Het is vier morgen groot en er is een sluis om het waterpeil te regelen. Het grenst aan een pad voor algemeen gebruik, aan gerechtigheid van het huis Kernhem, een Gelders leen, de Velthuis grave en aan het goed van ene Rutger Heijmenszoon (zie ook **23.**).

Literatuur: voor evt. met Jan Gerritsz. te identificeren personen, zie o.a. Leenr. Nijm.. p. 696 (en evt. p. 664), Leenr. Zutphen, p. 230, Leenr. Arnhem, p. 184 en Leenr. Uith., p. 184.

23. [1501]

Arnt Janszoon en zijn vrouw Jacob verkopen acht morgen veen aan ene Gerrit Johanszoon. Gezien de naam van de koper en de ligging van het verkochte zou deze laatste de zoon kunnen zijn van de in **22.** genoemde Jan Gerritszoon. Ook Gerit Johanszoon zegelt niet zelf.
Het gaat hier om de verkoop van acht morgen veen, gelegen in Ederveen. Het perceel grenst aan twee zijden aan 'stegen' voor algemeen gebruik en verder aan goederen van Evert Jacobs en Gerrit Johanszoon, naar alle waarschijnlijkheid de koper van dit perceel.

Literatuur: voor personen die evt. geïdentificeerd kunnen worden met Gerit Johanszoon, zie Leenr. Nijm., p. 734 en wellicht ook Leenr. Uith., pp. 17 en 18.

24. [1561]

Wijnalt van Ratinge en Koen Hendriksdochter van Brussel kopen een perceel turfveen in het Ederveen van twee weduwen. Wie de kopers zijn is onduidelijk. Misschien mag men uit het feit dat er anno 1636 ene Wijnald van Ratinge rentmeester van het St.-Petersgasthuis te Arnhem was afleiden dat Wijnalt en Koen Arnhemse burgers waren.
Het hier bedoelde stuk veengrond grensde onder andere aan het bezit van het O.L.Vrouweklooster van Renkum in Ederveen (vgl. **23.**).
Bia Jacobsdochter van Manen en Merri Walravensdochter zijn blijkbaar samen bezitters van het perceel veen, hoewel het stuk stelt dat de veengrond op St. Nicolaasdag (6 december) 1546 is gekocht door Jorien van Dolre en Bia van Manen van Johan Wolterszoon en diens echtgenote Mechteld. De rol van Merri Walravensdochter wordt uit het stuk niet duidelijk. Ook de naam van haar overleden echtgenoot, Danjelt

Schetter, verschaft geen verdere duidelijkheid over de achtergronden van deze overdracht.

Literatuur: over Wijnald van Ratinge en diens vrouw Walburch Bitters, zie Leenr. Arnhem, p. 16 en Graswinckel (1930), inv.no. 124 (1640).

25. [1450]

De twee bij Apeldoorn gelegen hofsteden, de Schuilenburg en de Kockshofstede, worden hier aan het Renkumse klooster geschonken door Aleid ter Averbeeck. Noch over haar persoon, noch over haar familie zijn ons op dit moment nadere gegevens bekend, ondanks het feit dat Aleid een aanzienlijke dame moet zijn geweest.
De beide goederen, de Schuilenburg (vgl. **26.**) en de Kockshofstede, zijn gelegen in het kerspel Apeldoorn, in de buurschap Wormingen.
In de goederenlijst bij Van Rijn wordt vermeld dat bij deze twee woningen in totaal een areaal van negentig morgen grond behoorde.
Arnt Sluijter, die optreedt als procurator voor het O.L.Vrouweklooster, was in 1448 ook hulder namens het klooster, toen dat werd beleend met de Crommendijck, een leen van het huis Wisch, te Heteren. Hij was afkomstig uit het klooster Gaesdonck, en in 1469 prior van het klooster St.Agneten aan de Teers te Neerbosch. Hij stierf in 1473.

Literatuur: over het goed te Apeldoorn, zie Van Rijn (1719), p. 141; over Arnt Sluijter, zie Hofman (1901), p. 319, Kuppers/Van Schaïk (1983), p. 5, Demoed (1953), p. 169; over Averbeeck: het Leenr.Zutphen, pp. 340 en 345 noemt slechts achttiende-eeuwse personen met de naam Overbeek.

26. [1578]

In 1578 ziet het Renkumse klooster zich genoodzaakt de in 1450 verkregen Schuilenburg te verpanden. Met de opbrengst daarvan moet zekere oorlogsschade aan het klooster worden hersteld. Pandnemers van de Schuilenburg worden Jan Hymmen en zijn vrouw Herman, die blijkens de akte voorheen de hofstede van het klooster pachtten. Over Jan Hymmen en zijn vrouw zijn geen nadere gegevens bekend.
De te verpanden Schuilenburg grenst aan de noordzijde aan kloostergoed, naar alle waarschijnlijkheid van de Kockshofstede (vgl. **25.**).
De pandnemers, Jan Hymmen en zijn vrouw Herman, blijven het klooster de pachtsom van vijftig daalder, een half vat boter, hoenders en andere baten, die zij daarvoor altijd afdroegen, aan het klooster schuldig, maar zij kunnen deze som nu inhouden op de rente over de pandsom van negenhonderd daalder. Of het klooster ook van zijn recht op aflossing gebruik heeft kunnen maken is niet bekend, maar de kans daarop is klein. De neergang van het klooster was in die tijd al begonnen, en de financiële problemen werden alleen maar groter.
De akte wordt ondertekend door vier vertegenwoordigers van het O.L.Vrouweklooster, nl. rector Johan van Cruchten, mater Anthonia van Doorninck, suppriorin Elisabeth Verstege en procuratrix Anna Wijers (vgl. **29.**). Dezelfde vier vertegenwoordigers waren ook al in 1575 betrokken bij de verkoop van kloostergoed. Volgens Demoed

was Johan van Cruchten sinds 1571 rector van het Renkumse klooster. In 1576 beleende koning Philips II hem met het goed 'den Ryem' in Heteren.

Literatuur: over Johan van Cruchten, zie Demoed (1953), pp. 169-170, en Van Schilfgaarde (1932), inv. no. 3193 (reg.no. 3314).
Bronnen: de pandbrief uit 1575 wordt bewaard in het Rijksarchief in Gelderland, Dossiers R. Wartena, doss. no. 8 (1575); een gedeeltelijke editie in Tersteeg (1990), p. 59.

27. [1461]

Tinsheer Hendrik van Huessen draagt hier een tinsgoed van acht morgen, geheten Vergart, in tins op aan ene Rutger van Huesselinck. Hoe dit goed in handen van het klooster van Renkum kwam is niet duidelijk, maar de conclusie lijkt gewettigd dat het uiteindelijk tinsnemer werd van Hendrik van Huessen. De familie Van Huessen behoorde tot de vrije ridderschap van het Rijk van Nijmegen, en was o.a. gegoed te Huissen. Hendrik van Huessen is bekend uit verschillende stukken; hij was wellicht ook ambtman van de Overbetuwe in de jaren 1475-1476.
Over de localisering van het goed Vergart te Angeren is ons op dit moment niets naders bekend.

Literatuur: over Hendrik van Huessen, zie Van Winter (1962), tabel B I[a], no. 27 en Nijhoff IV (1847), nos. 158 en 249; over zijn bezit wellicht Leenr. Zutphen, p. 16.; over Hendrik als ambtman, zie Kuys (1987), p. 335.

28. [1410]

De overdracht van tienden in 1410 over ca. vijfhonderd morgen land in de Betuwe door Walraven, heer van Brederode, is qua omvang één van de grootste uit het cartularium. De schenking is door hertog Reinald officieel bevestigd in een bewaard gebleven oorkonde uit 1410. In het register over de vermogensbelasting van 1501 is sprake van tienden uit Welterbroek, Hienrebroek, Dodeweerdse broek, uit de Middelweide en op het Hogeveld; alles onder Hien/Dodewaard en 410 à 412 morgen groot.
Walraven speelde een belangrijke, zij het passieve, rol in de Arkelse oorlog (1401-1412), waarin hij door de Arkelse partij gevangen werd gehouden in Gorinchem. In 1410 vertoefde hij in Haarlem, dan kennelijk weer vrij. Heeft deze schenking aan Renkum iets te maken met deze vrijlating, waarvoor ook hertog Reinald IV zich schijnt te hebben ingespannen? Hoewel hertog Reinald in de bovengenoemde oorkonde Walraven 'onse neue' noemt, is ons van een eventuele familie-relatie niets bekend. Walraven was een zoon van heer Reinald van Brederode. Hij was gehuwd met Johanna, erfdochter van Hendrik, heer van Vianen, en Margaretha van Herlar. Hij sneuvelde in 1417 bij de inname van Gorinchem.
De achtergrond van deze omvangrijke schenking, de tienden over meer dan vijfhonderd morgen, aan het dan pas opgerichte klooster in Renkum blijkt uit de goederenlijst bij Van Rijn. Daar wordt nl. beschreven dat de Dodewaardse tienden oorspronkelijk behoorden aan het gasthuis van Dodewaard, gesticht door de vrouwe van Valkenburg. Over dit vroege plattelandsgasthuis is verder nauwelijks iets bekend.

De in **28.** niet nader omschreven renten worden bij Van Rijn stuk voor stuk genoemd. Deze renten, die werden betaald door de stad Utrecht, werden sedert 1428 niet meer afgedragen. Naar de localisering van de onderscheiden tiendblokken werd door ons geen onderzoek gedaan.

Literatuur: over Walraven van Brederode in de Arkelse oorlog, zie o.a. register in Waale (1990) en Nijhoff III (1839), pp. CIX en CXLIV; over de Dodewaardse tienden, zie Demoed (1953), p. 168 en Jaarverslag, p. XXIX; over het Dodewaardse O.L.Vrouwegasthuis, zie Jaarverslag, p. XXIX en Van Schaïk (1987), Bijlage IV, p. 297; over de Dodewaardse tienden en de bijbehorende renten, zie Van Rijn (1719), pp. 141-142.
Bronnen: de bevestiging door hertog Reinald wordt bewaard in het Rijksarchief in Gelderland, Archief klooster Renkum, no. XV-a 22 (1410); het genoemde register op de vermogensbelasting is RAG. Hertogelijk archief, inv.no. 967.

29. [1578]

Met de verpanding van de Apeldoornse Schuilenburg (vgl. **26.**) was de door het O.L.Vrouweklooster rond 1578 geleden oorlogsschade nog niet gedekt. Eén dag later worden twee hofsteden in het kerspel Dodewaard verpand, voor de somma van tweehonderd gulden. Over Hendrik Claes en Arnt Jans. is ons verder niets bekend. Genoemde Arnt was de bewoner van één van de verpande hofsteden; de andere werd bewoond door ene Albert van Luinen.
De herkomst van de beide Dodewaardse hofsteden is onduidelijk (vgl. **28.**?).
Hoewel dit stuk slechts één dag na **26.** wordt opgemaakt zijn er enige opvallende verschillen. Anna Wijers vervult nu de functie van suppriorin, terwijl zij in **26.** nog als procuratrix optrad. Deze functie wordt nu vervuld door Jenneke van Culemborch, die kennelijk Elisabeth Verstege vervangt. Aangezien de ambten in **26.** overeenkomen met het daar genoemde stuk uit 1575 kan men zich afvragen of niet of **26.** of **29.** is geantedateerd. Een ander verschil is, dat **29.** niet mede wordt ondertekend door de vier vertegenwoordigers van het convent. De brief wordt verder nog bezegeld door Peter van Loeven, 'gekoren momber', over wie ons verder niets bekend is.
Op de achterzijde van de pandbrief hebben kennelijk nog wat kleinere te verrekenen schulden gestaan, die door kopiïst Verstegen zijn overgenomen. De achtergronden hiervan zijn ons niet duidelijk.

30. [1466]

Albert van Bemmel en zijn vrouw Margriet verkopen aan het klooster een erfrente uit een goed te Hien. Volgens Van Winter behoren de Van Bemmels tot de vrije ridderschap van het kwartier van Nijmegen. De figuur van Albert is moeilijk te identificeren; er zijn meerdere personen met de naam Albert bekend. Uit het feit dat de Albert uit **30.** in Nijmegen woonde mag misschien worden afgeleid dat hij degene is die betrokken was bij de inning van de pondschatting over de jaren 1466-1468 en 1469-1472 en ook optrad als plaatsvervangend ambtman in de Nederbetuwe van 1466-1467. Het lijkt zeer goed mogelijk dat het deze Albert van Bemmel is die ook **30.** liet opmaken. Er zijn verder nog vermeldingen van een Albert van Bemmel die met zijn kinderen, Albert en Elisabeth, in 1470 een rente hebben verkocht aan de prior van Gaesdonck. In 1458 wordt een Albert genoemd als dedingsman te Druten. De

achtergrond van de hier verkochte rente is tamelijk ingewikkeld. Het bedrag werd eerst opgebracht door Claes van den Boenhof, maar deze kocht die verplichting af door Albert van Bemmel honderd gulden ineens te betalen. Het stuk grond, waaruit de rente van zes gulden wordt betaald, werd door Albert van Bemmel aangekocht van Albert van Weze. De rente kan samenvallen met het door Van Rijn onder Dodewaard genoemde 'Noch een rente van 6 goude guldens'. Overigens ligt los in het cartularium nog een tweede afschrift van deze oorkonde, in een veel minder zorgvuldige versie.

Literatuur: over Albert van Bemmel, zie Van Winter (1962), tabel B I^a, no. 4, en p. 312, Van Schaïk (1987), p. 107, Kuys (1987), pp. 344-345 en Heuff (1900), pp. 152-153, Nijhoff IV (1847), nos. 158 en 513, Scholten (1899), pp. 176 en 177 en no. 299, en Driessen (1939), p. 57; over de rente, zie Van Rijn (1719), p. 141.

31. [1477]

Gijsbert van Bemmel koopt hier een jaarrente van de familie Tengnagel, en zal deze later wel aan het klooster hebben overgedragen. Mogelijk is hij een verwant van Albert van Bemmel (vgl. **30.**).

De hier verkochte rente uit een goed te Ochten was vermoedelijk familiebezit, aangezien de broer en zusters Tengnagel hier gezamenlijk optreden. Er zijn diverse andere vermeldingen van Tengnagels met bezittingen in de Betuwe in de Leenregisters. De hier genoemde rente zou goed samen kunnen vallen met de vermelding bij Van Rijn: 'Noch een rente van 3 Ryders sjaers'.

Literatuur: over de families Van Bemmel en Tengnagel, zie Van Winter (1962), tabel B I^a, no. 4 (zie ook **30.**) en tabel A I, no. 41; over de familie Tengnagel, zie Leenr. Nijm., pp. 345 en 442; voor de rente, zie Van Rijn (1719), p. 140.

32. [1501]

De broers Dirk en Jasper van Blitterswijk en Dirks vrouw Jutte van Apelteren, schenken bij wijze van medegave bij de intrede van de jonkvrouwe van Blitterswijk, Gaidstouwen, in het klooster te Renkum een jaarrente te Hien. Van Winter rekent de familie Van Blitterswijk tot de ministerialiteit van het Overkwartier. Reeds in 1453 zegelde Dirk van Blitterswijk een stuk te Venraij tegenover hertog Arnold. Eerst in 1502 werd hij beleend met Blitterswijk, hoewel hij zich blijkens **32.** in 1501 al heer van dat goed noemt. Eveneens in 1502 kreeg Dirk vergeving van hertog Karel, bij welke gelegenheid hij de verbeurd verklaarde goederen van zijn broer Jasper ontving. Blijkens de Leenregisters bezat Jasper van Blitterswijk in de jaren voor 1526 leengoederen te Ochten. In 1518 trof de toenmalige hertog een regeling met Jutte van Apeltern, na het overlijden van haar man Dirk van Blitterswijk.

De transactie uit **32.** is ook geregistreerd in het Leenregister. Een meer exacte omschrijving van de rente van twaalf gulden uit een tiendblok te Hien wordt ook daar niet gegeven. Wel vermeldt deze bron dat de tiende leenroerig is volgens Zutphens recht. Om die reden trad rector Marten van Zwol als hulder voor het O.L.Vrouweklooster op op 22 maart 1529. Deze eed werd daarna vernieuwd in 1538, 1549 en

1559 (volgens het register van dit cartularium in 1538, 1544 en 1559). Op 2 april 1627 werd het hulderschap over deze rente overgenomen door Gijsbert van Brienen, burgemeester van Wageningen en rentmeester van het convent van Renkum. De laatste hulder was, sinds 6 januari 1634, Derck Dibbets.

Literatuur: over de familie Van Blitterswijk, zie Van Winter (1962), tabel A II, no. 9; over Dirk en Jasper van Blitterswijk, zie Nijhoff IV (1847), no. 282, Nijhoff VI (1859), nos. 360, 386 en 940, Leenr. Overkw., p. 126 en Leenr. Nijm., p. 406; over de tiende te Hien, zie Leenr. Nijm., p. 408; over de rente, zie Van Rijn (1719), p. 141 (?).

33. [1451]

De enige schenking te Kesteren aan het Renkumse klooster werd gedaan door de gebroeders Arnt, Wouter en Johan Vonck. Van Winter rekent de familie Vonck, oorspronkelijk afkomstig uit Lienden, tot de vrije ridderschap van de Nederbetuwe. Het is erg moeilijk tot een identificatie van de hier optredende broers te komen. Ons is uit een beschrijving van een leengoed slechts een Wolter Vonk bekend, die gegoed was te Beesd. Daarnaast moet een Johan Vonk bezit hebben gehad te Valburg, getuige de beschrijving van een goed dat grenst aan de erven van 'zal. Vonc Jans'.
Het goed 'de Merck' is vooralsnog niet nader te localiseren. Uit 'de Merck', volgens het register op de vermogenbelasting van 1470 twintig mogen groot, werd vanouds jaarlijks twaalf pond opgebracht ten behoeve van het St. Nicolaas-altaar in de oude kerk van Arnhem.
Van de hier genoemde priester en rector Hendrik Grijszoon van Eep is verder weinig bekend. Volgens het Monasticon was hij afkomstig uit Gaesdonck, en was hij prior van Renkum van 1447-1454. Wellicht is hij identiek met Henricus Eep (gest. 1470), de beoogde eerste prior van het klooster Bethlehem te Oostrum, gesticht door hertog Adolf van Gelre.

Literatuur: over de familie Vonck, zie Van Winter (1962), tab. B Ib, 47 en p. 329, Nijhoff VI (1859), nos. 108 en 1450, en Leenr. Nijm. pp. 156, 380 en 779; over Hendrik Grijs van Eep, zie Monasticon III, pp. 642-644.
Bronnen: voor het goed 'De Merck' zie RAG. Hertogelijk archief, inv.no. 684.

34. [1383]

Tinsheer Willem van Meerten draagt een hofstede te Zetten in tins op aan ene Johan Doeijs Stevenszoon, die naar alle waarschijnlijkheid op zijn beurt het goed aan het klooster overdroeg. Diens identiteit is moeilijk vast te stellen. Wij vonden een persoon van die naam in een zoenbrief van 2 november 1376, waarin vrede wordt gesloten tussen Jan van Blois en zijn gemalin Mechteld, hertogin van Gelre, en een aantal ridders en knapen. Deze Jan Doeys Steuenssoen is waarschijnlijk dezelfde als de door Van Winter genoemde Johan Doijs, richter van de Nederbetuwe van 1384-1387. Van Winter rekent hem tot het geslacht Dous van Bylandt, behorend tot de dienstmanschap van het kwartier Nijmegen, maar zij merkt tevens op dat na 1300 de leden van deze familie zich allen Dous van Bylandt noemen. De plaatsvervangend ambtman

Johan Doijs in de Overbetuwe in de jaren 1383-1388 is waarschijnlijk ook dezelfde persoon.
De hier overgedragen goederen in Zetten, de hofstede in de maalschap Eilt en de Langemansakker, waren tinsgoederen van de hertog van Gelre. Mogelijk droeg de in vorige stukken (vgl. **6.**, **13.**, en evt. **2.**) genoemde weldoener van het klooster, Steven Doeijs Johanszoon, het goed aan het klooster over. Men zou dan moeten aannemen dat Steven de zoon was van Johan Doeijs Stevenszoon, wat gezien de patronymica voor de hand lijkt te liggen. Steven Doeijs zou dan de hofstede uit de nalatenschap van Johan aan het klooster geschonken hebben.

Literatuur: over de familie Dous van Bylandt, zie Van Winter (1962), tabel A I, no. 15 en p. 252 en de genealogie in Jaarboek 4 (1891); over de ambtman Johan Doijs, zie Kuys (1987), p. 332; over Jan Doeys Steuenssoen, zie Nijhoff III (1839), no. 29; over de ambtman Johan Doijs, zie Graswinckel (1930), reg. 23 en Loeff (1950), reg. 235 en 239.

35. [1475]
Deze oorkonde, die kennelijk een vorige vervangt, is opgemaakt door Willem, heer van Egmond en Baer, de broer van hertog Arnold van Gelre, en ook diens eventuele opvolger. Hoewel er wel eens sprake was van conflicten tussen hem en hertog Arnold, steunde Willem steeds zijn broer in de strijd tegen diens zoon Adolf. In 1474 werd hij stadhouder van Gelre. Willem was gehuwd met Walburg van Meurs. Walraven van Meurs, bisschop van Munster, vermaakte aan haar in 1456 de heerlijkheid Baar; in 1471 werd Willem, heer tot Egmond, met dit goed beleend. Walburg van Meurs overleed in 1459, en werd bijgezet in het O.L.Vrouweklooster van Renkum. In Parijs wordt een stuk (d.d. 19 november 1484) bewaard waarin priorin en convent van Renkum een afschrift geven van de tekst op Walburgs grafzerk. Hieruit blijkt dat zij in 1459 stierf en op 8 mei van dat jaar in Renkum werd begraven. Op 2 maart 1483 wordt de nalatenschap van Willem van Egmond en Walburg van Meurs onder hun drie zonen verdeeld. Van die drie zonen is de in **35.** genoemde Willem, heer tot Haaps, die jaarlijks een rente van de nonnen van Renkum ontving, de jongste. Hij verwierf in 1473 het drostambt Zutphen.
Willem van Egmond komt in deze oorkonde terug op twee eerdere schenkingen aan het Renkumse klooster. Bij wijze van medegave aan zijn dochter Walburg, non te Renkum, schonk hij een rente van veertig Rijngulden, en daarnaast ontving het klooster jaarlijks vijfentwintig Rijngulden als testament en memorie voor zijn vrouw Walburg van Meurs, die sinds 1459 in het klooster begraven lag. Bij deze gelegenheid wordt de hof te Dierten, waaruit deze renten worden getrokken, aan het klooster geschonken, op voorwaarde dat het jaarlijks een som van 14 oude schilden aan Willem, heer van Haaps, zal betalen. De hof te Dierten lag in het kerspel Zetten.
Uit de hof te Dierten werd dus sinds 1475 de medegift voor Walburg van Egmond betaald. Aangezien wij weten dat zij in 1509 haar tweeënvijftigjarig jubileum vierde in het klooster, moet zij zijn ingetreden in 1457.

Literatuur: de registers op Nijhoff III (1839) en Nijhoff IV (1847) verwijzen naar diverse historische feiten omtrent Willem van Egmond en zijn familie; een genealogie van het geslacht Egmond, zie Busken Huet (1899), pp. 130-131 en ook p. 98; zie verder o.a. Van Winter (1962), p. 352; voor Willem van Egmonds

bezittingen, zie Leenr. Arnhem, p. 409 en Leenr. Zutphen, p. 454; voor het Parijse archiefstuk, zie Busken Huet/Van Veen (1899), no. 58; voor Walburg van Egmond, zuster te Renkum, zie Van Schilfgaarde (1932), no. 254 (reg. brieven no. 2680).

36. [1463]

Deze oorkonde bekrachtigt de verkoop van vijfenveertig morgen land in Randwijk en Zetten door Otte van den Stade en zijn vrouw Aleid aan het Renkumse klooster. Otto stamt uit een geslacht van vrije ridders in het kwartier van Nijmegen. Er is verder niet veel over hem bekend. Hij was in 1454 richter in de Overbetuwe en had van 1449-1457 het ambtmanschap, eveneens in de Overbetuwe, in pand. Blijkens de mededeling in **36.** woonde hij in ieder geval in 1463 te Nijmegen.

De hier door het klooster in dit stuk aangekochte bouwing land bestaat uit zes percelen, gelegen te Randwijk en te Zetten. Het gaat om de Pannekoeck, de oude hofstede met de 'perck', de Weijcamp, een niet nader genoemd perceel, het stuk In de Hoeven en Willemzoons kempken. Verder wordt nog een kleine rijswaard in de koop betrokken. Nadere gegevens over deze goederen zijn ons niet bekend.

Literatuur: over de familie Van den Stade, zie Van Winter (1962), tabel B I^a, no. 47; over de ambtman Otte van den Stade, zie Kuys (1987), p. 335; over Otto van den Stade en zijn ambten, zie o.a. Nijhoff IV (1847), nos. 302 en 303 en Van Schilfgaarde (1932), reg. 684; voor de genoemde goederen, zie evt. Van Rijn (1719), pp. 140-141.

37. [1406]

Deze oorkonde levert de nodige problemen op. Er is namelijk sprake van een grote goederenoverdracht door drie echtparen aan Alart van Isendoorn Herberenszoon ten behoeve van heer Roelof van Isendoorn, proost van de St. Pieter te Utrecht. Roelof van Isendoorn had een broer, genaamd Herbert, zodat genoemde Allard mogelijk een neef van hem was. Herbert van Isendoorn is bekend als de stichter van het convent Isendoorn in Zutphen.

Het is ons onbekend hoe dit belangrijke bezit aan het klooster van Renkum is gekomen. De proost van de St. Pieter zal het wel hebben overgedragen, maar de achtergronden hiervan zijn niet bekend.

Opmerkelijk is dat in deze oorkonde drie echtparen gezamenlijk optreden. Wellicht gebeurde dat omdat het over te dragen goed een bepaalde eenheid vormde. In later tijden was dat wel het geval. De volgende beschrijving bij Van Rijn, onder het kopje Heteren, lijkt op dit goed te slaan: 'Een woninghe groot 41 mergen met al syn toebehooren, noch hebben zy by dese woninge gekreegen aan diverse perceelen 39 mergen, te samen 80'. Voor een uitbreiding van het bezit te Heteren naar 80 morgen geeft het cartularium overigens geen informatie.

Literatuur: over de familie van Isendoorn, zie Van Keppel (1928), pp. 61-64 (op pp. 63-64 een gedeeltelijke genealogie); over het goed te Heteren, zie Van Rijn (1719), p. 140.

38. [1486]

In deze oorkonde treden op het eerste gezicht de broers Arnt van der Lauwick, met zijn vrouw Henrica van Galen, en Albert van der Lauwijck als oorkonders op. Volgens de literatuur over en de genealogie van de Van der Lawicks is dat echter onmogelijk. Er is nergens sprake van een broederpaar Albert en Arnt; in de literatuur wordt er zelfs nadrukkelijk op gewezen dat de twee neven zijn. De verwarring schijnt in de hand te zijn gewerkt door de vermelding in het Leenregister van 'Arent en Albert, gebroder' als leenhouders van het huis Grunsfoort te Renkum. Volgens de literatuur zou het overigens ook Albert moeten zijn geweest die met Henrica van Galen was getrouwd. Hoe het ook zij, zowel Arnt als Albert, afkomstig uit een Betuwse dienstliedenfamilie, waarvan zich later een Wageningse tak afsplitste, waren in hun tijd zeer belangrijke steunpilaren voor de hertog van Gelre. Albert (gest. 1500) was onder andere kamerling en raad van de hertog en drost van Gelre. Arnt werd in 1456 beleend met de Spikerskamp te Wageningen, het stamgoed van de Wageningse tak van de familie. Hij werd in 1492 aangesteld tot ambtman in de Overbetuwe, maar raakte dat ambt kwijt aan Gosen van Bemmel tijdens een gevangenschap in de stad Arnhem. De neven kregen ook gezamenlijk het huis Grunsfoort in leen van hertog Karel op 3 juni 1492. Op 22 november 1500 verliest Arnt dit huis weer, bij een vereffening van schuldvorderingen met hertog Karel. Blijkens het register op de vermogensbelasting van 1501 is Arnt dan de grootste grootgrondbezitter te Elst.

Het onderhavige goed, gelegen in het Weerbroek bij Heteren, was al door Dirk van der Lauwick en Hilla aan het klooster overgedragen. Zij hadden het perceel gekocht van ridder Johan van Hemert en Sophia van den Bylandt (vgl. **8.**). In deze oorkonde doen de kinderen van Dirk en Hilla formeel afstand van hun rechten. Dit perceel vindt een vermoedelijke parallel bij Van Rijn. Daar wordt, onder het kopje Heteren, gesproken van 'Noch een camp lants van 7 mergen'.

De betrekkingen tussen de Van der Lawicks en het Renkumse klooster blijken uit een brief van 16 oktober 1493, van de hand van Arnt van der Lawick. Hij doet voorspraak voor het klooster bij de leenheer van Wisch, graaf Oswald van den Berg (vgl. **13.**), omdat het klooster verzuimd had een nieuwe leenman aan te stellen. Uit deze brief blijkt dat een zuster van Arnt non in het Renkumse klooster was. Overigens komt deze kloosterzuster niet voor in de genealogische tabellen van het geslacht Van der Lawick. Een andere bron geeft aan dat van dezelfde Arnt zelfs vier of vijf dochters in het St. Agnietenklooster te Arnhem verbleven.

Literatuur: over de familie Van der Lawick (ook in relatie tot het huis Grunsfoort), zie Van Winter (1962), tab. A I, 29, Driessen (1952), p. 115-118, Demoed (1953), pp. 183-184, Van Lawick, (1953), kol. 211-216), Van Veen (1934) en Werner (1883), p. 179; over het ambtmanschap van Arnt van der Lawick, zie Kuys (1987), pp. 335-33; over de brief van Arnt van der Lawick, zie Demoed (1953), p. 169 en Van Schilfgaarde (1932), inv.no. 194 (brief 1398). Een gedeeltelijke editie is te vinden in Hofman (1901), p. 193; over Arnt en Albert van der Lawick (en hun familierelaties), zie o.a. Nijhoff VI (1859), nos. 20, 75, 119, 162, 304 en 347; over Alberts ambten, zie o.a. Nijhoff VI (1859), nos. 11, 154 en 219; over het ambtmanschap van Arnt, zie Nijhoff VI (1859), nos. 19 en 252; over de bezittingen van Arnt en Albert, zie Leenr. Arnhem, pp. 30 en 52, Leenr. Nijm., p. 186 en Leenr. Zutphen, p. 216 en Van Schaïk (1979), pp. 102-103; voor het goed te Heteren, zie Van Rijn (1719), p. 140;; t.a.v. Arnts dochters in St. Agnieten, zie Begheyn (1971), pp. 3-44.

39. [1509]

Deze oorkonde regelt de verkoop van zes morgen in het Rinsumse broek aan het klooster van Renkum door Ida van Welderen, bekend onder de meisjesnaam Ida Hackfort. Zij was gehuwd met Johan van Welderen, heer van het slot Duvenstein bij Nijmegen. Johan van Welderen is overleden in 1509. Medezegelaar Olifier Hackfort zou een broer van Ida geweest kunnen zijn. Er zijn connecties tussen de families Hackfort en Van Welderen bekend. Uit het feit dat Ida zelf zegelt, voor zichzelf en voor haar nog onmondige kinderen, mag worden afgeleid dat zij tot de aanzienlijken van haar tijd behoorde, ook al is er verder weinig bekend over haar en haar man.
Ida Hackfort verkoopt hier een goed dat eerder door wijlen haar man Johan van Welderen was gekocht van Sander Hackfort en diens vrouw Beert.
De vermelding van heer Johan Schaep als rector van het klooster is de eerste ons bekende. Blijkens **42.** was hij in 1514 nog steeds in functie.

Literatuur: over Johan van Welderen, heer van Duvenstein, zie Gorissen (1959), genealogie op p. 21; over de familie Hackfort, zie Kuppers (1983), pp. 1-11 (genealogie op pp. 8-9); over het goed, zie Van Rijn (1719), p. 14; over Johan Schaep zie Monasticon III, p. 642.

40. [1523]

Deze oorkonde regelt de verkoop van drieëneenhalve morgen land van Willem Bor, graaf in Doornik, aan het Renkumse klooster. Willem Bor stamt uit een dienstliedenfamilie uit het kwartier van Nijmegen. Er zijn in de familie Van Doornik diverse zonen met de naam Willem geweest, die de toevoeging Bor bij hun naam kregen. De Willem Bor die hier optreedt is vermoedelijk degene die in 1507 heer tot Doornik wordt genoemd in een akte waarin de verdeling tussen hem, zijn broer Hendrik en zijn zuster Agnes van de erfenis van zijn ouders, Hendrik van Doornik en Aleid van Bemmel, wordt geregeld. In 1526 is Willem Bor drost van Wageningen; hertog Karel correspondeert met hem over de bouw van een burcht aldaar, en later over het beter controleren van zijn soldaten. Op 24 mei 1532 was 'Willem Borre in Dornick' medeondertekenaar van de landvrede in het kwartier van Nijmegen. Uit het testament van Agnes van Doornik lijkt te kunnen worden opgemaakt dat Willem Bor, heer van Doornik, vóór 3 juni 1539 is gestorven.
Het goed dat het klooster van Renkum hier koopt van Willem Bor was eerder door Willem aangekocht van Rijck Corneliszoon en diens vrouw Geertruid. De drieëneenhalve morgen land in het Rinsumse broek, kerspel Herveld, worden niet nader gelocaliseerd.

Literatuur: over de familie Van Doornik, zie Van Winter (1962), tabel A I, no. 14; over Willem Bor als drost van Wageningen, zie Driessen (1939), pp. 49-60, Van Doorninck (1894), no. 379 en Nijhoff VI (1859), no. 1394; over genoemde Willem Bor van Doornik, zie o.a. Van Doorninck (1894), nos. 228, 322, 329, 331, 375 en 388; voor het bezit van Willem Bor, zie Leenr. Arnhem, p. 149. Leenr. Nijm., pp. 229 en 406.

41. [1465]

De verkopende partij, Willem van Avereng, is vooralsnog niet te traceren.

Het goed Avering, bij Geesteren, stond anno 1378 bekend als een vrij zadelgoed en een dienstmansleen, maar een connectie met Willem van Avereng of familieleden van hem vonden wij niet. De mede-zegelaars Reinalt en Agneze van Avereng zouden zijn broer en zuster kunnen zijn.
Het goed van zevenentwintig morgen, gelegen te Driel, bestond uit drie percelen, die stuk voor stuk worden beschreven. Het eerste is een stuk land met huis en hof in Driel, groot vijftien morgen, gelegen ten zuiden van de straat en ten noorden van de Drielse Zege. Het tweede perceel, een stuk van vijf morgen geheten de Tien Morgen, is gelegen in het Drielse broek. Het grenst ten noorden aan de Eldense Zege en ten zuiden aan de Drielse Zege. Het tweede perceel vormde een leengoed van de Doorwerth. Het goed was blijkbaar ook tiendplichtig.
Willem van Avereng zegt toe dat hijzelf, en na zijn dood zijn erfgenamen, namens het klooster voor dit leen man zal/zullen zijn van de heer van de Doorwerth. Daarnaast verkoopt Willem het klooster nog een stuk grond van zeven morgen, dat een vrij en eigen goed was.
Het gehele goed wordt bij Van Rijn omschreven als 'een woninghe met syn toebehooren, en 27 mergen landts', onder het kopje Driel.

Literatuur: over het goed Avering, zie Van Winter (1962), p. 208, n. 111, en Leenr. Zutphen, p. 353; zie ook Van Rijn (1719), p. 141.

42. [1514]
In deze oorkonde is de tegenpartij van het klooster een andere geestelijke instelling, nl. het klooster Mariëngaarde te Opheusden. Willem van Hoemen treedt op als waarborg voor het klooster Mariëngaarde; hij is misschien de latere keukenmeester van hertog Karel van Gelre.
Het Opheusdense Regularissenklooster werd bij testament van Gijsbert van Randwijck en diens vrouw Johanna Vonck op 25 mei 1482 gesticht in een door hen bewoond boerenhuis. Het stond onder visitatie van de Broeders des Gemenen Levens.
De Batenenk te Driel, die hier door het klooster van Renkum wordt aangekocht, behoorde voorheen aan Floris Vreijs. Misschien werd het aan het bezit toegevoegd omdat het grensde aan ander Renkums kloostergoed te Driel: ook de Batenenk was gelegen ten noorden van de Eldense Zege (vgl. **41.**). Op de Batenenk rustte een jaarlijkse rente van twee Rijngulden aan het St.-Agnietenconvent in Tiel. Deze rente was afkoopbaar tegen een som van vijfentwintig Rijngulden. Of dat ook inderdaad is gebeurd is niet bekend.
Over pater Johan Schaep, rector van Renkum, en hier optredend als 'toevenger', is niet veel meer bekend dan dat hij reeds sinds 1509 in functie was (vgl. **39.**).

Literatuur: over het klooster Mariëngaarde, zie Maris (1939), pp. 240-242 en Monasticon Bat. II, p. 150; over Willem van Hoemen, zie Nijhoff VI (1859), no. 1005.

43. [1609]

De Batenenk te Driel blijkt na de troebelen rond de Reformatie, net als andere bezittingen van het klooster, te zijn verpand (vgl. **26.** en **29.**). Voor het gerecht van Wijk (niet duidelijk is welk 'Wijk' hier wordt bedoeld) was reeds eerder een, blijkbaar onbevredigende, regeling getroffen naar aanleiding van een geschil over de verpanding van de Batenenk tussen het convent van Renkum, dan te Wageningen verblijvend, en Gerrit van Haech en Willem van Heteren. Bij deze schikking wordt beslist dat zij het goed nog negen jaar zullen mogen panden vanaf 1610.

Voor het convent tekenen in ieder geval Catharina van Oij, mater, Elisabeth Verstege, suppriorin, Anna de Cruijff, procuratrix, en Judith Verschuer, conventuale. Catharina van Oij is naar alle waarschijnlijkheid de 'mater Katryn', die een briefwisseling voerde met Frederik van Voorst, schout van Renkum, en de kelner van Putten over achterstallige betalingen aan de kelnarij.

Elisabeth Verstege is bekend uit **27.** (1578), wanneer ze als suppriorin fungeert. Blijkens een oorkonde uit het Dossier Wartena vervulde zij die functie al sinds 1575. Procuratrix Anna de Cruijff was een van de laatste twee nonnen van het convent van Renkum.

Barthold van Stralen treedt hier kennelijk op als wereldlijke vertegenwoordiger van de conventualinnen. Hij was ook als vertegenwoordiger van het convent van Renkum betrokken bij de verkoop van het huis te Wageningen door Oda van Cortenbach (vgl. **18.**).

Literatuur: over de brieven van 'mater Katryn, zie Tersteeg (1973), p. 14 en Tersteeg (1990), pp. 63-67; over Anna de Cruijff/ Cruijnen, zie Tersteeg (1973), p. 15 en Tersteeg (1990), pp. 65-67.
Bronnen: over subpriorin Elisabeth Verstege, zie Rijksarchief in Gelderland, Dossiers R. Wartena, doss.no. 8 (1575).

44. [1521]

Willem Ingen Nieulant van Valburg en zijn echtgenote Henrica van Bronkhorst verkopen een rente van vijftien Rijngulden aan het klooster. Het geslacht Ingen Nuwelant behoort volgens Van Winter tot de ministerialiteit van het kwartier van Arnhem. Willem Ingen Nieulant van Valburg was een zoon van Hendrik Ingen Nulandt en Johanna van Lent Johansdochter. Hij was voor 1504 getrouwd met Henrica van Bronkhorst van Oosterhout, en daarna met Johanna Hacfort van Valburg. Willem noemt zich kennelijk voor zijn huwelijk met Johanna al Van Valburg. Hij was in de jaren 1522-1523 ambtman in de Overbetuwe. Hij is verder bekend als collator van de vier vicarieën in de St. Werenfriduskerk te Elst, die door zijn oom Gielis Ingen Nieulant (vgl. **7.**) waren gesticht. Overigens was eerder Arnt van der Lauwick (vgl. **38.**) kerkmeester van de kerk te Elst en in die hoedanigheid 'toevenger' van de vicarieën van Gielis Ingen Nieulant. Blijkens **44.** bezaten Willem en Henrica in ieder geval een hof van tweeënzestig morgen, geheten de Meller, gelegen in het kerspel Valburg.

Willem en Henrica waren volgens **44.** in het bezit van een door de richter in de Overbetuwe bezegelde eigendomsbrief van deze rente uit de hof 't Laar. Dit wijst erop dat zij geen eigenaar van deze hof waren. De hof, die voorheen behoorde aan

Gerrit te Wal en nu aan Reinerus van Broekhuizen, komt niet voor in het Leenregister. Gerrit te Wal is wel bekend als leenhouder van goederen in het kwartier van Arnhem. In 1521 was hij kennelijk overleden. De hier besproken rente staat bij Van Rijn beschreven als 'Een jarelijkse rente van 15 goude Rijnsche guldens in Elst'.

Literatuur: over de familie Ingen Nuwelant, zie Van Winter (1962), tabel A IV, no. 43, en de genealogische staten in Maris (1958), pp. 51-129 (met name staat V met de bijbehorende aantekeningen); over Willem als ambtman, zie Kuys (1987), p. 340; over de St. Werenfridus te Elst, zie Maris (1954), pp. 57-142 (p. 74); over de beleningen aan Willem, zie Leenr. Nijm., p. 156; voor de lenen van Gerrit te Wal, zie Leenr. Arnhem, pp. 170 en 231; over de erfrente te Elst, zie Van Rijn (1719), p. 142.

45. [1517]

Het klooster Eimeren bekent bij monde van pater Dirk van den Grave aan het O.L.Vrouweklooster van Renkum schuldig te zijn een jaarrente van vijf Rijngulden. Blijkens de akte is er lange tijd getwist over de betaling van deze rente, maar het klooster van Eimeren belooft nu tot betaling te zullen overgaan.
Volgens oorkonde **45.** bezat het Renkumse klooster een, niet bewaard gebleven, bezegeld eigendomsbewijs van de betwiste rente.
In de vermogensbelastingsregisters wordt het convent van Renkum echter al in 1501 aangeslagen voor een rente van vijf Rijngulden uit de 'Hull', behorend aan het convent van Eimeren. De rente werd dus zeker al sedert dat jaar betaald. Waar deze 'Hul' gezocht moet worden is onduidelijk. Het Leenregister meldt goederen van die naam, maar die kunnen niet meteen in verband worden gebracht met het klooster Eimeren.
Rector Marten van Zwol (vgl. **32.**) treedt op als vertegenwoordiger van het klooster van Renkum. Hij was daar zeker tot 1529 nog in functie. Hij noemde zich ook wel Martinus Beernaerts en was afkomstig uit Zwolle. Martinus is bekend als vervaardiger van een bibliotheekcatalogus en van een briefwisseling met Johannes Mauburnus. Hij was betrokken bij de hervorming van enkele Franse kloosters en keerde in 1506 van deze missie terug naar 'zijn' klooster Mariëndaal te Oosterbeek.

Literatuur: over het Tertiarissenklooster Onze Lieve Vrouwe-Berg te Eimeren, zie Maris (1939), pp. 242-246, en Maris (1954), pp. 91-92; over Marten van Zwol, zie Monasticon III, pp. 132, 135 en 141, en Leenr. Nijm., p. 408.
Bronnen: voor het register op de vermogensbelastingen, zie Rijksarchief in Gelderland, Hertogelijk Archief, inv.no. 967.

46. [1472]

Dit stuk uit 1472 is een schuldbekentenis van honderd Rijngulden van de stad Arnhem aan het O.L.Vrouweklooster van Renkum. De 'oorspronkelijke' oorkonde, of meer waarschijnlijk, een vijftiende-eeuwse copie hiervan is als enige oude stuk naast naast die uit het cartularium bewaard gebleven. Deze tamelijk forse lening zal wel in

verband staan met de verdediging van de stad Arnhem tegen de Bourgondische dreiging.

Literatuur: over deze lening, zie Demoed (1953), pp. 168-169. Voor de originele oorkonde, zie Graswinckel (1935), inv.no. 4630 (reg.no. 1060).

47. [1444]

Claes Hugenszoon en zijn vrouw Katherien schenken het klooster van Renkum in 1444 een rente van een oude schild per jaar. Mogelijk zijn zij dezelfde personen als de Claes Hugensoon die in 1452 zijn vrouw Catrin het vruchtgebruik schenkt van een stuk land van elf morgen te Elden. Anno 1492 wordt melding gemaakt van 'Herman van Berck en Clays Hugen zoon, burgers te Arnhem'.
Volgens deze oorkonde droegen Claas en Katherien ook de eigendomsbrief, bezegeld door de schepenen van Arnhem, van deze rente aan het klooster over, maar deze is niet bewaard gebleven. Met deze rente van een oude schild is een van de drie oude schilden die het klooster heeft uit de stal achter Zwanenburg 'overgewesen en gevrijt'. Van deze kennelijk oudere rente zijn geen stukken bewaard gebleven.
Van broeder Matthijs van Stalberg, die hier optreedt als procurator, is verder weinig bekend. Zou hij dezelfde kunnen zijn als 'broeder Macharius' die eveneens in 1448 namens het Renkums klooster optreedt?

Literatuur: voor Claes Hugenssoen, zie Leenr. Nijm., p. 181 en Van Veen (1899), p. 10; voor broeder Macharius, zie Van Schilfgaarde (1975), inv.no. 1300 (reg.no. 231).

48A. [1512]

De schepenen van de stad Arnhem maken in oorkonde **48A.** bekend dat Marten van den Bosch en diens vrouw Hese een rente van vijf Philipsgulden hebben overgedragen aan Johan van der Marck en zijn echtgenote Aleid. Deze laatste twee, Johan en Aleid, zullen deze jaarrente op hun beurt wel aan het klooster van Renkum hebben overgedragen. Over geen van deze personen was nadere informatie te vinden. Het lijkt evenwel het meest waarschijnlijk dat het gaat om burgers van de stad Arnhem.

48B. [1538]

Zie onder **48A.**.

49. [1444]

De laatste oorkonde uit het cartularium is een verkoopakte van de stad Doetinchem. Doetinchem verkoopt een rente van zes Rijngulden aan Zweder van Wijnbergen, die de rente vermoedelijk heeft overgedaan aan het klooster van Renkum. Zweder ontving in 1435 het goed te Wijnbergen, kerspel Doetinchem, in leen. In 1452 werd hij daarin opgevolgd door zijn erfgenaam Sywert van Wijnbergen. Ook bezat hij het goed

Radelant in het kerspelen Doesburg/Drempt, en mogelijk wordt hij ook genoemd in verband met het goed Bissel te Doornspijk. Wij hebben niet kunnen vaststellen of de hier optredende Zweder misschien identiek is met de Sweder van Wijnbergen, die anno 1432 gildebroeder was van het St. Jorisgilde te Harderwijk.
De vermelding bij Van Rijn, 'Noch een rente van 6 goude guldens' zou op deze rente kunnen slaan, maar ook op die uit **30.**.

Literatuur: over de Harderwijkse Van Wijnbergens, zie Potheine jr.(1899), pp. 99-195; over het bezit van Zweder van Wijnbergen, zie Leenr. Arnhem, p. 158 en Leenr. Zutphen, pp. 163 en 265; over de erfrente, zie Van Rijn (1719), p. 142.

4. REGISTERS

4.1. REGISTER VAN GEOGRAFISCHE NAMEN

Dit register van geografische namen bevat een alfabetisch geordende lijst van alle, in deze uitgave vermelde, **geografische namen**. Deze zijn soms voorzien van een korte nadere **omschrijving**, en in alle gevallen van een opsomming van **vindplaatsen**. Bij het samenstellen van dit register werden de volgende criteria gehanteerd:

= bij de **geografische namen**:

a) **selectie:** opgenomen zijn alle namen die een duidelijke geografische aanduiding bevatten, d.w.z. namen van gewesten, kwartieren, steden, dorpen, buur- en maalschsappen, bossen, rivieren, watergangen etc.. Ook geografische namen van meer 'lokaal' niveau worden hiertoe gerekend, bv. namen van stukken land of weidegrond, erven, bossen en bosheggen, venen, broeklanden, straten etc.. Tevens zijn opgenomen de namen van huizen en kloosters. Tenslotte bevat het register ook geografische namen, die behoren bij persoonsnamen van wie nadrukkelijk een functie m.b.t deze naam is aangegeven, bv. hertog/ heer/ richter/ schepenen e.d. van [naam]. Zoals aangegeven zijn in dit geval de vindplaatsen tussen vierkante haakjes [ ] gezet. Geografische namen die onderdeel uitmaken van 'familie'-namen bij personen, bij wie geen nadere functie is vermeld, zijn niet opgenomen. Eveneens zijn geografische namen bij muntsoorten buiten beschouwing gelaten.

b) **spelling:** de vetgedrukte lemmata van het register zijn, voorzover mogelijk en zinvol, gemoderniseerd om het zoeken te vergemakkelijken. Onder ieder lemma zijn tussen vierkante haakjes [ ] alle variante spellingen van de betreffende naam opgenomen. Hiervan worden niet afzonderlijk de vindplaatsen aangegeven.

= bij de **omschrijvingen**:

In sommige gevallen is na de spellingvarianten een summiere nader omschrijving gegeven om localisering te vergemakkelijken. Hierbij gaat het om:

- namen van huizen, kloosters en kerken
- namen van lokaal niveau
- namen, waaronder zeer specifieke zaken schuil gaan, bv. '**Arde** [Arde] St.Maria-Magdalena-altaar in de kerk aldaar'.

= bij de **vindplaatsen**:

Achter ieder lemma zijn **achtereenvolgens** opgenomen alle afzonderlijke vindplaatsen (= regelnummers) **a)** in het **Register**, - deze zijn vet gedrukt -, **b)** in de eigenlijke **Afschriften** (dus niet in de 17e-eeuwse tekstgedeelten rond de afschriften), - deze worden voorafgegaan door het vetgedrukte briefnummer -, **c)** en de (soms meerdere) vindplaatsen van de betreffende namen op alle overige **bladzijden** van deze uitgave, - deze bladzijdenummers zijn dun gedrukt - .

A

Abdinghof **16**; **4.2**; 37,39,110,111,112
[Abdinckhoff, Abdinckhoue]
Benediktijnerklooster St.Petrus en Paulus te Paderborn

Abraham Dole 19
Abraham Dole convent te Utrecht

Aerdt **92**; **19.**13; 56,118
[Arde] ?
St.Maria Magdalena-altaar in de kerk aldaar

Agneten, St. 121
klooster te Neerbosch
Agnieten, St. 3,128
St. Agnietenklooster te Arnhem
Agnieten, St. **243**; **42.**33; 4,6,91,130
[Sent Agneten, St.Angnieten]
Regularissenklooster te Tiel
Angeren **127**, **130**; **27.**6,50; 13,15,16,66,122
[Angeren]
Apeldoorn **118**, **123**; **25.**12, **26.**19; 15,16,18,63,64,
[Apeldorn, Apeldoorn] 109,121,123
Appel 110
hof van klooster Abdinghof
Arkel 122
Arnhem **[37]**,**[67]**, **175**, **261**, **262**, **267**, **[271]**;
[Arnhem, Aernem, Aernhem] **7.**[1], **15.**[1], **31.**11, **33.**21, **36.**10,15,
54, **46.**[1],17,[26],36,[53],[61],
47.[1],[12], **48A.**[1],[21], **48B.**[1];
1,2,3,4,7,11,12,13,15,16,19,42,51,56,
77,96,98,99,100,116,120,128,131,132,
133
Arnhemse Broek **47.**9; 98
[Arnhemer Broeck]
Arsen **[102]**; **21.**[2]; 57
[Aerssen]
Avering 130
goed bij Geesteren

B

Baar **[183]**; **35.**[1]; 79,126
[Baer]
Batenenk **241**, **246**; **42.**10, **43.**17; 91,93,130,131
[Baten Enck, Batenenck]
land onder Driel
Beesd 125
Bethanië 4,13,17,19
Regularissenklooster bij Arnhem
Bethlehem 125
klooster te Oostrum
Betuwe 5,16,18,122,124,128
Beverwijk 19
klooster Sion aldaar

Blakerbroek **33**; **6.**5; 41,112
[Blaecker Broeck]
land onder Renkum
Blitterswijk **[164]**; **32.**[1],[44]; 75,124
[Blitterswyc, Blitterswijk]
Bommelerwaard **5.**22; 39,110,111
[Boemelreweert]
Bourgondië 115,133
Brederode **[135]**; **28.**[1],[3],[19],[44],[46],[46],
[Brederode, Brederoede] [49],[50],[55]; 68,122
Brielle 19
klooster St. Elisabeth aldaar
Broeke, ten **4.**47,48; 112
[Ten Brocke]
tinsgoed onder de Overhof te Renkum
Broekwijk **4.**46;
[Broeckwijck]
tinsgoed onder de Overhof te Renkum
Brummen **[37]**; **7.**[1]; 17,42
[Brummen]
Buidelmaker **242**; **42.**14;
[Budelmaker, Buijdelmaecker]
land onder Driel

C

Crommendijck 121
goed onder Heteren
Culemborch **[63]**, **[63]**; **14.**[1],[1],[2],[15],[15];
[Culenborch, Culemborch] 50,116,117

D

Dar Buten **4.**51;
[(Ludekens) Dar Buten]
tinsgoed onder de Overhof te Renkum
De Tien Morgen **232**; **41.**11; 89,130
[die Thien Morgen, die Thijen Mergen]
onder Driel
Deventer **26.**21, **46.**16,35; 11,66
[Deuenter(s)]
Proosdij te Deventer/ stad

Dierten
[Diertten, Dirtten]
hof onder Zetten
184; **35.**5,11,24; 79,126

Dodewaard
[Dodenweert, Dodenweerde, Dodenwerde]
134, **137**, **145**, **146**, **151**; **28.**7,16,17,28, **29.**23; 15,18,68,70,122,123,124

Dodewaardse Broek
[Dodenweerderbroeck, Dodenweerder Broeck]
142; **28.**12; 122

Doesburg
134

Doetinchem
[Doetecom, Doetinchem]
261, **275**; **49.**[1]; 15,16,100,133

Dommers erf
[Dommers erff]
in de buurschap Woudhuis onder Apeldoorn
26.21;

Doorwerth
[Doreweert, Dorenweert, Dorenwert, Doerenweert]
[32], **43**, **[62]**, **234**; **6.**[1], **8.**6,7, **13.**[7], **41.**13; 41,43,89,112,113,114,116,130

Doornik
[Dornick, Doernick, Doornick, Doornijck]
[223]; **36.**[41], **40.**[1],[26]; 81,88,129

Drempt
134

Driel
[Driel, Drijel, Drijell]
226, **228**, **241**; **41.**6, **42.**11, **43.**17; 15, 89,91,93,130,131

Drielse Broek
[D(r)ijelrebroeck]
232; **41.**10; 89

Drielse Zege
[Drielse Zege, Drijelse Zege, Drijelsche Zege]
230, **233**, **236**; **41.**9,13,24; 130

Druten
123

E

Ede
[Ede]
[75]; **17.**[2], **23.**32, **24.**12,[64]; 16,53 61,117

Ederbos
[Ederbosch, Eder Busch]
104; **21.**11; 5,57

Eder Megen
[Eeder Meegen, Eder Meegen]
115; **24.**13;

Ederveen
[Ederveen]
107, **111**, **115**; **22.**5, **23.**6, **24.**12; 16, 59,61,120

Eerste Kloostersteeg
te Wageningen
118

Egmond **[183]**, **[187]**; **35.**[1],[53], **36.**[21],[58];
[Egmont, Egmondt] 79,126
Eilt **180**; **34.**8; 78,126
[Eijlt]
maalschap onder Zetten
Eimeren **248**, **256**; **45.**2,5,10,13,20,27,30; 15,16,
[Eymeren, Eijmeren] 95,132
buurschap en Regularissenklooster
onder Elst
Elburg 2
klooster aldaar
Elden 133
Eldense Zege **233**, **242**; **41.**12, **42.**14; 130
[Elder Zege, Elderschen Zege,
Eldense Zege]
Elst **248**, **253**; **37.**33, **44.**9; 15,16,94,117,
[Elst] 128,131,132
dorp/ St.Werenfriduskerk
Elten **10**; **3.**2,12,13,26, **5.**[38]; 18,36,39,110,
[Elten, Eelten] 11,112,113,115
Jonkvrouwenstift St.Vitus
Elterberg **3.**13; 110
[Elten op den Berch]
Jonkvrouwenstift St.Vitus
Empe 17
Englanderholt 119

G

Gaesdonck 113,121,123,125
klooster
Gameren 110
hof van de Abdinghof
Geesteren 130
Geldern 118
Gelre **[3]**, **[6]**, **[91]**, **[102]**; **1.**[1],[21],
[Gelre(n)] **2.**[1],[26], **6.**[18], **15.**[34], **19.**11,
Gelre/ Gelderland **21.**[2],[30], **25.**[26], **34.**[3], **35.**14;
1,2,3,7,8,12,13,16,34,35,41,57,78,108,
109,110,113,114,115,116,118,119,120,
125,126,128,130
Gerikensweerd 17
uiterwaard onder Renkum
Gorinchem 122

Grunsfoort
[Groensfoort, Groensvoort, Gronsfoort, Gruensfoerde, Grunsfoirde, Grunsfoerde]
huis te Renkum
5, **8**; **1.**12, **2.**6,17,19; 34,35,108,109, 115,128

Gulik
[Gulic, Gulich]
[**3**]; **1.**[1],[21], **2.**[1],[27]; 34,35, 108,116

H

Haaften
hof van de Abdinghof
110,118

Haarlem
122

Haaps
[Haeps, Haips]
[**187**]; **35.**[55]; 79,126

Hagens Weide
[(Gerit) Hagens Weyde]
weide onder Arnhem
267; **47.**10;

Hamaland
110

Harderwijk
klooster/ St.Jorisgilde
2,134

Harten
[Heerten, Hijrten, Harten, Herten, Hirten]
buurschap onder Renkum
4, **58**, **60**, **64**, **70**, **72**, **73**, **77**, **79**; **1.**12, **2.**6, **13.**5, **14.**5, **15.**12,25, **16.**5,5, **17.**8,10; 5,15,18,34,35,49,50,51,52,53, 109,112,113,114,116,117,118

Hattem
klooster/ bezit aldaar
2,119

Heelsum
[Heelsom, Heelsem]
56; **12.**7; 5,47,113,115

Hellouw
hof/bezit van de Abdinghof
110

Hemert
[Hemert, Hemertt]
[**41**], [**218**]; **8.**[1],[13],[20],[26], **38.**[8]; 43,86,113,128

Hemken Essensoons hofstede
tinsland onder Harten
13.5; 49,114,116

Hendten
[Hendten]
[**132**]; **27.**[8];

Herveld
[Hervelt, Haruelt]
219, **221**, **224**; **39.**6, **40.**6; 15,86,88, 129

Hessenberg
klooster
4

Heteren
[Heteren, Heeteren]
199, **203**, **206**, **211**, **217**; **36.**28,29, **37.**10,15,19,[31],34, **38.**7; 5,10,13, 17,18,81,84,86,121,122,127,128

Heusden **239**; **42.**3; 91
[Heusden]
Regularissenklooster Mariëngaarde te Opheusden

Hien **134**, **140**, **157**, **164**; **28.**11, **30.**13, **32.**26; 12,15,17,68,71,75,122-124
[Hijen, Hien]

Hiense Broek **140**; **28.**10; 122
[Hienrebroeck, Hijenrebroek]
tiendland onder Hien

Hoeven, in de **197**, **202**; **36.**22,55; 127
[inde Hoeven, inden Hoeuen, in die Hoeuen]

Hogeveld, 't **143**, **144**; **28.**14,15; 122
[t'Hogevelt, t'Hoegevelt]

Homoet **[212]**; **36.**[54], **37.**[16];
[Homoet, Hoemoet]

Hoogstraat **18.**15; 54,118
[Hoegerstraete]
Hoogstraat te Wageningen

Huissen 122

Hull 132
goed

I/J

Isendoorn 127
convent te Zutphen

Jan, St. **36.**10,15,54;
[Sunte Johans (cloester)]
Regulierenklooster te Arnhem

K

Kapel van Onze Lieve Vrouw **4.**50,53,55; 108
[Onse(r) Lijeue(r/n) Vrouwen Capellen]
kapel, later O.L.Vrouweklooster, te Renkum

Karpens land **18.**31;
[Karpens lant]
op de Wageningse Enk

Kernhem **108**; **22.**7; 120
[Kernem, Keerm]
huis te Bennekom
Kesteren **168**, **171**; **33.**8; 15,18,77,125
[Kesteren]
Keulen 118
Keyenbergse Beek 109
zie; Renkumse Beek
Kleef 115
Kleefse Kamp **213**; **37.**17;
[Cleeffse Campe/ Kampe]
onder Heteren
Kockshofstede **121**; **25.**9; 63,121
[Kockxhoffstede, Kockshoff-
stede]
goed in de buurschap Wormingen onder
Apeldoorn
Koningstraat **272**; **48A.**8; 99
[Conincxstrate(n)]
Koningstraat te Arnhem
Kortenberg **4.**49; 18,112,113
[Coertenberg(es)]
tinsgoed onder de Overhof, behorend
in de Kapel van O.L.Vrouw te Renkum

L

Laar, 't **252**; **44.**8; 94,131
[t'Laer]
hof in het kerspel Elst
Lakemondse hegge **98**; **20.**9; 119
[Laeckmontse hegge, Laeck-
montsche hegge]
boshegge op de Wageningse Berg
Langemansakker **182**; **34.**12; 78,126
[Langemans acker]
tinsland onder Zetten
Lede, ter 113
huis
Leuven 18,19
klooster St. Maartensdaal aldaar
Lienden [**40**]; **7.**[9]; 42,113,125
[Lyenden, Lijenden]

Loosdijk **4.**42;
[Loessdijck]
Luik **18.**[9];
[Ludick]

M

Maaseik **18.**[8];
[Maeseijck]
Maria Magdalena 4
klooster te Nijmegen
Mariënburg 4
klooster te Nijmegen
Mariëndaal **51**, **241**; **1.**[22], **11.**8, **17.**[23], **42.**13, **45.**[19]; 115,117,119,132
[Mariendael, Mariendal]
Regulierenklooster bij Arnhem
Mariëngaarde **239**; **42.**3,28,47,68; 130
[Mariengaerde, Mariengairde(n)]
Regularissenklooster te Heusden
Meller **254**; **44.**39; 131
[Meller]
hof onder Valburg
Merck **171**; **33.**8; 77,113,125
[de Merck]
land onder Kesteren
Merwe, ter **28.**[47],[49],[55]; 68
[Merwen]
Meurs **35.**[7]; 79,126
[Moerse]
Middelweide **141**; **28.**11; 122
[Middelweyde, Middelweijde]
tiendblok in Dodenwaardse Broek
Moft **78**; **17.**9; 110,118
[Moft, Mofft]
bos onder Wageningen-Harten
Molen ter Broeke **4.**48;
[Moelen ter Brocke]
Molen te Renkum, tinsgoed onder de Overhof
Monnikhuizen **2.**[24]; 7,109,112
[Monickhuijsen]
Karthuizerklooster bij Arnhem
Münster 126

N

Nederbetuwe **136**, [170]; **28.**6, **29.**23, **30.**13,17,40,
[Nederbetuwe(n), Nederbetue] **31.**12,19,34, **32.**26,35, **33.**[1],37, **42.**3;
16,68,116,123,125

Nederhof **12**; **3.**7,10; 36,77,110,111
[Nederhoff]
Eltense kloosterhof te Renkum

Nieuwaal 110
bezit van de Abdinghof

Nieuwstraat **18.**16; 54,118
[Nijwerstrate]
Nieuwstraat te Wageningen

Nijmegen **30.**48; **36.**66; 4,5,7,12,112,113,119,122,
[Nimegen] 123,125,127,129

Noord-Nederland 19

O

Ochten **134**, **162**; **31.**12; 15,74,124
[Ochten]

Oene 2
klooster aldaar

Oeverstraat **267**; **47.**6; 98
[Ouerstraten, Oeuerstraet]
Oeverstraat te Arnhem

Oldebroek 119

Ommeren 17

Onze Lieve Vrouwedijk **12**, **13**; **3.**9; 36
[Onser Vrouwen Dijcke, Onser Lieuer
Vrouwen Dijcke]
latere Bokkedijk te Renkum

Oosterbeek 115,117,132

Opheusden
zie: Heusden

Oude Kerk **33.**21; 77,125
[Alde kirck]
Oude of St.Maartenkerk (later St.Eusebius)
te Arnhem. Hier: St.Nicolaasaltaar aldaar

Overbetuwe **241**; **27.**29,48,50, **35.**5, **36.**27,39,49,
[Ouerbetuwe(n), Ouerbetu, Auerbetu(w), **37.**[1],29, **38.**7, **39.**7, **40.**6, **42.**11,
Auerbetuwe(n), Auerbetou, Ouerbetou, 41,60,62, **44.**8,11,27,31,41,44; 16,
Auerbetue] 79,84,112,122,126,127,128,131

Overhof **19**, **20**; **4.**7,9,11; 37,110,111,112
[Ouerhoff, Ouerhoeff, Ouerhoeu(es)]
Paderbornse kloosterhof te Renkum
Overijssel 16
Overkwartier 124

P

Paderborn **17**, **24**; **4.**2, **5.**3,5,20,26,34,41,43,46,
[Paderborn, Paederborn, Paiderboern, 48,52,53; 18,37,39,110,111,112,115
Paterborn]
Pannekoek, de **193**; **36.**9; 127
[(de) Pannekoeck]
land onder Randwijk-Zetten
Parijs 126
Petersgasthuis, St. 120
te Arnhem
Petruskerk, St. **[206]**; **37.**[9];
[St.Peters, Sunte Peter]
St.Petruskerk (Dom) te Utrecht
Petrus en Paulusklooster, St. **16**; **4.**2, **5.**2; 37,39,110,115
[Sente Peters vnde Pauwels, Sunte Peters
ind Pouwels, St.Peters ende St.Pauls]
Benediktijnerklooster Abdinghof te Paderborn
Prüm 12
bezittingen van de abdij Prüm te Arnhem
Putten **[23]**; **5.**[1],[53]; 39,110,111,131
[Putten]
Kelnarij van Putten

R

Radelant 134
goed in Doesburg/Drempt
Randwijk **189**, **191**, **200**, **201**; **36.**8,16,50,52;
[Randwijck, Randwijc, Rantwijc, Rantwyck, 5,15,18,81,127
Rantwijck]
Randwijkse Holt **96**; **20.**6; 119
[Rantwijcksche Holt, Rantwycker Holt]
boshegge op de Wageningse Berg

Renkum
[Redinchem/ Redinckhem/ Redichem/
Renchem/ Renchum/ Renckum/ Renckhem/
Reeckem/ Rekem/ Rencom]
-kerspel **11**, **19**, **34**, **39**, **51**, **56**; **1**.12, **2**.6, **3**.6, **4**.8,44,66, **6**.6, **7**.7,21, **11**.7, **12**.7, **14**.5, **16**.4, **30**.48; 5,13,16,18,34,36,37,41,42, 46,47,52,109,110,112,113,114,115,128,
-kerk/pastoor **12**, **21**, **26**, **52**; **2**.23, **3**.9, **4**.9,11, **5**.11, **9**.23, **10**.35; 18,36,44,45,46,47,52,109, 111,114,115
-O.L.Vrouweklooster **1**, **4**, **17**, **25**, **38**, **41**, **48**, **51**, **54**, **59**, **67**, **71**, **75**, **78**, **83**, **88**, **90**, **95**, **103**, **117**, **120**, **125**, **135**, **148**, **154**, **165**, **170**, **184**, **190**, **217**, **220**, **223**, **227**, **240**, **250**, **256**, **258**, **262**, **266**; **1**.8,13, **2**.4, **3**.5,17, **4**.6,19,25,31,70, **5**.9, 18,25,34,38,42,44,49, **6**.7,8,9, **7**.6, **8**.4,21, **9**.4, **10**.3, **11**.8, **12**.3, **13**.6,13, **14**.5,9, **15**.9,20,24, **16**.3, **17**.6,9, **18**.16,39, **19**.8,11, **20**.2, **21**.9,17, **24**.15, **25**.7,8, **26**.3, **28**.24,31,36,38,43, **29**.3, **30**.5,25,30,36,41,46,60, **32**.4, **33**.6,7, 18,28, **35**.3,19,23,35,56,65,67, **36**.5, 36,43,59,63,73,76,82,85,97,104, **38**.4,11,15, **39**.15, **40**.4,21, **41**.4,34, 47,49, **42**.9,17,23,31,42,49,54, **43**.2, **44**.5,22, **45**.5,6,7,10,20,27,29, **46**.5,11, **47**.5.18; 1,2,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16, 17,18,19,34,35,36,37,39,42,43,44,45,47, 49,50,51,52,53,54,56,57,63,64,68,70,71, 75,77,79,81,86,88,89,91,93,94,95,96,98, 108-134
Renkumse beek **4**, **8**, **34**; **1**.12,14,18,19, **2**.5,14,16, **6**.6;
[beke, beeck(e)] 1,2,4,5,6,7,8,109,112
Renkumse Broek **42**, **47**, **49**; **8**.4, **9**.5, **10**.4; 43,44,45,
[Redinchemer broeck, Redinchemerbroeck, Redinchemer brueck] 109,112,114,115
Reutenenk **64**; **14**.5; 50,116
[Reutenenge]
te Harten
Rinsum **221**; **39**.6; 86
[Rinssum, Rijnssum]
maalschap onder Herveld

Rinsumse Broek **221**, **224**; **39.**6, **40.**6; 86,88,129
[Rijnssemerbroeck, Rijnssummer broick, Rijnsemerbroeck, Rinssemerbroeck]
Rijn **239**; **42.**3; 109
[(Heusden opten) Rijn]
Rijnweerd **4.**55;
[Rynewert]
uiterwaarde bij O.L.Vrouwekapel te Renkum
Rugge 19
klooster St.Elisabeth
Ryem, de 122
goed te Heteren

S

Schoonhul **13**, **21**; **3.**11, **4.**10; 36,110,113
[Schone hulle, Schoonhulle, Schoenhul(le)]
in het Moftbos onder Wageningen-Harten
Schuilenburg **121**, **125**; **25.**9, **26.**20; 63,64,120, 123
[Schulenborch, Schuijlenborch, Schuilenborch]
goed in de buurschap Wormingen/Woudhuis onder Apeldoorn
Spikerskamp 128
goed te Wageningen
Steenstraat **52**; **11.**9; 109,115
[Steenstrate, Steenstraet]
Steenstraat (latere Utrechtseweg] te Renkum
Stege, de **162**; **31.**8; 74
[de Stege]
land onder Ochten
Stein **28.**[46],[49],[55]; 68
[Steyn]
Suerenk **44**; **8.**7; 43,114
[Suyr-enck, Surenenck]
onder Harten

T

Teers 121
bij Neerbosch

Tiel **243**; **42.**33; 130
[Tiel, Tijell]
St.Agnietenklooster te Tiel
Toldijk 17
Tuil **5.**22; 39,110,111
[Thijel (ind Boemelreweert]
hof van de Abdinghof

U

Utrecht [**206**]; **37.**[9]; 18,19,84,113,122,127
[Vtrecht, Utrecht]
bisdom/ proost van St.Petruskerk te Utrecht
Uutweide **138**; **28.**8;
[Wtwijer, Wtweijde]
in het kerspel Dodewaard

V

Valburg [**249**], **255**; **44.**[1],40; 94,125,131
[Valborch]
Veldhuizen **23.**32; 59
[Velthuijsen]
buurschap onder Ede
Veldhuis graaf **108**, **115**; **22.**7, **24.**13; 120
[Veltgys graeff, Velthuys grave,
Veltgijs graff, Velthws graue]
Veluwe [**102**], [**119**]; **4.**7,8,20, **8.**24, **13.**14,
[Veluwe(n), Velu] **14.**5, **21.**[2],22,28, **23.**26, **24.**49,[52],
54,[63], **25.**[1],25, **26.**19,24,[40],[75];
1,2,3,5,6,7,12,13,15,16,18,57,63,110,
113
Veluwezoom [**37**], [**67**]; **5.**9, **7.**[2], **9.**13, **10.**13,
[Veluwe(n)zoom, Veluwen zoom, Veluwen- **11.**7,**12.**21,24, **15.**[1], **16.**15, **26.**24;
zoijm, Veluwensoijm, Veluwen Zoem] 42,51
Venraij 124
Vergart **130**; **27.**5; 13,66,122
[Vergart]
land onder Angeren
Vianen 19
Vierlingsbeek 115

Voorthuizen 110
hof van de Abdinghof

W

Wageningen **26**, **38**, **80**, **[82]**, **83**, **[88]**, **97**, **99**;
[Wageningen, Wageninghen] **4.**43, **5.**11, **7.**4, **18.**[2],[6],15,[21],29,
19.[2],[3], **20.**8,10,[16], **43.**29; 2,4,6,
15,19,42,54,56,57,113,118,119,125,128,
129,131

Wageningse Berg **89**, **95**, **97**, **99**; **19.**8, **20.**4,8,10; 16,56,
[Wagening(h)er Berch, Berch tot 57,109,118,119
Wagening(h)en]

Wageningse Enk **84**; **18.**31;
[Wageninger Enck]

Wagenweg **100**; **20.**11;
[Wagenwech, Waegenwech]
weg over de Wageningse Berg

Walburg, St. **31.**10;
[Sunte Walborg(en)]
St.Walburgkapittel te Arnhem

Weerbroek **217**; **38.**6; 13,17,86,128
[Weerbroeck]
onder Heteren

Weerd, de **214**; **37.**17;
[(opten) Weert]
onder Heteren

Welierbroek **139**; **28.**9;
[Welierbroeck]
tiendland onder Dodewaard

Weikamp **195**; **36.**16,19;
[Weijcamp]
onder Randwijk-Zetten

Welterbroek 122

Wessel 110

Westroyen 4
klooster bij Tiel

Wijnbergen 133
goed te Doetinchem

Windesheim 19
klooster bij Zwolle

Wisch **[32]**, **[61]**; **6.**[1],[10],[15],[20], **13.**[1];
[Wi(s)sche, Wijssche, Wyssche] 41,49,112,114,116,121,128

Woosick **181**; **34.**10;
[Woosick/ Wesijck]
Wormingen **124**; **25.**12; 63,121
[Woringen, Wormingen]
buurschap onder Apeldoorn
Woudhuis **26.**19; 64
[Wouthuis]
buurschap onder Apeldoorn
Wijk **43.**1; 131
[Wijck]
gerecht te ?

Z

Zandkamp **200**; **36.**51;
[Zantcamp]
onder Randwijk
Zetten **177**, **180**, **181**, **189**, **191**; **34.**8,11,19,
[Setten] **36.**8, **37.**34; 5,15,17,18,78,81,125,
126,127
Zinderen 109
huis
Zuid-Nederland 19
Zutphen **234**; **1.**[2], **2.**[2],[27], **34.**[4], **41.**[14];
[Zutphen] 2,12,34,35,113,116,124,126,127
Zwanenburg **47.**18; 133
[Swanenborch]
te Arnhem
Zwolle **3.**5,24; 36,110,132
[Zwolle]
Regulierenklooster Bethlehem te Zwolle

4.2. REGISTER VAN PERSOONSNAMEN

Dit register van persoonsnamen bevat een alfabetisch geordende lijst van alle (historische) **persoonsnamen** die in deze uitgave worden vermeld. Deze zijn soms voorzien van een korte **omschrijving**, en in alle gevallen van een opsomming van **vindplaatsen**. Hierbij werden de volgende criteria gehanteerd:

= bij de **persoonsnamen**:

a) **selectie:** niet opgenomen zijn de namen van heiligen, die gebruikt werden ter aanduiding van betaaldagen en dagen van uitgifte. Ook nomina sacra bij kloosters, kerken en altaren (zie register van geografische namen), alsmede de benamingen van God en Maria, zijn in dit register achterwege gelaten. Van de namen van hertogen, graven, heren, vrouwen en jonkers zijn de voornamen als lemma in de lijst geplaatst.

b) **spelling**: de lemmata van het register zijn in sommige gevallen aangepast/minimaal gemoderniseerd om het zoeken te vergemakkelijken. Onder ieder lemma zijn tussen vierkante haakjes [ ] alle variante spellingen van de betreffende naam aangegeven (zonder vermelding van de afzonderlijke vindplaatsen).

= bij de **omschrijvingen**:

In sommige gevallen is tussen het lemma en de spellingvarianten een summiere omschrijving gegeven. Het gaat hierbij om nadere bijzonderheden m.b.t.:

- hertogen, graven, heren, vrouwen en jonkers (bv. heer van/te, geslachtsnaam)
- andersoortige functies (bv. drost, richter, schepen, pastoor, priorin e.d., altijd met toevoeging van een ev. instellingsnaam en/of plaatsnaam.
- familierelaties (t.w. weduwe, moeder, dochter van; gehuwd met e.d.). In twijfelgevallen is een vraagteken geplaatst.

= bij de **vindplaatsen**:

Het verwijssysteem is hetzelfde als in het register van geografische namen.

A

Adams, Mechteld, dochter van wijlen Lubbert van Vollenhoe; moeder van Hendrik de Herde
[Mechtelt Adams, Mechtelt Adaems, Mechteld(en)] — **50**; **11.**1,2,13,21,30,34,42, 43,48; 46,115

Adela, (+ 1016/17) dochter van graaf Wichman van Hamaland; moeder van Meinwerk, bisschop van Paderborn — 110

Adolf, hertog van Gelre, graaf van Zutphen (1465-1471); zoon van Arnold van Gelre — 116,125,126

Aelst, Reiner van
[Reyner van Aelst] — **33.**34;

Aertszoon, Reiner
[Reyner Aertszoon] — **22.**11,14;

Agnes (Bor) van Doornik, zus van Willem en Hendrik Bor van Doornik — 129

Agnes van de Doorwerth, gehuwd met Dirk, heer van Wisch — 116

Albertszoon, Goesschalc
[Goesschal(x) Alberts soon] — **4.**53;

Aleid, gehuwd met Otto van den Stade
[Alydt/ Aleydt/ Aleijt] — **36.**1,30,40; 81,127

Aleid, gehuwd met Johan van der Marck
[Alidt/ Alyt/ Aleit/ Aleidt] — **270**; **48A.**4,7,18,21; 99,133

Aller, Willem van
[Willem(s) van Aller] — **36.**14,19;

Amstel, Sybert van, priester te Arnhem
[Sybert/ Zijberts van Amstel] — **272**; **48A.**10;

Apeldoorn, J.H.
elfde rentmeester van het O.L.Vrouweklooster — 7

Apelteren, Jutte van, gehuwd met Dirk, heer te Blitterswijk
[Jutte van Apelteren] — **32.**1,28,44; 75,124

Apeltern, Johanna van, gehuwd met ene Johan van Boetbarch, erfmaarschalk van Gelre — 118

Arnhem, Johan van
[Johan van Arnhem] — **23.**43,44; 59

Arnhem, Wijnand van **36.**22;
[Wijnant(z) van Arnhem]
Arnold, hertog van Gelre, graaf van Zutphen **6**; **2.**1; 35,109,114,115,116,
(1423-1465/1471-1473); neef van Reinald IV; 124,126
vader van Adolf van Gelre
[Arnolt(s), Arnolt]
Arntzoon, heer van Woosick, zie: Johan van **181**; **34.**10;
Woosick
[Arntzoon van Woosick/Wesijck]
Arnt, jonge (?) **34.**25;
[jonge Arnt]
Averbeeck, Aleid ter **119**; **25.**3,14,21; 63,121
[Alidt/ Alydt ter Aubeeck/ Auerbeeck]
Avereng, Agneze van **41.**32; 89,130
[Agneze van Auerenck]
Avereng, Reinalt van **41.**31; 89,130
[Reynalt van Auerenck]
Avereng, Willem van **227**, **230**; **41.**1,9,16,20,31;
[Willem van Auereng/ Auerenck] 89,129,130

B

Baeck, Gerrit, 'heer' **41.**28;
[Gerit Baeck]
Beert, gehuwd met Sander Hackfort **39.**2; 129
[Beert]
Bemmel, Alaert van **30.**33; 71
[Alaert van Bemmel]
Bemmel, Albert van, gehuwd met Margriet **153**, **158**, **30.**1,1,19,21,24,
[Albert/ Aelbert(z) van Bemmel] 26,33,33,66; 71,123,124
Bemmel, Aleid van, gehuwd met Hendrik 129
(Bor) van Doornik; moeder van Willem
Bor van Doornik
Bemmel, Gijsbert van **160**; **30.**34, **31.**5,17,26,30,
[Gysbert/ Gijsbert(z) van Bemmel] 38,40,41; 71,74,124
Bemmel, Gosen van, ambtman van Overbetuwe 128
Bemmel, Johan van, heer te Doornik **36.**40,51; 81
[Johan van/ von Bemmel]
Bemmel, Willam van, mater van het klooster **42.**1,26,45,66; 90
Mariëngaarde te Opheusden
[Willam/ Willem van Bemmell/ Bemmel]
Bentinck, Hendrik, schepen te Arnhem **46.**25,53,62, **48A.**1; 96,99
[Henrick Bentinck]
Berck, Hermannus 133
Bernhardus de Dorenwerd, heer 112
Berndt, heer (?) 71
Beusichem, zie: Culemborch
Beynhem, Gerrit van **31.**8,9;
[Gerit/ Gerijt van Beynhem/ Beijnhem]
Bijler, Wulfer van **17.**23,24, **22.**17,18; 53,59,
[Wulffer van Bijler] 117
Blitterswijk, Jasper van, zie: Jasper
Bocop, Arnold, wapendrager van Gelre 34
[Arnold(o) Bocop]
Boecholt, Johan van, prior van het klooster **2.**22;
Mariëndaal bij Arnhem
[Johan van Boecholt]
Boeckholt, Godfried van (**81**); **18.**11,17,21,25,35; 54,
[Godtfrijt(z) van Boeckholt/ Boickholt] 118

Boeckholt, Willem van, gewezen drost te Wageningen, gehuwd met Oda van Cortenbach [(Godefridt) Wilhelm van Boickholt/ Boeckholt] **81**; **18.**5,19,25,30; 2,54,118

Boenhof, Claes van den [Claes vanden Boenhoff] **30.**19,20; 124

Boeningen, Arnt van [Arnt van Boeningen, Arndt van Bonningen] **57**; **12.**8; 47,115

Boetbarch, Johan van, gehuwd met Cathrien [Johan van Boetbarch] **87**; **19.**4,5,15; 56,118

Boetbarch, Johan van, gehuwd met Johanna van Apeltern; erfmaarschalk van Gelre 118

Bor, Willem, zie: Willem Bor [Willem Bor] **223**;

Borch, Dirk van der, rector van het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Derick vander Borch] **21.**8; 119

Borch, Wolter van der [Wolter vander Borch] **27.**56; 66

Bosch, Marten van den, gehuwd met Hese [Marten vanden Bosch] **270**; **48A.**2,13,16; 99,133

Boumeister, Johan [Johann Boumeister] **26.**74,76;

Bouwhuis, Brant van den [Brant vanden Bouwhuys] **245**; **43.**3,5; 93

Bremmelen, P.N. van 13e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster 7

Brentinck, Gadert, schepen te Arnhem [Gadert Brentinck(s)] **47.**11;

Brienen, Dirk van, schepen te Wageningen [Derick van Brienen] **18.**2;

Brienen, Gijsbert van derde rentmeester van het O.L.Vrouweklooster 6,7,12,13,14,19,125

Brienen, Johan van [Jan/ Johan van Brienen/ Brijenen] **173**; **33.**11;

Brienen, Johan van [Johan van Brijenen] **20.**16,19; 57

Brienen, Roelof van [Roeloff van Brienen/ Brijenen] **209**; **37.**13;

Brinck, Alphard lid Kerken-Rekenkamer 2

Broek, Riquin van den, gehuwd met Frederun [Rijckwijn/ Riquyn/ Riquin vanden Broeck] **178**; **34.**4,5; 78

Broekhuizen, Reinerus van [Reijnerus van Broeckhusen/ Broeckhuysen] **253**; **44.**10; 94,132

Broekwijk, Hendrik [Henrick Broeckwijck] **37.**19,30; 84

Broekweit, Hendrik [Henrick Broeckweijt] **39.**8;

Broenissen, Arnt, gehuwd met Liesbeth [Arnt/ Aernt/ Arndt(z) Broenissen/ Brönissen] **106**; **22.**1,1,8,14; 59,120

Bronkhorst, Henrica van, gehuwd met Willem Ingen Nieulant van Valburg [Henrica/ Henrick van Bronckhorst] **249**; **44.**1,7,12,21,29,36,46, 49; 94,131

Bronkhorst, Johan van [Johan van Bronckhorst] **25.**3;

Brug, Hendrik van der, schepen te Wageningen [Henrick vander Brug] **19.**3;

Bruin, Willem de, Hendrikzoon [Willem die Bruijn Henricksoen] **33.**13;

Brussel, Koen Hendriksdochter van, gehuwd met Wijnalt van Ratinge
[Koen (Hendrix/ Henrix dochter) van Bruissel/ Bruessel/ Bruijssel]
114; **24.**10,23,27,40,50; 61, 120

Buerick, Herbert, prior van het klooster Mariëndaal
[Herbert van Buerick]
17.22; 117

Buren, Elisabeth van, gehuwd met Gerrit, heer van Culemborch
116

Buren, Hendrik van, regulier kanunnik; voor het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Henrich van Buren]
7.5,12; 42

Bylandt, Sophia van den, zie: Sophia

C

Caben, Engbert inden
[Engbert inden Caben]
15.35;

Cathrien, gehuwd met Johan van Boetbarch
[Cathrin/ Catrijn/ Katherijn]
87; **19.**5,15; 56,118

Claes, gehuwd met ene Johan van Boetbarch
118

Claes, Hendrik, gehuwd met Kristien Sassen
[Hendric/ Hendrick/ Henrick Claes]
148; **29.**9,14,17,20,26; 70, 123

Coenraetszoon, Gosen
[Gosen(s)/ Goesen/ Goehsen Coenraets(z.)]
50; **11.**5,14,18,22,26,31,41; 46,115

Coets, Jacob
6e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
7

Coopszoon, Remken, gehuwd met Mechtelt
[Remken Coops-zoon/ Coops soen]
59; **13.**3,7,14,17; 49,116

Cornelis, gehuwd met Albert Pickens?
[Cornelis]
26.21;

Corneliszoon, Rijck, gehuwd met Geertruid
[Rijck Cornelis/ Corneliszoen]
225; **40.**7; 88,129

Cortenbach, Oda van, weduwe van Godfried van Boickholt, gewezen drost te Wageningen
[Oda van Cortenbach]
81; **18.**5,19; 2,54,118,131

Cruchten, Johan van, pater in het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Johan van/vann Cruchten]
26.1, **29.**1; 64,66,70,121,122

Cruijff, Anna de, procuratrix van het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Anna de Cruijff/ Cruijuen]
43.25; 6,19,93,131

Cruijthuijsen, Dirk van, gevolmachtigde van Oda van Cortenbach en Godfried van Boeckholt
[Derick van Cruijthuijsen]
18.4; 54

Culemborch, Gerrit van, zoon te Culemborch; gehuwd met Gijsbert van Nijenvelde
[Gerrit/ Geret(s) van Culemborch/ Culenborch]
63; **14.**1,2,14; 50,116,117

Culemborch, Jenneke van, procuratrix van het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Jenneken van Culenborgh]
29.2; 70,123

D

Daelen, Frederik van, bevelhebber; voor de landdrost van Veluwe
[Frederick van Daelen]
21.1,34; 57

Dibbets, Dirk 6-8,11-16,18,34,36,125
stadssecretaris/ burgemeester van Arnhem en 4e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
Dirk, heer te Blitterswijk, gehuwd met Jutte van Apelteren; broer van Jasper en Gaidstouwen **164**; **32.**1,1,28,44; 75,124
[Dirck/ Deric(x)/ Dirrick]
Dirk, heer van Lienden 113
Dirk, jonker van Lienden **40**; **7.**9;
[Derick van Lyenden/ Lijenden]
Dirk, heer van Wisch en van de Doorwerth; gehuwd met Agnes van de Doorwerth **32**; **6.**1,9,15,20; 41,112,114, 116
[Derick, Derijck]
Dirk, jonker van Wisch **61**; **13.**1,10,15,16,24; 49
[Dirc(x), Dirx]
Dirkzoon, Gerrit **15.**28;
[Gerit Derix soen]
Doeijs, Steven, convers te Monnikhuizen **2.**23; 109,112
[Steuen Doeijs/ Douijs]
Doeijs, Johan, Stevenszoon **179**; **34.**17; 78,112,125,126
[Jan/ Johan Doijs Steuenszoon]
Doeijs, Steven, Johanszoon; tinsmeester van jonker Dirk, heer van Wisch **33**; **6.**3,4,12,15, **13.**1,11,23; 41,49,112,114,116,126
[Steuen Doeijs/ Doeys/ Doijs/ Doys (Johans soen)]
Doeijs van den Gruithuis, Dirk, schepen te Arnhem **47.**1,11; 98
[Derick Doeijss/ Doys vanden Gruijthuijs/ Gruijthuys]
Doenburg, Jan van, procuratrix van het klooster Mariëngaarde te Heusden **42.**2,27,46,67; 90
[Jan/ Johan van Doenburch/ Doenborch]
Doijs, Jan, richter van Nederbetuwe 125,126
Dolre, Jorien van, gewezen echtgenoòt van Bia Jacobsdochter van Manen **113**; **24.**1,18,57; 61,120
[Jurrien(s)/ Jorien(s) van Dolre]
Doorninck, Anthonia van, mater van het O.L.Vrouweklooster te Renkum **26.**1, **29.**1; 64,66,70,121
[Anthonia/ Antonia van Doerninck/ Doornick]
Doorweert, Albert van **4.**47; 112
[Albert van Doorweert]
Dous-Van Bylandt 112,125
Dreijer, Albert, voor het O.L.Vrouwe-klooster te Renkum; geestelijke **19.**7,16; 56,119
[Albert Dreijer]
Duis van Beest, Dirk **33.**39,43; 77
[Dirck Duijs/ Duys van Beest]
Duven, Bernd van **4.**47; 112
[Bernd(es) von Duuen]

E

Ecke, Bartout van **37.**26,35;
[Bartout van Ecke]
Eeck, Gijsbert van, pater in het O.L. Vrouweklooster te Renkum **5.**7;
[Gijsbert van Eeck]
Eep, Henricus, beoogde eerste prior van het klooster Bethlehem te Oostrum 125

Eep, Hendrik van, Grijszoon; 'prior'(rector) van het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Henrick Grijsz. van Eep] — **33.**5; 77,125
Effenzoon, Heintke [Heijntke(n) Effensoon(s)] — **8.**10; 43,114,116
Elden, Jacob van lid Kerken-Rekenkamer — 2
Ernst Casimir van den Bergh graaf — 12
Ernst, Herman, pastoor te Renkum [Herman/ Hermen/ Harman Ernst] — **9.**23,25, **10.**34,36, **12.**53; 44,45,47,114
Essenzoon, Hemken, hofstede te Harten [Hemken Essen-zoon(s)/ Essensoons] — **60**; **13.**5; 49,114,116

F

Frederun, gehuwd met Riquin van den Broek [Frederuin/ Vrederuene] — **179**; **34.**5; 78

G

Gaemis, Jan, gewezen echtgenoot van Johanna Gaemis [Jan Gaemis] — **272**;
Gaemis, Johanna, weduwe van Jan Gaemis [Johanna Gaijmiss] — **272**; **48A.**9;
Gaidstouwen, van Blitterswijk; zus van Dirk, heer te Blitterswijk, en Jasper van Blitterswijk; kloosterzuster in het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Gaidstouwen/ Gaidtstouwen] — **32.**4,21; 75,124
Galen, Henrica van, gehuwd met Arnt van der Lauwick [Henrica van Galen/ Gaell/ Gael] — **216**; **38.**1,9,21; 85,128
Galen, Otto van, Hendrikszoon [Otto/ Ott van Galen/ Gaelen Henricksoen] — **171**; **33.**10;
Ganseneb, Arnt [Arnt/ Aernt Gansneb/ Ganseneb] — **232**; **41.**11,30,32; 89
Garmanszoon, Hendrik, 'neve' van Mechteld Adams [Henrick Garmansz./ Garmasz./ Garmans] — **11.**42,44,46,47; 46
Geertruid, gehuwd met Rijck Corneliszoon [Geertruijt] — **40.**7; 129
Gerritszoon, Jan [Jan Gerritsz./Gerritszoon] — **106**; **22.**4,9,12; 59,120
Gijsbert van Hemert, vader van Johan, heer van Hemert — 113
Grave, Dirk van den, (rector) van het klooster te Eimeren [Dirck van den Graue] — **45.**3; 95,132
Griet, gehuwd met Gerrit van Harten [Grijete, Gryete] — **15.**4,18,24,29; 51,117
Griet, gehuwd met Johan Wierszoon, moeder van Johan de Wit [Grijete] — **9.**1,1,10,13,23,26; 44,114

Gruiter, Dirk
[Deric/ Derc/ Dirck/ Derck/ Derick/ Dirrick Gruter(s)/ Gruijter(s)/ Gruiter(s)/ Grutz] **128**, **131**; **27.**3,7,22,25,34, 35,43,49,52,59,61; 66

Gruuthuus, Arnt van den
[Arnt(s) vanden Gruithuys/ Gruijthuijs/ Gruithuis] **35**; **6.**7,8;

H

Hack, Johan
[Johan Hack] **20.**17,19; 57

Hackfort, Ida, gehuwd met wijlen Johan van Welderen
[Yde/ Ijde(n) van Weelderen] **220**; **39.**1,10,24,30,33; 86, 129

Hackfort van Valburg, Johanna, gehuwd met Willem Ingen Nieulant van Valburg 131

Hackfort, Olifier
[Olifier/ Oliphier Hackfort] **39.**23,30,33; 87,129

Hackfort, Sander, gehuwd met Beert
[Sander Hackfort] **222**; **39.**2; 86,129

Hadewich, van Sinderen, weduwe van Johan, bastaard van Gelre, heer van Amersoye 109

Haech, Gerrit van
[Gerrit/ Gerit van Haech] **43.**4,11,15,27; 93,131

Hagen, Gerrit, weide
[Gerit Hagens (weyde)] **47.**10;

Harten, Dirk van, 'neve' van Gerrit van Harten
[Dirck/ Dirrick van Hirten] **16.**35,37; 52,117

Harten, Gelis van, broer van Gerrit van Harten
[Gelis/ Gelijs/ Gelys van Harten/ Herten] **66**; **15.**3,17,23,28; 51,117

Harten, Gerrit van, broer van Gelis van Harten; gehuwd met Griet
[Gerrit/ Gerit/ Geryt van Herten] **15.**4,4,17,23,29; 51,117

Harten, Gerrit van, 'neve' van Dirk van Harten
[Gerijt(z)/ Gerit van Hirten] **71**; **16.**1,13,16,22,33,35,37; 52,117

Hattem, Willem van 17

Havick, Mijs van, Gijsbertszoon; gehuwd met Mechtelt
[Mijs van Havijck] **37.**4,5; 84

Hector, Evert van
[Euert van Hector] **8.**9; 43,114

Heelsum, Marcelis van
[Marcelis van Heelsem] **13.**22;

Heelsum, Otto van
[Otto van Heelsem] **13.**22;

Heelsum, Willem van
[Willem van Helsum(s)/ Heelsom(s)/ Heelsumb/ Heelsem] **30**, **55**; **5.**36, **12.**6; 39,47, 112,115

Heilesbich, gehuwd met Willem Suirmont
[Heijlesbich] **37.**3; 84

Hendrik,(Bor) van Doornik, gehuwd met Aleid van Bemmel; vader van Willem, Hendrik en Agnes van Doornik 129

Hendrik, (Bor) van Doornik, broer van Willem en Agnes van Doornik 129

Hendrik, heer van Homoet
[Henric, Henrick] **212**; **37.**16;

Hendrik, van Homoet, jonker **36.**54;
[Henrick van Hoemoet]
Hendrik, van Vianen, gehuwd met Margaretha 122
van Herlar; vader van Johanna van Vianen
Hendriks, Dirk **151**; **29.**25;
[Derck/ Derrick Hendrix]
Hendrikszoon, Dirk **11.**8;
[Dirrick Henrixzoen]
Hendriks, Godtsken **151**; **29.**25;
[Godtsken Hendrix]
Herde, Henrik de, zoon van Mechtelt Adams **11.**1,14,21,30,35,42,44,48;
[Henrick/ Henrich de Herd/ Herde] 46,115
Herman, echtgenote van Jan Hymmen **26.**6; 64,121
[Herman]
Hese, gehuwd met Marten van den Bosch **48A.**3,13,16; 99,133
[Hese/ Heze]
Heteren, Dirk van **215**; **37.**18;
[Dirck/ Derich van Heteren]
Heteren, Goesswijn van **4.**42;
[Goesswijn(s) van Heteren]
Heteren, Johan van **37.**32;
[Johan van Heteren]
Heteren, Johan van, richter van Overbetuwe **37.**1; 84
[Johan van Heteren]
Heteren, Philips van, 'heer' **37.**30;
[Philips van Heteren]
Heteren, Willem van **37.**35;
[Willem van Heteren]
Heteren, Willem van **43.**4,15,27; 93,131
[Willem van Heteren]
Heijmenszoon, Rutger **109**; **22.**8; 120
[Rutger Heijmens/ Heymeyns zoon]
Hijende, Hendrik van **24.**5;
[Henrick van Hijende]
Hilla, gehuwd met Dirk van der Lauwick; **38.**2; 86,128
moeder van Arnt en Albert
[Hilla]
Hirt, Tyman de **73**; **16.**6; 52
[Tyman/ Thijman de Hirt]
Hoemen, Willem van **42.**29,47,69; 91,130
[Willem van Hoemen]
Hoijert, Wouter **33.**34;
[Wouter Hoijert]
Homoet, Hendrik van, jonker **36.**54;
[Henrick van Hoemoet]
Hoppenbrouwer, Augustinus 18,19
prior Regulierenklooster St.Maartensdaal te Leuven
Horst, Willem van der **27.**55; 66
[Willem vander Horst]
Houckmaet, Grieten van **133**; **27.**8;
[Grieten van Houckmaet/ Houckmael]
Huesselinck, Rutger van **129**; **27.**16,19,26,32,37,40,
[Rutger(s) van Huesselinck/ Huesselingk/ 41,44; 66,122
Huesselingh]
Huessen, Hendrik van, tinsheer te Angeren **128**; **27.**1; 66,122
[Henric/ Henrick van Huessen]
Hugenzoon, Claes, gehuwd met Katherien **266**; **47.**2; 98,133
[Claes Hugenzoon/ Hugen soen]
Hulstein, Daniel van 7
9e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster

Hymmen, Jan, gehuwd met Herman [Jan Hymmen] — **26.**5; 64,121

I

Ida, weduwe van Johan van Welderen [Ida/ IJde/ Yde/ IJden] — **220**; **39.**1,10,24,30,33;
Ingen Nieulant, Gielis, richter van Arnhem, Brummen en Veluwezoom [Gielis Ingen Nieulant, Gelijs Inghen Nijelant] — **37**; **7.**1; 42,131
Ingen Nieulant van Valburg, Willem, gehuwd met Henrica van Bronkhorst en Johanna Hackfort van Valburg [Willem Ingen/ Ijnghen Nieulant/ Nulant van Valborch] — **249**; **44.**1,7,11,21,29,35,45, 48; 94,131
Ingen Nulandt, Hendrik, gehuwd met Johanna van Lent Johansdochter; vader van Willem Ingen Nieulant van Valburg — 131
Ingennuland, Gadert [Gaedert Ingennulandt] — **41.**32; 89
Isendoorn, Alart van, Herberens zoon; bastaard [Alart/ Alaert van Isendorn/ Isendoorn] — **204**; **37.**7; 84,127
Isendoorn, Herbert van, broer van Roelof van Isendoorn — 127
Isendoorn, Roelof van, proost van de St.Petruskerk te Utrecht [Roeloff(s)/ Roloff van Isendoorn/ Ijsendoorn] — **205**; **37.**8,23; 84,127

J

Jacob, gehuwd met Arnt Janszoon [Jacob(s)/ Jacop] — **23.**1,13,21,29,38,43,45; 59, 120
Jacobzoon, Gerrit [Gerit Jacobszoon] — **39.**8;
Jacops, Evert [Euert Jacops] — **111**; **23.**7; 120
Jan, van Blois, (+ 1381), gehuwd met Mechteld van Gelre — 125
Janszoon, Arien [Arien Jansz.] — **24.**63,68; 61
Janszoon, Arnt, gehuwd met Jut Peters [Arnt/ Arndt/ Aernt Jans/ Jansz.] — **149**; **29.**10,15,17,20,21,26; 70,123
Janszoon, Arnt, gehuwd met Jacob [Arnt(s/z)/ Aernt Jansz.] — **110**; **23.**1,1,1,13,21,29,38, 39,43,45; 59,120
Janszoon, Gadert [Gadert Jans soen] — **36.**52;
Janszoon, Gerrit [Gerit Johans(z)/ Johan/ Jansz.] — **110**, **112**; **23.**5,7,9,18,22, 27,33,35,36;
Janszoon, Hendrik [Henrick Jansz.] — **23.**44,44; 59
Jasper, van Blitterswijk; broer van Dirk, heer te Blitterswijk, en Gaidstouwen [Jaspar] — **32.**2; 75,124
Jeger van Padtbroeck, Gerrit de, richter van Arnhem en Veluwezoom [Gerrit/ Gerijt de/ die Jeger van Padtbroeck/ Padtbroick] — **66**; **15.**1; 51

Johan, [van Broickhusen?] abt en prior van het klooster Abdinghof te Paderborn [Johan] — **4.**1,1,69,69; 37,111
Johan, van Bemmel, heer te Doornik [Johan van/ von Bemmel] — **36.**40,51;
Johan, van Gelre, beleend met het huis Grunsfoort — 115
Johan, heer te Hemert, ridder; gehuwd met Sophia van den Bylandt [Johan] — **41**, **218**; **8.**1,13,20,26, **38.**8; 43,86,113,114,128
Johan, heer te Hendten, ridder; tinsheer te Angeren [Johan van Hendten] — **132**; **27.**8;
Johan, van Nassau, stadhouder — 2
Johanna, van Vianen, gehuwd met Reinier van Brederode; dochter van Hendrik, heer van Vianen, en Margaretha van Herlar; moeder van Walraven — 122
Johanszoon, Gerrit [Gerrit/ Gerit Jansz./ Johans(zoon/zoen)/ Johan] — **110**, **112**; **23.**5,7,9,18,22,27, 33,35,36; 59,120

K

Karel, van Gelre, hertog van Gelre, graaf van Zutphen (1492-1538) — 114,119,124,128,129,130
Karel, de Stoute, hertog van Bourgondië (+ 1477) — 115
Katherien, gehuwd met Claes Hugenzoon [Katheryne] — **47.**3; 98,133
Kemp, Johan [Johan Kemp] — **11.**41;
Kemp, Elijs de, priester [Elijs die Kemp] — **33.**15,
Keppel, Lubbert van, gehuwd met Mechtelt Voncken; richter van Oldebroek [Lubbert(s) van Keppel] — **103**; **21.**5,22,24; 57,119
Kerpen, Lucie van, abdis van het St.Vituskloosterop de Elterberg bij Elten [Lucie van Kerpen] — **10**; **3.**1,25; 36
Kyuit, Sander [Sander Kyuit] — **11.**41;

L

Laeckmont, Gerrit van [Gerrit/ Gerijt van Laeckmont/ Laeckmonde] — **91**; **19.**11; 119
Lansinck, Herman [Herman Lansinck] — **25.**27;
Lauwick, Albert van der, zoon van Dirk en Hilla; broer van Arnt [Aelbert/ Aalbert van der/ vander Lauwijck/ Laùwick/ Lauwyck] — **38.**1,10,21; 85,128
Lauwick, Arnt van der, zoon van Dirk en Hilla; gehuwd met Henrica van Galen; broer van Albert [Arnt/ Aerndt/ Aernt(z) van der Lauwick/ Lauwyck] — **216**; **38.**1,1,9,21; 85,128, 131
Lauwick, Arnt van der, Ernstzoon [Arnt(s)/ Arndt(z) vander Lauwick/ Lauwijck Eernsts soen] — **208**; **37.**12;

Lauwick, Dirk van der, gehuwd met Hilla; vader van Arnt en Albert
[Dirrick/ Deric(xs) vander Lauwick] **38.**2,3; 86,128

Leeuw, Hendrik de, burger te Wageningen
[Hendric de Leeuw, Henrick die Leewe/ Leuwe] **38**; **7.**3,8,10; 42,113

Leeuw, Hendrik de, schepen te Wageningen
[Henrick die Leuwe] **19.**2; 113

Leeuw, Johan de
[Johan die Lewe] **15.**29;

Leidecker, Andries, burgemeester
[Anndries/s Leijdecker] **26.**74,75,

Leidermoel, Gijsbert te
[Gijsbert toe Leijdermoel] **15.**36;

Lent, Johanna van, Johansdochter, gehuwd met Hendrik Ingen Nulandt 131

Liesbeth, gehuwd met Arnt Broenissen
[Lysbeth/ Lysbet] **21.**1,8,14; 59,120

Liesbet, gehuwd met Hendrik de Wit Johanszoon
[Lijsbet, Lysbet(z)] **10.**1,7,11,14,18,23,36; 45

Liutgard, (+ 996) abdis van het St. Vitusklooster op de Elterberg; dochter van graaf Wichman van Hamaland 110

Loendersloot, Arnt van, schepen te Wageningen
[Aerndt van Loendersloet] **18.**2;

Loet, Jacob van den
[Jacob vanden Loet] **7.**15; 113

Loeven, Peter van
[Peeter van Loeven] **29.**50; 70,71,123

Luinen, Albert van
[Albert van Luijnen] **150**; **29.**21; 123

M

Macharius, broeder; voor het O.L.Vrouweklooster 133

Macheren, Dirk van, Hermenszoon
[Derick(s) van Macheren Hermens zoon] **36.**22;

Manen, Bia Jacobsdochter van, weduwe van Jorien van Dolre; moeder van Jacob Thonissen
[Bija/ Bia/ Bya Jacoebsdo(e)chter van Manen] **113**, **117**; **24.**1,18,25,29,34, 44,49,57; 61,120

Marck, Johan van der, gehuwd met Aleid
[Johan vander Marck] **270**; **48A.**4,7,18,21; 99,133

Margaretha, van Herlar, gehuwd met Reinald van Brederode; moeder van Walraven 122

Margriet, gehuwd met Albert van Bemmel
[Margriet(e)/ Margrijete] **153**; **30.**1,22,26,33,66; 71, 123

Mauburnus, Johannes 132

Mauris, heer (?) 71

Mechteld, gehuwd met Johan Wolterszoon
[Mechtelt] **24.**19,21; 120

Mechteld, van Gelre; hertogin van Gelre en gravin van Zutphen (1371-1379); gehuwd met Jan van Blois 125

Mechtelt, gehuwd met Mijs van Havick
[Mechtelt] **37.**5; 84

Mechtelt, gehuwd met Remken Coopszoon
[Mechtelt] **13.**3,7,14,18; 49,116

Meerten, Willem van, tinsheer voor de hertog van Gelre te Zetten
[Willem van Meerten] **178**; **34.**1,16; 78,125

Meinwerk, bisschop van Paderborn (1009-1036); zoon van Adela 110
Meliszoon, Jacob **214**; **37.**18;
[Jacob Melijs zoon(s)/ Melijssoen(s kinder/ kijnder]
Meurs, Walburg van, gehuwd geweest met Willem, heer te Egmond en Baar; moeder van Willem, heer te Haaps en Walburg, kloosterzuster te Renkum **35.**7; 79,126
[Walburch van Moerse]
Meurs, Walraven van, bisschop van Munster 126
Molentijn, Hubert **15.**28;
[Hubert Molentijn]
Mon, Roelof **41.**29;
[Roloff Mon]
Mouwijck, Albert van, voor het O.L.Vrouwe-klooster te Renkum **15.**8; 51,117
[Aelbert van Mouwijck]
Mouwijck, Gijsbert van 117

N

Nachtegaal, Hendrik **4.**43,45;
[Henric(x) Nachtegal(len)]
Nijenrade, Johanna van 17,109
Nijenvelde, Gijsbert van, vrouw van Gerrit van Culemborch; jonkvrouw **63**; **14.**1,16,17; 50,116,117
[Gijsbert(en) van Nijenvelde/ Nyenvelde]
Noest, Gerrit **21.**32;
[Gerit Noest]

O

Oij, Catharina van, mater van het O.L.Vrouwe-klooster te Renkum **43.**25; 93,131
[Catharina van Oij]
Oirsbeke, Engelbertus de 36
[Engelberto de Oirsbeke]
Oldenbarneveld, Casijn van, richter van de Veluwe **119**; **25.**1; 63
[Casyn/ Casijn van Oldenbarnevelt/ Oldenbarneuelt]
Olre, Otto van d', pastoor te Wageningen **20.**16,19; 57
[Otto/ Otten van d'Olre]
Ommeren, Teunis van 7
twaalde rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
Oswald, van den Berg; graaf; leenheer van Wisch 128
Otto I, Keizer van Duitsland (936-973) 110
Otto III, Keizer van Duitsland (983-1002) 110

P

Panekoeck, Ott **11.**41;
[Ott Panekoeck]
Pansier, Jan, met zijn zusters **157**; **30.**10;
[Jan/ Johan Pansier/ Pansijer]
Pansier, Peter **31.**10;
[Peter Pantsijer]

Peters, Jut, gehuwd met Arnt Janszoon **29.**10; 70
[Jut Peters]
Philips II, Koning van Spanje (1555-1598) 122
Pickens, Albert, gehuwd met Cornelis? **26.**20;
[Albertt Pickens]
Piek, Gijsbert, rentmeester van Gelre 34
[Gijsbert(o) Pijeck]
Pijn, Ott **25.**27;
[Ott Pijn]
Ploich, Steven, schepen te Arnhem **47.**1; 98
[Stheuen Ploich]
Poelwijk, Dirk van **39.**7;
[Derick van Poelwyck]
Potouw, Johan 3
eerste rentmeester St.Agnietenklooster te Arnhem
Presickhave, Berndt van, magister **21.**32, **45.**18,22,23,30;
[Berndt/ Bernt van Presickhaue/ Presickhaeff/
Presijckhaeff/ Presychaeff/ Prysichaue]
Puetseler, Henrik van **116**; **24.**14;
[Henric(k) van Puetseler]

R

Rademakers, Albert **35**; **6.**7; 112
[Albert Rademakers, Aelbert(s) Rademaecker(s),
Raedmecker, Albert de **4.**43; 112
[Albert de Raedmecker]
Randwijk, Arnt van **36.**11;
[Arnt van Randtwijck]
Randwijk, Gijsbert van **31.**9;
[Gijsbert van Randwijck]
Randwijk, Gijsbert van, gehuwd met Johanna Vonck 130
Randwijk, Gijsbert van, Gijsbertszoon **36.**14,18,41; 81
[Gijsbertz/ Gysbert van Ran(d)twijck Gijsberts/
Gysberts soen]
Randwijk, Rutger van **34.**24;
[Rutger van Randtwijck]
Ranwijck, Gijsbert, bastaard **33.**33;
[Gijsbert van Ranwijck]
Ratinge, Wijnalt van, gehuwd met Koen **113**; **24.**10,23,27,39,50; 61,
Hendriksdochter van Brussel 120
[Wijnant/ Wijnalt/ Wynalt van Ratinge(n)/
Raet(t)inge/ Ratinghe]
Reinald, van Brederode; gehuwd met Johanna 122
van Vianen; vader van Walraven
Reinald IV, hertog van Gelre en Gulik, **3**; **1.**1, **2.**3; 1,17,34,35,108,
graaf van Zutphen (1402-1423); oom van Arnold 109,110,116,122
van Gelre
[Reijnolt(s), Reijnalt]
Reiner, van Gelre, heer te Arsen, drost **102**; **21.**2; 57
van de Veluwe
[Reyner, Reijner]
Renes, Johan van **24.**63,67; 61
[Johan van Renes/ Reness]
Ressen, Arnold van 7
7e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
Reys, Willem van **89**; **19.**9; 56,118
[Willem(s) van Reys/ Reijs]

Rijquijnszoon, Johan, kerkmeester te Ede
[Johan Rijquijnsz./ Requynssen]
17.1,15,19; 53

Rijswich, Otto van
5e rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
7,12

Rijswijk, Gerrit van
[Gerrit(s)/ Gerit(z) van Ryswyc/ Rijswijck(x)]
131; **27.**6;

Rijswijk, Willem van
[Willem van Rijsswijck]
2.20; 115

Rijswijk, Willem van
[Willem(s) van Rijswijc/ Rijswich]
54; **12.**1,16,21,29,40,47,51, 54; 47,115

Riemseijck, Ludolf van
[Luydolff van Rijemseijck]
31.9;

Roermond, Diderich van, abt en prior van het klooster Abdinghof te Paderborn
[Dederich/ Diderich van Ruremunde]
5.1, **5.**51; 39

Rosteelszoon, Albert
[Aelbert Rosteelssoon]
34.24;

Rottinck, Gerhard, notaris te Deventer
[Gerhard(um)/ Gr. Rottinck]
11,12,66

Ruter, Ot de
[Ott/ Ot die Ruter/ Ruther/ Ruijter]
39.22,30,33; 87

Rutger, rector van het O.L.Vrouweklooster (?)
109

S

Sassen, Kristien, gehuwd met Hendrik Claes
[Kristien Sassen]
29.10; 70

Schaep, Johan, rector van het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Johan Schaep]
39.14, **42.**7; 86,91,129,130

Schelaert de Obbendorp, Johannes
[Johanne Schelaert de Obbendorp]
36

Schetter, Danjelt, gewezen echtgenoot van Merri Walravensdochter
[Danjeldt Schetter(s)]
24.4,58; 61,121

Schimmelpenninck, Margarita, priorin van het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Margarita Schimmelpenninck]
5.7;

Schoonswaen, Gadert
[Gadert Schoonswaen(s)/ Schoenswaen(z)]
266; **47.**6;

Schraszoon, Godert, richter te Wageningen
[Godert Schrasz.]
19.2;

S(c)hr(ei)k, Christina
gehuwd met Peter Verstegen ?
13

Schuylenborch, Reinier van
tiende rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
7

Sluijter, Arnt, procurator van het O.L.Vrouweklooster te Renkum
[Arndt/ Aerndt Sluyter/ Sluijter]
25.7,17,22; 63,121

Smit, Hendrik
[Henric/ Henrick Smit/ Smijt]
158; **30.**12;

Sophia, van den Bylandt gehuwd met Johan, heer van Hemert
[Sophia]
38.8; 113,128

Spickerman, Reijner
[Reijner Spickerman(s)]
4.46;

Stade, Evert van den, schepen te Arnhem
[Euert(z) vanden Stade]
48A.1, **48B.**1,3,5; 99,100

Stade, Otto van den, gehuwd met Aleid [Otto/ Otte/ Otten/ Ottoe van/ vanden Stade] **190**; **36.**1,1,14,19,28,30,40, 40,85; 81,127

Stalberg, Mathijs van, procurator van het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Mathijs van Stalberch] **47.**4,12; 133

Steenhuis, Gerrit van den [Gerrit vanden Steenhuys] **33.**40,43; 77

Steenhuis, Johan van den, gehuwd met Willem [Johan vanden/ van den Steenhuijs/ Steenhuys] **37.**3,5,25; 84

Steenhuis, Johan van den, richter in de Nederbetuwe [Johan van/ van den Steenhuys/ Steenhuijs] **169**; **33.**1; 77

Steven, van Wijsch; diens 'Vrouwe vanden Doorweert' 122

Stevens(zoon), Gijsbert tweede rentmeester van het O.L.Vrouweklooster 4,5,7,14

Stevenszoon, Reiner [Reyner Steuens zoen] **33.**14;

Stevenszoon, Roitert, kerkmeester te Ede [Roitert/ Rotert/ Steuenssoon/ Steuenszoen] **17.**1,15,20; 53

Stevenszoon, Willem [Willem Steuens zoen] **33.**34;

Stralen, Bartold van, voor het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Bartholt van Stralen] **18.**14,22,33; 54,93,118,131

Stralen, Johan van [Johan van Stralen] **4.**44;

Suermondt, U.C. 14e rentmeester O.L.Vrouweklooster 7

Suirmont, Willem, Eernszoon; gehuwd met Heilesbich [Willem Zuermont/ van Suirmont Eernss/ Eernsts soen] **204**; **37.**3,5,24,31; 84

T

Tengnagel, Dirk, broer van Liesbeth en Geertruid [Dirck/ Derijck Tengnagel/ Tengnegel] **160**; **31.**1; 74,124

Tengnagel, Geertruid, zus van Dirk en Liesbeth [Geertruijt Tengnegel] **31.**1; 74,124

Tengnagel, Liesbeth, zus van Dirk en Geertruid [Lijsbet Tengnegel(s)] **31.**1; 74,124

Tengnagel, Sander, schepen te Arnhem [Sander Tengnagel/ Tengnegel] **46.**26,54,62; 96

Thonissen, Jacob, zoon van Bia Jacobsdochter van Manen [Jacoeb Thonissen] **24.**2;

Tijel, Jacob van [Jacob van Tijel] **25.**27;

Truden, Christiaan van Sint, rector van het klooster Mariëngaarde te Heusden [Christiaen/ Cristiaen van Sent Truden] **42.**1,26,45,66; 90

Tulleken, Jan Christoffel achtste rentmeester van het O.L.Vrouweklooster 7

V

Vaeck, Dirk [Derick Vaeck] **36.**41; 81

Veldhuizen, Gijsbert van **22.**17,18; 59
[Gijsbert/ Gijsbertt van Velthuijsen]
Venlo, Arnoldus van, kelner van Putten **5.**1,47,52; 39,111
[Arnoldus van Veeneloe/ Venloe/ Veenloe]
Verschuer, Judith, conventualin in het O.L.Vrouweklooster te Renkum **43.**26; 93,131
[Judith Verschuer/ vander Schuijer]
Verspuel ? 93
Verstege, Elizabeth, suppriorin van het O.L.Vrouweklooster te Renkum **26.**2, **43.**25; 64,66,93,121, 123,131
[Elizabett/ Elisabet/ Elijsabeth ter Stege/ Verstege/ Versteech]
Verstegen, H. 11,12,13,14
stadssecretaris van Arnhem
Verstegen, Peter 8,11-13,37,39,41-44,46,47,
stadssecretaris van Arnhem 49-54,56,57,59,61,64,68,70, 71,74,75,77-79,81,84-86, 88-90,92,94-96,98-101,123
Verwer, Coenraet de **47.**8;
[Coenraet(s) die Verwer]
Vlieren, Egbert van, voor het O.L.Vrouwe- klooster te Renkum **13.**11,19; 49,116
[Egbert van Vlieren]
Vogelsanck, Christina 19
conventualin in het O.L.Vrouweklooster te Renkum
Vollenhoe, Lubbert van, vader van Mechtelt Adams **11.**1; 46
[Lubbert(z) van Vollenhoe]
Vonck, Arnt, broer van Johan en Wouter Vonck **169**; **33.**2,32; 77,125
[Arnt/ Aernt Vonck]
Vonck, Hendrik **21.**5,23; 119
[Henrick Vonck]
Vonck, Johan, broer van Arnt en Wouter Vonck **169**; **33.**3,32; 77,125
[Johan Vonck]
Vonck, Johanna, gehuwd met Gijsbert van Randwijk 130
Vonck, Wouter, broer van Johan en Arnt Vonck **169**; **33.**3,32; 77,125
[Wouter/ Wolter Vonck]
Voncken, Mechteld, gehuwd met Lubbert van Keppel **102**; **21.**4,15,22,24; 57,119
[Mechtelt Voncken]
Voorst, Frederik van, schout van Renkum 131
Vranken, Gerrit **36.**53;
[Gerit Vrancken]
Vreijs, Floris **42.**12; 130
[Ffloris Vreijss]
Vrouwe vanden Dorenweert, gehuwd met Steven van Wisch **13.**7; 112
[Vrouwe(n) vanden Doerenweert]

W

Wael, Johan de, prior van klooster Bethlehem te Zwolle; rector van het O.L.Vrouweklooster 110,113
Wasack, Gijsbert **236**; **41.**24;
[Gijsbert Waesack/ Wasack]

Wal, Gerrit te **253**; **44.**9; 94,132
[Gerrit/ Gerit te/ tho Wal/ Wall]
Walburg, dochter van Willem, heer te Egmond en Baar, en Walburg van Meurs; zus van Willem, heer te Haaps; kloosterzuster te Renkum **183**; **35.**2; 79,126
[Walborch/ Walburch]
Walraven, heer te Brederode; broer van Willem van Brederode, heer van Stein en ter Merwe **135**; **28.**1,19,43,46,50; 68, 122
[Walrauen(s)]
Walravensdochter, Merri, weduwe van Danjelt Schetter **24.**4,25,29,34,45,49,58; 61, 120
[Merri/ Merrij/ Merry Waelrauens(dochter)]
Wa(.)dt, Derck van den 4,7
eerste rentmeester van het O.L.Vrouweklooster
Weede, Johan de **47.**7;
[Johan(s) die Weede]
Wegge, Lambert **15.**13; 51
[Lambert Wegge]
Weijden, Hendrik van der **230**; **41.**8,28;
[Henric/ Henrick vander Weijden/ Weyden]
Weijden, Johan van der, kanunnik **45.**18,22,23,30;
[Johan/ Johannes vander Weyden/ Weijden]
Welderen, Johan van, gewezen echtgenoot van Ida Hackfort; heer van Duvenstein **220**; **39.**1,4; 86,129
[Johan(s) van Welderen/ Weelderen]
Welle, Johan van, Johanszoon, richter te Wageningen **20.**17,19; 57,119
[Johan van Welle Johans soon]
Welle, Otto van **93**, **96**, **100**; **20.**1,7,11,21; 57,119
[Otto/ Otte(n) van Welle]
Welij, Sander van **37.**25;
[Sander van Welij]
Wemmers, Hadewich **39.**9;
[Hadewich Wemmers]
Werricum, Jan van **152**; **29.**25;
[Jan van Werricum/ Worriende]
Weze, Albert van **159**; **30.**24; 124
[Albert/ Aelbert van Weze]
Weze, Roelof van **31.**10;
[Roloff van Weze]
Weze, Sander van, de kinderen van **157**, **158**; **30.**10,11;
[Sander(s) (kinder/ kijnder) van Weze]
Wichman, (+ 967) graaf in Hamaland 110
Wierszoon, Johan, gehuwd met Griet **46**; **9.**1,10,13,22,25; 44,114, 115
[Johan Wiersz./ Wierssz.]
Wije, Hendrik van **242**; **42.**14;
[Henric/ Henrick van Wije]
Wijers, Anna, procuratrix/ suppriorin van het O.L.Vrouweklooster te Renkum **26.**2, **29.**1; 64,66,70,121,123
[Anna Wyers/ Wijers]
Wijerszoon, Johan **12.**11; 114
[Johan Wijerssoijne]
Wijk, Willem van **33.**14;
[Willem van Wijck]
Wijnbergen, Sywert van 133,134
Wijnbergen, Zweder van **275**; **49.**2,11,18; 100,133,134
[Sweder/ Zweder van Wijnbergen]
Wilde, Riquin de **46.**18;
[Requijn die Wilde]

Willem, echtgenote van Johan van den Steenhuis [Willem] — **37.**4; 84

Willem, van Brederode, heer van Stein en ter Merwe; broer van Walraven, heer van Brederode [Willem] — **28.**46,49,54; 68

Willem, heer te Egmond en Baar; gehuwd met wijlen Walburg van Meurs; vader van Willem, heer te Haaps en Walburg, kloosterzuster te Renkum [Willem/ Wilhem] — **183**; **35.**1,53; 79,126

Willem (I), van Gulik, hertog van Kleef, Gelre en Gulik, graaf van Zutphen (1538-1543) — 108,116

Willem, heer te Haaps; zoon van Willem, heer te Egmond en Baar, en Walburg van Meurs; broer van Walburg, kloosterzuster te Renkum [Willem/ Wilhem] — **186**; **35.**10,55,64,67; 79,126

Willem Bor, van Doornik, graaf in Doornik; drost van Wageningen [Willem Bor] — **223**; **40.**1,15,16,26; 88,129

Willemszoon [Willem zoons (kempken)/ Willems soens (kempken)] — **198**; **36.**24; 127

Wit, Hendrik de, Johanszoon, gehuwd met Liesbet [Henric/ Henrich/ Henric(x) de Wijt] — **48**; **10.**1,1,7,11,14,18,23,36; 45,114

Wit, Johan de, zoon van Griet, gehuwd met Johan Wierszoon [Johan die Wijt] — **9.**1,10,13,23,26; 44,114

Witte, Gheret die [Gheret die Witte] — **7.**15;

Witte, Henric [Henri(x) Witte] — **4.**55;

Witte, Jan [Jan(s) Witte] — **4.**55;

Witte, Rembout de, pastoor te Renkum [Rembout die Witte] — **2.**23;

Witte Cranenberchssoen, Jans [Jans Witte Cranenberchssoen] — **4.**51;

Wolterszoon, Johan, gehuwd met Mechteld [Jan/ Johan Wolters/ Wolterszoon] — **116**, **117**; **24.**14,18,20; 120

Wolterszoon, Gerrit, kerkmeester te Ede [Gerit Wolterssoen/ Wolterszoen] — **17.**1,15,19; 53

Woosick, Johan van, heer Arntszoon [Johan van Woosick/ Wesijck] — **180**; **34.**10;

Z

Zaele, Gerrit van der [Gerijt(z) vander Zaele] — **47.**18;

Zallant, Bartout van, schepen te Wageningen [Bartout van Zallant] — **19.**2;

Zwol, Marten van, rector van het O.L.Vrouweklooster te Renkum [Marten van Swol/ Zwoll; Martinus Zwollis] — **167**; **45.**4,28; 95,124,132

5. BIBLIOGRAFIE

Acquoy 1984 — J.G.R. Acquoy, Het klooster te Windesheim en zijn invloed, 3 dln., Leeuwarden 1984 (herdruk van Leiden, 1875-1880).

De Backer (1983) — Ch. de Backer, 'De Kartuize Monichusen bij Arnhem. Prosopografie samen met regesten van de zopas ontdekte oorkondenschat'. In: Historia et spiritualitas Cartusiensis (Acta Colloqui Quarti Internationalis 16-19 Sept. 1982), Destelbergen 1983, p. 69 e.v..

Begheyn (1971) — P. Begheyn S.J., 'De handschriften van het St. Agnietenklooster te Arnhem'. In: Ons Geestelijk Erf 45 (1971), pp. 3-44.

Brinkerink (1904) — D.A. Brinkerink, Van den doechden der vuriger ende stichtiger susteren van diepen veen, Leiden 1904.

Busken Huet/Van Veen (1899) — G. Busken Huet en J.S. van Veen, Verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs, belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, Eerste deel, 's Gravenhage 1899.

Demoed (1953) — E.J. Demoed, Van een groene zoom aan een vaal kleed, Oosterbeek 1953.

Van Doornick (1894) — P.N. van Doorninck, Oorkondenboek van het geslacht Doornick of Doorninck tot op 1813, Haarlem 1894.

Driessen (1939) — H.L. Driessen, 'De vesting en het kasteel van Wageningen'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 42 (1939), pp. 49-60.

Driessen (1952) — H.L. Driessen, 'Het huis 'De Lawick' onder Wageningen'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 52 (1952), pp. 115 e.v..

Driessen/Maris (1951/1974) — H.L. Driessen en A.J. Maris, Inventaris Archief Staten Veluwe. (Arnhem 1951/1974; Supplement van P.N van Wissing en M. Kok 1990).

Van Goelst Meijer (1962) — A.F. van Goelst Meijer, 'De vicariën in de Grote of Oude Kerk te Arnhem', In: Bijdragen en Mededelingen 'Gelre' 41 (1962-1964), pp. 135-182.

Gorissen (1959) — F. Gorissen, Die Burgen im Reich von Nimwegen, ausserhalb der Stadt Nimwegen, Krefeld (overdruk uit Niederrheinisches Jahrbuch, Band 4 (1959)).

Graswinckel (1930) — D.P.M. Graswinckel, De archieven der gasthuizen en fundatieën, gilden, schutterijen en vendels, gedeponeerd bij het oud-archief der gemeente Arnhem, 's Gravenhage 1930.

Graswinckel (1935) — D.P.M. Graswinckel, Het oud-archief der gemeente Arnhem, Rijksarchief in Gelderland 1935

Heringa (1931) — E. Heringa, Tynsen op de Veluwe, Groningen-Den Haag-Batavia 1931.

Hueff (1900) — J.A. Hueff, 'Het ambtmanschap in Neder-Betuwe'. In: Bijdragen en Mededelingen 'Gelre' 3 (1900), pp. 123-153.

Hoefer (1904) — F.A. Hoefer, 'De collatie van de kosterij te Oldebroek'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 7 (1904), pp. 413-414.

Hofman (1901) — J.H. Hofman, 'Iets over het klooster O.L.Vrouw te Renkum'. In: Archief voor de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht 28 (1901), p. 319 e.v..

Jaarboek 4 (1891) — Jaarboek van de Nederlandsche Adel 4 (1891). Onder red. van A.A. Vorsterman van Oyen, J.D.G. van Epen en J.C. van der Meulen.

Jaarverslag — Jaarverslag der provinciale Geldersche Archeologische Commissie over 1918. In: Bijdragen en Medelingen 'Gelre' 21 (1918), pp. XXVIII-XXXI.

Van Keppel (1928) — J.R. van Keppel, 'De stichtster van het klooster Isendoorn te Zutphen'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 31 (1928), pp. 63-64.

Keverling-Buisman (1990) — F. Keverling-Buisman, 'De bestuurlijke organisatie van het gewest Gelre (1543-1795/1798)'. In: Van hertogdom Gelre tot provincie Gelderland. Hoofdstukken uit de Geschiedenis van Bestuur en Bestuursinrichting van Gelderland 1339-1989. Onder red. van F. Keverling-Buisman, O. Moorman van Kappen, F.W.J. Scholten, Arnhem/ Nijmegen 1990 (Reeks Werken uitgeg. door 'Gelre', nr. 39), pp. 53-74.

Kist (1854) — N.C. Kist, 'Het necrologium en het tynsboek van het adellijk jufferen-stift te Hoog-Elten, In: Nieuw Archief voor kerkelijke geschiedenis, inzonderheid van Nederland, deel II, 1854.

Kuppers/Van Schaïk (1983) — W. Kuppers en R.W.M. van Schaïk, 'De Hackforts en een gebedenboekje uit het Nijmeegse regulierenklooster'. In: Numaga 30 (1983), pp. 1-11.

Kuys (1987) — J.A.E. Kuys, De ambtman in het Kwartier van Nijmegen (ca. 1250-1543), Nijmegen 1987.

Van Lawick (1953) — H.Ch.Gl. van Lawick, 'Enige opmerkingen naar aanleiding van de genealogieën van Van Spaen, voor zover betreft de eerste zes generaties van het geslacht van Lawick'. In: De Nederlandsche Leeuw 70 (1953), kol. 211 vgl.

Leenr. — Register op de Leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen, vijf delen, Arnhem 1904-1924. (Index, bewerkt door L.F. van Gent, Arnhem 1937).

Leenr. Arnhem — J.S. van Veen, Register op de Leenaktenboeken etc.. Het Kwartier van Arnhem (1917).

Leenr. Nijm. — J.J.S. Sloet en A.H Martens van Sevenhoven, Register op de Leenaktenboeken etc..Het Kwartier van Nijmegen (1924).

Leenr. Overkw. — J.J.S. Sloet, Register op de Leenaktenboeken etc..Overkwartier (1904).

Leenr. Uith. — J.J.S. Sloet, Register op de Leenaktenboeken etc.. Leenen buiten Gelderland (uitheemsche leenen.) (1912).

Leenr. Zutphen	J.S. van Veen, Register op de Leenaktenboeken etc..Het Kwartier van Zutphen (1917).
Loeff (1950)	J. Loeff, Het archief der commanderij van St. Jan te Arnhem, 's Gravenhage 1950.
Van Loon II (1703)	W. van Loon, Groot Gelders Placaet-Boeck, deel II, Nijmegen 1703, app. kol. 190.
Maris (1939)	A.J. Maris, De reformatie der geestelijke goederen in Gelderland, in het bijzonder in het kwartier van Nijmegen, 's-Gravenhage 1939.
Maris (1954)	A.J. Maris, nl. 'Over de Sint Werenfriduskerk te Elst en de daarmede verbonden stichtingen', in: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 54 (1954), pp. 57-142.
Maris (1958)	A.J. Maris, 'Genealogische staten Ingen Nulandt', in: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 57 (1958), pp. 51-129.
Maris (1972)	A.J. Maris, ' Cartularium en legerboek of legger'. In:Nederlands Archievenblad 1972, pp. 42-47.
Maris (1973)	A.J. Maris, 'Sint Maria in Bethanië bij Arnhem'. In: Bijdragen en Mededelingen 'Gelre' 67 (1973), pp. 51-57.
Martens 1929	A.H. Martens van Sevenhoven, 'Archief der heeren van Wisch'. In: Inventarissen van 's rijks en andere archieven, van rijkswege uitgegeven, voor zoover zij niet afzonderlijk zijn gedrukt 2 (1929), pp. 185-226.
Monasticon	'Monasticon Windeshemense', Teil I Belgiën, Brussel 1976; Teil II Deutsche Sprachgebiet, Brussel 1977; Teil III Niederlände, Brussel 1980; Teil IV Register, Brussel 1984. Extranummer 16 van Archief en Bibliotheekwezen in België, herausgegeben von W. Kohl, E. Persoons und A.G. Weiler.
Monasticon Bat.	Monasticon Batavum. ed. M.Schoengen. (Verhand. der Ned. Akad. v. Wet., afd.Ltk., N.R. dl.XLV), deel II, Amsterdam 1941.

Nijhoff III-VI — I.A. Nijhoff, Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland, deel III (1839), IV (1847), V (1851) en VI (1859), Arnhem 1839-1859.

Nijhoff (1864) — P. Nijhoff, Inventaris van het Oud-Archief der Gemeente Arnhem, Arnhem 1864.

Oud-Ede — De vereniging Oud-Ede, Geschiedenis van Ede, 3 dln., Wageningen 1933-1948.

Potheine (1899) — H. Potheine jr., 'De St. Maria- O.L.Vrouwe- of Groote kerk te Harderwijk'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 2 (1899), pp. 99-195.

Register B 24 — P.N. van Doorninck, Leenacten van Gelre en Zutphen 1376-1402 uit het Staatsarchiv te Dusseldorp, Register B 24, Haarlem 1901.

Register B 25 — P.N. van Doorninck, Acten betreffende Gelre en Zutphen, 1400-1404 uit het Staatsarchief te Düsseldorf, Register B 25, Haarlem 1901.

Richtlijnen — Richtlijnen voor het uitgeven van historische bescheiden. Samengesteld in opdracht van het Nederlands Historisch Genootschap en van de Rijskcommissie voor Vaderlandse Geschiedenis. 's-Gravenhage 1988 (6e herziene druk).

Van Rijn (1719) — H. van Rijn, Historie ofte Beschrijving van't Utrechtse Bisdom, Deel III, handelende van de Oudheden en Gestichten van de Bommelerwaard, de Veluwe, de Betuwe, Heusden, Rhenen, Wageningen, Aarnhem, Huissen enz., Leiden 1719.

Van Schaïk (1973) — R.W.M. van Schaïk, Mariënburg. Een onderzoek naar goederen en rechten van een Nijmeegs klooster in de XVe en XVIe eeuw, (Nijmeegse Studiën, deel IV), Nijmegen 1973.

Van Schaïk (1979) — R.W.M. van Schaïk, 'Nijmegen, Arnhem en de Betuwe. De relatie stad-platteland rond 1500.' In: Numaga 26 (1979), pp. 97-113.

Van Schaïk (1987) — R.W.M. van Schaïk, Belasting, bevolking en bezit in Gelre en Zutphen (1350-1550), Hilversum 1987.

Van Schilfgaarde (1932) — A.P. van Schilfgaarde, Het archief van het huis Bergh, z. pl. 1932.

Van Schilfgaarde (1949) — A.P. van Schilfgaarde, Het archief der heeren en graven van Culemborg, 3 dln., 's Gravenhage 1949.

Van Schilfgaarde (1961) — A.P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum etc. , deel III, Assen 1961.

Van Schilfgaarde (1967) — A.P. van Schilfgaarde, Zegels en genealogische gegevens van de graven en hertogen van Gelre, graven van Zutphen, Arnhem 1967 (Reeks Werken, uitgeg. door 'Gelre', no. 33).

Van Schilfgaarde (1975) — A.P. van Schilfgaarde, Het archief van het huis Keppel (1272-1853, 2 dln. Arnhem 1975.

Scholten (1899) — R. Scholten, Das Cistercienzerinnen-kloster Grafenthal oder Vallis Comitis, Kleef 1899.

Van Schouwen (1909) — G. van Schouwen, De Kelnarij van Putten. Onderzoek naar den rechtstoestand harer bezittingen, Leiden (diss.) 1909.

Slicher van Bath (1952) — B.H. Slicher van Bath, Het archief van de Kelnarij van Putten, 's-Gravenhage 1952 (Supplement door R. Wartena, Rijswijk 1968).

Smelt (1941) — W.E. Smelt, Het oud-archief van de gemeente Zutphen, twee delen, Utrecht 1941.

Sloet (1889) — L.A.J.W. Sloet, 'De bezittingen van het Benediktijner-klooster van St. Petrus en Paulus te Paderborn, geheeten Abdinghof, in Gelderland, hoofdzakelijk in Putten'. In: Verslagen en Medededelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, 3de reeks, deel 6, 's-Gravenhage 1889, pp. 206 e.v., no. 18.

Tersteeg (1973) — J.J. Tersteeg, 'Enkele hoofdzaken uit de geschiedenis van het oude kerspel Renkum'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 67 (1973), pp. 1-25.

Tersteeg (1974) J.J. Tersteeg, 'De oudste afbeeldingen van het klooster te Renkum'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 68 (1974-75), p. LVII.

Tersteeg (1974) J.J. Tersteeg, 'De laatste sporen van het O.L. Vrouweklooster te Renkum'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 68 (1974-75), pp. 284-285.

Tersteeg (1974) J.J. Tersteeg, 'Verloren archivalia van het O.L. Vrouweklooster te Renkum'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 68 (1974-75), pp. 284-285.

Tersteeg (1990) J.J. Tersteeg, 'Vijftig jaar Renkumse kloostergeschiedenis in Wageningen'. Te verschijnen in Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 81 (1990), pp. 51-73.

Van Veen (1934) J.S. van Veen, 'Bijdragen tot de geschiedenis van het huis Grunsfoort'. In: Bijdragen en Medelingen 'Gelre 37 (1934), pp. 53-70.

Waale (1990) M.J. Waale, De Arkelse oorlog 1401-1412. Een politieke, krijgskundige en economische analyse, Hilversum 1990.

Wagner (1912) J. D. Wagner, 'Het leengoed de Duckenburg in het schependom van Nijmegen'. In: Bijdragen en mededelingen van 'Gelre' 15 (1912), pp. 525-531.

Weiler (1971) A.G. Weiler, 'Cartularia van Augustijner kloosters en huizen van Broeders en Zusters van het Gemene Leven in Gelderland en Overijssel'. In: Bijdragen over Thomas a Kempis en de Moderne Devotie. Verschenen als extranummer 4 van Archief- en Bibliotheekwezen in België, Brussel-Zwolle 1971, pp. 54-66.

Werner (1883) H.M. Werner, 'Grunsfoort'. In: Geldersche Volksalmanak 1883, pp. 146 e.v..

Van Winter (1962) J.M. van Winter, Ministerialiteit en ridderschap in Gelre en Zutphen, (Reeks Werken uitgegeven door 'Gelre', no. 32), Arnhem 1962.

BIJLAGE A. Codicologisch schema van het cartularium.

Bijlage A bevat een synoptisch overzicht van een aantal codicologische kenmerken van het cartularium. De in het schema onderscheiden bijzonderheden zijn:

kt = katern; een katernnummer van onze hand, volgens de huidige samenstelling van het cartularium.

bw = bouw; een getekende weergave van het bedoelde katern.

of = oude foliëring; de door de samensteller(s) van het cartularium aangebrachte foliëring.

nf = nieuwe foliëring; een foliëring van onze hand, volgens de huidige samenstelling van het cartularium.

wm = watermerk; in de bundel zijn vijf soorten aanwezig. NB. Wij onderscheiden hier slechts globaal de verschillende soorten (I t/m V) zonder nader in te gaan op herkomst, datering e.d..

nr = nummer; het door ons in de editie gebruikte nummer van het betreffende afschrift.

bl = blanco; het folium/de foliozijde in de nieuwe foliëring die in het cartularium onbeschreven is.

nm = numerus; de beschreven N-nummering.

Register

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
1		1		I		1	
		2		I		2	
		3		I		3	
		4		?			
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					
		11				11r	
		12					
		13				13	
		14		I		14	

Renkum

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
2	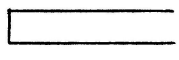	15	1	II	**1.**		
		16	2			16v	
3	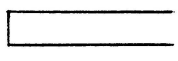	17	3	?	**2.**		
		18	4			18v	
4	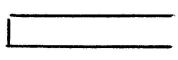	19	5	III	**3.**		19r Nn. 2°
		20	6			20	
5	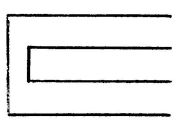	21	7	III	**4.**	21	21r Nn. 2°
		22	8				
		23	9			23v	
		24	10			24	
6	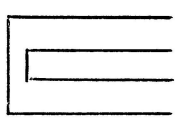	25	11	III	**5.**	25	
		26	12				26r Nn. 2°
		27	13				
		28	14			28	
7	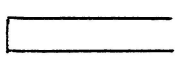	29	15	III	**6.**		29r N. 2°
		30	16			30	
8	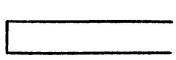	31	17	III	**7.**		31r N. 2°
		32	18			32	
9	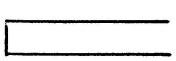	33	19	III	**8.**		33r N. 4°
		34	20			34	
10	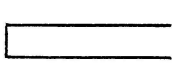	35	21	III	**9.**		35r N. 2°
		36	22			36	
11	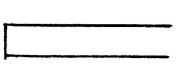	37	23	III	**10.**		37r N. 2°
		38	24			38v	
12	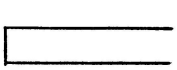	39	25	III	**11.**		39r N. 3°
		40	26			40v	
13	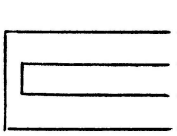	41	27	IV	**12.**	41	
		42	28				42r Nn. 3°
		43	29				
		44	30			44	

Harten

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
14	┌	45	31	III	**13.**		45r A° 1414
	└	46	32			46	
15	┌	47	33	III	**14.**		47r A°n 14°37
	└	48	34			48	
16	┌	49	35	III	**15.**		49r Nn. 4 1461
	└	50	36			50v	
17	┌	51	37	III	**16.**		51r A° 14°72
	└	52	38			52v	
18	┌	53	39	III	**17.**		53r N° 1488
	└	54	40			54	
Wageningen							
19	┌	55	41	III	**18.**		55r Nn. 1°
	└	56	42			56v	
Heggen en Hout							
20	┌	57	43	IV	**19.**		57r N. 4° 1409
	└	58	44			58	
21	┌	59	45	III	**20.**		59r N. 4° 1430
	└	60	46			60	
22	┌	61	47	III	**21.**		61r Nn. 5° 1519
	└	62	48			62	
Venen							
23	┌	63	49	IV	**22.**		63r N. 6°
	└	64	50			64	
24	┌	65	51	IV?	**23.**		65r N. 6°
	└	66	52			66v	

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
25	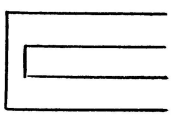	67	53	IV	**24.**	67	67r Nn. 6
		68	54				68r N. 6°
		69	55				
		70	56			70	
Apeldoorn							
26	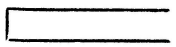	71	57	III	**25.**		71r N. 7°
		72	58			72	
27	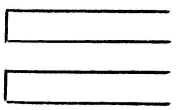	73	59	IV?	**26.**		
		74	60				
		75	61			75v	
		76	62			76	
Angeren							
28	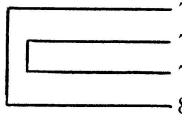	77	63	IV	**27.**	77	77r Nu. 15
		78	64				78r N. 15°
		79	65				
		80	66			80	
Dodewaard, Hien en Ochten							
29	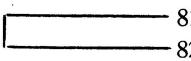	81	67	III	**28.**		81r Nn. 16°
		82	68			82v	
30	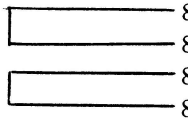	83	69	V	**29.**		
		84	70				
		85	71			85v	
		86	72			86	
31	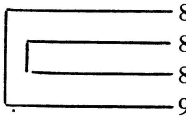	87	73	IV	**30.**	87	87r Nu. 20
		88	74				88r N. 20°
		89	75				
		90	76			90v	
32	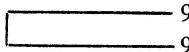	91	77	III	**31.**		91r N. 17°
		92	78			92v	
33	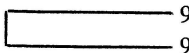	93	79	III	**32.**		93r N. 21°
		94	80			94v	

Kesteren

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
34		95	81	III	**33.**		95r N. 18°
		96	82			96v	

Zetten

35		97	83	IV	**34.**		97r N. 11°
		98	84			98	
36		99	85	III	**35.**	99	99r Nu. 11
		100	86				100r Nu. 11°
		101	87				
		102	88			102v	

Randwijk en Zetten

37		103	89	III	**36.**		103r N. 10°
		104	90				
		105	91				
		106	92			106	

Heteren

38		107	93	III	**37.**		107r N. 8°
		108	94			108v	
39		109	95	III	**38.**		109r N. 9°
		110	96			110	

Herveld

40		111	97	III?	**39.**		111r N. 11°
		112	98			112	
41		113	99	III	**40.**		113r N. 11°
		114	100			114	

Driel

42		115	101	III	**41.**		115r N. 13°
		116	102			116v	

kt	bw	nf	of	wm	nr	bl	nm
43	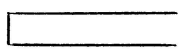	117	103	III?	**42.**		117r N. 12°
		118	104			118v	
44	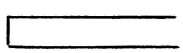	119	105	III	**43.**		119r Nn. 12°
		120	106			120	
Elst en Eimeren							
45	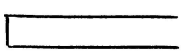	121	107	III	**44.**		121r N. 14°
		122	108			122v	
46	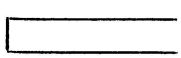	123	109	III	**45.**		123r N. 19°
		124	110			124	
Arhem en Doetinchem							
47	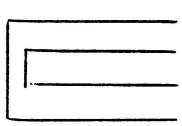	125	111	IV	**46.**	125	125r Nu. 22
		126	112				126r N. 22°
		127	113				
		128	114			128	
48	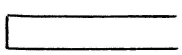	129	115	IV	**47.**		129r N. 23°
		130	116			130	
49	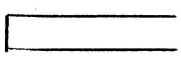	131	117	III	**48A/B**		131r N. 24°
		132	118			132v	
50	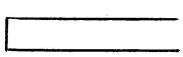	133	119	IV	**49.**		133r N. 25°
		134	120			134	
51	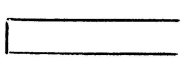	135	121	I		135	
		136				136	